

İman - Feraset - Heyecan

NECMETTİN ERBAKAN

Editör: Doç. Dr. Kemal ŞAMLIOĞLU

İman - Feraset - Heyecan

NECMETTİN ERBAKAN

Bu eser, Genç Memur-Sen tarafından
“Erbakan Hoca ve Gençlik” projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Memur-Sen Yayınları: 28

Memur-Sen Adına Sahibi Genel Başkan

Ali YALÇIN

Genel Yayın Yönetmeni

Mehmet Emin ESEN

Editör

Doç. Dr. Kemal ŞAMLIOĞLU

Yayın Kurulu

Mustafa Başkara

Doç. Dr. Adem Polat

Mehmet Baran

Mesut Emre Balcı

Fatih Muhammed Çakmak

Muhammed Ümit Çiftçi

Grafik Tasarım

Mustafa Fehmi ÖZDEMİR

Birinci Baskı: Kasım, 2021

İkinci Baskı: Şubat, 2022

ISBN: 0

Baskı

EPA-MAT Basım Yayın Promosyon SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

İvedik OSB Ağaç İşleri Sanayi Sit. 1357. Sok. No:41 Yenimahalle/Ankara

Memur-Sen Genel Merkezi

Zübeyde Hanım Mah. Sebze Bahçeleri Cad. No:86 Altındağ/Ankara

Tel: 0312 230 48 98

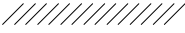
Kitabın telif hakkı Memur-Sen ve Genç Memur-Sen'e aittir.

İçerik bakımından sorumluluğu yazarlara aittir.

Takdim	5
Doç. Dr. Kemal Şamlıoğlu	
Önsöz	9
Ali Yalçın	
Teşekkür	19
Mustafa Başkara	
Mücadelede Azim ve İradenin Adı: Erbakan	21
Dr. Mehmet Muharrem Kasapoğlu	
Medeniyet Düşüncesi ve Üslup Bağlamında Erbakan Hoca	29
Ali Haydar Haksal	
Millî Davamız Kıbrıs Vatanın Ta Kendisi	41
Av. Bülent Turan	
Erbakan Hoca ve Medya	45
Ekrem Kızıltaş	
Erbakan Hocamız, Canım Babam	59
Elif Erbakan Altınöz	
Kum Saati	65
İhsan Aktaş	
Erbakan Hoca ve Yerel Yönetimler	77
İsmail Destan	
Kuleden Bakmayan, Ceht Eden Bir Akademisyen: Necmettin Erbakan	81
Prof. Dr. Kudret Bülbül	

Erbakan Hoca ve 28 Şubat Süreci Doç. Dr. Merve Safa Kavakcı	93
Erbakan Hoca ve Adil Düzen Prof. Dr. Mete Gündoğan	99
Erbakan Bize Asıl Olarak Ne Dedi? Mustafa Şen	131
İslâmi Kitle Seferberliğinin Kaynağı Olarak Milli Gençlik Vakfı Dr. Nazım Maviş	137
Necmettin Erbakan ve Ekonomi Prof. Dr. Ömer Bolat	153
Millî Görüşçü Her Zaman Gençtir Selim Cerrah	163
Prof. Dr. Necmettin Erbakan Hocamız ve Hareketten Siyasete Kadınlar Sibel Eraslan	181
Genç Erbakan Tacettin Çetinkaya	191
İdeal Bir Devlet Adamı Portresi Olarak Erbakan Hoca Prof. Dr. Yusuf Tekin	217

Takdim

BAŞLARKEN: NİZAMI ARAYAN ADAM

Doç. Dr. Kemal Şamlıoğlu

Cumhurbaşkanlığı Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu Üyesi

Türk siyasî hayatında kendinden en çok söz ettiren lider Necmettin Erbakan, şüphesiz Müslüman düşünce yapısının modern çağda bireyden başlayıp aileye, topluma ve siyasal ihyaya uzanan mukaddes mücadelesindeki başkahramandır. O, sadece siyasal bir mücadelenin öğretilerinde nesillere sirayet etmiş bir lider değil; yozlaşmış bir çağa karşı direnişini şahsi planda kendi insan varlığından başlatan bir Müslümandı. Batılı teorinin empati olarak nitelediği insanî algılama biçimlerini, Necmettin Erbakan olgun insan ve huzurlu toplum mesuliyeti olarak algıladı. Sadece algılamakla kalmayan Hoca, Müslüman toplumun ekonomik seviyesinden, adil bir sistem içinde refah kavramının pratik inşasına kadar insan için çalıştı.

Peki nedir Necmettin Erbakan'ı çağın umumi görüntüsü karşısında tavır aldırır? Kendi tespitiyle bu dava yani Millî Görüş, yaklaşık iki yüz yıldır yapılan irtica propagandasının sonuçlarıyla mücadele edebilmek; Devlet-i Aliyye'den başlayan sathi batılılaşmanın Müslüman zihinler üzerinde meydana getirdiği tahribata karşı aklın, beden ve ahlâkî değer yargıları bakımından cihat

edebilmektir. Osmanlı modernleşmesinin en temel kırılma noktası olan Tanzimat'ın siyasî bir vesika olarak ortaya çıkışıyla başlayan manevî çözümlüşün, derece derece zamanımıza gelinceye dek Müslüman nesiller üzerinde ifsat edici etkisi, yolunu millî ve manevî bir kılavuz olmaksızın şaşırان gençliğin inkıraz aşamasında kaybetmesiyle tarihe geçmiştir. Zihnini, ruhunu ve mukaddesatını terk eden kayıp nesiller, bir medeniyet tasavvurundan yoksun bırakılarak, reel ve ekonomi politiğın sistemsel köleleri hâline getirilmiştir.

Müslüman kanaat bildiren ve yargıda bulunan mütedeyyin kişidir. Hâlbuki batılılaşmanın bir kültür vesayeti oluşturduğu farz edilirse; yargısız, muhteriz ve renksiz kimliklere dönüştürülmüş Müslüman insan tipinin, çağ karşısında da ne siyasette ne ekonomide ne de teknolojide İslâm uygarlığının altın çağlarına geri dönebileceğı iddiasından bahsedilemez. Bu bağlamda Erbakan düşüncesi ve Millî Görüş, nizam arayışı ile batıla karşı hak, sömürüye karşı adil ve refah toplumunu teklif ederek dünya düzenine karşı bir başkaldırı niteliğindedir.

Elbette Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın Türkiye düşünce ve siyaset tarihinde Millî Görüş mücadelesi ve arayışı, "Nizam"ı iki boyutta arayan bir adamın hikâyesidir. Erbakan'ın birinci boyuttaki mücadelesi; kökleriyle ilişkisi koparılmış ümmetin Müslüman birey ve Müslüman toplum yapısı üzerindeki ruhî çözülmelerin çözüm önerilerine yoğunlaşmış bir mücadeledir. 9 "İ" üzerine bina edilmiş bireysel Müslüman tip inşasının modern dünyanın kalıplarına aksiyoner anlamda başkaldırması hedeflenen bu tasavvur, istikametinin şahsi değer dizgesinden başlatıp örnek toplumun yeniden inşasını ve ihyasını zorunlu kılan bir sürece ilerler. Bu süreç adil düzenin temelini oluşturacak insan kaynağının yeniden ayağı kalkmasıdır. Çağın sistemsel çarkları ve güçlünün güçsüzü ezdiği vahşi yozlaşmışlığıyla birlikte küreselci dünya sistemini bir illüzyonla kontrol altına alan zulüm ve şer odaklarına

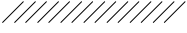
karşı Millî Görüş'ün 9 "İ" insanı, doğrudan siyonizm tarafından domine edilmiş çürümeye, Müslüman ufkunu siper kılmıştır. İşte böyle bir açıdan düşünüldüğünde, dünya sistemi çerçevesinde oyun kurucu ve üretici dinamiklere Müslümanları yaklaştırmayan bu güç; dinini, tarihini, siyasal şuurunu ve ahlâkını yozlaştırmadan egemenler sahasında yerini de alamayacağını çok iyi bilmektedir. Millî Görüş'ün sistemsal karşı çıkışı, birinci boyutta değinmeye çalıştığımız insan kaynağının Müslüman değerler ölçütünde kalıp kalamayacağı noktasındaki başarısı için bir öğüt ve telkin niteliğindedir. Çünkü her türlü siyasal baskı grupları ve vesayet odakları, Erbakan'ın Millî Görüş davasındaki Müslüman insan tipinin yeniden tarihsel bir şuur ve vahiy bilinciyle ayağa kalkmasından, reel politik ve ekonomide söz sahibi olmasından endişelenmektedir. Dolayısıyla şahsi plandaki insanî yükselişin Müslüman toplum adına ve ümmet dünyası için Asr-ı Saâdet'e dönüş olduğunu yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim müjdelemiştir.

Necmettin Erbakan'ın nizamı arayan ikinci boyutu, Türkiye'nin Osmanlı köklerinden kopartılarak tarih karşısındaki mesuliyetinin unutturulmasıyla başlayan süreçte tamamen tüketime dayalı ve üretimde ise bir tarım toplumu olduğuna yönelik resmi jeopolitiğin masallarıyla kandırılmasına bir karşı duruş sergilemesidir. Bu, her şeyden önce üretime yönelik sanayi hamlelerinin tek tek gerçekleştirilmesiyle ilişkili millî bir programı ihtiva eder. Memleketin her köşesine orantılı şekilde dağıtılan ve Erbakan'ın öncülüğünde oluşturulan sanayi ekosistemi, ülke genelinde kalkınmayı refaha taşıyacak bir idealin kapitalist bağımlılığına karşı, gelir adaletini de sağlayacaktır. Millî savunmadan, ağır sanayiye kadar kapsayıcı bu ekosistem, çağımızın Müslüman ülkeleri bakımından D-8 örneğinde olduğu gibi kapitalist küreselci dünya düzenine karşı da millî, manevî, ekonomik ve teknolojik olarak da bir karşı duruş sergilemiştir.

Bugün Türkiye'nin millî bir savunma sanayi ekosisteminde, yerlilik oranını zor şartlarda düşe kalka üst seviyelere getirdiği dikkate alınırsa; Hoca'nın aynı zamanda bir bilim adamı olarak motor teknolojisine yarım asrı aşkın bir süredir verdiği önem, üzerine düşünmeye değer ve manidardır. Türkiye'nin savunma envanterindeki yerleştirme çabalarında, özellikle hava soluyan füze ve uçak platformlarında halâ en zor çözülmesi gereken mesele motor teknolojisi olarak gündemden düşmemektedir. Bu bağlamda Necmettin Erbakan'ın ufuk ötesi istikbal sezileri, günümüz açısından bakıldığında Müslüman'ın üzerine farz kılınan cihat kavramının ne kadar derinlemesine bir yaşam ve ikbal endişesine; başka bir deyişle milletimizin bekasına işaret ettiği hakıyla teslim edilecektir.

Şöyle bitirmiş olalım; Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın Milli Görüş üzerine inşa ettiği dava, siyaseten birinci derecede kendi şahsiyetinin örnek modeliyle nesillere rehberlik etmiştir. Vesayetin her türlüşüne maruz kalan Erbakan Hoca'nın bütün nihai kırılmalara rağmen yolundan ve davasından vazgeçmeyen şuur-ak-siyon hâli; gözlerini açtığı bir Anadolu şehri Sinop'tan, kapattığı Merkez Efendi'ye değin bir ömrün nasıl Müslüman yaşandığının tanıklığını Milli Görüş gençliğine ve insanlığa hediye eder. Her engel, her zorluk, her tutukluluk ve her siyaset dışı kalış, Hoca'yı Müslüman iradenin farz yaratılışıyla daha da sağlam hâle getirmiştir. Kendi mazilerinde bir hatıraya ve hüzne denk gelen Necmettin Erbakan'ı anma çabasında olan bu kitabın yazarlarına ayrı ayrı teşekkür ederken Hoca'mıza Allah'tan rahmet diliyorum.

Önsöz

EMEKÇİ DOSTU ERBAKAN

Ali Yalçın

Memur-Sen ve Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanı

Öğrenciydik henüz... Omuzlarımızdaki o büyük yükü hissediyorduk. Taşımaktan ve ortak olmaktan haz aldığımız, hayatımızın anlamı saydığımız ideallerimiz ve iddialarımızı aslında taşıdığımız sorumluluk.

Teşkilatlanıyor; fakülte, bölüm, sınıf temsilcileri oluşturuyor, toplantılar organize ediyor ve memleket meselelerini tartışıyoruz. Ortaokul ve lise yıllarından idmanlı olmanın avantajını hissediyor, ne yapılması gerektiği konusunda bir başkasına bakma zarureti yaşamıyorduk.

Milli Gençlik Vakfı'nın önce Fakülte sonra Üniversite sorumlusu olarak yetkilendirilmiştik. Balgat seminerlerinden geçiyor, "4 Fakülte" rahle-i tedrisatından geçmenin verdiği özgüvenle yükümüzü az buluyorduk. MGV İl teşkilatlarına yönelik programlarda sorumluluk, ESAM çalışmalarında yükümlülük alıyorduk. Öğrenci iken bunları yapmak ve yaşamak önemliydi doğrusu.

Uşak, Balıkesir, Yozgat, Sinop'a çeşitli sorumluluklarla gönderildiğimiz görevleri, yaşanmışlıkları henüz dün yaşanmış kadar net

hatırlıyorum. Sorumluluk yüklenirken güvenmenin ve güvenilmenin genç yaşta verdiği haz ve özgüvenin bizi nasıl motive ettiğini ve kalıcı olduğunu geriye dönüp bakınca daha net görüyorum.

Derdimiz, gündemimiz, muhabbetimiz; ümmet, vatan, mefkûremizdi bizim. “Adil Düzen”, “Yeniden Büyük Türkiye” ve “Adil Bir Dünya” şiarı diyor, bunun için gece gündüz çalışıyorduk.

Bugün de aynı hedeflerin peşinden yürüdüğümüzü söylemeye gerek yok sanırım. “Dünya Beşten Büyüktür” diyorsak, aslında adil bir dünya özlemimizi, hedefimizi anlatıyoruz. “Emek sermayeden büyüktür” diyorsak, Yusuf Has Hacıb’in “Ömür değil emek azizidir” sözüne atıfta bulunuyoruz. O günlerde edindiğimiz emek bilinciyle, kavramsal şuurla yarınları kurmaya çalışıyoruz.

Küresel ölçekte pek değişen olmadı ama ulusal ölçekte o günden bugüne değişmez denilen çok şeyler değişti. Müstağni ve mütekebbir edayla “bin yıl sürecek” denilen nice insanlık düşmanını karar ve uygulama tarihin çöp sepetine gitti. Ustada kalmadı öksüz yapı, hamdolsun...

Gelinen noktanın gerisinde Erbakan Hoca tarafından işaret ve icra edilen uzun bir mücadele tarihi ve kararlı bir yürüyüş var. Bugünün politik ortamında kullanılması gereken bir obje olarak görenlerin, kullanmaya çalışanların, dün kurtulmak istedikleri kişiydi Erbakan Hoca.

Kararlı, tutarlı, istikrarlı bir hayat yaşadı. Gücünü inancından ve aynı değerleri taşıdığı milletten alıyordu. Tarihiyle ve inancıyla bağı kesilmek için türlü yol ve yöntemin uygulandığı milletin medeniyet değerlerini dava edinmiş, adil bir dünyanın, kalkınmış bir Türkiye’nin, güçlü bir İslam dünyasının rüyasını kurmuş, inşasına girişmişti.

Bize gösterdiği ve kazandırdığı en önemli şey; inandığı değerlerin peşinden gidildiğinde uzağın yakın olacağı, tek başına da

kalsa mücadelenin zaferi getireceği inancı ve bu inanca dayanan yüksek özgüvendi. **“Tarihte her hareket, bir kişinin ayağa kalkması ile başlar!”** sözünün mücessem haliydi.

Edindiği bütün bilgi ve birikimi ferdi planda hedefleri için ortaya koydu, emek verdi. Gümüş motor fabrikası da bunun örneği idi, TOBB başkanlığı da. **“Fabrikalar yapan fabrikalar kurma!”** düşüncesi, ağır sanayi hamlesi emeği üretime dönüştüren bir zihniyet dönüşümünün ifadesiydi.

TOBB başkanlığı sırasında **“İstanbul hibe desteğinden, krediden ne kadar yararlanıyorsa Anadolu insanı da aynı imkanlardan istifade edecek!”** direktifi ile müesses nizama çomak sokuyordu. Sermayenin belli ellerde milletin aleyhine toplandığı düzeni bozmaya kararlıydı.

Kurulu düzenin ilk büyük komplosuyla karşılaşması, büyük fotoğrafla yüzleştiği en önemli kişisel deneyim olmuş, doğru yol boyunca yürüdüğünde nelerle karşılaşacağını böylece deneyimlemişti.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanlığından yasadışı yollarla ve zor kullanılarak el çektirildiğinde küsüp, sinip köşesine çekilmedi. Bilakis yenilgiyi kabul etmez kişiliği ile daha ileri, daha büyük hedeflere yöneldi. **“Atımızı alan yolumuzu da almadı ya!”** diyerek Bağımsızlar Hareketi’ni başlattı. Millete hizmet yolunda zinde güçlerle, postal yalayıcılarıyla, halkın iradesini hiçe sayanlarla, kora kor dişe diş bir mücadeleyi tercih etti. Erbakan Hoca, muhtıraları, darbeleri, parti kapatmaları, hapis cezalarını sadece hedefe yürürken önüne çıkan engeller olarak görerek yoluna devam etti. Hiçbir zaman yılmadı, yorulmadı, şikâyet etmedi. Karşısına çıkan her engelde azmi ve kararlılığı daha da arttı.

Millete hizmet imkanı bulduğu her dönemde, pozisyonunu sürdürme adına popülizm ya da vesayetçilerle işbirliği yapmaktan

kaçınarak sadece milletin imkanlarını, ülkenin kaynaklarını en verimli şekilde kullanmaya, ülkenin yapısal sorunlarını sürdürülebilir bir şekilde çözmeye, milletin makus talihini değiştirmeye odaklandı. Hiçbir zaman ucuz politikalar yapmadı. Adaletten şaşmadı. Zor da olsa, imkansız da görünse en iyisini en faydalısını hedefledi. 1996'da Refah-Yol hükümetini kurar kurmaz, yıllarca fikir işçiliğini yaptığı İslam dünyasının gücünü birleştirme mefkuresini hayata geçirmek için D-8'i kurdu. **"Endonezya'dan Nijerya'ya Adil Bir Dünya"** seferberliğine çıkarken, içerde de Havuz Sistemi ile iç-dış borçlanmanın önüne geçen bir sistemi hayata geçirdi.

Havuz sistemiyle elde edilen kaynağı, zengini daha zengin yapmak için değil; gelirin adil paylaşımı için kullandı; işçiye, memura, emekliye alabildiğine maaş zammı yaptı. **"Nereden bula-cak da verecek?"** diyenlere, **"Sizin açtığınız kara delikleri kapatarak!"** diye cevap verdi. Hakikaten de delikler kapandıkça havuz doldu. Böylece emeğe, emekçiye kaynak üretilmiş oldu. **"Az alana çok, çok alana az"** maaş zammı gerçekleşti; on bir aylık hükumeti süresince, işçiye ve asgari ücretliye % 100, memura % 130, emekliye % 300 artış verildi; çiftçinin ürettiği ürünün taban fiyatında % 140'a varan iyileştirme gerçekleştirildi. Eşel-mobil sistemi ile **"Enflasyon kadar maaş zammı"** otomatige bağlanarak çalışanın ezilmesinin önüne geçildi.

Erbakan hoca bir emekçi dostu olarak emeği, emekçiyi her zaman destekledi. Sendikaların talep ettiklerinden onlarca puan daha fazla zam yaptı ücretlere. Çalışanın yüzü güldü, emek değerini bulmaya başladı.

Ancak maalesef en büyük ihaneti de bir kısım emek örgütlerinden gördü. 28 Şubat sürecinde emekçilere ihanet eden bir kısım sendikalar rantıye ve faiz sisteminin elebaşlarıyla işbirliği yaptılar. **"5'li Çete"** ağaları, cuntacılarla aşık atışması yapıyorlardı.

Pervasız ve arsızdılar. Geçer akçe laiklik, senaryo gece baskını, figüran bastonlular, taşeron akredite basın, orkestra şefi Baydur ile Denizer, çığırtkan Karadayı, borazancıbaşı Gülen idi. 31 Mart Ayaklanması'nın bütün sinir uçları sahaya sürüldü.

Bu koro, her darbede, ya baskıncı ya kaçakçı ya da yancı idiler. Milletin malı, hortumculara peşkeş çekilmiş; Cunta ve eski tüfek avaneleri, sermayeci bir yapı içine girmişlerdi. Her darbe, kendi varsılını üretir, halkın sermayesini tüketirdi. Kartel medyasının ikişer üçer bankaları vardı ve hortumları kesilmişti. Ciyaklamaları bundandı.

Rand Corporation Türkiye Masası Şefi Alan Makovski, “**Er-bakan'ın hakkından gelmek**”ten söz ediyor; bu da bize, Abdülhamid'i tahttan indirmek isteyen Londra-Paris-Basel şeytan üçgenini hatırlatıyordu.

DİSK Genel Başkanı Rıdvan Budak, “**5'li çetenin mimarı Demirel'dir!**” itirafıyla; 1977 1 Mayıs'ında Kazancılar Yokuşu'nda katledilen 37 emekçinin kemiklerini sızlatıyordu. Türk-İş Genel Başkan Yardımcısı Şemsi Denizer, “**Gerekliyorsa TSK devreye girer, biz bunu destekliyoruz!**” demişti. TESK, 28 Şubat kararlarına destek çıkmıştı. Bu nasıl bir Esnaf Kefalet'ti? Esnafa değil cuntaya kefil olmuştu.

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, Sağlık-İş Genel Başkanı Mustafa Başoğlu ve Dok Gemi-İş Genel Başkanı Nazım Tur ise halkın ve haklının yanında saf tutmuşlardı.

Nihayet Yılmaz hükümeti kurulur kurulmaz, vaktiyle Abdülaziz'i deviren Avrupalıların keyfi yerine gelmiş, 5'li Çete'yi Strazburg'da ağırlamışlardı.

Erbakan Hoca, bir emek sevdalısıydı. Adil bir dünya, adil paylaşım diyordu. Ücretleri tekliflerin üzerinde artıyor, rantiyenin kapattığı musluklarını memura işçiye sonuna kadar açıyordu.

Dünyanın neresine gidilirse ideolojisine bakmaksızın bütün emekçilerin omuzlarında taşıyacakları Erbakan Hocayı, ideolojik bağnazlığın gözünü kör ettiği, temsil ettikleri emekçilere yabancılaşmış bir kısım emek örgütü liderleri devirmek için rantiyecilerle el ele verip darbecilerle işbirliği yapıyordu. Yaşanan kelimenin tam anlamıyla ihanet, yabancılaşma, yozlaşmaydı.

Esasen ihanet Erbakan Hoca'nın şahsında milleteydi. Çalışan, hortumlanan milletin parası, geri bırakılan ülke, emeği ve özgürlüğü çalınan millettir.

28 Şubat'ın millete ve ülkeye ekonomik maliyeti akıl almaz boyuttaydı. 1996-97'de iç borç stokunun GSMH'ye oranı % 21 iken, 1999'da 29.3'e, 2001'de ise % 69.2'ye çıkmıştı. Bütçeden ödenen faiz tutarı Refah-Yol'dan önce % 40, Refah-Yol'da % 29, Refah-Yol yıkılınca yine % 40'a çıkmıştı. Vergi gelirlerinin faiz ödemelerine oranı ise Refah-Yol'da % 48 iken, darbe ile 1998'de % 72'ye çıkmıştı.

Halkın parası emekçiye, emeğe, ekmeğe, yola, köprüye, fabrikaya değil bir avuç hortumcuya, rantçıya akıyordu. Postal gücü ile bankalar gasp edilmiş; halkın sırtına 17.3 milyar dolar maliyet yüklenmişti. 2001 krizinin faturası ise inanılmaz boyuttaydı: 251.5 milyar Türk lirası. “Kartel medyası” da avantajını almış; kamu bankalarından 300 milyar Türk lirası hortumlanmıştı.

En zengin - en fakir çelişkisi 12 kat daha büyümüştü. 28 Şubat'ın kümülatif zararı ise 381 milyar dolardı. Anadolu insanının dişile tırnağıyla, alın teri göz nuruyla kurduğu şirketler, “Yeşil sermaye” çığırtkanlığıyla iflase zorlanmıştı.

Ancak bir müddet sonra Filozof Rıza Tevfik'in nedameti gibi, itiraflarla timsah gözyaşları dökülmeye başlandı. Rıdvan Budak, “Keşke 28 Şubat hiç yaşanmasaydı, sivil siyasetin önü hiç kesilmeseydi!” derken; TİSK Genel Başkanı Refik Baydur ise,

“28 Şubat millete zarar vermiştir. Ne o günlerde ne de şimdi, Türkiye’de rejim tehlikesi yoktu. Patronların çıkarları zedelenmişti. Ekonomik çıkarları zedelenen kesim darbeyi teşvik etti. Biz bu kadar da çıkarıcıyız. Ben de bunların içindeyim!” diyordu.

Erbakan Hoca’yı anlayabilmenin yolu bu milletin değerlerini anlamaktan geçiyor. Millete yabancılaşmış olanların Erbakan Hoca’nın ne vizyonunu, ne mefkuresini, ne bu ülkenin sosyo-ekonomik, sosyo-politik ortamına kattığı niteliği anlayamazlar. Nitekim anlamadılar da. En antiemperyalist geçinen gruplar bile Erbakan Hoca’nın emperyalizm karşısında ortaya koyduğu söylem ve eyleme yaklaşamadılar. En özgürlükçü, demokrat olanlar bile Erbakan Hoca’nın özgürlükçü, adil ve eşitlikçi duruşu karşısında despot kaldılar. Anti-emperyalizm sözünü dillerinde düşürmeyenler, demokrasi konusunda mangalda kül bırakmayanlar, 28 Şubat’ta, bu ülkenin gördüğü en antiemperyalist, en özgürlükçü şahsiyetine karşı darbecilere topuk selamı çaktılar.

Erbakan Hoca, hayata dar ideolojik gözlüklerle bakmadı. O hep ufka baktı. Vizyonu kuşatıcıydı. Mücadelesi ve kavrayışı hayatın hiçbir alanını ıskalamadı. Sevenlerini siyaset ve bürokrasinin dar koridorlarına, ufku politik indirgemeciliğe hapsetmedi. Bir yandan gönül verenlerini sanayiye teşvik ederken bir yandan da hayatın her alanında dernekler, vakıflar kurdurdu. Eğitimden sağlığa, sosyal dayanışmadan ümmetin sorunlarına, insan haklarından dünyadaki adaletsizliğe, işçi-memur örgütlenmelerinden sanayici ve işadamları örgütlenmelerine, medyadan dinî hayata çok geniş bir yelpazede örgütlenmeyi salık veren bir vizyon ortaya koydu. Emek ve emekçiye verdiği önem lafta kalmadı. O güne kadar sendikal hareketlere, Türkiye’deki kötü sendikal tecrübeden dolayı soğuk bakan hareketin müntesiplerine ve sevenlerine sendikalaşma fikrini aşıladı. Bugün Türkiye’nin en büyük konfederasyonu noktasına vardığımız büyük yolculuğun fikri temeli o vizyonla atıldı.

Erbakan Hocamızın bu ülkeye katkısı dar anlamada siyasi/politik bir katkı değil. O, siyasetçi, bürokrat, akademisyen, lider kimliği ile aktüel / güñübirlik etkilerden çok; nesil yetiştirmek, ülkeye ve dünyaya nitelikli kadrolar kazandırmak, siyasi/düşünsel/aksiyonel bir mektep inşa etmek gibi kalıcı ve yapısal etkiler bıraktı.

Özellikle gençlerin ve kadınlara güvenini ortaya koydu, onların önünü açtı. Güvendiği kadar özgüven de kazandırdı. Kararlı, azimli, kendisine güvenen bir kimliği bu ülkenin gençlerine aşıladı. Bugün her alanda bu ülkeye olumlu katkılar sağlamış insanların hikayesi eşelendiğinde büyük çoğunluğunun hayatına Erbakan Hoca'nın temas ettiği görülür.

Bütün bu yönleriyle sadece Türkiye'ye değil İslam dünyasının en ücra köşelerine kadar etkisini hissettirmiş, dönüşümlere yol açmış, saygı uyandırmış bir liderdi Erbakan Hoca. Derinlikli bir dünya okumasıyla dünyanın gidişatını görebilen, bugün yaşadığımız birçok sorunu o günden öngören büyük bir vizyonerdi Erbakan Hoca. Hayata güñübirlik anlık hedeflere odaklanarak değil, değişim dönüşüm odaklı bakan, ilkelerle hareket eden, kurucu bir özne idi Erbakan Hoca.

Erbakan Hoca, en zor anlarda bile ilkeleri, adaleti, insaniyeti, "Davam" dediği mefkureyi savundu. O her zaman milleti savundu. En zor anlarında bile, boncuk boncuk ter döktüğü en çetin zamanlarda bile kendi şahsını değil milletin şahsiyetini, onurunu, izzetini, özgürlüğünü savundu. 28 Şubat'ta, Anayasa Mahkemesi'nin kapatma davasında savunduğu şey bir parti ya da partidışlık değildi; o milletin geleceğini, mazlumları, ezilenleri savundu. Ahmet Taşgetiren'in *"71 yaşında yüzüne tevekkülün ince izleri sinmiş bir adam, hiçbir şekilde yıkılmadığını ifade edercesine zarif bir tebessümle basamakları tırmanıyordu... Savunacaktı... Savunması gereken ne varsa hepsini... Üstüne yürünen her şeyi... Ezilen her*

insanı... Horlananları.” cümleleriyle anlattığı Savunan Adam’dı Erbakan Hoca.

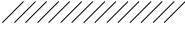
Erbakan Hoca farklıydı, Türkiye’nin sosyo-politik hafızasına bıraktığı ize bakan herkes o farklılığı görmektedir. Hocanın farklılığı inandığı inancın ahlakını, prensiplerini, adaletini, dürüstlüğü elini attığı her işe yansıtması nedeniyledir. Türkiye sosyo-politik ortamı ilk kez böyle bir şahsiyetle karşılaşmış, bu farklılık bir ekole, bir okula dönüşmüştür. Bugün bu farklılığı şahsiyetlerinde sürdüren bütün aktörler o okulun müktesebatını taşımaktadır.

Bu millet nesiller boyu bu katkıların olumlu etkisini her zaman yaşayacak ve görecektir. Bize düşen “Ne yaptıysam Allah rızası için yaptım” diyen ve öyle de yaşamış olan Necmettin Erbakan Hocamızın bu mirasını anlamak ve sürdürmektir.

“Seni seviyoruz savunan adam.”

Ruhun şad olsun!

Teşekkür

Mustafa Başkara

Genç Memur-Sen Genel Başkanı

Memur-Sen Konfederasyonu'muzun gençlik teşekkülü olarak dinamik bir anlayışla faaliyetlerini sürdüren Genç Memur-Sen; ilim, irfan ve hikmet yolunda şuurlu gençlik şiarıyla her dem yeniden tazelenen ufku ve heyecanıyla gençliği konu alan her alanda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Teşkilatımız, ülkemizin ve ümmetin değerlerine sahip çıkmak ilkesi ile kuşaklar arası bilgi, görgü ve tecrübe akışının manevi mimarlar eliyle sağlanmasına olan inancıyla, milli bilincin ve özgüvenin yeniden tesis edilmesi yolunda emek harcayan, ter döken her bir "iz bırakan" şahsiyetimizi daha yakından tanımayı ve tanıtmayı hedeflemekte ve bu yolda eserler ortaya koymaktadır.

Bu doğrultuda ömrünü tüm insanlığın saadet ve selametine adayan, Yeniden Büyük Türkiye mefkûresiyle Milli Görüş Hareketine liderlik eden, göstermiş olduğu feraset ve cesaretle İslam dünyasında yeni bir şahlanışın öncüsü olan, ilme ve irfana verdiği önemle yediden yetmişe herkese hocalık yapan, dava eri, 54. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı merhum Prof. Dr. Necmettin Erbakan Hocamızın aziz hatırasından, daima hatırımızda tutacağımız

vakarlı duruşundan istifade etmek amacıyla hayata geçirmeye karar verdiğimiz “Erbakan Hoca ve Gençlik” kitap projemiz kapsamında çıkardığımız eseri okuyucu ile buluşturmanın heyecanını yaşıyoruz.

“İman, Feraset, Heyecan: Necmettin Erbakan” başlıklı kitap projemizin fikri hazırlık sürecinden, eserlerin toplanmasına, tasahih sürecinden baskı aşamasına her daim desteklerini esirgemeyen Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Adem Polat ve Genel Sekreter Yardımcısı Mehmet Baran Hocalarıma; Genel Başkan Vekilim Mesut Emre Balcı, Eğitim ve Kültür’den sorumlu Genel Başkan Yardımcım Fatih Muhammed Çakmak, Genç Memur-Sen Koordinatörümüz Muhammed Ümit Çiftçi’ye; proje fikri ortaya çıktığında ilk istişaremizi yaptığımız, teşvik ve rehberlikleriyle bizlere kaktı sunan Selim Cerrah ve Osman Nuri Kabaktepe ağabeylerimize; kitabımızın editörü, eserin hazırlık aşamasında ve yayımlanmasında çok büyük emekleri olan Doç. Dr. Kemal Şamlıoğlu Hocama çok teşekkür ederim. Ayrıca, yazılarıyla eserin ortaya çıkmasına vesile olan, Erbakan Hoca ile teşrik-i mesaide bulunmuş, yol arkadaşlığı yapmış, hatıralar biriktirmiş dostları, talebeleri ve dava arkadaşlarına sağladıkları kıymetli katkıları için teşekkür ederim.

Gençlik odağında yapılan her çalışmada olduğu gibi böylesine kıymetli bir eserin oluşum sürecinde heyecan ve cesaretimizi artırarak daha iştiyaklı çalışmamıza vesile olan Memur-Sen Konfederasyonu Genel Başkanımız Sayın Ali Yalçın’a teşekkür ederim.

MÜCADELEDE AZİM VE İRADENİN ADI: ERBAKAN

Dr. Mehmet Muharrem Kasapoğlu

Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanı

2011 yılının 1 Mart'ında Fatih Camii'nin musalla taşında ef-sane bir liderle helalleşti Türkiye. Bir gün önce, ruhunu teslim etmişti. 28 Şubat darbesinin yıl dönümünde. Milyonlar üzgündü. Ailece oradaydık. Babam hepimizden üzgündü. Yalnız Türkiye değil İslâm dünyası yastaydı. Devlet töreni yoktu. Vasiyetiydi merhumun. Musalladaki tabutta MNP, MSP, RP, FP, SP'nin li-deri Erbakan Hoca vardı. O Türkiye'nin hocasıydı. Hakları için helallik isteyen Lütfi Doğan Hoca'ya "Helal olsun" diye karşılık veren yüz binler onun emek verdiği yol ve dava arkadaşlarıydı. On binlerce genç oradaydı. Konya'dan Trabzon'a, Van'dan Di-yarbakır'a, Malatya'dan Manisa'ya on binler, yüz binler. Bu kadar değil; Üsküp'ten Hama'ya, Halep'ten Erbil'e, Kerkük'ten Kırım'a, Saraybosna'dan Kabil'e, Ramallah'tan Sana'ya, Tunus'tan Kahi-re'ye, Karaçi'den Gümölcine'ye on binler yüz binler hüznünlüydü. Erbakan Hoca uğurlanıyordu sonsuzluğa. Siyasete onun yanın-da başlayan talebeleri Türkiye'yi dönüştürmüştü. Artık bu ülke o ülke değildi.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan İstanbul'un kalbine gömüldü, Merkez Efendi'ye. Onu iktidardan indiren cuntacılar çoktan utanca gömülmüştü. Ona, davasına partisine "Topyekun savaş" açanlar da çoktan sahneden silinmişlerdi. Milyonlarca gencin gözyaşı yarım asırlık bir siyasi mücadelenin özeti olduğu kadar vaktinde toprağa atılan tohumların semeresiydi. Hoca'nın hayat hikâyesi Türkiye'nin kısa tarihi. Demokrasiden teknik kalkınmaya, hukuktan eğitime örnek bir hikâyedir. 29 Ekim 1926'da Sinop'ta doğdu Erbakan. Cumhuriyet henüz üç yaşındaydı. Hem aile kumaşı hem de yaradılışına uyarak milli ve manevi değerlerine düşkün, yüksek ahlâklı, zekâsıyla her yerde parlayan, laboratuvarında saatler geçiren bir çocuk, bir genç oldu. Öğretmenlerini zekâsına, ahlâkına hayran bırakır. Dünya ölçeğinde bir bilim adamı olacağı fakültede bellidir. Ülkenin acil çözüm bekleyen sorunlarına çözüm üretmek için siyaseti seçti.

Zor zamanlar tarihin akışına dokunan liderler doğurur. Erbakan binbir güçlükle, zorlukla sınandı. Önüne sayısız bariyerler, engeller, duvarlar kondu ama yılmadı. Devleti milletten sakınanlar ona ve temsil ettiği siyasete geçit vermek istemedi ama milletimiz onun şifreli, imalı, latifeli dilini çözdü ve bağrına bastı. Emin adımlarla uzun yol yürüdü. Umudu her zaman diri tuttu. Dört partisi kapatıldı ama o geri adım atmadan beşinciye açtı; MNP, MSP, RP, FP, SP. Kaldığı yerden koştu, konuştu. Kent kent, köy köy, insan insan. Kadın erkek, büyük küçük demeden herkese derdini, davasını, görüşünü, tezlerini, iddialarını anlattı. Bunu bir ibadet bildi. Erbakan en çok gençleri sevdi, en çok onları korudu kolladı. Onlara dünya sistemini, tarihsel kırılmaları, tarihteki yerimizi, Türkiye'nin dünya üzerinde neye tekabül ettiğini anlattı. Tek boyutlu bir anlatımla değil, bilim ve teknolojinin ahlâk ve maneviyatla birlikte anlatıldığı bir siyaset dili kurdu.

Daima güler yüzlü ve umut vaat eden bir dil inşa etti. O kadar ki yarım asırlık siyasi hayatının en zor gününde, iktidardan

düşürüldüğü, partisi kapatıldığı günde “28 Şubat, günlerden bir gündür” dedi. Darbeciler “28 Şubat bin yıl sürecek” demişlerdi ama Hoca o günü sıradan bir gün olarak görmüş ve milyonların yüreğine su serperek o günün herhangi bir gün olduğunu, asıl olanın vazife olduğunu söylemişti. Herkesin nutku tutulduğunda, maruz kaldıkları haksızlık ve zulümle milyonların kalbi kırıldığına “Bu gün tarihte bir nokta bile değildir.” dedi.

Yolu kesildi, daha önce de 12 Mart’ta, 12 Eylül’de defalarca kesilmişti; hapishaneye atılmıştı, yıllarca yargılanmıştı ama o, idealindeki “Büyük Türkiye’den” gözünü ayırmadı. Devlet ile millet arasındaki mesafenin kapandığı, tarih ve kimliğiyle barışmış, İslâm dünyasının makûs talihini tarihine yaraşır bir liderlikle tersine çevirmiş, güçlü, üreten refah ülkesi bir Türkiye düşlüyordu. Fabrika yapan fabrikalarla, sanayi ve teknoloji üretimiyle, modern ve özgür eğitimiyle, en önemlisi tam bağımsız olarak Türkiye zincirlerini kırarsa bilgi ve teknoloji üretmesi için, üretim ve istihdam kapılar açmak için hiçbir engel kalmaz. Bu büyük idealleri sıfırdan Türkiye’nin önüne koydu. Muazzam bir gençliği siyasete taşıdı ve sokaktaki ölümcül şiddetten korudu. Türkiye’nin talihini değiştirecek olan bir kadro yetiştirdi.

Babam Ahmet Kasapoğlu ve amcam Asım Kasapoğlu, İstanbul Teknik Üniversitesi’nde mühendislik okudukları için bir anlamda Erbakan efsanesinin içine doğmuştum. Teknik Üniversitedeki hocaların gözündeki bu parlak bilim adamı sadece teknik bir eğitim almıyor aynı zamanda âlim ve ârif zatlardan manevi ve dini eğitim alıyor. Fakültede ateş topu olan Erbakan, dergâhta büyüklerinin sohbetinde suskun bir derviştir.

Milletin taleplerini devlet katına taşımak için siyasete baş koyan Hoca özellikle tek parti yıllarında incitilen milletin kalbini kazanmak istiyor. Reddi miras kültürünü redderek milli ve manevi değerleriyle birlikte Türkiye’nin şaha kalkacağını uzun yıllar, bıkmadan, usanmadan, vazgeçmeden, yorulmadan anlatıyor.

Cumhuriyet cumhurdan, demokrasi demostan esirgenmişti. Seçkinci otoriter gelenek, milletin gönlünü kırmakla kalmamış, düşünce ve inanç özgürlüğünü ağır baskı altında tutarak halka eza cefa etmişti. Erbakan statükoya karşı yeni bir siyasi yaklaşım ve üslup geliştirdi. Sayısız kurumsal yapının büyük destekçisi oldu. Öncüsü olduğu kurumsal yapıları özenle kurdu, büyüttü, takip etti. Özel sektöre, akademiye, bilim ve teknolojiye, milli ve manevi değerlere hâkimdi. Bilindiği üzere 1974'ten itibaren anahtar parti olarak MSP ve RP koalisyon ortağı olduğu dört hükümette en çok bilim ve teknoloji üretimi ile sanayinin gereğini vurguladı.

Büyük bir özgüvene sahipti. Türkiye'nin bütün gençleri bu özgüvenden nasipdar oldu. "Biz yaparız", "kimseden hiçbir ek-sigimiz yok" diyordu. Anadolu'nun öz kaynaklarıyla güçlü bir sermaye birikimine kavuşması için türlü projeler hayata geçirdi. DESİYAP, TÜMOSAN, TAKSAN, TESTAŞ, GÜMÜŞ MO-TOR, TEMSAN TUSAŞ onun mührünü taşıdı.

İşçi ve işveren örgütlenmeleri de çok ortaklı şirketler de onun doğrudan ya da dolaylı yönlendirmesiyle hayata geçmişti. HAK İŞ, MÜSİAD gibi STK'ların hayata geçmesine doğrudan katkı verdi, onları motive etti. 12 Eylül darbesinin cunta lideri Kenan Evren "Nereye gitsem Erbakan'ın fabrikaları karşıma çıkıyor." diyecekti. Hayali Büyük Türkiye'ydi. "Faizsiz adil bir ekonomik sistemin mümkün olduğu"nu savundu.

Özellikle Türkiye'nin ve İslâm dünyasının sevgili gençlerine dünya sisteminin arka planını anlattı. Bu büyük bir motivasyon unsuru, büyük bir kazanımdı. Türkiye henüz içine kapalı, depresif, imkân ve kaynaklarını kullanamayan, devlet ile toplum arasında derin ihtilafların yaşandığı bir ülkeyken Erbakan Almanya'da Motor Profesörü olarak çalıştı ve Avrupa'nın kalkınma dinamiklerini biliyordu. Aynı zamanda Batı'nın sömürgeler döneminin,

her ülkenin kolonilerinde mazlum milletlere neler yaptığını da iyi öğrenmişti ve iyi anlattı.

150 senelik vesayetçi “Yabancılaşma,” “Batılılaşma” anlayışına karşı “Hayır kendimiz Yapabilir”, “Başarabiliriz” diyordu. Meydanlarda milyonları ateşliyor, siyasetten ziyade milletine özgüven veriyordu. Gümüş Motor’dan TÛMOSAN’a Kıbrıs Barış Harekâtı’ndan D8’e iddiası büyüktü. Statükonun direncini kırmak için zor olanı mümkün kılan bir söylem buldu. Suların yokuşa akıtılacağına inanıyordu. “Önce ahlâk ve maneviyat” diyerek... “Adil bir Türkiye”, “Adil bir dünya” özlemini tutuşturarak... En önemlisi inanmış, kimliğiyle barışık bir gençliği yoğurarak onlara büyük emekler vermesiydi. Anadolu’nun en ücra beldelerinde ortaokul, lise talebelerine dünya sistemini anlatmaktan zerre yüksünmüyordu.

Erbakan’ın yönettiği partilerinin en önemi birimi her zaman “Gençlik kolları” olur. Milli Türk Talebe Birliği, Akıncılar, Milli Gençlik Vakfı, Avrupa Milli Görüş Teşkilatları gibi öncelikle gençliğe hitap eden sosyal ve kültürel organizasyonların oluşumunda da birinci derecede pay sahibi oldu. Erbakan’ın mensuplarını, takipçilerini izlediği sembolik eylem ve ödevlerinden biri de Hicret Takvimi’ydi. İz sürmek adına bu takvimin Anadolu’nun her yerine gitmesini çok önemsiyordu. Milli Gazete, Yeni Devir, Anadolu Gençlik Dergisi gibi her sürecini takip ettiği yayın organlarını aboneliklerini, devamlılığını, okunma oranlarını son derece önemsiyor, bizzat takip ediyordu.

Hoca’nın en önemli vurgularından biri tarihti. Osmanlı ve Selçuklu tarihini, Sultan Alpaslan’dan Sultan Fatih’e, Yavuz’dan Abdulhamit’e ünlü komutanları, sultanları hem kimlik inşası için hem de Türkiye’nin düştüğü yerden kalkması için son derece önemsiyordu. Türkiye’nin tarihine Sultan Alpaslan’ın açtığı, Fatih’in, Kanuni’nin Yavuz’un genişlettiği pencereden bakıyordu.

Bu anlamda Ayasofya'nın açılışı en büyük özlemi ve ukdesiydi. Öze dönüşü savundu, reddi mirası reddetti, ısrarla siyasi ve manevi çizgisini Sultan Alpaslan'a, Fatih'e, Akşemsettin'e yasladı. Ağır ithamlar, iftiralar, yol kesmeler onun yürüyüşünü değiştirmedi. Siyasette kendi jargonuyla, kendine has esprilerle ve uzlaşmacı karakteriyle damga vurdu.

Devamlı ve kesintisiz bir tarih anlayışının, bir devlet ve toplum tasavvurunun içinden konuştu. Ona göre İslâm milletinin ataletten, zilletten, meskenetten kurtuluşu lider Türkiye'nin kendi ayakları üzerinde inşasına bağlıydı. "Milli Görüş" ve bir dönem vurguladığı "Adil Düzen" kavramları belli bir politik çerçeveden ziyade onun dünya tasavvuruydu. Demokratik hukuk mücadelesi 1970'ten itibaren bütün dünyada ilgiyle izlendi. Zorluklar, tahkir ve tezyifler, saldırılar onu tökezletmedi, aksine biletti. Millete gitme yolunda her fırsatı imkâna çevirdi.

Erbakan Hoca ne verdi gençlere? Özgüven verdi, umut verdi, başarıma azmi verdi, "Zafer inananlarındır" dedi. Devletten, ticaretten, siyasetten ötelenen Anadolu çocuklarına misafir değil ev sahibi olduklarını hissettirdi. Belki en çok bunu hissettirdi. "Şehirlerinizi, ülkenizi yönetebilirsiniz." dedi. Belli bir hizbe, belli bir sosyal zümreye seslenmedi, milletin tamamına söyledi sözünü. Ayrımcılığa bölücülüğe asla tenezzül etmedi. Zaman zaman mübalağaya varan dili çoğunlukla uzlaşmacı, güler yüzlü, ironik ve daima pozitifli. "MSP Pişman etmez", "Kadayıfın altı kızardı", "Montaj Değil Ağır Sanayii", "Fabrika Yapan Fabrika", "Herkes Refah", "Uydu değil lider Türkiye", "Yeniden Büyük Türkiye" dedi. Siyasi mücadele tarihinde terminolojisine özenle sahip çıktı.

Filistin'den Afganistan'a, Grozni'den Saraybosna'ya dünyanın kanayan yaralarını bizzat sarma çabasında oldu. Oralarındaki meşru siyasi hareketlerle, bilimsel akademik gruplarla daima temas halinde oldu. "Çanak kale", "İstanbul", "Fetih", "Kudüs", "İstiklal

ruhu”“Milli Mücadele”bütün çağrışımlarıyla Erbakan’ın anahtar kavramlarıydı. Soğuk savaş dünyasının mahsulü, Sağ-Sol kutuplaşmasında üçüncü bir yol açtı. Mensuplarını özellikle gençliğini 1970-1980 arası politik şiddetin sokağı kavurduğu günlerde şiddetten, kavgadan özenle sakındırdı, korudu. 1970’li yıllarda Erbakan hareketinin sıklet merkezi henüz belli bölgelerdi. Azim ve ısrar sayesinde büyüdü, serpildi, iktidar oldu.

1980’li yıllarda “Bize yüzde 6’lar derler” denirdi. Refah Partisi 1984’te Van ve Şanlıurfa Belediye Başkanlıklarını kazandı. Daha sonra çevreden merkeze yürüdü. 25 Ocak 1970’te sadece 3 milletvekiliyle temsil edilen hareket 1991’de 62, Aralık 1995’te oyların yüzde 21.38 i ile birinci parti olarak 158 milletvekili aldı. Defalarca bariyer konan, tel örgü döşenen, kalın duvarlar örülen yol, zamanla açıldı ve Hoca’nın hayalleri kısmen gerçek oldu.

Uzun yol, uzun yol arkadaşlarıyla alınır. Erbakan hoca, eşi merhum Nermin Hanım ile birlikte siyasi mücadelesini kadınlara da açtı. Kadınlar Hocanın temsil ettiği politik akımın en önemli unsurları oldu. Keza partisi devlet gücüyle her engellendiğinde emaneti yüklenen arkadaşları oldu. Siyasi mücadele tarihinde dostluğu vefayı korumasıyla bilindi.

1987’de siyasi yasaklar referandumla kalktı ve Erbakan Hoca, üçüncü partisine genel başkan oldu. 1989’da Van ve Şanlıurfa’ya ilaveten Kahramanmaraş, Sivas ve Konya Belediyeleri de Refah Partisi’nin oldu. “Hilal ile Başak Zafere Ulaşacak”tı. 1994’e geldiğinde, yani 25 yıl ter döktükten sonra Diyarbakır, Ankara hatta İstanbul Refah Partisi’nin oldu. Böylece Türk siyasi tarihinde yeni bir dönüm noktasına gelindi. İç dönüşümün miladı da bu yeni başlangıç oldu. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan önce İstanbul’un başkanı oldu. 28 Şubat post modern darbe sürecinde seçilmiş görevinden alındı ve hapsedildi. O şarkı yankılanmaya devam etti ve orada bitmedi. İleride 2001’de AK PARTİ’yi

kurarak 2002’de Türkiye’nin Başbakanı oldu. Daha sonra Sayın Erdoğan Türkiye’nin seçilmiş ilk Cumhurbaşkanı oldu.

Hukukçu babanın oğlu Erbakan, Türkiye’nin zorlu siyaset meydanında sayısız hukuksuzlukla mücadele etti ve hep azmin nişanı oldu. Onun siyasi mücadelesinde yürüttüğü hukuk mücadelesi başlı başına bir konudur. Erbakan, illegaliteye, hukuk dışı alanlara, şiddete, nefrete ve küsmeye hiçbir zaman prim vermedi. Demokrasiye, millî iradeye geçit vermek istemeyen vesayet odakları ona nefes aldirmek istemedi ama o da asla pes etmedi. Kimseye küsmedi, inadına umudu büyüttü ve başaracağız dedi.

Kendilerini devletin sahibi gören bazı askerler ile hukukun üstünlüğünü kendi üstünlükleri zanneden sözde bazı hâkimler dört kere partisini kapattı. Zor kullanarak, brifinglerle, balans ayarlarıyla, küstahça tahkirlerle onu hükümetten indirdiler. Ama malum, tarihi kaba kuvvet kullananlar, zorbalar, cuntalar, çeteler yazmıyor. Hayatın her yerinde olduğu gibi siyaset dünyasında da emek ve alın teri asla boşa gitmiyor.

Dünyaya dar bir pencereden bakanlar sevediler Erbakan’ı. Onu hayalperest bulanlar oldu. Gücün değil Hakkın egemenliğini savunan tezlerini hayallerini gerçekçi bulmayanlar oldu. Barışçı kimliğini zaaf olarak nitelendirenler oldu. Millet iradesine balans ayarı yaptılar. Millî iradenin üstünde tank yürüttüler. Milletin tercih ettiklerine had bildirmeye kalktılar. Ancak tarih, devletin gücünü kendi gücü zannedenlere yâr olmuyor. Tarih, demokrasiyi gasp edenleri, cunta brifinglerinde esas duruşta bekleyenleri ve meşru hükümete karşı gayrı meşru “Topyekun savaş” manşetlerini atanları kısa bir zamanda utandırdı ve mahcup etti. Ters dönen devran dışlanan, horlanan, ötekileştirilen geniş kitlelerin yüzünü güldürdü. Azim, alın teri, emek ve göz nuru kazandı.

Millet olarak şahidiz ki Erbakan iyi ve güzel bir insandı. Allah rahmet eylesin.

MEDENİYET DÜŞÜNCESİ VE ÜSLUP BAĞLAMINDA ERBAKAN HOCA

Ali Haydar Haksal*

Batı ruhlu pozitivist ve materyalist bir felsefe üzerine kurulanmış olan sistemin içinde siyasa yapmanın zorlukları bilinir. Düşünce merkezli mi, sıradan siyasal bir anlayışla mı, sistem içinde sistemle barışık suyunda gitme mi? Bunlar siyasa yapanlar için seçenekler. Elbette bunlar yapılırken kendisiyle birlikte insanı dönüştürme ve etkisi altına alma gibi bir durum söz konusu. Türkiye düzleminde bunun birçok örneği görüldü. Görünürdeki gibi olunmadığı, yanıltıcı ve yanılsatıcı olduğu biliniyor. Genelde bu tür oluşumlara “muvazaa” partileri deniliyor. Merkez siyasal oluştan doğan, onların aynı işlevini gören ama onlar gibi olmadığının görünüşleri de olan. Yani görünümde farklı olanlar. Yani muvazaa partileri.

Medeniyet düşüncesi bağlamında hem düşünce üreteceksiniz, hem öneri getireceksiniz hem de mevcut durum içinde var olacaksınız! En zor tarafı da budur.

* Gazeteci, Yazar, Öykücü

Düşünce merkezli bulunduğunuz zaman bunun birçok zorlukları olduğu gerçeği fazlasıyla yaşandı. Ne zorluklarla karşılaşıldı, ne öneriler basitleştirildi, ne çabalar tavsatıldı veya zamanla oluşturulanlar bile devre dışı bırakıldı. Mayınlı bir arazide yaşamaya bakmak, bir yandan da ödün vermeden.

Sorumluluk üstelenenler sadece kendilerinden sorumlu değildirler. Yapıp ettikleri kendilerini bağlamaz. Bir medeniyet düşüncesi var ise o düşüncenin mensupları bulunuyorsa -ki milletimiz genel anlamda böyledir- onları korumak önem kazanır. Hatta daha önemlidir. Bunun da farklı riskleri bulunmaktadır. Uyum sağlama veya kanıksama gibi. Kendilerinde çok etkili olmasa bile takipçilerinde etkili olabilir.

Hazreti Mevlâna genelde kimi çevrelerce eleştirilir, Moğol-lara karşı direnmediği ve karşı koymadığı için. Oysaki bir sürü gibi gelen o gücün karşısında durmanın zorlukları ve sonuçları nedense hesaba katılmaz. Karşı dursa kendisiyle bağlı bulunduğu topluluk da helâk olup gidecek. Geriye ne Mevlâna ne düşüncesi kalacak. Yüzyıllardır bir Mevlâna ve Mesnevi gücü olduğu gibi yaşamakta. İslâm milletinin inanışında çok temel olan hicret sünneti ise hiç akla getirilmez. İnsanı korumanın ve var olmanın bir yoludur bu da.

Büyük bir travma ve kriz zamanında Erbakan Hoca düşüncenin siyasal alanıdır. Düşünce insanların arasında âdeta bir görev dağılımı bulunur. Yazarlar, düşünürler, bürokratlar ve siyasa insanları. Bu dağılımın dengeleri iyi sağlanırsa sağlıklı sonuçlar elde edilir. Düşünce tek ayaklı değildir ama asıl alandır. Düşünce yöntemlerinin uygulanmasında birçok yön var. Siyasal düşüncenin iyi beslenebilmesi, kabul görmesi ve güçlenebilmesi için diğer alanlardan beslenmesi gerekir. Medeniyet düşüncesi temeline dayanmayan hareketler zaman içinde silinip giderler. Türkiye siyasında birçok örneği var. Dönemin koşullarına göre parlayan

sonra da yiten bir daha isimleri anılamayan parti ve kurumlarda olduğu gibi.

Dağınık toplumların, çevrelerin zaman içinde istenen sonuçlara ulaşamaması kaçınılmaz olur.

Erbakan Hoca'nın tasavvufi düşünce donanımı, bilim ve teknolojideki birikimi ve zaman içinde edinilen deneyimleri belli bir başarı ve sonuç getirdi.

Dergâhın manevi tedrisinden geçen Erbakan Hoca, insana yaklaşımı, sevgi ve muhabbet dili belli oldu. Diğer siyasilerden ayrılan yanı da buydu. İnsanı insan yerine koymasıyla yeni bir dil ve üslup oldu.

Makine mühendisi olması ise onun başka bir özelliği. Dergâh ile bilimin ve teknolojinin bileşimi farklı bir kişilik oluşturdu. Böyle olması Müslümanlara dönük olan ön yargılı ve töhmet altında tutucu yaklaşımlar karşısında yepyeni ve hakiki bir Müslüman karakter oldu. Müslümanlık ile gericiliğin özdeşleştirildiği bir zamanda. İlerici gerici kavramlarının karşısındaki alanında entelektüel bir insan duruşu. Teknoloji, sanayi ve bilim alanında ilerici görünenlerin çok daha önüne ve hatta ötesine geçti. Hamleleriyle kendilerini ilerici sananlar, öyle sununlar emperyalizmin dalgacı sözcüsü oldular. Küçümseyerek ve dışlamayı amaçlayarak.

Hareketin adına dönemin zorluklarını ve koşullarını göze alarak “Milli Görüş” dedi. Milletin bütünlüğünü amaçlayan bir bakış ile.

Tabii ki bunu bir insanın tek başına yapabilmesi kolay değil. Etrafında bulunanların da belli oranda düşünce birikimi kendisini ve hareketini daha güçlü kılar. İlerleyen zaman içinde kendisini de aşan kimi sorunların doğmasının nedeni de budur. Özellikle, belli konumlar elde edenlerin niyet ve düşüncelerinin ortaya çıkması bu söylediklerimizin bir gerçeği.

Düşünce hareketleri için donanım önemli.

Erbakan Hoca'nın bu zor koşullarda, bir yandan düşünce, bir yandan uygulamadaki hamleleriyle adım adım ilerleyişi kimi zorluklar getirdi. Her şeyden önce batıcı sağ ve sol çevrelerin, solcuların kendilerini ilerici diye tanımlaması, resmi ideolojinin desteği ve baskısıyla hâkimiyetinin oluşu da diğer zorluklardan. Erbakan Hoca siyasal alanda ileri geri kavramlarını ters yüz etti. Bilimde, teknolojiye, sanayide getirdikleri onların çok çok önünde yer almayı sağladı. Karşıtları ise bu acizyetlerini ve tikanıklıklarını jakoben bir anlayışla bastırmaya çalıştılar. Medya desteğiyle de küçümseyici, gözden düşürücü tutumları hiçbir zaman eksik olmadı. Sanayi ve teknolojiye bağlılıklardan düşünceleri gibi kurtulamadılar. Erzincan'da temeli atılan bir fabrikanın temelindeki bir parçayı arabasının arkasına atıp meclise getiren bir milletvekilinin bu tutumu sonrası, söz konusu fabrika projesi bir başka ile aktarıldı ve tamamlandı. Sonra da pişman olundu. Sanayileşmeye karşı çıkma zihniyeti emperyalizme hizmete dönüştü. Zihniyetler çatışması.

Erbakan Hoca'nın bu kaba dil ve tutum karşısında, duruşunu bozmadan yolculuğunu sürdürürken oldukça zeki bir bakışla ironi dilini kullandı. Bu dil, bir bakıma ağır olan baskıyı kısmen de olsa hafifletti. Belki o an için hafife alınır gibi olduysa da öngörülerini bakışıyla ilerleyen zamanda bunu kabul ettirdi. Kara bulutları dağıtmanın da bir yöntemi bu.

Sol'un, liberallerin, kapitalistlerin, sağcılarının, milliyetçilerin veya ırkçıların farklı bakış açılarıyla saldırgan tutumları karşısında ancak bütüncül ve kucaklayıcı bir tutumla aşılabılırdi. Hiçbir zaman kendinden ödün vermeyen ama yürüyüşünde adım adım aşamalar kat etmesi önemli bir hamlesiydi. Her şeyden önce müsamahakâr bir tutumu da vardı. Kendisine çok ağır harekette bulunanları, hicvedenleri tebessüm ederek şöyle bir baktı geçti, işine baktı, yapacaklarından geri kalmadı.

Kendisinden sonra gelenler ve ayrışanlar bu dilden, tutum ve duruştan uzaklaştılar. Böyle yapılıncı da büyük bir emekle oluşturulmuş olan hareketin ana izleğinden uzaklaştırılması topluma büyük bir zarar getirdi.

Kendisinden sonra aynı çizgiyi sürdürenlerin çabası bu büyük dalga karşısında elbette ki zorlukları olacaktı. Yeniden aynı çizgiyi sürdürmek, ödün vermeden ayakta kalabilmek ve örnek olabilmek geçmişe göre çok daha zor olurdu. Değişen ve dönüşenler karşısında yeni bir dil ve bakış zorunlu hâle geliyor. Zorlukları göze almak ve ana doğrultudan kopmamak.

Çileyi ve ideali merkeze almayanlar başka yolları tercih ederler. Bu da bir tercih. Bu yolla bir sonuç elde edeceklerini düşündüler ya da niyetleri başkaydı. Sonuçta ana izlekten ayrılanların farklı bir yol üzere oldukları görüldü. Bu, hâlâ devam ediyor. İlginç olan hem karşı olanlar hem de o izlekte olanlar Hoca'yı övgüyle ve rahmet ile anarlar.

*

Hoca ile yakınlıklarımız çok sık olmadı. Parti görevimde çok önde biri değildim. O toplantı ortamlarında bir şeyler katma imkânımız sınırlı kaldı. Gazete toplantılarında zaman zaman bir araya geldik. Bunların birinde, önerilerimizi sıraladık. Necip Fazıl'ı, Büyük Doğu'yu ve sonrasını gündeme getirdik. Hoca o zamandan sonra konuşmalarında Üstad Necip Fazıl'dan örnekler getirdi. Bu, genele dönüşebilseydi siyasal bilinç kültür ve düşünce bağlamında daha da güç katılabilirdi. Tabii ki Erbakan Hoca'nın bir başına her şey olabilmesi güç ve sınırlı. Bulunduğu konum bakımından oldukça büyük bir çaba ile belli bir temel oluşturuldu. Zaman zaman aralarında kopuşlar ve sertleşmeler de oldu.

Erbakan Hoca gerek Üstad Necip Fazıl'ın ve başkalarının ağır eleştirilerine karşılık vermedi. Susmayı tercih etti. Müslümanlar

arasındaki gerilimin tırmanmasına fırsat tanımadı. Kimileri bunları tırmandırma bile. Örneğin Merhum Esat Hoca ile yaşananlarda olduğu gibi.

Tasavvufi terbiye, edep ve birikimi onun kişilik bakımından en önemli yanı. Sabır, dayanıklılık ve tahammül...

O zaman Kültür ve Sanat sayfasını yöneten şair ve genç bir arkadaşı âdeta sorularıyla kan ter içinde bıraktı. Gazetenin, düşüncenin önemi üzerinde durdu.

Fatih'teki evinde özel bir buluşmamız oldu. Erbakan Hoca'nın kardeşi Kemalettin Bey Ahmet Tabakoğlu'nun İslâm İktisadı ve İktisat tarihi üzerine olan eserini okumuş, ağabeyine eser hakkında bilgi aktarmış. Bunun üzerine Ahmet Bey'i evinden alıp götürmem istendi. Kapıdan içeri girdiğimizde Hoca, deri koltukta zorlanarak kalkmaya çalıştı, ben koluna girdim kaldırdım, Ahmet Bey'i ayakta karşıladı. Ahmet Bey mahcup üzüldü, mahcubiyetini dile getirdi. Hoca, gönlünü aldı. Üç saate yakın süren o toplantıda Ahmet Hoca'nın bilimsel çalışmalarıyla ESAM'a katkıda bulunması önerisinde bulundu. Doğrudan siyasi hareketin içinde yer almayanların, bilim insanlarının ESAM gibi önemli kurumlarda hizmet etmelerini arzuluyordu.

O toplantıda, partiye Laiklik ile İslâm'ın özdeş kılındığı bir eserin dağıtılmak için getirildiğini öğrenince üzüldü. Laiklik; kilise ile Batılıların bir sorunu, bunun bizi ilgilendirmediyi, hatta laikliğin İslâm'a karşı getirildiğini anlattı.

Hoca dinlemeyi iyi bilirdi. Onları düşünceleriyle harmanlar hayata geçirirdi.

Ve tabii ki çok önemli dikkatleri vardı. Yedi İklim dergisi olarak Peygamberimiz Özel Sayısını kendisine takdim ettiğimde memnuniyetini ifade etti. Fakat Peygamber sevgisi ve duygusu yüzüne yansdı. "Peygamber Efendimizin adını derginin logosu üzerine yazsaydınız" uyarısında bulundu.

ATV'deki bir konuşmasında Kıbrıs ile ilgili konuşurken Peygamberimizin Halası Ümmü Haram'dan söz etti. Ümmü Haram Kıbrıs'ın fethine katılmış Larnaka'da katır üzerinden düşerek şehit olmuştu. "Ümmü Haram'ın bulunduğu kısmı da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine dâhil etmek istediklerini, Barış Harekâtının bir nedeninin de bu olduğunu belirtti. Ancak, Batı'dan çekinildiği için onların baskısı sonucu acele edildiğinden sınırlarımıza dahil edilemediğini söylerken duyguluydu.

Arşivimde bulunan Hayat Tarih dergilerini karıştırırken Kıbrıs'ın fethinde bulunan Ümmü Haram - Kıbrıs'ta Hala Sultan olarak bilinir, türbesi de oradadır- ile ilgili bir yazı okudum. Sahihi Buhari'de bir hadisi şerif var onu da buldum. Tevafuk olarak bunları bir arada okuyunca "Hala Sultan" başlıklı öykümü yazdım, Yedi İklim dergisinde yayımladım. Bir gün partide derginin o sayısını kendisine takdim ettim, konuyu da anlattım. Onun için de memnun oldu tebessüm ile teşekkür etti.

Milli Görüş kavramı, İslâm medeniyet düşüncesinin günün koşullarında dolaylı bir tanımlamasıdır. Doğrudan İslâm denilemediği ya da zorlanıldığı, siyasal partiler için yasal sıkıntılar doğurduğu için bu yol tercih edildi. Bu millet İslâm'dan ayrı düşünülemediği için milletin görüşü anlamında bir tercihti.

Bugün artık doğrudan kavramların kendisinin tercih edilmesinde bir sakınca yoktur. İslâm düşüncesi, medeniyeti, ümmet bilinci ve toplumu daha yerinde kullanılabilir. Çünkü bu milletin doğrudan olan kavramlara ve bakışa ihtiyacı bulunuyor. Şu karmaşık zihinlere ve kuşatmaya karşı.

Yapılması gereken açılan bu yolda düşüncenin yenilenerek ve bugünün koşullarında yeni bir dil ve söylem ile istikamet bozulmadan yolun sürdürülmesidir. Yapılması gereken yapılanların üzerine bir şeylerin konulmasıdır. Öncüler yapacaklarını, yapabileceklerini yapmış ve bu hayattan göçüp gitmişlerdir. Bundan

sonrası yolun daha kullanışlı ve sürdürülebilir hâle getirilmesidir. Bilinç ve aşkın yitirilmemesi koşuluyla. İslâm medeniyetinden, düşüncesinden ve inanışından sıkıntı duymadan ama kararlılıkla ve bilinçle.

Siyasal düşünsel hayatımızda üslup ve insanî davranışlarıyla Erbakan Hoca özel bir yer ve konuma sahip. Türkiye'nin siyasal yapısında ilk kez daha yerli, özgün ve güvenilir bir karakter olarak belirdi. Bu, siyasa olan güvensizliğin, kara siyasanın egemen olduğu bir zamanda oldu. Siyasa denilince yalan ve aldatmanın, kırılmanın acı bir şekilde yaşandığı dönemi akla getirir.

İttihat ve Terakki üzerinde kurgulanan siyasal yapı milletimizin değerleriyle tam bir kopma ve kırılmadır. Dönemsel olarak bukalemun gibi renkten renge hâlden hâle girilir. Ortam ve koşullara göre değişkendir. Türkiye'nin siyasal yapısı, mantığı gereği aldatmaca üzerine kurgulanmış bulunuyordu doğal olarak. Bunun elbette gerekçeleri vardı. Milletin değerleriyle örtüşmediğinden millete kendini kabul ettirebilmek için birçok yol ve yöntem denenmiştir. Büyük medeniyetimizden koparılma büyük bir yıkım. Bunu gerçekleştirmek için başvuru yöntemler çok acımasız oldu. Batıcı ruhu hayata geçirebilmek için de diktatoryal bir yol tercihi ilk seçenek oldu. Korku ve baskı ile halkın sindirilmesi. Değerlerinden uzaklaştırmanın zorbalığı elbette bir yere kadar gidebilirdi. Dolayısıyla halkın gözünü boyama, az da olsa bir takım küçük ödünler ile halkın oyalanması bir yöntem oldu bir süre için. Çünkü halkımızın ruhu ile örtüşmeyen siyasal yapı ancak "yalan" ile sürdürülebilirdi. Gerçekler olduğu gibi yansıtılsa siyasal yapının ayakta durması olanaksız olacaktı. Bu tutum uzun zaman çeşitli yol ve yöntemlerle sürdürüldü.

Erbakan Hoca'nın siyasal hayata atılmasıyla durum değişti. Değişti artık, çünkü siyasa ile yalan kavramlarının özdeşliği bir kenara bırakıldı yeni bir kadro ve ekip tarafından.

İnsanımızın siyasaya yeniden güven duyması sağlandı. Kendi değerlerini yaşayan, bunun mücadelesini veren bir siyasal karakter ortaya çıkmıştı. Erdem ile siyasa özdeşliğinin belirmesi Erbakan Hoca ile olmuştur Cumhuriyet Türkiye'sinin siyasal tarihinde. Milleti adına konuşan milletin değerlerini savunan ve yaşayan bir öncü olarak ortaya çıktı. Bu çıkış, siyasal dengelerin değişmesini, gerçeklerin su yüzüne çıkmasını sağladı ve İttihatçı siyasal yapıyı tedirgin etti. Özellikle karşıtları, Erbakan Hoca'nın durumunu boşa çıkarmak için başvurdukları yol ve yöntemlerini değiştirdi. Kendilerini kurtarma adına başvurdukları yol, Hoca'yı boşa çıkarmak, gülünçleştirmek ve itibarsızlaştırmak. Hoca, bu durumu bildiğinden öncelikle üslubunu bozmadan ironiyi çok iyi kullandı. Bu, yadırgansa da hem ses getiriyor hem de karşılıksız bırakmıyordu ithamları. Dolayısıyla muhataplarını gülünç duruma düşürüyordu. İroni yaparken karşısındaki insanları incitmeden ve hakaret etmeden bir anlamda ince dokunuşlarda bulunuyordu. Bu üslup da hocaya özgü idi. Kimi kavramları da gündeme getirerek adeta yeni bir dil ve üslup ortaya koydu. Bunu siyasal muhatapları için yaparken, o insanlar ile aradaki uçurumu büyütmeden yeniden bir araya gelebileceğinin bir tarzıydı. Zaten, siyasal hayatı boyunca en uçtakilerle bile bu kadar hoşgörülü ve esnek iken düşünce ve inanç bağlamında en yakınlarından gelen eleştirilere çok daha özenlidir. Üstad Necip Fazıl Millî Nizam Partisi'nin kuruluşunda dolaylı yer almış ve süreci desteklemiş, açılış konuşma metnini hazırlamış biri. Millî Selamet Partisi döneminde Raporlar ile Erbakan Hoca'ya çok ağır eleştirilerde bulundu. Yakın zamanda bir toplantıya Millî Gazete yazarı Abdülkadir Özkan ile katıldık. Bu konu ile ilgili anısını anlattı. Süleyman Arif Emre, Üstad Necip Fazıl'ın Raporlarını dosya olarak Hoca'nın önüne koyuyor. Hoca, bakıyor: "Üstad haklı" diyor dosyayı masasının gözüne atıyor. Sağlığı döneminde ve sonrasında Hoca, Üstad Necip Fazıl aleyhine bir tek

demeçte bulunmadı. Gazete yazarlarını Hıdiv Kasrında yemekli toplantıya davet etmişti. O zaman Milli Gazete tiraj ve satışı içeriği hakkında bir toplantıydı bu. Yazarlara sırasıyla söz hakkı verdi ve dinledi. Ben: “Milli Gazete olarak, çocuklarından izin alınarak Büyük Doğu’nun ilk devresinden başlanarak tıpkı basım yapılar verilmesini, okurumuzun ve şimdiki kuşağın geçmişi daha iyi bilmesini ve tanımasını sağlayacağını” belirttim. Hoca bundan memnuniyet duydu. Başka toplantılarda da Üstad necip Fazıl konusu gündeme geldikçe Hoca Üstad’ı hep rahmetle andı, konuşmalarında sık olarak onun düşüncelerinden ve sözlerinden örnekler verdi.

Merhum Esat Coşan Hoca da ağır bir üslup ile Erbakan Hoca’yı eleştirdi. Erbakan Hoca’nın Esat Coşan hakkında tek cümle etmediği, dedikoduya izin vermediği görüldü.

Kendisine dönük eleştirileri hep dikkate aldı. Mehmet Şevket Eygi’nin Millî Gazete’de yayımlanan bir eleştiri metnini cebinde taşıyordu. Bunu bir gün çıkardı bize gösterdi. Bunun ilginç bir anısı da var. Suudi Arabistan ziyaretinde, Kral Millî Gazete’de kendisine dönük yapılan eleştirilerden olan rahatsızlığını dile getiriyor. Şikâyet edenin adı bizde mahfuz. Hoca, bu metni çıkarıp gösteriyor: “Bakın Millî Gazete’de beni de eleştiriyorlar” diyor.

İnsanların gönlünü kırıcı davranışlardan kaçınırdı. Özellikle Müslümanlar için çok daha özenli ve dikkatliydi. Müslümanların arasını bulma, bir araya getirme çabasını hep sürdürdü.

Karşıtlarına karşı da özenliydi. En uçta bulunanlarla bile bir araya gelebilmenin kapılarını hep açık tuttu. Türkiye siyasal hayatında bir araya gelmeyecekleri bile bir araya getirdi. CHP, öteden beri en uzak durulan kesimdi. MSP-CHP koalisyonuyla ilk adım atıldı. Bülent Ecevit, Süleyman Demirel, Alparslan Türkeş, Turhan Feyzioğlu, Tansu Çiller ile ortaklıklar kurdu. Bununla uçları bir araya getirmeyi başardı, aradaki uçurumları azalttı. Bu

topraklarda yaşıyan herkesin bir araya gelebileceğini gösterdi ve uyguladı.

Bunda Hoca'nın üslubunun ve yaklaşımının ne kadar önemli olduğu görülüyor. Hoca siyasal hayata başladıktan itibaren bütün zorluklara rağmen büyüyerek yolunu sürdürüyor.

Parti tabanındakileri sık sık uyarırdı: “Zehir kovası taşımayın” diye.

Bütün dikkati İslâm dışı ve İslâm'a savaş açanlara karşıydı. Bunda da belli bir özen ve dikkati vardı. Çünkü insanları incitmekten çekinirdi.

Güven duyduğu kimseleri, hangi düşünceye sahip olursa olsun dikkate alırdı. Bilgisinden de yararlanırdı.

Bir reklâm ajansı mensubu Hoca ile yaptığı görüşmeyi şöyle ifade etti: “Tam dört saat anlattım, Hoca not tuttu. Sunumum bittikten sonra itirazlarını ve katkılarını dile getirdi.”

Bu örnekler çoğaltılabilir.

Batılılaşma ve modernleşmede insanımızın kendi değerlerinden giderek uzaklaştığı bir zamanda Hoca, insanımızın yeniden değerleriyle buluşmasını, kendine güven duyulmasını sağladı.

MİLLİ DAVAMIZ KIBRIS VATANIN TA KENDİSİ

Av. Bülent Turan*

Kıbrıs Barış Harekâtı, Cumhuriyetimizin yakın tarihindeki eşsiz olaylardan biridir. Hafızalara kazınan kahraman Mehmetçiklerimizin paraşütle adaya indiği fotoğraf; kardeşlerimize “beklenenlerin” müjdesi, zaferin de habercisi oluyordu. Bir taraftan Kıbrıs’taki Türk halkı, askerlerimizi sevinç ve coşkuyla karşılarken, Rum çetelerinin zulümleri ve katliamları da nihayete erecek, Beşparmak Dağları’na tekrar bahar gelecekti. Bu zafer, milletimizin her ne koşulda, ambargo tehditleri ve baskı altında olursa olsun, zulme karşı boyun eğmeyeceğinin resmi ve şanlı zaferidir. Üzerinden 47 yıl geçmiş olmasına rağmen, bu Harekâtla gelen zafer, bizlere Kıbrıs davasına ilişkin bir istikamet çiziyor.

“Megali İdea” hedefi çerçevesinde Yunanistan, Kıbrıs’ın kendisine katılmasının adımlarını atmaya çalışırken Başbakan merhum Bülent Ecevit, konuyu görüşmek için İngiltere’ye gitmişti. Koalisyon ortağı, Başbakanlığa vekâlet eden merhum Necmettin Erbakan ise çöktan Milli Güvenlik Kurulu’nu

* AK Parti Grup Başkanvekili ve Çanakkale Milletvekili

toplamiş ve yapılacak harekâtın detaylarını görüşüyorlardı. “Hazır olun ve yürüyün” sözleriyle hazırlıklar başladı. Bu adımlar, merhum Erbakan Hocamızın Kıbrıs Barış Harekâtının asıl mimarı olarak tarihteki yerini almasını sağlayacaktı. Bu asla duygusal bir tespit değildir. Daha sonra İngiltere de Harekât için “Harekâtın asıl mimarı Erbakan’dır” diyecek; KKTC Cumhurbaşkanı merhum Rauf Denktaş da 1996 yılında Erbakan’ın Kıbrıs’a ziyareti sırasında yaptığı konuşmasında bu durumu “22 yıl önce Kıbrıs’ı zulümden kurtarma kararını veren Sayın Erbakan...” şeklinde ifade edecekti. Elbette burada gaye, birilerini incitmek değildir. Bizler Kıbrıs’ın zulümden kurtulmasına vesile olan, ortaya bir irade ve duruş koyan başta Ecevit, Erbakan, dönemin bakanları, siyasiler, Genelkurmay Başkanı ve tüm askerlerimiz olmak üzere, herkesi daima minnetle ve şükranla yâd ediyoruz.

Üzülerek ifade ediyorum ki çok kıymetli olan Kıbrıs Barış Harekâtı’ndan sonra, adada Osmanlı Devleti’nde görülen kalkınma politikalarından uzak adımlar atıldı. Osmanlı, gittiği yerlerin kalkınması, gelişmesi için oralara ilim sahibi kişiler, kadılar, donanımlı bürokratlar gönderirdi. Bu yerlerin bir ilim ve kültür merkezi olması için oldukça gayret gösterilirdi. Bugün İstanbul’da, Balkanlar’da bu sözlerimizin karşılığını görüyoruz. Kıbrıs’ta, uzun yıllar devam eden baskı ve çatışmalar, ekonomik sorunlar, Türk kardeşlerimizin Rum saldırıları sonucunda hayatlarını kaybetmeleri sonucu nüfusun yetersizliği sorunu ortaya çıkmıştı. Harekâtтан sonra Türkiye’den adaya gidenlerle adada yaşayanlar arasında ilk başlarda kültürel, sosyolojik, eğitim vb. alanlarda uyuşmazlık görüldü. İskân politikasının, planlanan düzeyde olmaması nedeniyle ekonomik kalkınma istenilen seviyeye gelememiş, toplumsal huzursuzluklar, sosyolojik sorunlar, toplumsal bütünlükte gecikme görülmüştü. Dolayısıyla Kıbrıs Türkü ile Türkiye arasında o yıllardan süregelen, zaman za-

man gün yüzüne çıkan iletişim kopuklukları yaşandı. Buna hem Türkiye'deki hem de KKTC'deki siyasi iklimden kaynaklı birtakım sorunlar da eklendi. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda KKTC ile sosyal, kültürel ilişkileri güçlendirmek, Türkiye toplumu ile Kıbrıs toplumu arasındaki bağları kuvvetlendirici işler yapmak zorundayız.

Yüreğimizin bir parçası, tarihin emaneti Kıbrıs, milli davamız ve kırmızı çizgimizdir. Tarih boyunca gönlümüz orada yaşayan kardeşlerimizle oldu. Kıbrıs'ta Peygamber Efendimizin (s.a.v.) süt halası olarak bilinen Hala Sultan'ın hatırası var. Kıbrıs'ın tarihi yönden olduğu kadar, orada eğitim görmüş ve STK faaliyetlerinde bulunmuş biri olarak da şahsım için özel bir yeri var. Öğrencilik döneminde biriktirdiğimiz hatıralar, yaptığımız etkinlikler, edindiğimiz dostluklarla Kıbrıs'a dair özlemim hayatım boyunca hep var olacak.

Dün olduğu gibi bugün de Kıbrıs Türklerinin haklarını, Doğu Akdeniz'deki uluslararası hukuktan doğan haklarımızı korumakta, yine doğal gaz ve petrol arama faaliyetlerimizi sürdürmekte kararlıyız. Şu anki KKTC yönetiminin başarısı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın vizyonu ve duruşu sonucunda 46 yıl sonra kademeli olarak açılan "Kapalı Maraş", bu iradenin bir neticesidir. Maraş'ın açılması Kıbrıs davasına gönül veren milyonlara da anlamlı bir hediye oldu. 1974'te olduğu gibi, Türkiye'nin ve Kıbrıs Türklerinin yok sayılmasına, haklarının gasp edilmesine izin vermeyiz. Erbakan Hocamız, Kıbrıs Barış Harekâtı'na öncülük edenler, bu Harekâtta yer alan kahramanlarımız rahat uyusunlar. Biliyoruz ki Türkiye ile KKTC'nin kadere bir, bunun aksini düşünmemiz söz konusu dahi değil. Kıbrıs, "yavru vatan" değil vatanın ta kendisidir. Sevincimiz, hüznümüz ve acımız birdir. Bu kardeşlik duygularıyla, geleceğimizi beraber inşa etmeliyiz. Kıbrıs'a yönelik emperyalist, hegemonik bas-kılara, Kıbrıs'ı kendi içine hapse adımlarına karşı, KKTC'nin

hakkını ve hukukunu uluslararası platformlarda dile getirmeye devam etmeliyiz.

ERBAKAN HOCA VE MEDYA

Ekrem Kızıltaş*

Rahmetli Erbakan Hoca ve medya denildiğinde, Erbakan Hoca'nın medya ile ilişkileri, medya konusuna bakışı ve tabii bu arada bir kısım medyanın da Hoca'ya bakışı gibi hususların yanında medya oluşturma konusunda yaptıklarından bahsetmek gerek.

Erbakan Hoca'nın mücadele dolu hayat çizgisinin esaslarının daha İstanbul Lisesi talebesi iken devam etmeye başladığı Gümüşhaneli Dergâhı'nda olduğu söylenebilir. Hasip Efendi ile başlayan yolculuğunu Abdülaziz Bekkine ve Mehmet Zahid Kotku hazeratı ile sürdüren Erbakan'ın, Gümüşhaneli Dergâhı'nın başat konuları arasında olduğu bilinen ülkenin gelişmesi, ilerlemesi, kendi ayakları üzerinde durabilmesi ve tabii bütün bunlar için öncelikle sanayileşmesi gerektiği gibi mevzulardan ciddi manada etkilendiği ve hayatını buna göre ayarladığı düşünülebilir. Aynı dönemde dergâha devam eden Sebahattin Zaim, Süleyman Yalçın, Mehmet Turgut, Yahya Oğuz ve benzeri birçok ismin de bu ideallerden beslendiği bilinmektedir.

* Milli Gazete Eski Yazı İşleri Müdürü / Takvim Gazetesi Köşe Yazarı

Erbakan Hoca'nın İTÜ talebeliği sonrasında Almanya Aachen Teknik Üniversitesindeki doktora çalışması, Deutz fabrikasındaki araştırma başmühendisliği ve İTÜ Motorlar Kürsüsü'ndeki başarıları akademisyenliği, onu da Türkiye'nin motorunu üretmek üzere kurduğu Gümüş Motor süreci takip eder. Türkiye'nin motorunu yapan Erbakan Hoca, Gümüş Motor sürecinde yaşadığı zorluklardan hareketle ülkede sanayiye geliştirmek yerine sanki engellemek için çalıştığını fark ettiği Odalar Birliği'ne yönelir. Türkiye'nin sanayileşmesi gerektiğine inanan Erbakan Hoca, Odalar Birliği'nin o dönemde kendisine tanınan imkânları aksi yönde kullandığını fark etmiş ve içeriden mücadele ile bunu düzeltmeyi hedeflemiştir. Bu kuruluşta önce Sanayi Daire Başkanı olduğunda yetkinin daha yukarıda olduğunu anlayıp Genel Sekreter ve burada da yetkilerin sınırlı olduğunu anlayınca Odalar Birliği Başkanı olur. Ancak, bileğinin hakkı ile geldiği bu makamdan dönemin iktidarı tarafından polis zoruyla uzaklaştırıldığında “dananın kuyruğunun daha yukarılarda koptuğunun” farkına vararak siyasete adım atar...

Akademisyenliği, Gümüş Motor yılları ve Odalar Birliği'ndeki değişik vazifeleri süresince Erbakan Hoca'nın medyanın önemini kavradığını düşünebiliriz. 1950'ler ve 1960'lar, basının büyük çapta memleket lehine atılan adımlara pek hoş bakmayan birilerinin elinde olduğu dönemlerdir. Dolayısıyla Erbakan Hoca'nın ülkede sanayinin yaygınlaşması konusundaki adımlarının engellenmesi konusunda üzerlerine düşeni yaptıklarını düşünmek mümkün. Ancak o dönemde basının henüz yaygınlaşmadığını ve etkisinin sınırlı olduğunu da unutmamak gerek.

Erbakan Hoca'nın siyasi hayata Bağımsızlar Hareketi ile başladığını biliyoruz. 1969'da Konya'dan bağımsız milletvekili olan Erbakan Hoca ve beraber hareket ettiği arkadaşları Milli Nizam Partisi'ni kurduklarında, siyaset kadar olmasa da “basının da oldukça önemli olduğunu” anlarlar. Türkiye'nin kendi ayakları

üzerinde durabilmesi kararlılığı ile yola çıkan Milli Nizam Partisi'ni, o dönemde artık ülke geneline dağıtım yapmaya başlamış olan mevcut gazeteler ya hiç görmemekte ya da aleyhte haberlere yer vermektedir. Bağımsızlar Hareketi sırasında bazı gazetelerin bağımsız adaylar için oy kullanma konusunda insanları yanlış yönlendirmeleri de medyanın yani o zamanlar basının öneminin anlaşılması açısından başlangıç teşkil etmiş olabilir.

Milli Nizam Partisi'nin kapatılmasından sonra bir yandan Milli Selamet Partisi'nin kuruluşu için çalışılırken bir yandan da bir gazete çıkarılması için gayret edilmektedir. Bu sebeple olacak Milli Selamet Partisi'nin 11 Ekim 1972'deki kuruluşunun hemen ardından, 12 Ocak 1973'te Milli Gazete yayın hayatına başlar.

O günlerle ilgili hatıralar, Erbakan Hoca'nın en az partinin kuruluşu kadar gazetenin kuruluşuna da önem verdiğini gösterir. Milli Selamet Partisi'nin teşkilatlanması açısından oldukça önemli bir isim olan Hasan Aksay'ın aynı zamanda gazeteyi çıkarmakla da görevlendirilmesi, belki biraz da bundandır.

Maddi imkânları son derece kısıtlı olan bir hareketin, hele de 1973 şartlarında Milli Gazete'yi çıkarıp yaşatabilmiş olması, önemli bir konudur. Gazetenin yayınlanması için gereken sermayeyi bulma sıkıntısı yanında, o dönemde aynı inancı paylaşan ve gazetecilikten anlayanların son derece az oluşu, zorluklardan sadece bazıları.

Ancak, o dönemle ilgili MSP mensupları arasında yaygın esprilerden birisi olan, "Biz MSP'yi aslında Milli Gazete yayınlayacak haber bulsun diye kurduk" şeklindeki söz, basına verilen önemin bir göstergesi olmalı. İmkânsızlıklara rağmen gazete yayınının başarılması ile ilgili de Erbakan Hoca'nın meşhur "inanç tekeden süt çıkarır" sözünü hatırlatabiliriz.

Amblemi anahtar olan MSP'nin, 14 Ekim 1973'te yapılan seçimlerde Türkiye'nin anahtar partisi hâline gelmesinde Milli

Gazete'nin payının ne kadar olduğunu bilmiyoruz. Ancak, Erbakan Hoca'yı ve arkadaşlarını büyük bir dikkatle takip eden çevrelerin emrindeki basın organlarına karşı mücadelede çok ciddi bir rol oynadığını söyleyebiliriz.

Erbakan Hoca'da, Gümüş Motor ve Odalar Birliği'nin çeşitli kademeleri ile ilgili süreçte oluşan medyanın önemi ile ilgili kanaatin Bağımsızlar Hareketi ve Milli Nizam Partisi'nde iyice kökleştiğini, Milli Selamet Partisi kurulurken gazetenin de kurulmasından anlayabiliriz.

Sonradan da benzeri görüleceği üzere, Erbakan Hoca ve arkadaşları söyledikleri, yaptıkları ve yapacaklarını vaat ettikleri üzerinden değil, dindarlıkları bahane edilerek bildik "irtica" suçlamalarına maruz kalıyordu o zamanlar... Gazeteler, "Türkiye'nin maddi ve manevi kalkınmasını gaye edinen Erbakan ve arkadaşları Türkiye'yi sanayileştirmek istiyor" ya da benzeri şeyleri söylediler, MSP'ye teveccühün artacağını biliyorlardı. Erbakan Hoca için hayalci ve benzeri yakıştırmalar düşmanları açısından prim yapsa da eninde sonunda bahsi geçen insanın Türkiye'nin ilk motorunu yapan adam olduğu da biliniyordu. MSP'nin Türkiye'de gerçekleştirmeyi düşündüğü hizmetlerin düşmanı olan bir kısım basın MSP'yi karalamaya çalışırken, Milli Gazete'nin doğruları aktarması, teşkilat mensuplarının çalışmaları açısından da ciddi bir motivasyon kaynağı oluyordu. Milli Görüş hareketine düşmanlık besleyen gazeteler aslı astarı olmayan suçlamalarda bulunurken, en azından Milli Gazete'nin doğruları yazması oldukça önemli bir husustu.

O dönemde MSP'de Erbakan Hoca'nın yakın çevresinde bulunanların ve tabii Milli Gazete'de görev yapanların anlattıkları, Erbakan Hoca'nın parti çalışmaları sırasında en çok önem verdiği konuların başında Milli Gazete'nin geldiğini gösteriyor. Partinin ya da bünyeyle irtibatlı çeşitli kuruluşların bütün toplantılarında Milli Gazete'nin birinci ya da ikinci sırada gündeme getirilmesinin

MSP'den sonra Refah Partisi, Fazilet Partisi ve Saadet Partisi dönemlerinde de aynı şekilde sürdürüldüğünü vurgulamak gerek. Erbakan Hoca'nın gazeteye bu kadar önem vermesini insanlara gerekli mesajların ulaştırılması başta olmak üzere, önemli görevler gördüğüne inanmasına bağlayabiliriz.

Gazeteyi, tabir caizse, bir topçu kuvveti veya hava gücü olarak gören Erbakan Hoca, sadece siyasi haberlerle yetinmeyip kültür ve sanat alanında da söz sahibi olmanın gereğine inandığı için, 1977'de kültür ve sanat ağırlıklı bir yayın çizgisi izleyecek olan Yeni Devir gazetesinin çıkarılmasını sağladı. Dönemin tanınmış isimlerinin yazdıkları Yeni Devir Gazetesi de 12 Eylül öncesine kadar önemli görevler ifa etti.

Özellikle MSP döneminde ve yine özellikle de gazetenin ilk sahifesinde yayınlanacak konularla ilgili olarak Erbakan Hoca'nın ciddi bir hassasiyet gösterdiği bilinir. Tam olarak doğru olmasa da o dönemlerle ilgili olarak Erbakan Hoca'nın gazete de yayınlanacak her şeyi kendisinin belirlediği şeklinde yaygın bir kanaat vardır. Ama kesinliğinden şüphe edilmeyecek tek şey Erbakan Hoca'nın gazeteyi dikkatli bir şekilde takip ettiği ve gerekli durumlarda ilgilileri uyardığı gerçeğidir.

Unutulmaması gereken önemli bir husus da Milli Gazete'nin Türkiye'de yayına başladıktan sonra Avrupa'da da yayınlanmasına başlanmasıdır. Almanya Frankfurt'ta basılan gazete, posta yoluyla Avrupa ülkelerine dağıtılıyor ve oradaki Milli Görüş mensuplarının da takibi sağlanıyordu.

12 Eylül sonrası yargılanan, hapse giren ve bu arada yasaklanan Erbakan Hoca, 1987'deki referandumla yasakların kalkmasına kadar, gerek 1983'te kurulan Refah Partisi ve gerekse Milli Gazete ile ilgisini sürdürmüştür.

Erbakan Hoca'nın gazeteye olan ilgisinin, genellikle gazetenin daha iyi hâle gelebilmesi ve daha çok satabilmesi yönünde

olduğu söylenebilir. Bu arada 90'larda başlayan teknoloji değişikliği sırasında ve sonrasında gerektiği hallerde destek sağlanması için gereken her şeyi de yapmıştır.

Erbakan Hoca'nın gazetesinin sadece haberleri ile değil, sahife düzeni, kullanılan fontlar gibi konularla ilgilendiğinin de altını çizmek gerek. Bilgisayar sistemine geçilen yıllarda, başlıklarda kullandığımız ve genel olarak "leylek bacaklı" olarak tanımladığı fontların uzunca bir süre problem sebebi olmasını örnek olarak verebiliriz. O dönemde büyük gazetelerin kendi fontlarını yaptırabilme imkânı olması, bizim açımızdan bir dezavantajdı. Bu, o zamanlar oldukça zor ve pahalı bir işti. Erbakan Hoca da haklı olarak o gazetelerdeki başlıkların daha iyi olduğunu, bizim de onlar gibi fontlar kullanmamız gerektiğini söylüyordu.

Sahip olduğu bilgi ve muhtemelen gelişmeleri takip ediyor olması sebebiyle, Erbakan Hoca'nın teknolojik gelişmelerden daha Türkiye'ye gelmeden haberdar olduğunu ve bunlara sahip olunmasını istediğini de belirtmek gerekir. Teknik bir dille anlatmak gerekirse, mesela Türkiye'de "tarayıcı" yani "Scanner"ın bilinmediği 80'lerin sonunda, Erbakan Hoca'nın fotoğrafları tarayarak bilgisayara doğrudan aktarmaya yarayan bir cihazdan bahsetmesi ile belki de Türkiye'nin ilk scannerlerini Almanya'dan getirtmiş-tik. Ancak, aletin nasıl kullanılacağını, bilgisayar firmalarının uzmanları da dâhil, kimse bilmediği için uzunca bir öğrenme süreci yaşamıştık. Aynı yıllarda, o dönem Türkiye'de olmadığı gibi Avrupa'da da pek olmayıp sonraları yaygınlaşan gazete sahifelerinin bilgisayarda hazırlanması konusunda da ciddi fikirleri vardı. Bu da Erbakan Hoca'nın yabancı yayınlardan teknolojik gelişmeleri takip ettiğini gösteriyordu.

Erbakan Hoca'nın teknolojiyi takibi ile ilgili hoş bir hatıra da cep telefonları ile ilgilidir. 90'ların başında Erbakan Hoca'nın basın danışmanı olan rahmetli Nazır Özsoz bir gün beni arayarak

“Hoca ‘handy’ yani el telefonu istiyor” dedi. Ben de herhalde telsiz telefondan bahsediyor diye düşünüp, “bunu bana niye söylüyorsunuz, alın” cevabını verince Nazır Özsöz, “ama bildiğimiz telsiz telefonlardan değil o, her nerede olursa olsun konuşabileceği bir telefondan bahsediyor” dedi. Bu defa da aklıma o zamanlar yaygın olan araç telefonu geldi. Ancak konuşma ilerleyince, Erbakan Hoca’nın o dönem Avrupa’da yeni yeni başlayan cep telefonlarından istediği anlaşıldı. Tabii Nazır Özsöz, Erbakan Hocama henüz bu teknolojinin Türkiye’ye gelmediğini ve dolayısıyla henüz böyle bir telefon olmadığını nasıl anlattı, bilmiyorum. Bu olay herhalde 1991 ya da 1992’deydi ve bilindiği gibi cep telefonları Türkiye’de 1993’ten itibaren başladı.

90’lı yıllarda 1977 model baskı makinamızın eskimesi ve artık ihtiyaca cevap vermemesi üzerine yeni bir baskı makinası için araştırmalara başlamıştık. İmkânlar kısıtlıydı ve makinalar çok pahalıydı. Bu sebeple ikinci el ya da nispeten ucuz makine arayışı sırasında Hindistan’a bile gitmiştik. Derken İstanbul’da bizim kullandığımız makinanın benzerini yapan birisi olduğunu öğrendik. Bu imalatçının elinde bitmek üzere olan bir baskı makinası da vardı. İhtiyacımızı görecektik bu makineyi almak üzere harekete geçtiğimizde, pazarlığını bizzat Erbakan Hoca’nın yaptığını söylemek, ilgisini anlatmaya yeterli. Dahası makineyi almaya karar verdikten sonra da yapıldığı atölyeyi ziyarete gelmesi, üretime ve sanayiye verdiği önemi gösterir.

Milli Gazete’nin Topkapı’dan Sefaköy’e taşınması aşamasında, yeni yapılacak binanın tam bir medya merkezi olması için bazı gazete binalarını dolaşıp fikir aldığını, hatta bu sırada yaptığı bir ABD seyahatinde bazı basın kuruluşlarını aynı niyetle gezdiği vakidir. Tabii aynı konuda bizi de teşvik ederdi. 1999’da biten ve mimarlığı konusunda rahmetli Kadir Topbaş’ın da büyük katkılarda bulunduğu binanın matbaa, gazete ve televizyon açısından son derece uygun şekilde tasarlandığını söyleyebiliriz.

Burada altı çizilmesi gereken hususlardan birisi de son derece modern bir şekilde yapılan binanın, Selçuklu ve Osmanlı çizgi-lerini taşımasıdır.

Erbakan Hoca'nın gazetesinin başlıklarını ve önemli haberlerini belirlediği şeklindeki yaygın söylenti ile alakalı ise keşke buna imkân bulabilseydi diyebiliriz. Özellikle seçim dönemleri ya da çok önemli gelişmelerin olduğu zamanlarda bahsi edilen tarzda şeyler olurdu. Bu durumda da genellikle Erbakan Hoca altı çizilmesi gereken hususları bildirir ve gerisini gazeteyi çıkaranlara bırakırdı. Seçim dönemlerinde de vakit bulursa bir sonraki gün değineceği konuları ana hatlarıyla aktarır ve gerisini yine bizlere bırakırdı. Erbakan Hoca ile yaptığımız görüşmelerde duyduğumuz sözlerden birisi de “Allah sizden razı olsun, büyük hatalar yapılabilecek bir konumdasınız ama büyük hatalar yapmıyorsunuz” şeklindeydi. Küçük hataların ise tabii ki haddi hesabı olmazdı. Buna da bir örnek verelim: Irak'ın Kuveyt'i işgali sonrasında başlayan Körfez Krizi sırasında Suudi Arabistan ile Irak arasında adeta mekik dokuyarak savaşı önlemeye çalışan Erbakan Hoca, bir gün arayıp, “önümüzdeki bir hafta boyunca gazeteye Suudi Arabistan'la ilgili hiç haber koymayın, hatta ismini dahi anmayın” dediğinde şaşırmiştık. Gazetenin dış haberler sahifesine baktığımızda, bunun sebebini anladık. Erbakan Hoca Suudi Arabistan'ın o zamanki Kralı Fahd ile görüşmeye giderken, biz meğer dış haberler sahifesinde “Fahd'ın suyu ısındı” şeklinde haber yapmışız. Sonradan Erbakan Hoca'nın bu ve benzeri bazı haberler sebebiyle epey sıkıntı çektiğini öğrendik.

1987'de siyasete tekrar dönüşü sonrası Refah Partisi'nin başına geçen Erbakan, 90'lı yıllarda başlayan özel televizyon fur- yasına da seyirci kalmamış ve Kanal 7'nin kurulmasında ciddi bir rol oynamıştır. Refah Partisi ve Fazilet Partisi'nin kapatılması yanında başka birçok önemli olayın yaşandığı 28 Şubat süre- ci sonrasında Saadet Partisi'nin kurulması ile duyulan lüzum

üzerine TV 5'in kurulması da Erbakan Hoca'nın teşviki ile olmuştur.

Milli Gazete'nin ve Yeni Devir'in yayın hayatına girmesinin en önemli yönlerinden birisi de adeta bir mektep vazifesi gören bu iki gazetenin çok sayıda eleman yetişmesine hizmet etmesidir. Milli Gazete'nin nispeten küçük yapısı sebebiyle gazete çıkarmayla ilgili her iş dar bir alanda yapıyordu. Bu da hangi bölümde çalışırsa çalışsın mesleğe meraklı olan gazete mensuplarının hemen her işi öğrenebilmeleri demekti. Milli Gazete'de mesleğe başlayıp daha sonra çeşitli gazetelerde görev alan çok sayıda arkadaşımız olmuştur. Sonradan yayın hayatına atılan benzer çizgideki gazetelerin, Milli Gazete'de yetişen kadrolardan istifade ettikleri de bilinir. Aynı şekilde 1994'te diğer özel televizyonlarla yayın hayatına başlayan Kanal 7'nin de televizyoncu yetişmesi açısından ciddi bir önemi vardır. 2004'te başlayan Kanal 5 için de aynı şeyleri söyleyebiliriz. Bu kuruluşlarda çalışanların bildiklerini gönüllü bir biçimde başkalarına aktarma alışkanlıkları, çok sayıda eleman yetişmesine hizmet etmiştir.

Medyanın ve tabii Milli Gazete'nin önemine inanan Erbakan Hoca, gazetenin daha iyi hâle gelmesi ve daha fazla satması konusunda imkân buldukça birtakım girişimlerde de bulunurdu. Mesela sadece gazeteyi konu alan özel toplantılar düzenler ve bu konuda faydası olabileceğini umduğu kişileri davet ederek onların fikirlerini alırdı. Bunlar genellikle sahalarının önemli isimleri olan profesör ve doçentlerden oluşurdu. Tabii bütün iyi niyetlerine rağmen, fikir almak üzere çağrılan insanlar basın sektörünü ve gazeteciliği bilmedikleri için faydaları da kısıtlı olabiliyordu.

Yine çeşitli dönemlerde bir şekilde tanıştığı önemli bazı isimler üzerinden Milli Gazete'ye destek sağlama çabaları da unutulmaz. Sonraki gelişmeler bir kenara, dönemin medya

patronlarından birisi sayesinde Milli Gazete'nin İzmir Bölge bas-kısı yapmaya başlamamız bunlardan birisidir mesela. Yine 90'lar-da Milli Gazete'ye faydası olur ümidiyle çok satan gazetelerden birinin sahip ve yöneticisi ile bizi görüştürme çabaları, unutul-maz. İslâm ile ilgili her konuda son derece heyecanlı olan Erba-kan Hoca, gazetenin satışını artıracığını umduğu konularda da ciddi heyecan duyardı.

Milli Gazete'de başladığım 1984'ten bıraktığım 2011'e kadar belki de en çok tekrarladığım tekerleme herhalde şuydu: "Her-kesin mutlaka yapılması gerektiğini düşündüğü bir iş vardı. Ama herkes nasıl olsa bunu başkaları yapıyordur diye düşündüğü için o işi kimse yapmıyordu..." Bu tekerlemeyi, "Milli Gazete'nin mutlaka çok satması gerektiğini düşünen çok sayıda insan vardı, ama bunlar kendileri almadıkları için gazete gerektiği kadar sa-tılmıyord" şeklinde anlayabiliriz.

Burada altı çizilmesi gereken şeyler var. Bunlardan birisi ve belki en önemlisi, bizim insanımızın genellikle okumayıp konu-ştuğu, yani bizim millet olarak şifahi bir kültüre sahip olduğumuz gerçeğidir. Batı ülkelerinde mesela otobüse binen birisi hemen kitabına ya da gazetesine sarılırken, bizlerin aynı durumda soh-bet edecek birini aradığımız bir gerçektir. Bu da sanırım gazete satışlarının az oluşunun sebeplerinden birisidir. Basın sektörü-nün bırakın kârlılığı rantabl bile olmayışı, yani gelir gider dengesi kurulmasının zorluğu da belki bir başka sebep. Basın, gideri geli-rinden hep fazla olan bir sektördü. Şimdiki hâliyle medyanın da aynı durumda olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Gazete kâğıdı başta olmak üzere gerekli her şeyi ithal eden Türkiye'de, gazete fiyatlarının 1 ile 1.5 TL oluşu aslında konuyu anlamak açısından yeterli. Avrupa'da aynı şartlarda yayın yapan gazetelerin 1 Avro, bizim paramızla 10 TL civarında olduğunu bilerseniz, sektörle ilgili değerlendirme yapmak kolaylaşır.

Erbakan Hoca hemen bütün dönemlerde basın yöneticileri, yazarları ve muhabirleri ile son derece sıcak ilişkiler geliştirdi. Bunun sebebi, son derece nazik bir insan olan ve söyleyeceklerini de genellikle kırıp dökmeden söyleyen Erbakan Hoca'nın, basının kendisine yönelik tavrının kişilerle alakası olmadığını bilmesiydi muhtemelen.

Anekdotlarla konuyu anlatmak daha kolay olduğu için bunu bir örnekle aktarabiliriz: 1998 yılında medyanın önemli isimlerinin katıldığı bir yemekli toplantıda, o zaman Hürriyet'te yazan Cüneyt Ülsever: "Hocam, söylediklerinizi dinledik. Burada dile getirdiğiniz her konu ile alakalı olarak sizinle aynı fikirdeyiz. Ama bir de gazetelerin yazdığı ve televizyonların söyledikleri ile oluşan bir Erbakan portresi var" manasında sözler sarf etmişti. Erbakan Hoca, bunun üzerine şunları söyledi: "Aziz kardeşim. O gazeteleri de sizler çıkarıyorsunuz. Gazete sahipleri bizimle alakalı olarak, "Ey millet, bu Erbakan ülkenin zenginliklerini hortumlamamıza mani olup, çeşitli şekillerde size aktarıyor" diyemeyecekleri için, "irtica, mürteci" gibi birtakım suçlamalar icat edip bunlarla bize saldırıyorlar. Sizler aslında bu söylenenlerin doğru olmadığını biliyor ama buna mani olamıyorsunuz, mesele bundan ibaret."

Hemen her dönemin önemli gazeteci ve yazarlarının katıldığı bu tür toplantılarda benzer birçok konuşmanın geçtiği vakidir. İnsanlar Erbakan Hoca ile karşılaşp, söylediklerini dinlediklerinde hak vermeden yapamıyor olsalar da çalıştıkları gazete ve televizyonun yayın kurallarına uymaktan da geri kalmıyorlardı.

Erbakan Hoca da her durumda yapması gerektiğine inandığını yapıyor ama hakkında ne gibi haberler çıkarsa çıksın, medya yapısının iplerinin kimlerin elinde bulunduğunu bildiği için de özellikle muhabirler ve yazarlarla ilişkilerini sıcak tutmaya devam ediyordu.

Erbakan hoca medya ilişkisinde dikkat çeken temel hususlardan birisi de, önce gazetelerin sonra televizyonların görünürde mizah, espri ve şaka niyetiyle Erbakan Hoca'yı itibarsızlaştırma gayretleridir. Gazetelerde yayınlanan Erbakan Hoca konulu karikatürler ve sonrasında televizyonlarda çeşitli programlarda güya Erbakan Hoca ile ilgili espriler ve skeçler bu amaca ulaşmak niyetiyle kullanılıyordu. Muhtemelen bilinçli bir şekilde yapılan bu çalışmalarla, Erbakan Hoca'nın ciddiyetinin gölgelenmeye çalışıldığını ve Türkiye'nin önemli meseleleri ile ilgili görüşlerinin insanımızın büyük çoğunluğundan saklandığını söyleyebiliriz.

Erbakan Hoca'nın başbakanlığı sırasında, dönemin tanınmış gazetecilerinden birisinin Başbakanlıktaki bir yemekte söyledikleri, konuyu anlamak açısından önemlidir. Erbakan Hoca'ya D-8'i soran bu gazeteci, anlattıkları karşısında şaşkınlaşmış ve Erbakan Hoca aramızdan ayrıldığında, "Biz bu adamı ne kadar yanlış tanımışız" demişti. Kendisine, "yıllardır gazetecilik yapıyorsunuz, ne demek Erbakan'ı yanlış tanımışız?" deyince de, şu cevabı vermişti: "Ben Erbakan Hoca ile ilk defa yüz yüze geldim... Şimdi anlıyorum ki biz Erbakan Hoca'yı gazetelerdeki karikatürlere bakarak değerlendirmişiz!.." Bu söz, Erbakan Hoca ve medya arasındaki ilişkiyi herhalde en iyi şekilde anlatan sözlerden birisidir. Dönemin en önemli gazetecilerinden birisinin, yıllardır siyaset sahnesindeki Erbakan'la ilgili kanaatlerini gazetelerdeki karikatürler ve televizyonlardaki Televole programlarından oluşturduğunu söylemesi, hakikaten önemli bir tespitti...

Medyanın Erbakan Hoca'ya yönelik husumetinin sebepleri konusunda bir başka anekdot aktaralım: Refahyol hükümetinin kurulup Kamu Ortak Hesabı yani Havuz Sistemi'nin kurulduğu günlerde holding sahibi bir medya patronu Erbakan Hoca'ya gelerek, "Hocam, sen ne yapıyorsun, bizi aç mı

birakmak istiyorsun?” mealinde sözler eder. Erbakan Hoca da cevaben, “Siz kocaman bir holding patronusunuz, ne aç kalması?” deyince, adam şunları söyler: “Biz siz gelene kadar devletten ucuza aldığımız kredileri ve teşvikleri kamu bankalarına yüksek faizle yatırarak iyi paralar kazanıyorduk. Siz bunlara son verdiniz. Ya bu Kamu Ortak Hesabı yani Havuz kararından vazgeçersiniz ya da biz sizi işbaşından göndermek için elimizden geleni yaparız...”

Erbakan Hoca ve medya konusu ile alakalı olarak söylenebilecek nihai söz ise Erbakan Hoca’nın savunduğu görüşleri insanların tamamına aktaracak bir medya yapısı oluşturabilmek için her zaman çok gayret sarf ettiğiidir. Milli Görüş’ü hasım olarak görenlerin emrinde yalan dolanlara dayalı algılar oluşturmakla meşgul olan gazete ve televizyonların bunu yapmaktan hiçbir zaman vazgeçmeyeceklerini biliyordu Erbakan Hoca. Ancak, Erbakan Hoca ve ekibinin adeta bir yalan makinesi gibi çalışan medya organlarına rağmen önce yerel yönetimlerde muhteşem bir başarı kazandıklarını ve ardından da 1995 genel seçimlerinde birinci parti olduğunu da unutmamak gerek.

Cenab-ı Hakk’ın rızasını kazanmak için yola çıkan ve yolculuklarını bütün zorluklara rağmen sürdüren Erbakan Hoca ve ekibi, bütün önemine rağmen yalanlarla çalışan medyanın gücünün sınırlı olduğunu ve doğru olanın eninde sonunda kazandığını gösterdiler. Tabii bu süreçte dar imkânlarına rağmen doğruları aktaran yerli ve milli medyanın ciddi bir rolü olduğunu da hatırlatmalıyız.

28 Şubat sürecinde diğer şer odakları ile beraber çalışan ve kelimenin tam manasıyla tetikçilik yapan medyanın, kısa vadede karlı gibi gözükse de eninde sonunda kaybedenler safında yerini aldığını ve netice olarak ülkemizin medyada taşların belirli ölçüde yerine oturduğu bir sürece geldiğini de vurgulayabiliriz.

Yazıyı, Rahmetli Erbakan Hoca'nın sıklıkla tekrarladığı ve bir anlamda kendi medyamıza elden geldiğince destek olmamızı da hatırlatan bir cümlesi ile bitirelim: "Sizden olana destek olun!.."

ERBAKAN HOCAMIZ, CANIM BABAM

Elif Erbakan Altınöz*

Gerek sağlığında gerekse vefatından sonra kızı olarak defalarca kendisini anlatmamız istenmiştir. Beraber geçirdiğimiz bunca yıla rağmen, her seferinde O’nu anlatırken heyecanlanmış ve her anlatımdan sonra da pek çok özelliğini eksik anlattığımı düşünmüşümdür. İşte yine, şu anda bu zor anlatımlardan birini yapmaya çalışıyorum. Kendisiyle ilgili her soruya cevap verirken, klasik insan davranışlarından bahsetmek yerine, hep kendisinin istediği gibi, ulaşılan kitleye faydası olacak, örnek alınacak yönlerinden bahsetmeye gayret ettik. Çünkü Erbakan Hocamız yaşarken asla canının istediğini yapmaz, nefsi davranmaz, hep dinimizin rızasına uygun hareket ederdi. Uykusundan, yiyip-içmesine, konuşmasından, susmasına her şey İşlam’a uygundu. Adeta Kur’an ve Sünnetin vücut bulmuş hâliydi desek abartmış olmayız.

Hatırlayabildiğim en küçük yaşımızdan itibaren evde ne anemize ne de bize karşı hiç sesinin yükseldiğini bilmeyiz. Hiç şu yemeği sevmem, bunu yemem, çorbanın tuzu az, yemeğin yağı ok benzeri şikyetleri olduğunu duymadık. Hiçbir ağrı ve

* Yeniden Refah Partisi MKYK yesi

sızısını dile getirmez, olumsuz konuşmazdı. Hatırını her sorana en sıkıntılı olduğu zamanlarda bile “elhamdülillah” diyerek cevap verirdi.

Toplumu yanıltmak için kendisi ile ilgili yapılan karalama kampanyalarının tam tersine, kişinin hak ve özgürlüklerine son derece önem verirdi. Bizlere her konuda doğruyu anlatır, kendisi örnek olur ama kesinlikle baskı ve zorlama ile bir şey yaptırma yoluna gitmezdi. Kimseyi azarlamaz, ağzından asla kötü bir söz çıkmaz, hangi pozisyonda olursa olsun aşağılamazdı. Her zaman karşıdakinin hak ettiği gibi değil, kendisine yakışan gibi davranırdı.

Büyük bir nezaket örneğiydi. Bugüne kadar karşılaştığımız herkeste kendisine ait bir kibarlık anısı bırakmıştı. Evlatları olarak bizim evlerimize, özel bir vesile olmadan, sıradan bir günde ziyarete gelecek olsa dahi, kendisi gelmeden birkaç saat önce kapı çalınır, bizim için aldığı çiçek ve çikolata gelirdi. Bizi evine her gittiğimizde ilerleyen yaşına rağmen ayakta karşılar ve ayakta uğurlardı. Kendisinden yaşça çok küçük olanların yanında bile ceketinin düğmesini ilikler, saygıyla davranırdı.

Eğitime ve kişinin kendisine yaptığı manevi yatırıma çok önem verirdi. İnsanların pek çoğu kendisi ve evlatlarının geleceği için ev, arsa gibi maddi yatırımlar yapmanın peşindeyken, Erbakan Hocamız bizler için hep güzel ahlâk ve maneviyat ile donanmamız noktasında gayret eder ve örnek olurdu. Sohbetlerimiz sırasında herhangi bir zenginlik, mevki, makam söz konusu olunca bunları sessizce dinledikten sonra: “ee sonra” der, “elde sadece amel defteri kalır” diye devam ederek her şeyin gelip geçici, esas olanın ahiret olduğunu her vesile ile vurgulardı.

Bizleri ve muhatap olduğu kişileri sözle uzun uzun nasihatler vermek yerine hâl ile eğitirdi.

İlla hâl... Hani bazı insanlar vardır. Onları görünce, daha hiç konuşmadan, oturuşunuzu duruşunuzu toparlarsınız, kendinize çeki-düzen verirsiniz, malayani iş ve konuşmaları onların yanında yapamazsınız. İşte onlar tek kelam etmeden duruşları ve varlıkları ile size örnek olurlar, eğitirler. Hâl ile çok şey öğretirler. Bazen bir bakışları, üç cilt ansiklopedi okusanız öğrenemeyeceğiniz kadar çok şey anlatır size... İşte cennet mekân Erbakan Hocamız da bu kişiliklerdendi. Attığı her adım, ders alınacak nitelikteydi.

Yaptığı her işi Allah rızası için yaptığından hiç yılgınlık, pişmanlık yaşamazdı. Hayatı boyunca hissettiği azim ve kararlılık ses tonuna, adımlarını atışına, yüzündeki mimiklerine kadar yansımıştır. Daha 25’li yaşlarda Almanya’dan çok sevdiği manevi hocası Mehmet Zahid Kotku Hazretlerine yazdığı mektupta, özetle insanlığın kurtuluşu için çalışmalar yapması gerektiğinden bahsetmiştir. Vefatına yakın zamanlarda bir gün bize:

“Şimdi düşünüyorum da bugün de olsa 60 yıl önce yazdığımız o mektubun aynısını yazardık” demişti. Yaşanan onca olumsuz olaylara, hayatı boyunca hep rüzgâra karşı yürümüş olmasına, kendi tabiriyle rakipleri spor ayakkabı ile koşu yolunda koşarken, kendisi çıplak ayakla yokuş yukarı dikenler üzerinde koşmuş olmasına rağmen halâ bunu söyleyebiliyor olmak gerçekten büyük bir iman, inanç, azim ve kararlılık örneğidir.

Kendisine: “siyasette pek çok zorluklar yaşadınız. Acaba hayatınıza bilim adamı veya iş adamı olarak devam etseydiniz daha mı iyi olurdu?” diye sorulduğunda Erbakan Hocamız:

“Dünyanın en zengin iş adamı veya birçok buluşa imza atmış bilim adamı olabilirsiniz ama yaşadığınız dünyada küçücük çocuklar savaşta ölüyorsa, sizin ülkenizde insanlar geceleri aç yatıyorsa, paranızın ve almış olduğunuz nobel ödüllерinin hiçbir anlamı yoktur.” diye cevap vermiştir. Sorulan soru akla uygun bir sorudur aslında ama cevaptan görüyoruz ki Erbakan Hocamızda

akıldan çok daha fazlası vardı. Her zaman söylediğimiz gibi: “Erbakan Hocamızı anlamak için akıl yetmez, İMAN gerekir.”

Allah’ın lütfu ile sahip olduğu bu kuvvetli iman sayesinde yaşadığı her olayı Allah’tan bilir. Kişi ve olaylara indirgemezdi. Bu yüzden kimseye kızmaz, “keşke” demez, “neden ben” demez, pişmanlık duymaz, morali bozulmazdı. Nasıl bir gün geçirmiş olursa olsun akşam eve yüzünde hep aynı tebessüm ile gelirdi. Biz çocukken bazı sıkıntıları dile getirdiğimiz zaman bize hep “daha fazla sevap almak istemiyor musunuz?” derdi. Hayatı boyunca en kötü haberleri aldığı zamanlarda bile sakinliğini koruyarak: “Cüneyd-i Bağdadi Hazretlerine bir Fatiha okuyalım, olanda hayır vardır.” derdi.

Erbakan Hocamızdan bahsederken özelde yer verdiğimiz bu özelliklerinin yanı sıra siyasi yönüne, vatanımıza ve milletimize yapmış olduğu katkılara değinmemek olmaz. Üstün feraset ve dirayet sahibi olarak hizmet için yola çıktığı ilk anda tüm plan ve projeleri hazırды. İnandığı yolda yapmaya karar verdiği hizmet ilkelerinden asla taviz vermemiştir. Türkiye’de ilk defa Pancar motoru üretmiş, Devrim arabasını üretmiş, ağır sanayi hamlesini başlatmış, iktidarda olduğu süre içerisinde ülkenin dört bir yanını fabrikalarla tanıştırmıştır. Ve birçok ilke imza atmıştır...

Bu ilklerden biri de her ne şekilde olursa olsun hesaba katılamayan, horlanan itilen dindar muhafazakâr kesimlerin sözcüsü olmasıydı. Erbakan Hocamız, samimi ama çekingen, ürkek ama çalışkan Anadolu insanına güven aşılarmıştır. Dini hassasiyetlerinden dolayı merkezin çevresinde konumlanmak zorunda kalan Anadolu insanı Hocamızın önderliğinde yavaş yavaş kabuğunu kırmış, temsil yetkisi kazanmıştır. Türk insanının tarihi ve inancıyla yeniden tanıştırmış ve en önemlisi barıştırmıştır. Birçok insan için ufuk çizmiş, yön tayin etmiş ve rehberlik yapmıştır.

Türkiye'nin en karanlık yıllarında aydınlık bir çehre olmayı başarmıştır. Türkiye'nin sigortası olmuş, kendisinin arkasından yürüyenler kadar yürümeyenlerin de haklarına riayet etmiştir. Kimseyi incitmemiş, en çetin siyasi zorluklar karşısında bile sükûnetini muhafaza ederek arkadaşlarını ve kendisine gönül bağlayanları olası tehlikelerden korumuştur. Küresel güçlere, emperyalizme ve sermayeye boğun eğmemiştir. Lafta değil, gerçekten yerli ve milli olan Hocamız, bir lider olarak aziz milletimiz üzerinde yıllarca oynanmak istenen oyunu gün yüzüne çıkarmıştır.

Erbakan Hocamız: “Batıl bir davada zirve olmaktansa, Hak olan davada zerre olmayı tercih ederim” diyerek, bütün yok sayılmalara, partilerinin desteği olmayan mesnetsiz iddialarla kapanmasına rağmen o, her zaman yeniden vira bismillah diyerek kaldığı yerden yoluna devam etmiş ve arkasından gidenler için “azim ve gayretin” en güzel timsali olmuştur. Hocamız, azmiyle, inancıyla, fedakârlık ve kararlılığı ile bir dava adamının nasıl olması gerektiğini yaşayarak göstermiştir. Millî Görüş hareketini başlattığı günden bugüne davanın prensiplerinden, inandığı Hak doğrularından taviz vermemiş ve son nefesine kadar da ilk başladığı an ne söylemişse aynısını söyleyerek Hakk'ın yanında olduğunu en güzel şekilde göstermiştir.

Sadece Türkiye için değil, dünya Müslümanları için de önemli bir şahsiyet ve fırsattı. Her sene yapılan Müslüman Topluluklar Birliği Toplantılarında dünya Müslümanlarını da harekete geçirecek gayretli ve bereketli çalışmaların temelini atmıştır. Müslümanların ve ezilen tüm mazlum insanlığın kurtuluşu için yapılması gereken çalışmaların alt yapısını oluşturmuş, sadece teorik olarak bunları ortaya koyup anlatmamış, pratik olarak da sahada bu işin nasıl yapılacağını gece-gündüz çalışarak göstermiştir.

Zor olanı seçmiş, “halka hizmet, Hakk'a hizmettir” anlayışı ile önüne getirilen tüm engellere karşı, hak bildiği davada zerre taviz

vermeden mücadelesine devam etmiştir. Milletin bulunduğu yeri hak etmediğini ve şanlı tarihinde olduğu gibi çok daha ileri bir seviyede olması için son nefesine kadar çalışmıştır.

Millî Görüş lideri Erbakan Hocamız, hedefleri, mücadelesi, azmi, kararlılığı ve cihadıyla tüm dünya Müslümanlarına örnek olacak davasına adanmış bir ömür yaşamıştır. Biz evlatları olarak yolundan giden bütün Millî Görüş erleriyle birlikte O'nun kendisini ve mücadelesini çok sevdik. Ve her geçen gün bu sevgimiz katlanarak artıyor. "Kişi sevdiği ile beraberdir." Hadis-i Şerifi gereğince imanına, inancına, ahlâkına, hayatının her alanındaki düzgün yaşantısına, davası uğruna yaptığı fedakarlıklara yakından şahit olduğumuz Erbakan Hocamızla birlikte haşrolmayı ve cennette Efendimiz (s.a.v.) sancağı altında buluşmayı Yüce Allah'tan niyaz ve ümit ediyoruz. Bizlere kendisiyle aynı dönemde yaşamayı, kendisini tanımamızı ve aynı davaya gönül vermemizi nasip eden Rabbime sonsuz şükürler olsun.

Mekânın cennet, makamın âli olsun Hocam, babam...

KUM SAATİ

İhsan Aktaş*

Necmettin Erbakan'ın kişiliği, siyaseti ve mücadelesi, Osmanlı Devleti'nin gerilemeye başlamasından bugüne kadar bir kum saatini andırır diyebiliriz. Kum saatinin üst bölümünde geniş bir kütle vardır ve kum saatinin en dar yerinden inildiğinde meseleler önce küçülür fakat daha sonra tekrar genişler.

Erbakan, Millî Görüş hareketinin kurucusu, ana akım İslâmcı hareketin lideri ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı olarak Türk siyasal hayatının yarım asrına damgasını vurmuş önemli bir aktördür. Erbakan, İslâmî bir kimliğe sahiptir ve bu aidiyetini bireysel ve kamusal olarak sürdürme gayretinde olmuştur. Şahsi anlamda, kayda değer bir İslâmî eğitim almış, yaşamında da bu inanışları kendi ve yakın çevresi çekinmeksizin sürdürmüştür. Erbakan, İslâm'ı şahsi olarak referans almasının yanında siyasetinin özüne yedirerek Türk siyasetindeki en önemli İslâmcı lider konumuna oturmuştur.

Necmettin Erbakan, kendinden önce yüz-yüz elli yıllık süre zarfında oluşan İslâmcılık düşüncesinin tarihini, birikimini, iddialarını alıp 20. yüzyılda modern siyasete uygulayan kişidir.

* GENAR Araştırma Şirketi Başkanı

Dolayısı ile kum saatine benzetmemiz kendisinden önceki bütün birikimi yorumlayıp, 20. yüzyıl siyasal iklimine taşıyarak yeni bir siyasal iddia ortaya koymasındandır. Öncelikle, bu siyasal iddialarda yüzyıllar boyunca Batı karşıtı hareketlerden farklı olarak, demokrasiyi öncelemesi çok büyük bir farktır. İkincisi Batı eleştirisi geleneksel İslâmcılık kalıplarına uygundur fakat bütün tepkisel hareketlerin ötesinde Necmettin Erbakan “teknoloji babilin mirası değil, dünyadaki insanlığın birikimidir” düşüncesi ile bu Müslüman devletin kalkınacağını, gelişeceğini, sanayisinin olacağını ve zenginleşeceğini vaat eden bir politika yürütmüştür. Belki de Necmettin Erbakan, İslâm coğrafyasında ilk kez teknoloji ve zenginlik vaat eden bir lider olarak ortaya çıkmıştır

Osmanlı Devleti’nin gerilemeye başlamasından 1960’lara gelineye kadar geriye bırakılan çok büyük hikâyeler vardır. İlber Ortaylı’nın “İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı” isimli kitabında, 19. yüzyılda bir devletin yaşamış olduğu hikâyelerin birkaç yüzyıla sığdırılmasından, birkaç yüzyılın hikâyesini barındıracak düzeyde alabildiğine yoğun savaşlar, toprak kayıpları, ihtilaller, milliyetçilik fikirleri gibi akımların ortaya çıkması ve çok çeşitli mücadeleleri barındırmasından bahsedilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti devleti, geleneği, ordu birikimi, bürokrasi kültürü gibi, bir devleti var eden temel unsurlarla birlikte birçok siyasi meseleyi Osmanlı’dan miras almıştır.

Türkiye Cumhuriyeti, bir devlet olarak kuruluşunu ilan ettiği sırada, Osmanlı Devleti’nin yıkılmasından dolayı devletin kurucu unsurlarının geçirmiş olduğu travma devam etmekteydi ve bu travmayı haklı çıkaracak onlarca sebep sayılabilmektedir. Bunlardan bazıları da oldukça haklı gerekçelere dayanmaktadır. Birincisi, devleti kuran elitlerin hatırı sayılır bir zümresi Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu gibi kaybedilmiş topraklardan gelmişlerdi. Birinci Dünya Savaşı’nda şehrini, kasabasını, köyünü düşman

işgaline terk etmiş olan insanlar ellerindeki son toprak parçasını kaybetmek istemiyorlardı. İkincisi, yöneticilerin dışında Türkiye Cumhuriyeti'nin nüfusunun üçte biri yine Birinci Dünya Savaşı'nda kaybedilen topraklardan göçüp gelen insanlardan oluşuyordu. Yani yalnızca kurucularda değil, halkta da gelip sığındıkları anavatan topraklarını kaybetme korkusu vardı. Her iki grubun bu ortak, haklı endişesi gerçek bir travmadır.

Sanayi Devrimi ile birlikte sürekli güçlenen batılı devletler, savaş sonrasında da halâ güçlüydüler. Türkiye, çoğu zaman eğitimden teknolojik gelişmeye, ilahtan tarıma kadar her alanda gelişmiş Batılı devletlere dayanmak durumunda kalıyordu. Türkiye'nin bu devletlerle baş etme kabiliyeti zaman içerisinde gelişmiştir.

İkinci Dünya Savaşı'nda Batılı devletlerin birbirleri ile vermiş oldukları mücadele, genç Türkiye Cumhuriyeti'ne biraz zaman kazandırmış ve Türkiye kurulan yeni dünya düzeni ve demokrasi ikliminde yerini alabilmiştir. Çok partili hayata geçilmesi ve NATO üyeliği bir yönüyle Türkiye'ye iki kutuplu dünyanın bir tarafında yer alarak güvenlik sorununu önemli ölçüde bertaraf etme imkânı vermiştir. Böylece Türkiye, içinde bulunduğu ittifakın bilim ve teknoloji alanlarındaki birikimlerinden, sınırlı da olsa, istifade etme şansı yakalamıştır.

Osmanlı Devleti, batılı devletlere göre geri kaldığını fark ettiğinde öncelikli olarak askeri tedrisat ve teknoloji konusunda tedbirler almaya çalışmıştır. Bir taraftan ordu ile alakalı, teknik anlamda yenileşmeler, iyileşmeler yaparken, diğer taraftan da orduyu eğitilmiş ordu haline getirmek için çabalamıştır. Başlangıçta ele alınan konular teknolojik gelişmelerle, daha çok da askeri alanda ihtiyaç duyulan silah, teçhizat, araç-gereçle sınırlı kalmıştı. Muayyen bir süre sonra, yalnızca askeri alanda yapılan yenilik ve teknik desteğin meselenin çözümünü

ne kâfi gelmeyeceğini düşünen Osmanlı devlet adamları, devlet idaresinde de bazı reformlar ve yeniliklere gidilmesine dair bir öngörü ortaya koydular. Bir yönüyle Batıdaki devlet sistemini, Osmanlı devlet yönetim sistemine adapte etmeye çalıştılar. Tanzimat Fermanı böyle bir iklimde doğmuştur. Tanzimat Fermanı ile birlikte daha büyük kamu reformlarına kalkışılmıştır. Osmanlı Devlet nizamını, batılı devlet yönetim modeli ile reforme etme anlamına gelen Tanzimat Fermanı Osmanlı devleti içerisinde yeni bir bürokratik sınıfın doğmasına vesile olacaktı. Tanzimat Fermanına kadar bürokrasisini kendi sisteminden devşiren devlet nizamı, sistematığını batılı devletlerin yönetim şekline dönüştürdükten sonra bu sistemi işletmek için daha çok yurt dışına çıkmış, Fransızca, İngilizce, Almanca bilen devlet adamlarına ihtiyaç duymaya başlamıştır. Mustafa Reşit Paşa sembol bir kişilik olarak yeni bürokratik elitleri temsil ediyordu. Bu yeniden yapılanma, Osmanlı'nın son yüzyılı dâhil Cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar birçok temel meseleyi etkileyen bir unsura dönüşmüştür.

Osmanlı Devleti'nin varlığını sürdürme çabası, yalnızca askeri talim ve teçhizat ile devlet nizamının reformuyla da sınırlı kalmamıştır. Devleti yaşatmak adına ortaya atılan fikri hareketler de bu döneme rastlamaktadır. Osmanlıcılık düşüncesi devlet içerisinde çok uzun ömürlü bir etki oluşturmamıştır. Gayrimüslim tabanın yaşadığı birçok ülke ve şehir bağımsız olunca da bu düşünce anlamını tamamen yitirmiştir. Buna mukabil Yusuf Akçura'nın sistematik bir şekilde kaleme aldığı, üç siyaset tarzından İslamcılık, Milliyetçilik ve Garpcılık akımları, hem Osmanlı devleti döneminde hem de Cumhuriyet tarihi boyunca bir şekilde yaşamaya devam etmiştir. Bütün bu çabalar içinde Osmanlıcılık, Milliyetçilik ve İslamcılık gibi çok temel fikri hareketler ortaya çıkmıştır. Bütün bu hareketlerin ana amacı da Osmanlı devletini yaşatmak olmuştur.

Osmanlı Devleti yıkılmış, Cumhuriyet Devleti kurulmuş, tek parti döneminde devrim ilkeleri uygulanmıştır. Bu devrim ilkele-ri, ne Batıdaki demokrasilere ne de bugünkü demokrasiye benze-mektedir. Demokrasi ilkeleri daha ziyade komünist parti modeli ile uygulanmıştır. Bir başka deyişle Cumhuriyet devrimleri, bir yönü ile kültür devrimidir.

Kurtuluş Savaşında yaşanan coşku ve katılım, Cumhuriyet devrimlerinin uygulamalarında yaşanmamıştır. Kuruluş felsefe-si oluşturulurken daha çok Fransız modelinin merkeze alınması kuruluş sancısını artırmıştır. 1924 anayasası Kurtuluş Savaşı'n-daki katılım ve coşkunun anayasaya yansması gibidir. Türkiye'de devlet din ilişkileri yeniden şekillenirken, devrim yasalarının ağır bir şekilde uygulanması, halk kitlelerinde geniş bir endişe doğur-muştur. Din eğitiminin yasaklanması, ezanın Türkçe okutulması, elinde bir elifba bulunduranların jandarma tarafından tutuklan-ması, Tek Parti Dönemi'nin bu millete çıkardığı ağır faturalardır. Dünyada komünizm tartışmalarının ortaya çıkmasıyla, materya-list bir vatandaş kitlesinin komünizme daha kolay meyledeceği endişesi, daha tek parti döneminde imam hatip okullarının tekrar açılması tartışmalarını başlatmıştır.

Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ABD eksenli yeni dünyada yerini almak için çok partili hayata geçmesi ile bir-likte ezanın asli hüviyetine geri dönmesiyle, tek parti döneminde din ve vicdan hürriyeti ile din eğitime getirilmiş yasakların da siyasi talebe dönüşeceği anlaşılmıştır. Bu ilk uygulama bundan sonraki yasakların kaldırılmasına ilham vermiştir.

Demokrat Parti'nin siyasi iklime dâhil olması ile birlikte Türkiye'nin siyasi yelpazesi yavaş yavaş şekillenmeye başlamış, 70'lerin çalkantılı siyasi ikliminin ardından o günler için çok değer gören sağ ve sol siyasi yelpaze, yüzde 65 sağ ve yüzde 35 sol olarak şekillenmiştir. Bugün sol, Kürt Solu ve Türk Solu olarak

birlik görüntüsü sergilerken, sağ yelpaze daha zengin iç kırılmalara sahne olmaktadır. Türkiye'deki siyasi yapılanmalar çoğu zaman değişmiş olsa da genel anlamda sağ-sol dengesi halâ mevcudiyetini devam ettirmektedir.

Necmettin Erbakan'ın gençlik ile ilişkisine gelirsek, kum satının alt kısmının geniş yüzeyine bakmak gerekmektedir. Necmettin Erbakan, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, içerisinde bir iddia ile ortaya çıkmıştır. Bu iddiayı üç cümlede özetleyebiliriz:

1. Dünyada Müslümanların, Türklerin bir siyaseti olabilir.
2. Bu siyaset Batıcı veya Rus yanlısı olmak zorunda değildir. Solcu ya da sağcı olmak zorunda da değildir.
3. Bu millet kendi tarihinden, kendi kültüründen, kendi inancından hareketle bir siyasi hareket oluşturabilir.

Zaten bu da geleneksel anlamda İslâmcılık siyasetidir ve Refah Partisi, bu ilkeler üzerine şekillenmiştir.

Necmettin Erbakan'ı gençlik ile ilişkilendirecek olursak dünyadaki bütün fikri hareketlerin öncelikli olarak bir kitleyi inandırmaya dayalı olduğunu hatırlamamız gerekir. Siyasi parti ve siyasi liderler, değişimi en fazla hisseden, toplumsal değişime öncülük eden kurum ve kişilerdir. Toplumsal katılımın onlarca sebebi vardır. Var olan fikir ne kadar güçlü, yüce olursa olsun bu güce inanan, bu gücü taşıyacak gençler yok ise bu fikir anlamsız kalabilir. Necmettin Erbakan tüm ömrü hayatını temel aldığı dava ilkelerini merkeze alarak, bu ilke ve iddiaları tüm kitlesine öğretmeyi başarmış bir liderdir.

Dolayısı ile büyük bir siyasi mücadele vermek için bütün dinlerde, tarihteki kitlesel ve siyasal, ideolojik hareketlerde olduğu gibi Necmettin Erbakan da mümkün mertebe gençleri merkeze almıştır. Hatta Refah Partisi siyasi bir parti olarak örgütlenirken, belki de Cumhuriyet tarihinin en etkili sivil toplum örgütü

diyebileceğimiz Milli Gençlik Vakfı da beraberinde kurulmuştur. Erbakan, insan yetiştirmeye büyük önem verirdi. İdealinde, ahlâk ve maneviyatı önceleyen bir gençlik yetiştirmek vardı. 1969'da Millî Görüş hareketini başlatıp, davaya sahip çıkacak kadrolarını oluşturduktan sonra, ilk iş olarak Millî Gençlik Vakfı'nı kurdu.

Millî Görüş Hareketi, Türk siyasi hayatının son 50 yılına sosyal, siyasal, fıkırsel ve dış politika açısından farklılıklar getirmiş bir siyasi harekettir. 1969 yılında Bağımsızlık Hareketiyle başlayan mücadele daha sonra Millî Görüş adıyla devam etmiştir. Millî Görüş, 1970'lerin başından itibaren varlık kazanan, İslâmî bir dünya görüşünü siyasal sisteme entegre eden, kendisinin üç kez iktidarda yer bulmasını sağlayacak olan seçmen kitlesini arkasına alan, bugün de halen etkilerini sürdürmekte olan ve siyasal yaşamda önemli rol oynayan ideolojilerden biridir. Millî Görüş, Siyonizm/ırkçı emperyalizm ile mücadele etmek ve bunu cihadın farzları ile yürütmek iddiasına dayanmaktadır. Irkçı emperyalizmin dünyayı ve Türkiye'yi nasıl sömürdüğüne ilişkin teoriler oluşturan Millî Görüş, aynı zamanda sömürü düzeninin yapıp ettiklerine ilişkin eleştiriler ve bu eleştirilere uygun olarak İslâm'a dayalı çözüm önerileri oluşturmuştur. Necmettin Erbakan içeride düşman belirlememiştir. Onun düşman dediği daha çok emperyalist ve siyonistlerdir. Dolayısı ile bu düşmana karşı her zaman mücadele etme azmi olan, ülkesini teknolojiye, sanayide, bilimde, kültürde güçlendiren ve büyük canavarlarla mücadele edebilecek kabiliyeti kazandıracağını söylemiştir.

Genel olarak Millî Görüş'ün diğer İslâmî örgütlenmelerden farklı ve kendine özgü birtakım nitelikleri vardır. Millî Görüş'ün oluşumundan itibaren demokratik sistem içinde kalmış olması, diğer İslâmî örgütlenmelerden belirgin bir ayırt edici unsurdur. Diğer İslâmî örgütlenmelerden farklı biçimde Millî Görüş'ün çıkış noktasını, ülke düzeyinde gerçekleştirilmesi hedeflenen bir kurtuluş, devrim ya da siyasal bağımsızlık mücadelesi değil,

inanç temelli ve tedrici bir siyasal ve toplumsal değişim hedefi oluşturmaktadır. Milli Görüş, içinde bulunduğu dönemin koşullarını, değişmez kavramlarla açıklayan kendi içinde dinamik bir düşünsel örgü oluşturmuştur. Türkiye’yi anahtar ülke yapan Milli Görüş, diğer İslâmcı örgütlerden farklı olarak, tek başına içinde bulunduğu ülkeyi değil, dünyanın tümünü kapsayıcı bir dönüşümün de peşine düşmüştür.

Milli Gençlik Vakfı, siyasal olarak Refah Partisi’ne yakın durmakla beraber kültürel olarak bütün yelpazelere açık, herkesi dinleyen, herkesten fikir alan vizyonlu ve geniş ufuklu bir gençlik kitlesiydi. Belki de Türkiye Cumhuriyeti tarihinde, 70’li yıllardaki sol hareketleri saymazsak, gelmiş geçmiş en etkili gençlik organizasyonuydu. Bu gençlik idealinde, evrene, çevreye, insanlara ve kendisine karşı sorumluluklarının farkında; tarihine, çağına ve yarınlara duyarlı; kardeşliğin, merhametin, sevginin ve iyiliğin yaygınlaştırılmasında gençlerin yetiştirilmesi mevcuttu.

Süleyman Demirel için çok yakın bir arkadaşı “Demirel’in Milli Gençlik Teşkilatı gibi bir gençlik teşkilatı olsaydı onun için bir böbreğini verirdi” diyerek bu durumun siyasi yaşam için öneminin altını çizmiştir. İmam Hatip okulları açarak bir yönüyle Türkiye’de daha çok muhafazakâr bir kitlenin oluşmasına katkı sağlamıştır. Milli Gençlik Teşkilatında yetişen gençler, devlete zarar vermek gibi bir amacı olmadan, ıslahat konusunda alabildiğine radikal davranmışlardır.

Dolayısı ile Necmettin Erbakan’ın ele aldığı gençlikte bir inşaa fikri vardır. İnşayı yeniden var etme olarak ele alabiliriz. Burada Erbakan hoca “Biz büyük bir milletiz, büyük bir tarihimiz var, dünyaya medeniyet üretmiş bir ülkemiz, yaşadığımız tüm baskı, eziyet ve işgallerin üstesinden kendi tarihimize, kimliğimize, dinimize, değerlerimize dönerek gelebiliriz” mesajını vermiştir. Bu mesaj; geleneksel anlamda İslâmcılık kalıplarına uygun olmakla

beraber, Batı'nın teknolojiye, finasta, yönetimdeki tekellerini kırmak maksadıyla komplekslerden arınarak bu milletin kendi potansiyelleri üzerinden yeniden var olması, yani, "inşa" düşüncesinin de temelidir. Erbakan, Türkiye'nin geçirmiş olduğu batılılaşma olgusuna karşı beslediği olumsuz rezerve rağmen, insan hakları ve laiklik hususunda batılı normların temel düzeyde işletilmesini önermekten çekinmemiştir. Necmettin Erbakan'ın organize ettiği gençlik, devlet ile muhataplık konusunda ıslahatçı, reforme edici, devletin canına kastetmeyen, fakat her zaman da devleti yeniden kurgulayacak bir profile sahiptir.

Necmettin Erbakan tarihi değerlere, dini değerlere bağlı idi. Bir yönü ile örgütlediği yapılar, dini cemaat gibiydiler ama aslında cemaat hüviyeti kazanmadılar. Dini çizginin özüne dokunmadan, o inancın bağlısı olarak yaşadılar. Türkiye'de başta FETÖ olmak üzere birçok dini grup kendilerine taraftar toplarken aynı zamanda dinin özü ile oynamak, dinin özünü bozmak gibi bir hataya da düştüler. Necmettin Erbakan ise sadece dinin bağlısı olarak, İslâm'ın bağlısı olarak kaldı. Gençleri bu şekilde yetiştirdi. Kapalı bir grup, kapalı bir cemaat gibi değil de sıradan bir Müslüman gibi yetiştirdi.

Aslında Necmettin Erbakan'ın gençlik ile ilişkisine baktığımız zaman O'nun bir inanç inşa etmeye çalıştığını ve bu inancı da mümkün merteye emperyalist ve siyonistlere karşı bina ettiğini görürüz. Bu çerçeveyi oluştururken de temel amacı ülkesini büyütmek, geliştirmek, kalkındırmaktı. Tüm bunları yaparken de insanların kendi tarihi, kültürel ve inanç değerlerine saygılı olmasını, bağlı olmasını yeğledi.

İlk dönem İslâmcıları eğer bizler dinimizin arı duru hâline dönersek İslâm'ın kuruluş dönemi ve Osmanlı'nın yükselme döneminde olduğu gibi ihtişamlı günlere geri dönebileceğine inanılmıştır. Mehmet Akif Ersoy'un "doğrudan Kur'an'dan alarak

ilhamı asrın idrakine söyletmeliyiz İslâm'ı" şeklinde özetlediği düşünce budur.

Bu ihtişamlı tarihe geri dönme fikri, Osmanlı İslâmcılarının da iddiaları arasındaydı, Necmettin Erbakan'ın da iddiaları aynıydı.

Yetiştirmiş olduğu gençliği bu vizyonda yetiştirdi. Türkiye'de solun ve milliyetçilerin karizmatik kuşağı daha çok 68 kuşağıdır. Onlardan sonra ideolojik bir kuşak yetişmedi fakat Necmettin Erbakan'ın ve Refah Parti'sinin şansı 12 Eylül'den sonra örgütlenmesidir. Türkiye'deki diğer siyasi gruplara göre Erbakan Hoca nesli daha gençtir ve daha iddialıdır. Devleti ıslah ederken, devleti yeniden var etmeye çalışırken, devletin canına kastetmeyi de asla düşünmemişlerdir.

Bu anlamda Necmettin Erbakan ile gençlik ilişkisini şöyle özetleyebiliriz: Necmettin Erbakan, Türkiye Cumhuriyeti devleti gençlerine umut vermiş, gençlerin zihinlerinde İslâm dünyasıyla sınırları kaldırma gayreti içerisinde olmuştur. Necmettin Erbakan, siyaset serüveninin öncesinde ve siyasetinin ilk yıllarında, çoğunlukla gençlerin yeni bir gençlik profiline sahip olmasını sağlamıştır.

Erbakan, bir milletin kendi tarihinden, kendi kültüründen, kendi inancından hareketle bir siyasi hareket oluşturabilme potansiyelinin altını çizmiştir.

Gençler önce kendilerine, sonra da sahip oldukları tarihi, kültürel, dini donanımı ile Batıdan bağımsız bilim ve teknolojinin varlığına inandırılarak, mevcut potansiyellerini kullanabilen özgür, aydın ve inançlı bir gençlik profili oluşturtulmuştur.

Bu yeni profile sahip gençliğin, milliyetçilikten İslâm'a doğru yönelen, Kur'an'ı okuyan ve anlayan, ilim ve bilimle donanmış, özgüven sahibi, Batı'yı sorgulayan, geçmişini bilen bir gençlik olması hedeflenmiştir.

Sonuç olarak, her türlü fikir ve öncülüğün temel taşıyıcısı olan gençlerdir ve kendi değrleri ile barışık, ait olduğu topluma ve devlete güvenen genliğın yetiştirilmesi oldukça önemlidir. Bu nedenle genliğın kendi kimliğı ile varlığını geleceğe taşıması adına milli karakterli eğitim, kültür sosyal ve siyasi programa tabii tutulması gerekmektedir. z ile barışık olan, yüzü yarına dönen gençlerin varlığı geçmişte olduğu gibi bugün de önemini korumakta, toplumun gelişimi için oldukça büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda gençlerin bilime, ilime dâhil edilmesi konusunda Necmettin Erbakan'ın vizyon ve misyonu eşsiz bir rehber niteliğindedir.

ERBAKAN HOCA VE YEREL YÖNETİMLER

İsmail Destan*

Necmettin Erbakan Hocamız ile üniversiteye başladığım yıllarda Ocak 1980’de tanıştım. Güler yüzü, karşısındaki kişiye verdiği değeri açıkça ifade eden dikkatli dinleyişi, sorduğu sorularla konuya ilgisi çok ilgimi çekmişti.

Erbakan Hocamız ile 1990-95 yılları arasında yerel yönetimler alanında daha sık görüşme imkânı oldu. 27 Mart 1994 tarihinde yapılan yerel yönetim seçimlerinde Refah Partisi 15 büyükşehir belediyesinin - aralarında İstanbul ve Ankara’nın da bulunduğu - 6’sı, 61 il belediyesinin ise 22’si olmak üzere toplamda 386 belediye başkanlığını kazandı. Birçok belediyeyi de çok az farkla kazandı. Bu ciddi başarı rahmetli Erbakan Hocamızı hiç şımartmadı, bilakis çalışma azmini daha da artırdı.

1994 yerel yönetim seçimlerinden birkaç ay sonra hem tebrik etmek hem de yerel yönetimler konusunda düşüncelerimizi aktarmak üzere bir grup arkadaş ile randevu talep ettiğimizde bize kısa süre içinde randevu verdi. O zamanlar İçişleri Bakanlığında

* Sayıştay 8. Daire Başkanı

Mahalli İdareler Kontrolörler Başkan Yardımcısı olarak görev yapmakta idim. Kendisini ziyaretimizde seçimlerdeki başarısını tebrik ettikten sonra neler yapılması gerektiği konusunda kendilerine düşüncelerimizi aktardık. Bize sorular sordu, önerilerimizi istedi. Bizler konuşurken sözümüzü kesmedi ve notlar aldı. Daha sonra sorular sordu, bizler de düşüncelerimizi aktardık.

Önerilerimiz arasında; Ankara'da bir Yerel Yönetimler Enstitüsünün kurulması, enstitünün yanında belediye başkanlarına kalabilecekleri ve rahat edebilecekleri bir misafırhane yapılması, burada gerek belediye başkanlarının gerekse meclis üyesi ve personelinin görev alanı ile ilgili konularda eğitilmesi, fikir alışverişinde bulunulması, birbirleri ile daha iyi ilişkiler kurup bilgi ve görgüleri ile tecrübelerini paylaşmaları ortamı sağlanmasının yararları anlatıldı. O yıllarda her belediye yetkililerinin yurtdışına gitme imkânı olmadığı için bir ekibi yurtdışına gönderip orarlardan yetkililerin getirecekleri proje ve görüntüleri ülkemizdeki belediyelere anlatmak önerilerimiz arasında idi.

İkinci konu ise başta 28 büyükşehir ve il belediyesi olmak üzere bütün belediyelerde gençlere sahip çıkılmasının önemi vurgulandı. Çünkü yasal olarak belde sınırları içinde ikamet eden her vatandaşın sorunlarına el atmak belediyelerin asli görevleri arasında idi. Her belediyenin bütçe imkânları içerisinde belediye sınırları içindeki gençlere sahip çıkması, bu gençlerin ihtiyaçlarını belirleyip eğitim, psikolojik destek, barınma, gıda, giyecek vb konularda destek olması çok önemli idi. Erbakan Hocamıza; geleceğin yönetimi, üretimi ve diğer alanlardaki her şeyin gençlerin omuzlarında olacağını vurguladık. Kalınacak yerler sadece barınma ve yeme içme yeri olmayıp geçmiş ile gelecek arası bir köprü vazifesi kurularak gençlerin hem iyi bir eğitim almaları hem de geçmişinden kopmadan maneviyattan uzaklaşmadan geleceğe emin adımlarla ilerlemelerini sağlamaktı.

Rahmetli Erbakan Hocamız, bu iki konu ile çok ilgilendi. Sorular sordu nerede olabileceği ve eğitimlerin nasıl yapılabilceğini detayları ile tartıştı. Daha sonra görüşme anında orada bulunan Yerel Yönetimler Başkan Yardımcısı Fehim Adak Beyefendiye bu konunun kendileri açısından çok önemli olduğunu belirterek bu hususların takip edilmesi talimatını verdi. Her ne kadar arzu edilen enstitü kurulamasa da belediye başkanı, meclis üyesi ve personeline belediyecilik, personel, ihale, fen işleri, imar ve şehircilik, zabıta, itfaiye, temizlik, bakanlıkların işleyişi, yurtiçi ve yurtdışı yardımlar, proje yapma konularında işin uzmanları tarafından gerekli eğitimler verildi. Refah Partisi muhalefette olmasına rağmen bu dönemde örnek belediyecilik alanında güzel başarılar sağladı. Bu başarılar 1996 ve 2002 yıllarında milli görüş düşüncesine iktidar yolları açtı. Gençlerin eğitimi ile ilgili çok güzel projeler uygulayan belediyeler de oldu ancak gençliğe verilen önem ve değer, eğitimi için harcanan çaba; yol, köprü, bina, inşaat, park vb hizmetlerin maalesef gerisinde kaldı. Belediyelerin öncülüğünde eğitim alanında desteklenen gençlerin bir kısmı şu anda Devletin önemli kadrolarında, siyasette, sanayide ve ticarete güzel hizmetler yürütmekte, ülke ekonomisine katkı sağlamaktadır.

Gerek 1996 yılında kurulan REFAHYOL Hükümetinde gerekse 2002 yılı ve sonrası Ak Parti iktidarında yetişen, siyasetçi, belediye başkanı, meclis üyesi ve personeli; bakan, milletvekili, üst bürokrat vb birçok görevlerde bulundu. Özeleştiride bulunacak olursak, yurt ve misafirhanelerde gençlerin sadece barınma ve yiyecek ihtiyaçlarının karşılanması yerine, eğitim, ahlak ve maneviyat alanlarında sağlıklı bir eğitim ve iletişim daha iyi sağlanabilseydi, gençlere yeterli özen ve değer verilseydi ülkemiz FETÖ gibi bir baş belası örgüt ile bu denli uğraşmazdı.

Rahmetli Erbakan Hocamızın, Resulullah (sav)'ı örnek alan liderlik anlayışı, Devlet ve siyaset yönetimi, insan ilişkileri,

mütevazılığı, güler yüzlülüğü, karşısındaki kişiyi dinlerken ona verdiği değer, bir konuya hazırlanırken verdiği önem, konuya hâkimiyeti bizler tarafından da örnek alınmalıdır.

KULEDEN BAKMAYAN, CEHT EDEN BİR AKADEMİSYEN: NECMETTİN ERBAKAN

Prof. Dr. Kudret Bülbül*

Sonda söyleyeceğimi başta söyleyerek makaleme başlayayım: Tanzimat ve sonrasında genel olarak Türkiye'nin eğitimi Türkiye için eğitim; akademisyeni de Türkiye için akademisyen olmamıştır. Tam da bu nedenle Türkiye'de fark yaratan, ülkesi için belirli bir sancı taşıyan, dert sahibi insanlar orta ve yükseköğretim yıllarında resmi eğitimle sınırlı kalanlar değil, bunun ötesinde kendini bir şekilde yetiştiren, sistem hatası olarak görülebilecek insanlardır.

Resmi eğitim süreçlerinin tezgâhından geçip de, tarihinden, kültüründen, medeniyetinden, milletin değerlerinden kopmayan bu insanların sayısı çok değildir. Sayıları az olsa da onlar oyun bozucu, oyun kurucu, sonuç değiştirici insanlardır.

Yetiştirdiği dönem, Türkiye'de ve yurt dışında aldığı akademik eğitim düzeyi düşünüldüğünde, Rahmetli Başbakan Necmettin Erbakan belki de bu insanların başında gelir.

* Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Üyesi ve TBMM Dış İlişkiler ve Protokol Başkanı

Siyasi mücadelesi daha fazla göz önünde olduğu için Hoca'nın son derece başarılı akademik kariyeri pek bilinmez. Türkiye'de sadece kariyer yapan, sadece inançlarını yaşayan, sadece toplumunun ihtiyaçlarına çözüm arayan ya da sadece siyaset yapan çok sayıda insan vardır. Erbakan bütün bunları birleştiren, bütün bunları aynı zamanda hedefleyen idealist ve kariyer sahibi bir akademisyen, idealist ve kariyer sahibi bir dava adamıdır. Kariyeri sadece akademik ya da bürokratik kariyer olarak değil, özel sektörde, sivil toplumda, hayatın her alanında, bulunduğu konumda, sahip olunması gereken en iyi niteliklere, en iyi dayanıma sahip olma olarak görmek gerekir. "Küresel Çağda Nasıl Bir Gençlik" (Bülbül, 2017) kitabımda da belirttiğim gibi bu gün ihtiyaç duyduğumuz gençlik ideale ve kariyere ayrı ayrı değil, ikisine birden sahip olan gençliktir.

Lise ve üniversite yılları: "Önce ahlak ve maneviyat"

Bu makalede Erbakan'ın siyasal mücadelesine, devlet adamlığı yönüne değinilmeyecektir. Kuşkusuz bu siyasal mücadele çok değerlidir ve destansıdır. Ama bu mücadele esasen bir sonuçtur. Gençlik yıllarında Hoca'nın kendisini milli, bölgesel ve küresel düzeyde yetiştirmesinin, ülkesinin ve dünyanın geleceğine dair gençlik yıllarında kendisini hazırlamasının bir sonucu. Gençlere yönelik hazırlanan böyle bir derlemede Hoca'nın gençliğinde kendisini nasıl yetiştirdiği, gelecekte içine atılacağı destansı mücadeleye kendini nasıl hazırladığı da önemli olsa gerekir.

Aslen Adanalı bir babanın ve Sinoplu bir annenin çocuğu olan Erbakan, Ağır Ceza Reisliği yapan babasının görevi nedeniyle 1926'da Sinop'ta, varlıklı bir ailede dünyaya gelir (Cemal, 1991: 12-19; Arpacı, 2017: 43-44). Sultan Abdülhamit'in Osmanlı kalkınmasına yaptığı katkının bir göstergesi olarak (o dönemde liseler yeni kurulmaya başlandığı için, bir yerde lise

açmak, bugün üniversite açmaktan çok daha değerlidir) Memalik-i Osmaniye’de kurduğu ve İstanbul’daki önde gelen liselerden biri olan İstanbul Erkek Lisesi’ni 1943 yılında birincilikle bitirir.

Lise yıllarında İskender Paşa Camii imamı Mehmet Efendiden dersler alır. İstanbul Erkek Lisesi’ndeki eğitimi, İskender Paşa Camiinde Fıkıh, kelim, Kur’an, Hadis ve Arapça derslerine devam eder (Cemal, 1991:22). O dönemde yasak olmasına rağmen, okumakta olduğu lisede, bir yolunu bulup mescit açtırır (Arpacı, 2017:46).

Lise birincisi olarak üniversiteye sınavsız girebilme hakkı olmasına rağmen, sınava girmeyi tercih eder. Aldığı yüksek puanla İTÜ Makine Mühendisliği bölümünü kazanır. Sınavdaki başarısı nedeniyle 2. Sınıftan öğrenimine başlar. Kendisinden bir yıl önce üniversiteye giren Süleyman Demirel ile ortak dersler almaya başlar. Üniversiteyi Demirel’den önce bitirir. Mezun olduğu yıl üniversitede asistanlığa başlar.

Siyasi yaşamında hep nüktedan bir dil kullanan Erbakan’a dair üniversite yıllığında yazılanlar, onun dindarlığını ve çalışkanlığını esprili bir şekilde ortaya koymaktadır:

“Sofudur, dindardır, çalışkandır.

Hayatının yarısını namaz, yarısını projeler işgal eder. Sınıfının yarısını kendisi, yarısını da arkadaşları işgal eder. ... Kendisine cıvata nedir diye sorsanız, izaha filizlerin naklinden başlar ve o kadar anlatır ki, nihayet namaz vakti gelir ve sonunu dinleyemezsiniz” (Cemal, 1991: 27).

Erbakan’ın lise ve üniversite yıllarında kendini yetiştirmek için aldığı derslere, kurduğu ilişkilere, gündelik yaşamına bakıldığında, yıllar sonra kuracağı Milli Nizam Partisinin temel mottosu olan, siyasette de sıklıkla vurguladığı “önce ahlak ve maneviyat” perspektifinin canlı örneği olarak görülebilir.

Almanya Yılları: Gittiği ülkenin teknolojisini geliştirmek, onu Türkiye'ye taşımak

İTÜ'deki üstün başarısı ve gayretli çalışmaları nedeniyle üniversite tarafından araştırmalar yapmak üzere Almanya'ya gönderilme teklifini, o dönemde yakın ilişkide olduğu Abdulaziz Bekkine Hazretleri ile görüştüktan sonra kabul eder. O dönemde de günümüzde de saygın bir araştırma Enstitüsü olan Aachen'de, içten yanmalı motorlar konusunda araştırmalarda bulunur. Erbakan 1,5 yıl kaldığı Aachen'de, bir doktora tezi, bir doçentlik tezi ve bir de Alman Ekonomi Bakanlığı için "Motorlarda Ekonomi" olmak üzere üç tez hazırlar (Arpacı, 2017: 48).

Erbakan'ın dizel motorların daha az yakıt tüketmesi ve Alman Leopard tanklarının farklı iklimlerde daha iyi çalışabilmesi üzerine yaptığı çalışmalar Almanya'da büyük ilgi görür. Çünkü Almanların 2. Dünya savaşının kaybetmelerinin nedenleri arasında ürettikleri tankların farklı iklim koşullarında aktif çalışmaması da sayılmaktadır. Hoca'nın ifadesiyle "Rusya'da savaşırken Almanların bu tanklarının yakıtları donmuş ve çalışmamıştı. Leopardların en zor hava şartlarında, donmadan çalışabilmesi için ateşleme sisteminin yeniden düzenlenmesine büyük önem veriyorlardı. Biz bu çalışmaları yürüttük" (Erbakan, ty: 6).

Başkalarının güdümünde ve gündeminde akademimiz

Bu noktada, Erbakan'ın bakış açısını, yaptığı çalışmaların değerini anlamak için Türkiye'de aydınların ve akademinin durumuna biraz değinmek gerekir.

Türkiye'de aydınlara yönelik pek çok düşünürün haklı olarak çok ağır eleştirileri vardır. İlk akla gelenler Atilla İlhan'ın "Batı'nın manevi ajanı", Cemil Meriç'in "Sakson Köleleri" Said Halim Paşa'nın "vatanlarını bir elem ve ıstırap kaynağı gören" şeklindeki eleştirileridir.

Aydınlarımız, kendi toplumundan, gündeminden, ihtiyacından, neşesinden, hüznünden büyük oranda kopuktur. İçinden çıktığı topluma değil, çoğu kez Batı'ya ram olmuş vaziyette, ona kendini beğendirme gayretiyle içinden çıktığı toplumu hor görmekte, içine düştüğü hastalığı toplumda görerek baskıcı yöntemlerle onu değiştirmeye çalışmaktadır.

Osmanlı, Cumhuriyet ve günümüz jakoben aydınları için yapılan bu tespitler maalesef büyük oranda sosyal bilimlerdeki jakoben akademisyenlerimiz için de geçerlidir. Türkiye'de akademisyen olmak, büyük oranda, içinden çıktığı toplumun ihtiyaçlarına çözüm aramak değil, başka toplumların gündemlerinin peşinden koşmak demektir. Türkiye'de Batılı 3. Sınıf bir akademisyen ya da teori hakkında çok fazla çalışma varken, akademisyenler büyük oranda kendi toplumunun sorunlarına duyarsızdır. Böyle olmasaydı, PKK gibi bir terör örgütüne dair akademik bilgi ve teorik yaklaşımlar, (FETÖ ve DAESH görece olarak yeni görülseler bile) 40 yılı aşkın verdiği mücadele, yaşadığı onca acı ve maliyetli tecrübe nedeniyle, terör sorununa dair tüm dünyaya kapsamlı çözüm önerilerinin ülkemiz üniversitelerince üretilmesi gerekirdi. Maalesef ne geçmişte, ne de günümüzde böyle bir durum söz konusu değildir. Toplumun çok ihtiyaç duyduğu ve ağır bedeller ödediği konularda akademik üretimimiz oldukça sınırlıdır.

Peki üniversitelerimizin, içişleri, dışişleri ve diğer bakanlık ve kuruluşlarımızın yurtdışına gönderdiği araştırmacı ve personelin yurt dışında yaptığı çalışmalar Türkiye'de yapılanlardan çok farklı mıdır? Keşke öyle olsaydı... Kurumlarımızın yurtdışına gönderdikleri insanların yurt dışında neler çalıştıklarına dair çıkaracakları bir envanter acı gerçeği ortaya koyacaktır.

Tanzimat'tan beri, milletimiz yiyeceğinden, giyeceğinden keserek yurt dışına araştırmacı göndermektedir. Giden insanımız

büyük çoğunlukla Türkiye için gittiği ülkenin uzmanı değil, gittiği ülke için Türkiye uzmanı olmaktadır. Gittikleri ülkelerde çoğunlukla Türkiye çalıştıkları için Türkiye için ilgili ülke uzmanları olarak değil, ilgili ülkeler için Türkiye uzmanı olarak dönmektedirler. Sonuçta bu ülkelerin sahip olduğu bilgi birikimini Türkiye'ye taşıyan değil, Türkiye'ye dair ihtiyaç duydukları bilgi birikimini bizim finansmanımızla bu ülkelere taşıyan uzmanlara sahip olmaktayız. Bu nedenle YTB başkanı iken, yurtdışına araştırmacı/personel gönderen bütün kuruluşlara yazı yazmış ve ilkesel olarak yurtdışında Türkiye çalışmasının yasaklanmasını, gerekli durumlarda bunun için gönderen kurumlardan izin alınmasına dair resmi yazı yazmıştım.

İşte Erbakan'ın Almanya'daki çalışmaları bu açıdan, genel durumdan son derece farklı ve son derece hayata dokunan çalışmalardır. Sahip olduğu birikimle, yaptığı akademik çalışmalarla gittiği ülkenin teknolojik/akademik birikimini geliştiren, bu çerçevede gittiği ülkede çok takdir gören, sonrasında da ülkesine döndüğünde o birikimi ülkesinin istifadesine sunan akademisyenimiz maalesef yok denecek kadar azdır. Akademisyenlerimiz çoğu kez böyle bir bakışın bile arayışında değildir.

Türkiye'nin en genç doçenti...

Almanya'daki çalışmaları sonrasında Türkiye'ye dönen Erbakan, 1953 yılında, 27 yaşında, Türkiye'nin en genç doçenti olur.

Doçentlik sonrası, Almanya'nın en büyük motor fabrikası olan DEUTZ şirketi tarafından Leopard tanklarının motorları konusunda araştırmalar yapmak üzere davet edilir. 2. Dünya Savaşı sonrasında Alman üniversitelerindeki ilk Türk Bilim Adamı olan Necmettin Erbakan bu fabrikada bir süre Araştırma Baş Mühendisi olarak çalışır (NEU, 2021).

Gümüş motor: Fildişi kulesinden bakan değil, ülkesinin yakıcı ihtiyaçlarına çözüm arayışında bir akademisyen

Erbakan'ın Almanya'da gördüğü fabrikalar ve içinde bulunduğu çalışmalar Türkiye'de de bir ağır sanayi hamlesi başlatılmasının ateş fişegi olur. Ülkesinin acil ihtiyaçları ortada iken, faydasız, köksüz, teorik bilgileri anlamlı görmez (Erbakan, ty, 187). Almanya'da iken gördüğü, Türkiye Ziraî Donatım Kurumunun, Alman Fabrikalarına verdiği, Türkiye'de rahatlıkla yapılabilecek sıradan siparişler, Erbakan'ı çok üzer ve Türkiye'de "Mili Motor Sanayi" kurma kararlılığını pekiştirir (Erbakan, ty, 7). Erbakan 1956 yılında Gümüş Motor AŞ'yi kurarak Türkiye'nin ilk yerli motorunu üretir. Ama fabrika yerli üretimden rahatsız olan çevrelerce, işleyemez hâle getirilmek için her türlü engellemelerle karşılaştı.

Odalar Birliği: Sadece kariyerist değil, ceht eden bir dava adamı

Erbakan'ın gelişmiş ülkelerde gördüğü şekilde, ülkesinin ağır sanayi alanında gelişmesi için giriştiği Gümüş Motor deneyiminde kendisine çıkarılan engeller onu yıldırmaz. Daha büyük bir cehde (mücadeleye) atılır. Kendi ifadeleriyle belirtmek gerekirse "Bu gün olduğu gibi, dün de Türkiye'nin sanayileşmesini, gelişmesini istemeyen güçler vardı. O yıllarda kredileri Odalar Birliği paylaşıyordu. Bu kredilerin hemen hemen tamamına yakını, İstanbul'daki büyük ithalatçılara veriliyordu. Örneğin, 20 milyon dolarlık yatırım kotasının 19 milyon doları İstanbul'daki ithalatçılara giderken, sadece 1 milyon doları Anadolu'ya kalıyordu" Hoca'ya göre bu kredileri asıl hak eden, memleketin gelişmesini sağlayacak olan Anadolu şirketleri idi. "Bu adaletin sağlanması, kredilerin Anadolu girişimcisine aktarılabilmesi için, mücadelenin Odalar Birliğinde yürütülmesi gerekiyordu" (Erbakan, ty: 16).

Hoca bu amaçla önce Odalar Birliğinde Sanayi Dairesi Başkanı, sonra Genel Sekreter, 1969'da da TOBB Başkanı olur.

Hoca'nın TOBB Başkanlığı uzun sürmez. İç ve dış sermaye çevreleri, o günkü siyasi iktidar bu gelişmeden rahatsız olur. Siyasi bir kararla görevinden uzaklaştırılır.

Hoca'nın bu engelleme karşısında tepkisi geri çekilmek değil, hedef büyütme: "Madem siyasi bir kararla bu yetki bizden alınıyor, biz de o zaman siyasete girer, mücadelemizi orada veririz" (Erbakan, ty:17).

Erbakan'ın hayat serüvenine bakıldığında, kendisini engellemeye yönelik her hareketten sonra daha büyük bir atılımla daha büyük bir hamleye giriştiği görülür.

Bir özgürlük duruşu, arayışı, haykırışı: "Rektörler Selam duracak"

Erbakan Hoca'nın hayatına bakıldığında, son derece başarılı akademik kariyeri, ülkesini ağır sanayi yolunda kalkındırmak için özel sektör girişimleri, siyasal mücadelesi yanı sıra hayatı bir hürriyet mücadelesi, bir özgürlük yürüyüşü olarak da görülebilir.

Bugün pek çok yasakçı uygulama çok geride kalmış gibi, hiç olmamış gibi görünüyor. Ama çok değil, daha birkaç on yıl önce Türkiye başörtüsü de dâhil pek çok özgürlüğün yasaklandığı, düşüncenin sansürlendiği, vesayet rejiminin hâkim olduğu bir ülke idi.

O yıllarda Erbakan "Gün gelecek, Rektörler başörtüsüne selam duracak" diye bir açıklama yapmıştı. O zaman çok ağır eleştirilen bu ifade aslında bir özgürlük manifestosuydu. Bu ülkede her türlü makam sahibinin; Rektör, Vali, Müsteşar, Bakan, Başbakan, Cumhurbaşkanının özgürlüklere saygı duyması gerektiğinin bir ifadesiydi "selam duracak" ifadesi. Çünkü kişinin inancı, onuru,

haysiyeti, hürriyeti her türlü makamın üstündedir. Her türlü makam ve sahibi, insanlara ve inançlarına saygı duymak durumundadır. Nitekim daha sonra Türkiye bu tür çağdışı, baskıcı ve ilkel bakışları geride bırakmış; uzun yıllar özgürlükleri kısıtlanmış olan dindarlar, Kürtler, azınlıklar ve toplumun her kesimi daha fazla özgürlüğe kavuşmuştur¹. Sembolik olarak ifade etmek gerekirse, başörtüsü özgürlüğüne kavuşmuş, zincirler kırılmış, Aya-sofya açılmıştır. Yeterli mi? Elbette ki hayır. Daha dünyada kırılacak onca zincir, özgürlük arayışındaki onca mağdur var ki... Bu nedenle daha özgür ve adil bir dünya için, olmazsa olmaz olan, Türkiye'nin yürüyüşünü sürdürmesidir. Çünkü dünya mazlumları açısından, Türkiye beklenendir. Sahip olduğu tarihsel birikim ve sorumluluk nedeniyle Türkiye umudun ve geleceğin ülkesidir.

Attığı tohumlar, kurduğu kurumlar/kuruluşlar

Necip Fazıl'ın "Tohum saç, bitmezse toprak utansın" dizesindeki gibi, Hoca, bir gün filizleneceği umuduyla, çok kurak bir dönemde, adeta çöle dönmüş topraklara tohumlar atmış, kurumlar kurmuştur. Hoca'nın bu çabası, arayışı ta o yıllarda gördüğü yakıcı ihtiyacın, milleti için ümmet için duyduğu yılmaz mücade- lenin bir ifadesidir. Her biri ayrı birer çalışma konusu olabilecek bu kuruluşlardan bazıları şunlardır:

MGV, AGD, MNP, MSP, Refah-Fazilet-Saadet Partileri, Gümüş Motor, pek çok ilde Fabrikalar, ESAM, D8 ...

Bütün bunların ne kadar başarılı olduğu tartışılabilir. Ama bütün bunlar dert sahibi bir dava insanının, yüzyılları aşkın bir hizmet açığını kapatma derdiyle yanan bir insanın canhıraş

1 2000'li yıllar sonrasında, AK Parti döneminde Türkiye'nin insan hakları, özgürlükler ve demokratikleşme açısından kat ettiği mesafeyi kayıt altına alan, KDGM'de çalışırken başkanlığını yaptığım bir komisyon tarafından hazırlanan ve birçok dilde yayınlanan bir çalışma için bakınız: Sessiz Devrim, Türkiye'nin Demokratik Değişim ve Dönüşüm Envanteri, 2002-2014, KDGM Yayınları, Ankara.

çabalarıdır. Atılan tohumlardan bir kısmı yeşermemişse kuşkusuz bunda Türkiye'nin ve dünyanın o günkü koşullarına bağlı olarak mevsimin erken olmasının, insanımızın o vizyonu yeterince kavrayamamasının ve başkaca nedenlerin etkisi vardır. Kaldı ki Türkiye'nin bugün geldiği noktaya bakıldığında o gün atılan pek çok tohumun yeşerdiği söylenebilir.

Meşruiyet çizgisinden hiç sapmayan bir insan: “Mücahit Erbakan”

Erbakan, tam bir vesayet rejiminin hüküm sürdüğü 28 Şubat sürecinde, Başbakanlıktan düşürüldükten sonra, “yürüyün” deseydi ardından milyonlar yürümeye hazırdı. Böyle demediği için pek çokları tarafından korkaklıkla, pasiflikle suçlandı. Ama tarih Erbakan'ı haklı çıkardı. Küresel aktörler ve yerli işbirlikçileri, Sultan Abdulhamit'ten beri yetişmekte olan Anadolu'nun dert sahibi evlatlarını bir çırpıda biçmeye hazırdı. Mısır'da Sisi Rejiminin yaptıklarında ve bu rejime verilen küresel destekte bu durum açıkça görüldü. Henüz yetişmekte olan bu toprağın çocukları/fıdanları erken budanmasın diye ümmetin derdini/kahrını tek başına çekti Erbakan Hoca. “Kan kustum, kızılıkc şerbeti içtim” dedi adeta. Milyonların yürümeye/ölmeye hazır olduğu bir ortamda “savunan adam” olarak kimseyi sokağa dökmeden davayı adeta tek başına yükledi, sevenlerinin en fazla haykırdığı ifadesiyle, “Mücahit Erbakan”. Sırtına yüklediği ümmetin derdinin yansıması olarak, belki de gözyaşlarının yerine dinmeksizin akan teri ile...

Erbakan, akademik, özel sektör ve siyasal yaşamı boyunca sürekli engellemelerle, baskılarla, dışlamalarla, yasaklamalarla karşılaştı. Hukuk, siyaset, ekonomi, medya kendisini itibar suikasına uğratmak, siyaseten katletmek için sürekli araçsallaştırıldı. Ama Rahmetli Başbakan Erbakan, kendisine yapılan muamele

ne kadar gayri meşru olursa olsun, meşruiyet çizgisinden asla ayrılmadı. Asla sistem dışı arayışlara kaymadı. Mücadelesini daima sistem içinde, yasal, hukuki ve meşru sınırlar dairesinde verdi.

Bu meşruiyet yolu yürünmesi güç, mesafesi uzun, dayanması meşakkatli, özellikle gençlerin tahammül göstermesi zor bir yoldu. Sürekli sabır, azim, gayret, iman ve ceht isteyen bir yoldu. Ama Türkiye'nin İslâmi, insani, hukuki, demokratik ve özgürlükler açısından kat ettiği bir mesafe varsa, kat ettiği bu mesafe kalıcı ise bu sonuç büyük oranda Türkiye'deki dindar kesimin meşruiyet çizgisinden ayrılmaması nedeniyledir. Türkiye tecrübesinden alınacak bir tek ders varsa o da budur.

Hayatının kısa özeti: Hayat iman ve cihattır

Rahmetli Başbakan, Prof. Dr. Necmettin Erbakan, 28 Şubat süreci nedeniyle, kendisine yapılan ağır zulümle özdeşleşen bir Şubat ayında, 27 Şubat 2011'de dünya yükünden kurtuldu, Rabine yürüdü.

Vefatından iki gün önce İstanbul AGD'ye gönderdiği son telgrafında yine gençlere sesleniyor ve şöyle diyordu:

“Bir milletin en büyük gücü, tankı, topu, tüfeği ve parası değil; imanlı, inançlı evlatlarıdır. Bir insanın ulaşabileceği en büyük paye ise, şehitlik mertebesidir. Mavi Marmara Gemisinde şehit olan kardeşlerimize Cenab-ı Haktan Rahmet diliyorum”.

Rahmetli Erbakan Hoca'dan geriye kalan çok şey vardır. Gençler açısından belki de en önemlisi yılmayan mücadelesi, yorulmak bilmez azmi, sınırsız dava aşkıdır.

Her olumsuzluk sonrasında ya da oy oranı ne kadar düşük olursa olsun, alınan her seçim sonucunda, umutsuzluğa hiç kapılmadan yeniden büyük bir aşkla mücadeleye atılmasıdır.

Kendisini iktidardan indirenler “28 Şubat bin yıl sürecek” diye

nara atarken, “bu kararınız tarihte bir nokta bile değildir” diyerek yürüyüşünü sürdürmesidir.

Kendisi Başbakan oldu ama hayallerini gerçekleştirmesine izin verilmedi.

Hayallerinin pek çoğu, uzun yıllar yanından ayrılmamış olan Tayyip Erdoğan ve arkadaşları tarafından gerçekleştirildi. Allah herkese böyle hayırlı ardıllar bırakmayı nasip etsin.

Mekânı cennet; davası daim, kaim ve hâkim olsun.

Kaynakça

Arpacı Işıl, 2017, Türk Siyasetinde Erbakan, İstanbul: Koper-nik Yayınları.

Bülbül Kudret, 2017, Küresel Çağda nasıl bir Gençlik, İstanbul: 4T Yayınları (4. Baskı).

Cemal Mehmet, 1991, Muhterem Başkan Erbakan, İstanbul: Kayıhan Yayınları.

Erbakan Necmettin, ty, Davam, Ankara: Yeni Devir Matba-acılık ve Gazetecilik.

KDGM, 2014, Sessiz Devrim, Türkiye’nin Demokratik De-ğişim ve Dönüşüm Envanteri, 2002-2014, Ankara: KDGM Ya-yınları.

NEU, 2021, <https://www.erbakan.edu.tr/s/erbakan> (Erişim tarihi: 15.06.2021).

ERBAKAN HOCA VE 28 ŞUBAT SÜRECİ

Doç. Dr. Merve Safa Kavakcı*

Eski ve yeni çağları aynı anda kapsayan, zamanın hemen hemen her dönemine uygulanabilir nitelikte olan, muhtevasında emperyal güdülerini barındıran dönemler kadar ulus-devletlerin ortaya çıkışından sonra da geçerliliğini koruyan dünya düzeninin hiyerarşik yapısına mütemadiyen işaret eden, konuya eleştirel yaklaşan düşünce insanları vardır. Bunlardan içinde bulunduğumuz zamana en yakın olanlardan ilk akla gelenler arasındadır, Filistin asıllı Edward Said. Said, özellikle Oryantalizmi masaya yatırdığı çalışmasıyla, “efendiler” ve “köleler” arasındaki münasebetin altını çizmiş, özünde aynı ve fakat içinde bulunduğu zaman ve çağa uygun olarak tabiri caizse farklı kıyafetlere büründürülen, değişik kisveler altında aynı özelliklerle tezahür edebilen bu hakkaniyetsiz dinamığa dikkat çekmiştir. Ontolojik bir üstünlüktür Said’in işaret ettiği ve sonuç itibarıyla reddettiği. “Var-(lıkl)lar” ve “yoksu-(nl)lar” arasındaki uçurum, kendini her seferinde yeniden üreten güç ilişkisidir düşünce dünyasında karşı çıktığı. Teorik açıdan bakmak gerekirse, modernizasyonun

* Türkiye Cumhuriyeti Kuala Lumpur Büyükelçisi

yani Avrupa eksenli gelişmenin insanlık için tek yol olduğunu savunmanın karşısına, ortasına yerliliği koyan alternatif sistemleri koymaktır, bu. Modernizasyonun maskesini düşürmek, altında yatan istismarcı saikleri su yüzüne çıkartmak ve asıl olması gerekeni savunmaktır. Hak ve adaleti savunmak.

Konuyu Türkiye çerçevesinde irdelediğimizde Milli Görüş hareketinin tam da bu itirazı Anadolu merkezli olarak dillendirdiğine şahit oluyoruz. Hareketin kurucu lideri Sayın Prof. Dr. Necmettin Erbakan Türkiye Cumhuriyeti tarihinde hakkaniyetten uzak bu dünya düzenine siyasi teşkilatlanma ile itiraz eden ilk entelektüel olmuştur. Cumhuriyetin kuruluş yıllarında zuhur eden münferit itiraz çabalarını sistematik olamamaları hasebiyle ayrı bir kategoride değerlendirmek gerekirse ki mesela Mehmet Akif Ersoy veya Kazım Karabekir gibi ileri gelenlerinki bu sınıfta değerlendirilebilir, Sayın Erbakan'ın altmışlı yıllarda vücut bulan çabası "ilk" nitelemesini hak etmektedir. Bu noktada sosyosiyasi ortamın tasviri milli görüşün yerli yerince tanımlanabilmesi için gereklidir. Başbakan Menderes'in ezanı Türkçeden Arapçaya özüne tekrar çevirmiş olması ile özetlenebilecek "darağacı yolu" ortamında, münferit itirazdan aşamasından teşkilatlanmış dik duruş dönemine geçişin itici gücü olabilmek ülkenin kaderini değiştirecek bir adım olmuştur. İstanbul, Ankara ve Konya'dan dalga dalga yayılan milli ve yerli varoluş hiç gecikmeksizin milletimiz arasında ciddi bir karşılık bulmuştur. İlginçtir, geriye baktığımızda gördüğümüz, Adnan Menderes'in akıbetinin bu kitle açısından ürkütücü olduğu kadar caydırıcı olamamış olduğudur. Bir başka deyişle, Sayın Erbakan'ın milliliğe vurgu yapan dik duruşu içselleştirilmiş ve bir nevi o zamana kadar hazırlanılan, geliş çoktan beklenen bir başlangıç olarak algılanmıştır. Mevzubahis duruşun merkezinde "inaniyorsanız üs-tünsünüz" olarak özetlenebilecek öz-değer ve bunu taşıyan inanç vardır. Bu kuru kuruya bağlanan bir milliyetçilik, Türkçülük,

ulusalcılık değildir. Küreselin ötesi evrenseldir. CHP tek parti rejiminin milletimize zoraki giydirdiği batılı kisvesinden arındırılması ve sorunlarının çözümü için körü körüne Batı'nın istikametine doğru değil, kendi içine doğru bakması, özüne dönmesi, Anadolu'nun kalbindeki kuvveti yeniden hissederek idrak etmesi anlamına gelmektedir. İlginçtir, bu özgüvenli duruşa en şiddetli itiraz da Batı'dan değil tam da içimizden gelmiştir. "Biz yapamayız" cılar ki, bu sınıfın öne çıkan iki dikkat çekici özelliği kurnazlık ve tembelliktir, işte bu güruh milli şahlanışın mümkün olamayacağını, çözümün içimizde değil, Batı medeniyetini taklitte olduğunu alttan alta zihinlere işlerken Milli Görüş'ü de ridiküle ederek saf dışı bırakma gayretine girmişlerdir.

Sayın Erbakan Batı modernizasyonunun bir aldatmacadan ibaret olduğunu izah etmenin yanında, modernizasyonla el ele giden "bağımlılık" tehlikesine de dikkat çekmekten geri durmuyordu da. Batı'yı merkeze oturtmak ve taklitçilik üzerinden bir gelişme, büyüme tasavvurunun, bağımsızlık değil, tam tersine Batı bağımlılığı anlamına geleceğini her fırsatta ifade ediyordu.

Milli Nizam, Milli Selamet, Refah, Fazilet hareketleri bünyesinde ilerleyen bu değişim çağrısına benim neslim aktif olarak Refah partisi döneminde katıldı. Bu dönem aynı zamanda Türkiye'de gençlerin ve kadınların arazide ilk defa siyaset yapması anlamına da geliyordu. Refah partisinin kadınlar kolu (komisyonu) çalışmaları, siyasi tarihimizin ilk düzenli kadın hareketi olarak tarihe geçmiş oluyordu. Kendince ilerlemeci, batıcı geçinen solcu zihniyet kadınların siyasetin merkez unsuru olmasına hiç bir zaman müsaade etmemiş, Refah Partisi ile siyasette kadın temsiliyetinin görünür olması "Refahlı kadınlar gibi çalışın" sloganını siyasi literatüre kazandırmıştır. Motor gücü görevi gören Refahlı kadınlar diğer siyasetçi kadınlara ilham kaynağı olmuştur.

Sayın Erbakan, kadınların arazi çalışmasının önünü açmış, toplumun dönüştürülmesinde kadın üzerinden halka halka yayılan bir değişim sürecinin startını vermiştir. Böylece, kapı kapı dolaşarak bütün toplumu tarayan kadın temsilciler, ilk etapta kadınları Milli Görüş hareketine kazandırmış, kalpleri “ev”, sokak, mahalle, ilçe, il şeklinde tarif edilebilecek genişleyen daireler üzerinden kazanmayı başarmıştır. Bu durum, 90’lı yılların başında Türkiye’de ilk defa karşılaştığımız bir şeydi. Bugün geline nokta kadınların siyasi çalışmalarının özünü işte o günlerde atılan ve sadece ve sadece Milli Görüş temelli olan bu hareket oluşturmaktadır. Çoğunu ev kadınlarının oluşturduğu bu siyasi akım, kadınlara evleri içindeki sorumlulukları yanında, siyasi bir kimlik kazandırmış, böylelikle toplumun “aile” merkezli olarak gelişmesinin de önünü açmıştır. Bu noktada dikkate getirilmesi gereken bir unsur da bu kadınların çoğunun dindar başını örten kadınlar olmasıdır ki bu da onların laikliğe tehdit olma yaftası altında toplumdan el çektilmiş olmalarını da beraberinde getiriyor olmasıdır. Yani mevzubahis yıllarda, Milli Görüş hareketi ile birlikte toplumdan dışlanmış geniş bir kadın kitlesinin, siyasi zemin üzerinden topluma tekrar kazandırılması sağlanmıştır. Bu da yine devrim niteliğindedir.

Sayın Erbakan gibi derdi olan Müslüman siyasetçilerin Milli Görüş çatısı altında milliyetçi özgünlüğü savunuyor olmaları, İslâm’ı ve müntesipleri olarak Müslümanları dar kalıplar içinde tutarak, kendileri üzerinden tanımlamak isteyen çevreleri rahatsız etmiş, Müslümanların değişim taraftarı olmalarını uzun müddet görmezden gelmişlerdir. Buna ilave olarak, başını örten kadınların aktif siyasete katılımı, Batıcı ve İslâm düşmanı kitleleri daha da hiddetlendirmiş, 28 Şubat postmodern darbesine giden süreçte bir mazeret de teşkil etmiştir.

2021 senesinden geriye doğru baktığımızda kayda değer iki tespit öne çıkmaktadır: Birincisi Sayın Erbakan’ın dikkati çeken

özelliklerinden ve her Müslümanda bulunması gereken vasıflardan olan cesaret, basiret ve ferasetin ileriye dönük yansımaları, bugün Sayın Erdoğan liderliğinde yerli ve milli kaynaklar üzerinden, kendi kendine yetebilen bir Türkiye oluşması şeklinde tezahür etmektedir. Bu bir süreçtir, bir bayrak yarışıdır, nesilden nesile aktarılan bir nevi ahidleşmedir.

İkinci tespit ise bu yola dönük engellerle alakalıdır. Bu satırların kaleme alındığı dakikalarda, kaderin cilvesi gereği, 28 Şubat darbesi ile Sayın Erbakan liderliğindeki Türkiye'nin önünü kesen Anadolu düşmanı vesayetçi zihniyet, halkımız nezdinde olduğu gibi, Türk adalet sistemi önünde de mahkûm edilmiş ve mevzu bahis askerlerin rütbeleri Genel Kurmay Başkanlığı tarafından sökülümüştür. Bu, ülkemizin nereden nereye geldiğinin, Sayın Erbakan'ın emek ve gayretlerinin karşılıksız kalmadığının da tescili niteliğindedir. Minnettarız.

ERBAKAN HOCA VE ADİL DÜZEN

Prof. Dr. Mete Gündoğan*

Özet

Necmettin Erbakan gibi bir şahsiyeti anlamak ve anlatmak elbette kolay bir iş değildir. Bir aile babası, bir dergâh müntesi-bi, bir öğretmen, bir işadamı, Türkiye'nin sanayileşme davasının akıncılarından biri, bir vatansever, bir fikir adamı, bir parti lideri, bir devlet adamı ve nihayetinde bir insan. Bunların hepsinin ayrı ayrı çalışılarak bir potada harmanlanması gerekir. Bu çalışmada harmanlama işi Adil Düzen fikri üzerine yüklenmiştir.

Erbakan siyasi çalışmalarına 1969 yılında başlasa da O'nun daha öncesinde yapmış olduğu çalışmalar fikri birikiminin altıyapısını oluşturur. Bu sebeple çözümlemelere Erbakan'ın okul yıllarından başlanılmıştır. Bu bağlamda aldığı eğitim, motor üretim tecrübesi ve TOBB'da yapmış olduğu çalışmalar oldukça önemlidir. Bu çalışmalar onu doğal olarak siyasetin kapısına getirmiştir.

Erbakan'ın siyaset mecrası da oldukça hareketlidir. 27 Mayıs 1960 İhtilali sonrası Milli Birlik Komitesi ile irtibatları, Adalet

* Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Üyesi

Partisi'ne müracaatları, Bağımsızlar Hareketi çalışmaları ve nihayetinde düzenli parti kurması O'nun siyasi hayatının nasıl şekilleneceği konusunda da adeta baştan ipucu verir.

Erbakan'ın MNP ile çıkışı, bir ahlâk ve maneviyat haykırışıdır. MSP döneminde yaptığı en önemli çalışmaları ise Ağır Sanayi Atılımı çerçevesinde değerlendirilmiştir. Ancak bunun yanı sıra, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın gerçekleştirilmesindeki rolü oldukça önemlidir. Bir bakıma harekâtın olmazsa olmazıdır.

Refah Partisi yılları Adil Düzen çalışmalarının gösterildiği yıllardır. Bu çalışmalar üç başlık halinde ele alınmıştır; Yaşanabilir Bir Türkiye, Yeniden Büyük Türkiye ve Yeni Bir Dünya. Bu başlıkları Milli Görüş, slogan olarak da kullanmıştır. Bunların yanı sıra bu dönemde dikkat çeken üç çalışma daha vardır. Onlar da Havuz sistemi, denk bütçe ve D8 ekonomi politik platformunun kurulumudur.

Bu çalışmanın akışı kronolojik akışa uygun olarak gerçekleştirilmiş ve Erbakan Hoca sonrası Adil Düzen çalışmalarının anlatımı bir başka makale çalışmasına bırakılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adil Düzen, Erbakan, Milli Görüş, Ağır Sanayi, Ahlak ve Maneviyat

Giriş

Kozanoğullarının son beylerinden olan Hüseyin Beyin oğlu Mehmet Sabri oğlu Necmettin Erbakan 29 Ekim 1926 yılında Sinop'ta dünyaya gelmiştir. İlkokula Kayseri Cumhuriyet İlkokulu'nda başlar ve yüksek hâkim olan babasının Trabzon'a tayin olmasıyla orada tamamlar. Orta ve lise öğrenimini İstanbul Erkek Lisesinde, üniversite eğitimini ise İstanbul Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliği bölümünde tamamlar.

O yıllarda, daha sonra Türkiye'nin idaresinde veya sosyal sermayesinde söz sahibi olacak birçok kişi ile okul arkadaşlığı yapmıştır. Süleyman Demirel, Turgut Özal, Osman Çataklı, Süleyman Karagülle bunlardan birkaçıdır. Aynı zamanda Hasib Efendi, Abdülaziz Bekkine, Mehmet Zahid Kotku gibi dönemin manevi kanaat önderlerinden de çeşitli dersler almıştır.

1948 yılı yazında Makine Fakültesi'nden mezun olan Necmettin Erbakan, aynı yıl motorlar kürsüsünde asistan olarak göreve başlamıştı. 1951 yılında Almanya'ya Aachen Teknik Üniversitesi'nde bilimsel araştırmalar yapmak için gitmiştir. Neticede hazırlamış olduğu doktora tezini başarıyla savunarak doktor unvanını almıştır. 1953 yılında da 27 yaşında Türkiye'nin en genç doçenti olmuştur. Askerliğini de bir askeri bakım ve tamirat fabrikasında yapmıştır.

Peki, o dönemin ekonomi politik konjonktürü nasıldı?

1945 Eylül'ünde İkinci Dünya Savaşı bitmişti. Türkiye savaşa girmese de etkilerini yakından hissetmişti. Önce Japonya sonra da Almanya mağlup olup teslim olmuştu. Savaş sırasında müttefik ülkeler tarafından müzakereleri başlayan Birleşmiş Milletler (BM), 24 Ekim 1945'te kurulmuştu. Türkiye galip devletler arasında yer alarak Birleşmiş Milletlerde söz sahibi olmak için savaş biterken Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmiş ve BM'ye üye olmuştu.

Marshall yardımları planı ile ABD ülkemizin para ve mali politikaları üzerinde denetim olanağı elde etmişti. Marshall Planı'nın başlıca iki amacı vardı. Birisi, sağlanacak dış yardımlarla Avrupa ülkelerinin yıkılan ekonomilerinin onarımına ve kalkınmalarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak, diğeri de Komünizmin Batı Avrupa'daki yayılışına engel olmaktı. Batı Avrupa, ABD'nin geleneksel bir pazarı olduğu için bu yardımlarla Avrupa piyasasını yeniden canlandırmayı umuyordu.

Komünizmin yayılmasına engel olmak için de Yeşil Kuşak Projesi uygulanacaktı. Bu kuşak, olası bir Sovyetler Birliği saldırısının Avrupa'ya geçişini geciktirecekti. Böylece yeni dönemin kurgusunda Türkiye bir tampon bölge olarak konuşturılmıştı. 'Sağcılar' da bu projenin gönüllü elemanları olarak destekleniyordu. Çünkü devletin tek başına Yeşil Kuşak Projesi'nde yer alması yeterli olarak görülmemişti. Halk desteği için 'sağcılara' çeşitli imkânlar verilmişti.

Savaş sonrasında Marshall yardımı alan Türkiye aynı zamanda çok partili hayata da geçmişti. Demokrat Parti 14 Mayıs 1950 seçimlerini ve ondan sonraki iki seçimi tek başına kazanarak on yıllık bir iktidar sürecini başlatmıştı. Bu dönemde Amerikan yardımlarının da etkisi ile Türkiye koca bir şantiyeye dönüştürülmüştü. Yapılan yollar, köprüler, barajlar ve benzeri çalışmalar ülkeye yeni bir kimlik kazanıyordu. Bu durum o dönemin akademisyenleri için bir açık hava dersi niteliğindeydi.

Tam bu bağlamda bir konuyu daha hatırlamamız gerekiyor. Gümüşhanevî dergâhı her zaman yabancıların pazar hâkimiyetine karşı çıkmış bir dergâhtır. Yabancı sermayeye karşı yerli sermayenin desteklenmesi yönünde fikir belirtmiş ve eylem koymuştur. Yardım sandıkları kurmuştur. İslâm'ın sadece namaz kılmak ve oruç tutmaktan ibaret olmadığını, pazarlardaki mal ve hizmet üretiminin de Müslümanlar tarafından yapılması gerektiğini ifade edegelmiştir. Bu fikirler başta esnaf ve tüccarlar tarafından benimsenmiş ve zamanla birçok kesimden destek bularak kuvvetli bir ekol haline dönüşmüştür. Bilinçli yardımlaşmalar sayesinde de dergâhın büyük bir ekonomik gücü oluşmuştur.

Netice itibarıyla Dergâh, Amerikan Marshall Yardımları ile ülkeye yapılacak kötülüğün bilincindeydi. Bu çerçevede yapılan yabancı yardımların ve dönüşümlerin ne manaya geldiğini çok

iyi anlayabilecek bir bilgi ve beceri birikimine sahipti. Yabancı sermayeye karşı bilinçli ve seviyeli bir direniş gösteriyordu. Devletin kendi pazarlarına sahip çıkması ve bu şekilde güçlenmesi gerektiğine inanıyordu.

İşte Erbakan'ı sanayiye ve üretime yönlendiren şartlar bunlardır.

Bundan sonra Erbakan, bilgi birikimini pratiğe döküp motor üretimine karar vermişti. Tarımsal sulamada kullanılacak 5-15 beygir gücünde tek ya da çift silindirli dizel motorlar ile pompalar yapmak amacıyla bir fabrika kurdu. Fabrikanın adına Gümüşhanevi dergâhından esinlenerek Gümüş Motor Fabrikası ismini koydu. Fabrika 1 Mart 1960 tarihinde seri imalata geçti. O zamanın Türkiye'sinde çok kıymetli bir çalışmaydı. Ancak ülkenin ekonomik hayatında var olan sıkıntılar fabrikayı da etkiliyordu.

Seri üretim başladıktan sonra fabrikayı dönemin başbakanı Adnan Menderes de ziyaret etmiştir. Bu ziyarette Necmettin Erbakan, yapılanları bir bir anlatmış ve yapmak istediklerini de sıralamıştı. Aynı zamanda karşılaştıkları sorunları da dile getirme fırsatı bulmuştu. Menderes, fabrikayı gezdikten ve anlatılanları dinledikten sonra her türlü desteği vereceğini beyan etmiştir.

Ancak piyasadaki yabancı motor ithalatçıları, gümüş motoru çökertmek için acımasız bir rekabete girmişlerdir. 7,000 liraya sattıkları ithal motorların fiyatını 2,800 liraya kadar düşürerek Gümüş Motor şirketini mali olarak batırmışlardır. Şirket daha sonra Türkiye Şeker Şirketi'nin eline geçmiş ve adı Pancar Motor olarak değiştirilmiştir.

Doçent Doktor Necmettin Erbakan 1963 yılında üniversite-deki görevine geri döndü. Motorlar kürsüsünde akademik çalışmalarını sürdürdü. Yurt dışı eğitimi ve pratik mesleki tecrübesi olan Erbakan, 1965 yılında profesör oldu.

Necmettin Erbakan'ın İTÜ Makine Mühendisliği öğrencilerinden biri de Mehmet Turgut'tur. Sanayi Bakanı olan Mehmet Turgut hocası Necmettin Erbakan'ın TOBB Genel Sekreteri yapılmasını Başbakan Demirel'e teklif etti. Demirel'in onayıyla Erbakan, Ekim 1966'da TOBB Genel Sekreteri oldu.

Bir müddet sonra, bir kredi tahsisi konusunda Demirel ile anlaşmazlığa düştü. Demirel kredinin İstanbul'da bir sanayiciye acilen tahsisini istiyordu. Erbakan ise bunu birçok Anadolu tüccarının ve dahi memleketin menfaatine aykırı bulduğu için reddetti. İşte bu anlaşmazlık Erbakan ile Demirel arasındaki soğukluğun da başlangıcıdır. 1968 Nisan ayı sonunda Erbakan, yüklü bir tazminat verilerek Genel Sekreterlikten uzaklaştırıldı.

Bundan sonra Erbakan, 1968 yılında gerçekleştirilen Odalar Birliği kongresine delege olarak katıldı ve yönetim kuruluna girmeyi başardı. Mayıs 1969 yılında yapılan 23. Genel Kurul'da TOBB başkanlığına aday oldu ve kazandı. TOBB'da hâkimiyeti kaybedeceğini gören Hükümet, genel kurulu hukuksuz olarak iptal ettirdi. 8 Ağustos 1969 tarihinde Odalar Birliğini kanunsuz olarak bastırıp Erbakan'ı ofisten zorla çıkardı.

Erbakan daha sonra Adalet Partisi'nden milletvekili adayı olmak için başvuru yaptı ancak başvurusu partinin merkez yönetimi tarafından reddedildi. İşte bunun üzerine seçimlere bağımsız aday olarak giren Erbakan, Konya bağımsız milletvekili seçilerek Meclis'e girmeyi başardı.

Erbakan ile birlikte yaklaşık 20 arkadaşı da bağımsız olarak seçimlere girmiştir. Buna Bağımsızlar Hareketi denir. Bu hareket, Erbakan siyasetinin kurumsallaşmasının da temelini oluşturur.

Necmettin Erbakan, Konya Bağımsız milletvekili olarak Meclis'te göreve başladıktan birkaç ay sonra 26 Ocak 1970 tarihinde Milli Nizam Partisi'ni (MNP) kurmuştur.

Bu aşamadaki MNP'nin gerek kuruluş beyannamesine gerekse parti programına ve tüzüğüne baktığımızda şunu görüyoruz. Çokça ahlâk ve maneviyat kavramlarına vurgu yapılmıştır. Sanayi çalışmalarına vurgu yapılmıştır. Ancak henüz bir siyasi kavram olarak 'Milli Görüş' yoktur. Bu kavrama karşılık gelebilecek en yakın ifadeler 'milli mefkure', 'milli vicdan', 'milli heyecan', 'milli irade' gibi ifadelerdir. Onlar da bir slogan olarak değil genel anlatım içerisinde kullanılan ifadelerdir. Milliyetçilik vurgusu vardır. Ancak bu vurgu belli bir ırkı öne çıkaran bir vurgu değildir. Ayrıca, o zaman için cari olan diğer görüşler 'kapitalist görüş' ve 'materyalist görüş' olarak nitelendirilmiştir. Yine diğer partilerin görüşleri eleştirilirken, kapitalist veya materyalist görüşlerden türemiş 'taklitçi görüşler' olarak nitelendirilmiştir. Bu dönemde yani başlangıçta partinin kullandığı temel slogan 'önce ahlâk ve maneviyat' sloganıdır. Partinin ülkemiz için öncelik ve ağırlık verdiği konu sanayileşmedir.

Yeni bir parti kurması için hemen hemen her yerden teşvik gören Necmettin Erbakan, partiyi kurunca teşvik ile orantılı bir katılım görememiştir. Bu durum, merkez kadrolarında biraz ümitsizliğe sebep olmuştur. Partinin pek tutmayacağını zannetmişlerdir. Ancak Necmettin Erbakan'ın inatçı karakteri ve tabanda var olan ahlak ve maneviyat arayışları, parti oluşumunun toplumsal tabanda zamanla yayılmasına vesile olmuştur. Parti, o sıralarda var olan altmış yedi ilden altmış tanesinde yaklaşık bir yıl içerisinde teşkilatlanmıştır. Aynı şekilde yaklaşık beş yüz ilçe teşkilatı da kurulmuştur. Bir bakıma maya, tabandan tutmaya başlamıştır. Bu açıdan da parti, belki de cumhuriyet tarihinin tek sivil partisidir. Tabi bu durum da diğer partilerde ve devlet teşkilatında bir endişe oluşturmaya başlamıştır.

Necmettin Erbakan Meclis'te yaptığı konuşmalarda, AP'nin yerli tüccarı ve sanayiciyi yabancı sermayeye nasıl ezdirdiğini örneklerle çok net bir şekilde anlatıyordu. Zaten kendisi, yabancı

sermayeye karşı ezdirilen yerli sanayici ve tüccarlardan birisiydi. Rakamları ve detayları ile konuyu anlatmakta zorlanmıyordu. Anlattıkları karşısında hem muhalefetin hem de iktidarın takdirini topluyordu. Bütün anlatımlarını sistematik bir şekilde zihniyetlere yani ideolojilere bağlıyordu. Yaşanılan sıkıntıların temel sebebinin kapitalist veya materyalist zihniyetten kaynaklandığını ifade ediyordu. Kapitalist zihniyet ile genelde sağcılar, materyalist zihniyet ile de genelde solcuları işaret ediyordu. Kendisini de ‘hak yolda’ olarak tanımlıyordu. Nitekim bu tanımlamalar zamanla ‘ne sağdayız ne solda ama hak yoldayız hak yolda’ şeklinde bir slogana dönüştü.

Akademisyen Erbakan, güzel bir metodoloji ile siyasete çok farklı bir boyut katmıştı. Artık siyaset yapacak olanlar, sadece icraatlar üzerinden değil zihniyetler üzerinden de bir şeyler söylemek zorunda kalmışlardı. Bu şekilde adeta, zihniyet mücadelesinin de temelleri atılmış oluyordu. Erbakan sıkça, kapitalist veya materyalist zihniyeti savunan partilerden kurtulmadıkça memleketin kurtulmasının mümkün olmadığını ifade ediyordu. Enflasyon canavarının, efsanevi bir mahlûk değil bu zihniyetlerin ta kendisi olduğunu söylüyordu. Bu söylemler, enflasyon canavarı metaforu üzerinden ezilen veya kandırılan halkta karşılık buluyordu.

MNP, Türkiye’nin Avrupa Ekonomik Topluluğu’na girmesine de karşıydı. Halk arasında kısaca ‘Ortak Pazar’ olarak ifade edilen bu yapılanma, rakip partiler tarafından topluma ekonomik sıkıntılardan bir çıkış yolu olarak sunuluyordu. Adeta, susuz kalmış topraklarına su getirecek yağmur bulutlarıymış gibi takdim ediliyordu. MNP ise Türkiye’nin Ortak Pazar’a girmesine karşı çıkıyordu. Bereketli yağmur bulutları olarak takdim edilen şeylerin aslında Türk ekonomisi için yağmur değil azap getireceğini ifade ediyordu. Bunu da veciz bir şekilde, ‘onlar Ortak, biz Pazar’ diyerek sloganlaştırmıştı. Bu ifadeler o zamanki kamuoyu için yeni ifadelerdi ve çok dikkat çekiyordu. Erbakan’ın ‘onlar’dan

kastının Avrupa devletleri olduğunu anlayan da vardı, ‘yerli işbirlikçiler’ olduğunu anlayan da. Dolayısıyla eleştirilerinden herkes nasibini alıyordu. Mücadele çok verimli bir eksene oturtulmuştu.

Fikirler yayıldıkça ve tartışıldıkça MNP’ye tabanda her partiden katılımlar olmaya başladı. Bu hızlı gelişmeler etkisini bir yıl içerisinde göstermişti. Kurulumdan bir yıl sonra, 24 Ocak 1971 tarihinde yapılan kongre bu gelişimi ve coşkuyu açıkça ifade eden bir toplantı olmuştu. O zamanları Ankara’nın en büyük salonlarından biri, Selim Sırrı Tarcan Kapalı Spor Salonuydu. MNP, yeni kurulmuş bir parti olarak ilk kongresini burada yapmış ve salonun içini dışını hıncahınç doldurmuştu. Tabi, bütün illerden gelen delegeler bu coşkuyu görüp, yaşayıp geri illerine dönüp anlatınca, tabandaki katılımlar ve coşku daha da arttı.

Bu arada, askerler ülke yönetimine müdahalede bulundu. 12 Mart 1971 tarihinde Hükümete Muhtıra verdiler. Üç gün sonra, Erbakan ve arkadaşları, radyodan MNP hakkında kapatma davası açıldığını öğrendiler. MNP, 20 Mayıs 1971 tarihinde ‘laikliğe aykırı faaliyetlerde bulunmaktan dolayı’ Anayasa Mahkemesi tarafından kapatıldı. Milletvekillerine ise bir şey yapılmadı. Onlar yasama faaliyetlerine bağımsız olarak devam ettiler.

MNP kapatılmıştı ama tabanda ‘önce ahlak ve maneviyat’ diyen, ‘sanayileşme’ diyen toplu bir kitle de oluşmuştu. Bunlar, bu idealleri benimsemiş çeşitli kesimlerden ve tecrübeli kişilerden oluşan nitelikli bir kitleydi. Bu hedefler yavaş yavaş bir ideolojiye dönüşmeye yüz tutmuştu. Daha önceleri informal olarak birlikteliklerini sürdürürlerken, liderlerini bulmuşlar ve formal bir yapıya dönüşmüşlerdi. Bu formal yapının adı Milli Nizam partisiydi. Partinin kapatılması ile bu yapı dağılmadı. Yeni bir formal yapı beklentisi içerisine girdi. Bu yapıdan ve tabandan yeni parti kurulması talepleri giderek yoğunlaşmaya başladı.

Böyle bir kitlenin yeni bir parti kuracağı muhakkaktır. Ancak kapatılan bir partinin aynı isim ve amblem ile yeniden kurulması yasaktır. Bunun için yeni partinin isminin Milli Selamet Partisi (MSP) ve ambleminin anahtar olmasına karar verildi. MSP aynı zamanda farklı kadrolar tarafından kurulması gerekiyordu. Bu yeni kadrolar çoğunlukla MNP ile resmi bir ilişkisi olmamış kişilerden oluşturuldu.

Bu topluluk sık sık bir araya gelerek yeni parti çalışmalarını olgunlaştırdı ve 11 Ekim 1972 tarihinde yeni partiyi resmen kurdu. Yeni kurulan MSP'nin programı da 'önce ahlak ve maneviyat' ve 'sanayileşme' ağırlıklı bir programdı. Bunları birlikte ifade eden slogan 'maddi ve manevi kalkınma' idi.

Parti kısa zamanda 14 Ekim 1973 genel seçimlerine girebilecek sayıya 'resmi olarak' da ulaştı. Genel Seçimler yapıldı. MSP toplam oyların yüzde 11.8'ini (1,265,771 oy) alarak 48 milletvekili çıkardı. CHP yüzde 33 oy oranı ile 185, AP yüzde 29 oy oranı ile 149, Demokratik Parti ise yüzde 11 oy oranı ile 45 milletvekili çıkarmıştı. Aynı zamanda MSP üç de senatör çıkarmıştı.

Seçim sonuçlarından memnun olmayan Demirel, 'millet bize muhalefet görevi verdi' diyerek kenara çekildi.

Cumhurbaşkanı Korutürk, Hükümeti kurma görevini seçimlerden birinci parti olarak çıkan CHP'nin Genel Başkanı Ecevit'e vermişti. MSP uzun müzakereler neticesinde, şu çalışmaların yapılması halinde CHP ile de bir koalisyon kurulabileceği kanaatine ulaştı; İnananlara yapılan baskıların kaldırılması, şahsiyetli bir dış politika uygulanması, Ağır Sanayi Atılımının başlatılması, Amerika'nın baskısı ile konulan haşhaş üretimi yasasının kaldırılması, İslam ülkeleriyle ilişkilerin artırılması, Demirel zamanında kapanan veya inşaatı durdurulan İmam Hatip Okullarının açılması, Diyanet teşkilat kanununun çıkarılması ve kadrolarının güçlendirilmesi, vakıflara cami onarım ve inşaa için

yardım yapılması, İslam ülkelerinde okuyanların diploma denkliklerinin kabul edilmesi, fikir suçlarına af çıkarılması.

Koalisyon pazarlıkları için bir komisyon kuruldu. Komisyon yüzden fazla ihtilaflı konuyu karara bağlayarak sonunda bir hükümet protokoku oluşturdu. Bakanlık paylaşımında ise on yedi bakanlık CHP'nin ve yedi bakanlık da MSP'nin olmuştı. MSP'nin olan bakanlıklar; Adalet, İçişleri, Ticaret, Gıda-Tarım ve Hayvancılık, Sanayi ve Teknoloji bakanlıklarıydı. 37. Hükümet Programı 1 Şubat 1974 Cuma günü Saat 15.00'de Meclis'te Bülent Ecevit tarafından okundu. Uzun uzadıya müzakereler yapıldıktan sonra da 7 Şubat'ta oylanarak kabul edildi.

Güvenoyundan sonra 37. Hükümet icraatlarına başladı. Necmettin Erbakan, MSP bakanlarını ve yaptıklarını bir sanayici ve akademisyen titizliği ile takip ediyordu. Ciddi bir proje yöneticisiydi.

MSP, Meclis'te de olabildiğince aktifti. Birçok farklı fikir ve projeyi hayata geçirmeye çalışıyordu. Bunlardan, günümüze de sirayet etmiş birkaçını burada hatırlatmakta fayda vardır. Örneğin Eşel Mobil sistemi. Eşel mobil kelimesi aslen Fransızca 'échelle mobile' kavramının Türkçeleşmiş halidir. Hareketli ölçek anlamına gelir. Fiyat veya ücret belirmesinde hareketli bir ölçeğin kullanılmasını ifade eder. Ücretlilerin satın alma gücünü koruyabilmeleri için, ücretlerin enflasyondaki artışı dikkate alarak kendiliğinden ayarlanmasını mümkün kılan bir sistemdir. Yani çalışanların ücret artışları enflasyona göre otomatik olarak yapılmaktadır.

MSP'nin kamuoyunun dikkatini çektiği diğer bir konu vergilerdir. MSP adil bir vergi sistemi talep etmiştir. Birçok pratik hesap yaparak o zamanın toplumuna aslında toplanan vergilerin yüzde 70'ini fakir ve dar gelirliilerin ödediğini göstermiştir. Buna karşılık, fakir ve dar gelirliilerin ülkenin milli hasılasından aldığı

payın yüzde 30'ları geçmediğini de göstermiştir. Bu çarpıklığın giderilip adaletin sağlanması için MSP, milli hasıladan fazla pay alan kesimlerin pay aldıkları oranda vergi vermelerini temin edecek bir sistem önermektedir. Bu, vatandaşların ödeme gücüne göre vergi düzenlemesi demektir. Ancak o zamanda, bu fikre ya-
kın hiçbir parti desteği veya hükümet desteği bulamamıştır.

Partinin gündeme getirdiği diğer bir konu faizlerdir. Kredi faizleri o sıralarda yüzde 12'ler civarındaydı ve sürekli artıyordu. Enflasyon ise yüzde 30'lar civarındaydı. Fiyat oluşurken bütün bunlar tüketiciye yansıyor. Hem aradaki bu fark sermayenin lehinde tüketicinin aleyhine idi. Finans piyasasındaki bu tür gelişmelerden çok etkilenmiş bir sanayici olarak Erbakan, verdiği pratik örneklerle oldukça dikkat çekiyordu. Özellikle haksız olarak nitelendirdiği vergilere, enflasyonla mücadeleye ve faize karşı bir kamuoyu oluşuyordu. Bu konularda yapılan mücadeleler, ülke ekonomisindeki parametrelerin önemine göre düzenleniyordu. Örneğin banka faizleri o sıralarda çok da dikkat çeken bir uygulama değildi. Ancak tefecilik ayrı olarak değerlendiriliyor ve çok net karşı çıkılıyordu. Zaten Meclis'e verilen MSP programının, Mali Hizmetler ara başlığı altındaki 59-64. maddelerinde israf, enflasyon, tefecilik, haksız vergiler ve işsizlikle mücadeleye dikkat çekilmişti. Kredilerin müsait şartlarda kullanılması, denk bütçe yapılması ve adil bir bölüşüm temin edilmesi ise tavsiye edilmişti.

Dahası MSP, verdiği bazı kanun teklifleri ile de gündeme geliyordu. Örneğin Köylü Sanayi Yatırım Bankası kurulması teklifi. Halkın büyük bir çoğunluğu kırsal kesimde yaşıyordu. Bunların ekim, dikim ve hasat dışında yaptıkları bir şey yoktu. Hâlbuki ekonomiye farklı katkıları olabilirdi. Belirli kesimler eğitilerek farklı alanlarda da uzmanlaşma elde edebilirlerdi. Bunlara Japon-
ya'dan örnek vererek, bizim insanlarımız da eğitildiği takdirde,

örneğin bir radyonun montajını yapabilirlerdi. Bu, o zaman MSP'nin savunduğu 'yaygın sanayi' politikasına uygun bir teklifti. Çiftçi ve köylülere ek kabiliyetler kazandırılarak, boş zamanlarında onların da sanayiye katılımlarının gerçekleştirilebileceği anlatılıyordu.

Yine, MSP'nin o sıralarda muhafazakâr tabanda dikkat çeken birkaç girişimi daha olmuştu ki bunlar o dönemden sonra da hareketin ana eksenini oluşturan mücadele hatlarıydı. Örneğin Cuma Tatili Kanun teklifi bunlardan biridir. MSP Cuma günlerinin resmi tatil olması için bir kanun teklifi verdi. Kabul edilmedi ancak kamuoyunda çok tartışıldı. Pazar Hristiyanların, Cumartesi Yahudilerin tatilidir. Cuma neden Müslümanların tatili olmasın şeklinde hala da tartışılmaktadır.

MSP'nin takipçisi olduğu diğer bir konu okullara kız öğrencilerin başörtüsü ile girebilmesi konusuydu. Gerçi bu konuda CHP ile yaptıkları koalisyonda, birkaç münferit olayın dışında, bir sıkıntı yaşamadılar. Lakin MSP konuyu sürekli sıcak takip altında tuttu.

Bu çerçevede bir başka konu da biranın alkollü içki sınıfına sokulması çalışmasıdır. O sıralarda bira, diğer meşrubatlar gibi muamele görüyor ve onların satıldığı her yerde satılabiliyordu. Okul kantinlerinde bile satış yapılabiliyordu. MSP, biranın alkollü içkiler sınıfına sokulması için çok çalıştı. Bu konuda verdiği kanun teklifini Meclis'ten geçirmede başarılı oldu. Kanun onaylanması için Senato'ya gitmişti ki bir müddet sonra 12 Eylül Askeri Darbesi ile Meclis kapandı. Daha sonra bu konu ANAP tarafından gündeme getirilerek farklı bir şekilde halledildi.

Yine burada anabileceğimiz dikkat çekici bir diğer konu, MSP'nin müstehcen yayınlarla mücadelesidir. Zaten kanunlarda var olan müstehcen yayınlarla mücadele konusunu MSP sıkı bir şekilde takip edince kamuoyunun hemen dikkatini çekmişti.

Önce ahlak ve maneviyat sloganıyla hareket eden bir partinin, kanunlarda hâlihazırda var olan böyle bir mücadeleyi gerçekleştirmemesi söz konusu olamazdı. Nitekim bu kanunların uygulanmasını sıkı bir şekilde takip ettiler.

CHP – MSP koalisyonunun en çarpıcı ve en çok konuşulan konularından biri de af meselesiydi. Türk Ceza Kanunu’nun 141, 142 ve 163. maddeleri fikir suçlarını tanzim ediyordu. Bu kanunlar sayesinde, sırf düşüncelerini ifade ettikleri için yüzlerce insan hapisteydi. Düşünceyi suç olmaktan çıkaran ve düşünce suçundan hapis yatanları da affeden kanun teklifi verildi. Zaten Erbakan, 12 Mart Muhtırası’ndan sonraki Anayasa değişikliği çalışmalarında da benzer bir teklif yapmıştı. Bu sefer teklif, Koalisyon tarafından yapıldı ve 14 Mayıs 1974 günü Meclis’te oylandı. 163. maddeye ilişkin af hükmü kabul edildi ama 142 ve 142. maddelere ilişkin düzenlemeler Anayasa Mahkemesi kararı ile af kapsamına alındı.

Bu dönemde Kıbrıs’ta, Yunanistan’daki Albaylar Cuntası’ndan destek alan EOKA’cı Samson darbe yaptı. Böylece Kıbrıs, ENOSİS doğrultusunda bir adım atmış oldu. ENOSİS, Kıbrıs’ı Yunanistan’ın bir parçası haline dönüştürme idealidir. Türkiye buna müsaade edemezdi ve Türk Silahlı Kuvvetleri 20 Temmuz 1974 tarihinde adaya çıkartma yaptı. Buna Kıbrıs Barış Harekâtı diyoruz. MSP’nin bu harekâta başından sonuna kadar katkısı büyük olmuştur. Hatta şunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Erbakan Hükümette olmasaydı, bu harekât o zaman başlatılamazdı. Çünkü hiçbir yabancı devlet adamı veya diplomat ‘şair ruhlu’ Ecevit’ten böyle bir atılım beklemiyordu.

MSP 37. Hükümetten sonra Milliyetçi Cephe Hükümetlerinde de yer aldı. Dahası, 1970’li yılların son Demirel Hükümetini de dışarıdan destekledi. Bu süreçlerde MSP’nin en bariz programı Ağır Sanayi Atılımı (ASA) olmuştur.

MSP'nin Ağır Sanayi Atılımı ülkemiz kalkınma süreci içerisinde Demokrat Parti dönemi sonrasına denk gelir. Demokrat Parti döneminde yaşanan ekonomik iyiliklerin, o dönemin sonuna doğru, aslında borca dayalı olarak yaşandığı anlaşıldı. Tüm bu iyiliklerin üretime dayalı olarak yaşanabileceğini söyleyen ağır Sanayi Atılımı halkın dikkatini çok çekti.

Bu açıdan bakınca Demokrat Parti dönemi bir sorun ise Ağır Sanayi Atılımı süreci bir çözüm olarak ortaya çıktı. Çözümü ortaya koyan MSP'ydi. Halk, çözümün tamamını görmeden önce askerler sürece 12 Eylül Darbesi ile müdahil olmuşlardır.

Peki, Ağır Sanayi Atılımı içerik olarak nelerden oluşuyordu? Neleri vaat ediyordu?

Ağır sanayi Atılımı Türkiye'nin topyekûn bir kalkınma programıydı. Bu programın içerisinde büyük sanayi tesisleri, enerji tesisleri, madencilik tesisleri, sulama tesisleri ve ulaştırma tesisleri yer alıyordu.

Şimdi bu başlıklar altında tasarlanan yatırımlara biraz daha detaylı bakalım. Örneğin şeker, çimento, gübre, kâğıt, kumaş, bitkisel yağlar, filtreli sigara fabrikaları ve et kombinaları zaruri ihtiyaç maddelerini karşılayan yüze yakın büyük sanayi tesislerini oluşturuyordu. Demir çelik yatırımları, makine kimya endüstrisi (MKEK), motor sanayi (TÜMOSAN), takım tezgâhları üretimi (TAKSAN), elektromekanik sanayi (TEMSAN), uçak sanayi (TUSAŞ), tersaneler, makine imalatı ve ziraat makineleri sanayi temel olarak ağır sanayi yatırımlarını oluşturuyordu. Tank, top, roket ve savaş gemisi üretimi ağır harp sanayi yatırımlarını oluşturuyordu. Elektronik ve telekomünikasyon sanayi yatırımlarının öncülüğünü yapmak üzere TESTAŞ ve TELESAN kurulmuştu. Bunların yanı sıra organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi siteleri mevcuttu.

Ayrıca, bütün bu yatırımların finansmanını temin etmek için 11 Kasım 1975 tarihinde kısa adı DESİYAB olan Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş. kuruldu. Banka'nın amacı Türkiye'nin süratle ve yurt sathına yaygın bir şekilde sanayileşmesini temin etmektir. Kuruluş sermayesi 1 milyar TL olup, bunun yüzde 85'i Hazine tarafından, yüzde 15'i de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile KİT'ler tarafından taahhüt edilmişti. Banka, kısa zaman içinde imkânlarını en iyi şekilde kullanarak Türkiye ekonomisine çok büyük katkılar sağladı. Türkiye'nin ağır sanayi atılımında önemli hizmetlere imza attı. Aynı zamanda, DESİYAB'ın desteklediği kuruluşların, çok ortaklı şirketler haline dönüştürülmesi için de bir çalışma hazırlanıyordu. Bu şirketlerdeki DESİYAB payı, yurtdışındaki çalışanlara ve diğer tasarruf sahiplerine satılacaktı. Böylelikle kalkınmada bir ortaklık sistemi de yavaş yavaş geliştirilmiş olacaktı. Tabi böyle bir model ülkemizde yerleştirilemedi. Ancak yıllar sonra, bu model taklit edilerek Amerika'da meşhur Silikon Vadisi kuruldu. Bilindiği gibi Silikon Vadisi'nin özü risk paylaşımı yani çok ortaklılıktır. Böyle bir sistem ile hem öz sermaye (milli sermaye) oranı yüksek olmakta hem de küçük küçük duran atıl sermaye değerlendirilmiş ve ekonomiye kazandırılmış olmaktadır. Lakin bu model de siyasetin hercü merci içerisinde kaybolup gitti. Neticede, model gerçekte başarısız olmamış ancak başarısız olmuş gibi lanse edilmişti.

ASA büyük enerji tesisleri içerisinde; nükleer enerji santralleri, hidroelektrik santraller, termik santraller ve rafineriler vardı. Bütün bunların yanında otuza yakın madencilik tesisi, altmışa yakın sulama tesisleri ve elliden fazla ulaştırma projeleri vardı.

Şimdi bütün bunların hepsini toplu olarak düşündüğümüzde 1970'li yılların başında Türkiye için tasarlanan Ağır Sanayi Atılımı, irili ufaklı 629 projeyi bünyesinde barındıran dev bir tasarımdı.

Yedi yılda tamamlanacak şekilde planlanmıştı. O zaman için bir milyondan fazla kişiyi istihdam edecekti. İlk planda yıllık 15 milyar dolarlık ek üretim yapacaktı. Bu aynı zamanda bu miktar kadar ithal ikamesi üretim demekti. Projeler bütün yurda dağılmıştı. Öz kaynaklara dayanılarak finanse edileceklerdi.

ASA o zaman için müthiş bir kalkınma tasarımı idi. Bunun manasını tam olarak anlatabilmek için 2010 yılında bir akademisyen arkadaşım ile birlikte şunu çalışmıştık.

Siyasi tartışmaları bir kenara bırakarak ASA'nın bir devlet projesi olduğunu varsayalım. Bu projenin 2010 yılına getirisi ne olurdu?

Tabi böyle bir sorunun cevaplanması için birçok varsayım yapılması gerekiyor. Biz de o varsayımları iyimser yaklaşımlarla yaptık. Örneğin, ASA'nın planlandığı gibi tamamlandığını düşündük. Yıllık olarak ortalama yüzde 5 büyümeye gerçekleştirdiğimizi varsaydık. Sonuçta yaptığımız hesaplamada Türkiye'nin 2010 yılı milli gelirinin yaklaşık 1.5 trilyon dolar olabileceğini hesapladık. O zamanki durumda milli gelirimiz 772 milyar dolar olmuştu. Yani tek başına ASA, milli gelirimizi 2010 yılında ikiye katlıyordu. İspanya'nın milli gelirinden biraz fazla bir seviyeye ulaşıyordu. Bu çok dikkat çekici bir çalışma olmuştu.

Ordu 12 Eylül 1980 darbesi ile yönetime el koydu. Darbe gerekçeleri arasında, siyasi istikrarsızlık, anarşi ve ekonomik sebepler ifade edildi. Lakin bunların yanı sıra, o sıralarda yaşanan önemli uluslararası gelişmeleri de hatırlamakta fayda vardır.

İran'da İmam Humeyni tarafından bir devrim gerçekleştirilmiş ve Amerikan yanlısı Şah Rıza Pehlevi ülkeden kaçmıştı. SSCB de Afganistan'ı işgal etmişti. ABD'nin adeta iki ileri kakarakolu düşünce, Türkiye'nin önemi oldukça artmıştı. IMF'nin dayattığı 24 Ocak kararlarını da resmen kabul eden ülkemiz,

neoliberal ekonomi dünyasına eklemlenmişti. Lakin henüz ekonomipolitik transformasyon başlamamıştı. Bunun başlatılabilmesi için radikal bir adım atılması gerekiyordu. İşte tam böyle bir ortamda Ordu'nun darbe yaptığını görüyoruz. Ülkemizdeki şartların tesadüfen bir araya geldiğini de düşünmüyoruz. Zaten bu açıdan baktığımızda, darbenin en çok Amerika'nın işine yaramış olduğunu görürüz.

Erbakan ve arkadaşları bir müddet sonra serbest olsalar da siyasi faaliyet yapmaları yasaktı. Buna rağmen Erbakan Hoca büyük bir gayretle çalışmalarını sürdürdü. 19 Temmuz 1983 tarihinde Refah Partisi'ni kurdurdu. Parti 6 Kasım 1983 seçimlerine katılabilmek için gerekli bütün şartları yerine getirmesine rağmen, Konsey'in baskısı ile Yüksek Seçim Kurulu tarafından seçime girişi reddedildi.

RP ilk büyük kongresini 30 Haziran 1985 tarihinde yaptı ve ondan sona sürekli gelişip büyüdü. 23 Mayıs 1987 tarihli halk oylaması ile yasaklar tamamen kaldırıldı ve milletvekili sayısı da dört yüz elliye çıkarıldı. 11 Ekim 1987 tarihinde RP ikinci büyük kongresini yaptı. Bu, Milli Görüş hareketinin lider kadrosunun RP'ye dönüş kongresi olmuştur.

Bu zaman zarfında iki önemli olay Necmettin Erbakan'ın çalışmalarını nitelikli olarak etkilemiştir. Bunlardan biri Süleyman Karagülle ile Erbakan Hoca'nın çalışmalarının kesişmesidir.

1928 Artvin Borçka doğumlu olan Süleyman Karagülle, babasından Arapça ve Kur'an, Usûl ve Fıkıh, Tefsir ve Hadis ilimlerini okudu. Üniversite eğitimini İTÜ Elektrik Mühendisliğinden 1955 yılında mezun olarak tamamladı. 1967 yılında AKEVLER Kredi ve Yardımlaşma Kooperatifi'ni kurdu. Kooperatifin ana sözleşmesi, enflasyona karşı demir-çimento uygulaması, kesinlikle faizli kredi kullanılmaması, kamu veya özel kuruluşlara kesinlikle rüşvet verilmemesi, kararların istişare ile alınması vb. gibi ifadeleri de

barındırıyordu. Bu, ülkemizdeki bütün cemaatler açısından oldukça dikkat çekici bir çalışmaydı.

Karagülle aynı zamanda 1969 Bağımsızlar Hareketinin Aydın ili adayıydı. MNP ve MSP'nin Ege Bölgesi teşkilatlanma çalışmalarına da katkıda bulunmuştu. MSP'nin ilk İzmir İl Başkanı ve 1973 seçimlerinde de İzmir milletvekili adayı oldu. 1970 ve 1980'li yıllarda, bir grup akademisyen arkadaşı ile birlikte ürettikleri çözümleri yayınlıyor ve özet olarak da devrin idarecilerine gönderiyordu. Necmettin Erbakan bu çalışmaları ilgiyle takip ediyordu.

Erbakan, özellikle 1980'li yıllarda, Karagülle ve ekibi ile uzun uzadıya müzakereler yapmaya başladı. Bu dönem onun aynı zamanda ağırlıklı olarak siyasi yasaklı olduğu dönemdir. Aktif siyaset yapamasa da ileriki çalışmaları için fikir altyapısını zenginleştirdiği bir dönem olmuştur. İşte bu çalışmalardan Adil Düzen programı oluşmuştur. Bu program da 7 Ekim 1990 tarihli RP'nin üçüncü büyük kongresinde tüm kamuoyuna resmen açıklanmıştır.

Üçüncü büyük kongreye kadar parti ekseninde kullanılan sloganlar 'Milli Görüş', 'Milli Şuur', 'Milli Vicdan' vb. gibi sloganlardı. Bunun yerine daha etkin ve özlü bir slogan aranıyordu. Bu arayış Adil Düzen ile son bulmuştu. Adil Düzen programı, Ağır Sanayi Atılımından da farklı idi. Sanayiye bünyesinde barındırırsa da daha derli toplu ve devletin bütün alanlarını kapsayan bir düzenlemeyi ifade ediyordu. Genel bir kapitalizm eleştirisi ile başlayan program çok detaylı bir şekilde ülkede uygulanan neoliberal politikaların olumsuzluklarını anlatıyordu. Bu kısım teşhis olarak tabir ediliyor ve herkes tarafından anlaşılıyordu. Çünkü ülkede uygulanan 24 Ocak kararları ve neoliberal politikalar neticesinde düzen bozulmuştu. Herkes adalet arıyor, herkes hakkını istiyordu. Bu açıdan Adil Düzen herkesin kalbine ve midesine

dokunabiliyordu. Hiç kimseyi veya kesimi sistem dışı bırakmıyordu. Tedavi olarak isimlendirilen kısım ise Adil Ekonomik Düzen'di.

Adil Ekonomik Düzen beş sacayağına oturuyordu. Bunlardan birincisi kişiye ve devlete yönelik genel esasları oluşturuyordu. İkincisi paraya yönelik düzenlemeleri içeriyordu. Para, faiz, enflasyon, fiyatlar hep bu düzenlemelerin konusuydu. Üçüncü grup düzenlemeler kredi ve yatırımlara yönelikti. Dördüncüsü vergiler ile ilgiliydi. Son olarak da sosyal güvenlik veya sosyal adalete yönelik düzenlemeler vardı. Bütün bunlar kısaca Adil Düzen olarak sloganlaştırılmıştı.

İlk defa Refah Partisi'nin üçüncü büyük kongresinde açıklanan program ve Adil Düzen sloganı oldukça tuttu. Bir tarafta Köle Düzeni vardı ki o mevcut düzendi. Diğer tarafta da Adil Düzen önermesi. Adil Düzen neoliberal politikalar üzerinden köleleştirilmeye çalışılan milletin küresel bir manifestosu gibiydi. Dalga dalga yayılmaya başladı. Teşkilatlar hem programı hem de sloganı sevmişti.

Yine bu yıllarda uluslararası düzlemde SSCB dağıldı, Yugoslavya dağıldı, iki Almanya birleşti, Balkanlar'da savaşlar yaşandı, Irak'a karşı körfez Savaşı yaşandı, İran-İrak Savaşı yaşandı. Bunlara bağlı olarak da daha birçok iç ve dış olaylar gerçekleşti. Örneğin İran-İrak Savaşından kaçan yaklaşık 500 bin kişiye destek sağlamak için BM Genel Kurulu'nun aldığı bir karar ile ülkemize 'Çekiç Güç' adı verilen Amerika öncülüğünde bir askeri kuvvet yerleştirildi. Ülkemiz topraklarında altı ay kalmak üzere gelen bu gücün görev süresi Meclis'te sürekli uzatılıyordu. Zamanla da anlaşıldı ki Çekiç Güç teröristlere yardım ediyordu. Onlara hem istihbarat hem de lojistik destek veriyordu.

Dolayısıyla bu konjonktürde, partinin muhalefet yapmak için fikir veya malzeme sıkıntısı yoktu. Üçüncü büyük kongreden

sonra parti tırmanışa geçti. Anlatım gayet basitti. İktidarın yaptığı her şey ‘Köle Düzeni’ başlığı altında anlatılıyordu. Peki, siz ne yapacaksınız sorusunun cevabı da iki kelime idi; ‘Adil Düzen’ kuracağız.

O dönemde Erbakan, ANAP iktidarını ana hatları ile şu başlıklar altında eleştiriyordu.

Öncelikle, ahlâk ve maneviyatın tahrip edildiğini ifade ediyordu. Bunun için çok net örnekler vardı. Ege ve Akdeniz sahilleri üstsüz turizme ve kumarhanelere açılmıştı. 1991 yılında bir genelev patroniçesine vergi rekortmeni madalyası verilmişti. Buna mukabil, insanların inanç ve fikir hürriyetlerine yönelik uygulamada kısıtlamalar vardı.

IMF’nin dayattığı neoliberal politikalar neticesinde insanlar çok fakirleşmişti. Üretim geri kalmış ve ithal mallar her yanı doldurmuştu. Ülke borçlanmaya mahkûm edilmişti. Ülkenin zinetleri sayılabilecek bütün gelir getirici fabrikalar birer birer yabancılara satılıyordu. Bu durum dış politikaya yönelik milli menfaatlerimizin korunması hususunda zafiyetler oluştuyordu.

Erbakan’ın önem verdiği milli harp sanayi yok ediliyor onun yerine eski teknoloji ile montaja dayalı bir üretim anlayışı tesis ediliyordu. Her ne pahasına olursa olsun Avrupa Topluluğu’na gireceğiz diye taviz üzerine taviz veriliyordu.

Komünizm çökmüştü ancak liderlerin çabası ile doğu ve batı blokları İslam düşmanlığı ortak paydasında birleşti. NATO’nun düşman rengi kırmızıdan yeşile dönmüştü.

20 Ekim 1991 tarihinde erken genel seçimler yapıldı. Sonuçları ANAP için büyük hayal kırıklığı olmuştu. Onca imkânlara rağmen oyların ancak yüzde 24’ünü alarak 115 milletvekili çıkarabilmişti. Bu sonuç, 12 Eylül darbesi ürünü olan ANAP için sonun başlangıcıydı. Demirel’in Doğru Yol Partisi yüzde 27 oy

oranı ile 178 milletvekili çıkararak birinci parti olmuştu. Sosyal Demokrat Halkçı Parti yüzde 20,8 oy oranı ile 88 milletvekili çıkarmıştı. Ecevit'in Demokratik Sol Partisi yüzde 10,8 oy oranı ile ancak 7 milletvekili çıkarabilmişti.

İttifak oluşturan RP, oyların yüzde 16,9'unu alarak 62 milletvekili çıkarmıştı. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da oyları düşmüştü. Bu oylar genellikle SHP'ye kaymıştı. Bir ay sonra ittifak yapan partiler kendi adaylarını RP'den istifa ettirerek partilerine geçirdiler. MÇP'ye 19, IDP'ye üç milletvekili geçmişti. Neticede hiçbir parti tek başına hükümeti kuramayacaktı. Koalisyonlar dönemi geri gelmişti.

Bu arada, Sovyetler Birliği dağılmış ve Orta Asya'da bir otorite boşluğu doğmuştu. Türkiye Cumhuriyetler birer birer bağımsızlıklarını elde ediyorlar ve kendilerine yenedünyada yön arıyorlardı. Cumhurbaşkanı Özal da bu coğrafya ile ilgilenmeye başladı. Toplumun her kesiminde değişik vizyonlar ve yeni bir heyecan oluşuyordu. Lakin 1993 yılı başlarında Orta Asya'ya yaptığı bir ziyaret dönüşü sonrasında, Nisan'ın 17'sinde acilen hastaneye kaldırıldı. Kısa bir müddet sonra da Özal'ın vefat ettiği haberi duyuruldu. Özal'ın ölümü merkez sağ siyaset tablosunun yeniden yapılandırılmasına da vesile oldu. Özal sonrası Cumhurbaşkanı için Meclis'te yapılan üçüncü oylamada SHP'nin de desteğiyle Süleyman Demirel Türkiye'nin dokuzuncu Cumhurbaşkanı oldu. Demirel'den boşalan koltuğa da ekonomi profesörü Tansu Çiller oturtuldu. Önce, 13 Haziran 1993 tarihinde yapılan DYP olağanüstü kongresinde Tansu Çiller DYP Genel Başkanı oldu. Akabinde de 25 Haziran 1993 tarihinde DYP-SHP Koalisyonu'nun başbakanı oldu.

1994 yılına gelindiğinde ekonomik açıdan ülke oldukça kötü günler yaşıyordu. Çiller, dışarıdan sıcak para ve kredi desteği bulabilmek için IMF'nin tavsiyeleri doğrultusunda Ocak ayı

sonunda yaklaşık yüzde 15 devalüasyon kararı aldı. Yerel seçimlere böyle bir atmosferde gitmek durumunda kaldı.

27 Mart 1994 yerel seçimlerine RP tek başına girdi. Ankara ve İstanbul başta olmak üzere Konya, Diyarbakır, Kayseri ve Erzurum büyükşehir belediyelerini aldı. Bunun yanı sıra 22 il belediye başkanlığını da aldı. Kabaca, nüfusun üçte ikisinin yaşadığı alanlarda yerel yönetimler artık RP'nin elindeydi. Milli Görüş yerelde iktidar olmuştu. Bu tablo, RP kadroları için müthiş bir motivasyon kaynağı oluşturdu.

Ekim 1996'da yapılması gereken genel seçimler öne alınarak 24 Aralık 1995 tarihinde yapılmasına karar verildi. 1995 Genel Seçimlerinden, yüzde 21,4 oy oranıyla Refah Partisi birinci parti olarak çıktı ve Meclis'te 158 milletvekilliği kazandı. Hemen arkasından ANAP ve DYP sırasıyla yüzde 19,7 ve 19,2 oy oranlarıyla ikinci ve üçüncü parti olmuşlardı. DSP ve CHP ise yüzde 14,6 ve 10,7 oy oranları ile dördüncü ve beşinci sırada yer aldılar.

Aslında Erbakan Hoca, seçimler zamanında yapılsaydı daha büyük bir oranda oy alabileceğini biliyordu. Milli Görüş'ün Adil Düzen söylemleri tutmuştu. İyi bir eğitim çalışması ve birçok materyal ile Adil Düzeni anlatabilecek seviyede binlerce insan yetişmişti. Aynı zamanda da belediyeler gün be gün icraatları ile kamuoyunda gündem oluyorlardı. RP'li belediyelerin seçim sonuçlarına katkısı büyüktü ve Erbakan bunu her konuşmasında açıkça ifade ediyordu. Nerede Refah partili bir belediye varsa, orada RP'nin oylarında büyük bir artış olmuştu.

Erbakan, 28 Haziran'da RefahYol Hükümetini kurdu. Hükümet programını Meclis'e takdim etti. Yapılan görüşmeler neticesinde 8 Temmuz 1996 tarihinde 278 Milletvekilinin kabul oyu vermesi ile güvenoyu aldı.

Erbakan'ın kurduğu 54. T.C. Hükümeti, yani RefahYol Hükümeti icraata başladı.

Erbakan, üç temel hedefi ortaya koyarak çalışmalara başladı. Öncelikle rant ekonomisinden reel ekonomiye geçilecek. Bunun için de ülke ekonomisinin onarılması gerekiyordu. Bu çerçevede ülkenin öz kaynaklarına dayalı olarak bütün imkânlar seferber edilecek, israf ve yolsuzluklar da önlenecekti. İkinci hedef, halkın bütün katmanlarının refah seviyesinin yükseltilmesiydi. Üçüncü büyük hedef de Yeniden Büyük Türkiye Atılımının yapılmasıydı.

Bu hedefler doğrultusunda ülkemizin öz kaynaklarına dayalı olarak yeni kaynak paketleri oluşturulmaya başlandı. Süreç içerisinde her biri onar milyar dolarlık imkân sağlayan dört tane kaynak paketi hazırlandı. Bunlardan üçü yürürlüğe konuldu.

Öncelikle 10-20 Ağustos 1996 tarihlerinde İran, Pakistan, Singapur, Malezya ve Endonezya ziyaretleri yapıldı. Büyük bir başarı ve heyecanla tamamlandı.

Daha sonra, bunların tamamlayıcısı olarak 2-8 Ekim 1996 tarihlerinde Mısır, Libya ve Nijerya ziyaretleri gerçekleştirildi.

Bu seyahatler sonrasında yapılan uzunca bir basın değerlendirmesinden sonra Erbakan, D8 vizyonunu açık açık ifade etti. D8 Ekonomi Politik Platformu ile yeni bir dünya kurulacağını anlattı. D, gelişen manasındaki İngilizce ‘Developing’ kelimesinin ilk harfine işaret ediyordu. Sekiz ülke (Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Endonezya, Malezya, Mısır ve Nijerya) ile bir ekonomi politik platform oluşturulacaktı. Bu platformu oluşturan ülkeler, kendi aralarındaki ticaret için de doları devreden çıkaracak bir formül geliştireceklerdi. Bundan sonraki iş artık bu platformu resmi olarak oluşturmaktan ibaretti.

Diğer yandan, halkın refah seviyesinin artırılması için çalışmalar yapıldı. Öncelikle işe işçi, memur ve emeklilere yapılan zamlar ile başlandı. Memura başlangıçta yüzde 50 ancak iktidar süreci içerisinde toplamda yüzde 150’ye varan zamlar yapıldı. Aynı şekilde işçi ücretleri de yüzde yüzlerin üzerinde arttı.

Emeklilere yapılan ücret artışları kademe değiştirme imkânlarını da göz önünde bulundurduğumuzda yüzde binlere ulaşabiliyordu. Köylü, çiftçi, esnaf ve KOBİ'lere verilen destekler de bunlardan aşağıda değildi. Bu zamlardan sonra ülkede birden hava değişti. Tabanda insanlar çok memnundu. Lakin yazan çizen bazı insanlar, kaynak bulunamayacağı iddiası ile ücret artışlarını dahi eleştirme gayreti içerisindeydi.

Başbakanlıkta bir kadro gece gündüz milli kaynak paketleri oluşturma çabası içerisindeydi. Bunlardan ilki, kamuoyunda Havuz Sistemi olarak bilinen Kamu Tek Hesabı'nın oluşumudur. Bu aynı zamanda birinci kaynak paketinin üç numaralı kaynağını oluşturur. Sisteme girdiği ve yapısal değişiklikler içerdiği için de çok büyük gündem oluşturmıştır.

Peki, nedir havuz sistemi?

O sıralarda piyasadaki ticari faizler %150'lerin üzerindeydi. Devlet, sahip olduğu parayı bir bankaya yatırırsa, alacağı faiz %30'u geçmeyecek şekilde yatırıyor. Çünkü mevzuatı bu şekilde düzenlenmişlerdi. Bu şekilde çeşitli kamu kuruluşları ve özellikle de Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT) bir kısım paralarını özel bankalara yatırıyorlardı. Bazı diğer KİT'ler vadesi gelen borçlarını ödemek için de aynı özel bankalardan ticari faizlerle kredi alıyorlardı. Böylece o özel banka, devletin kendisine yüzde 30 ile yatırdığı parasını yine devlete ama yüzde 150 ile satmış oluyordu. Aradan yüzde 100'ün üzerinde haksız kazanç elde ediyordu. Havuz sistemi, işte bu hortumlama çarkına çomak sokan bir sistem olmuştur. Devletin bütün parası bir havuzda toplanarak hem rantiyecilerin spekülasyonlarına mani olunmuş hem de yatırım imkânları artırılmıştır.

Bir başka önemli adım da 1997 bütçesinin hazırlanmasıdır. Erbakan, 1996 bütçesini önünde hazır bulmuştu. Bunun için ancak bütçeden tasarruf yapabildi. Tasarruf da rantiyeciye gidecek

olan faizlerin düşürülmesi şeklinde gerçekleştirildi. Bu da yaklaşık 10 milyar dolarlık kazanım oluşturdu.

Maliye bürokrasisi bütçe taslağını hazırladı. Kaynak bulamayıncı borçlanmaya alışmış olan bürokrasinin, Erbakan'ın önüne getirdiği ilk taslak yaklaşık 30 milyar dolar borçlanma öngörüyordu.

Ancak Erbakan, biz üç tane kaynak paketi hazırladık. Her biri onar milyar dolarlık imkân sunuyor. Bu borçlanmayı niçin yapacaktı. O kaynak paketlerindeki imkânı buraya aktaracaksınız ve gerçekleşmesi için de var gücünüzle çalışacaksınız diye itiraz edince, uzun yıllardır terk edilmiş olan denk bütçe uygulaması yeniden getirilmiş oldu. Diğer bir ifade ile Menderes'in terk ettiği denk bütçe yapma kuralını Erbakan 47 sene sonra devlete yeniden kazandırmıştı. RefahYol Hükümeti bütçeyi denk olarak yaptı ve Meclis'e gönderdi. Denk bütçe Meclis'te kabul edilerek yürürlüğe konuldu. Ocak ve Şubat ayları bütçe gerçekleşmeleri, planlandığı gibi denk olarak tamamlandı. Ancak Mart ayından itibaren bütçe dengesi bozulmaya başladı. Çünkü 28 Şubat süreci ile tüm bürokrasi bir çeşit baskı altına girmişti. Hükümete gidici gözüyle bakılıyordu.

Hükümete en olumsuz olarak yansıyan süreç, 28 Şubat'ta yapılan Milli Güvenlik Kurulu neticesinde oluşan veya oluşturulan süreçtir. Bu süreç, Başbakan Erbakan için bilinen ve beklenen bir süreçti. O, bu süreci hem iktidara gelmeden önce okumuştı hem de iktidarının başlangıcında sürecin de başladığını biliyordu. Bütün bunların üzerine, hükümete karşı duran cephe en büyük hamlesini de yaptı. 21 Mayıs 1997 tarihinde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş, Refah Partisi'nin kapatılması istemiyle Anayasa Mahkemesinde dava açtı.

Buraya kadar anlatılanların üzerine, Erbakan Hükümetinin icraatlarını üç başlık halinde toplayabiliriz; Yaşanabilir Bir Türki-

ye, Yeniden Büyük Türkiye ve Yeni Bir Dünya. Bu başlıkları Milli Görüş, slogan olarak da kullanmıştır. Yaşanabilir Bir Türkiye başlığı altında ekonominin onarılması, halkın refah seviyesinin artırılması, yaşanabilir kentler oluşturulması, ahlâk ve maneviyatın iyileştirilmesi çalışmalarını gösterebiliriz. Havuz sistemi ve denk bütçe çalışmaları ekonominin onarılmasının birer parçasıydılar. Yeniden Büyük Türkiye başlığı aynı zamanda bir atılım programının da adıdır. Bu program, toplamda 118 milyar 132 milyon dolar tutarında altyapı yatırımlarından oluşuyordu. Bunun 25 milyar 300 milyon doları enerji sektöründe, 67 milyar 532 milyon doları ulaşım sektöründe ve 25 milyar 300 milyon doları da serbet bölgeler ile ilgili olarak yapılacak projelerden oluşuyordu. Üçüncü olarak da, Yeni Bir Dünya başlığı altında, D8 çalışmaları ile başlayan bir süreci ifade edebiliriz. Yeni Bir Dünya kurulumu süreci D8 ile başlamıştı. Devam ettirilebilseydi D60 oluşturulması gerekiyordu. Bu D8'in tamamlayıcı adımıydı ve bölgedeki hemen hemen bütün ülkeleri bünyesine alıyordu. Akabinde de D160 kurgusu vardı ki bu Yeni Bir Dünya demekti. İşte D8 ile üç aşamalı olan bu küresel vizyonun birinci ve en önemli adımı atılmış oldu.

D8 Hareketinin 15 Haziran 1997 tarihinde kurulumundan üç gün sonra Erbakan istifa etti. Cumhurbaşkanı Demirel hükümeti kurma görevini Mesut Yılmaz'a verdi. Yaklaşık altı ay sonra da 1998 yılı başında, Anayasa Mahkemesi Refah Partisi'ni kapatma kararı verdi. Karar 16 Ocak 1998 tarihinde öğleden sonra saat dört gibi açıklandı.

Daha sonra Erbakan'ın Milli Görüş hareketi Fazilet Partisi ile yoluna devam etti. 7 Mayıs 1999 günü Fazilet Partisi hakkında da kapatma davası açıldı ve parti 22 Haziran 2001 tarihinde kapatılan bir partinin devamı olmaktan dolayı kapatılmasına karar verildi.

Necmettin Erbakan hemen yeni bir parti kurma hazırlığına başladı. Çalışmaları Balgat'taki evinden yürütüyordu ve acele ediyordu. Kurucular listesini kısa zamanda tamamladı ve birçok istişareler sonunda 20 Temmuz 2001 tarihinde Saadet Partisi'ni kurdu. Saadet'in kurulmasından yaklaşık bir ay sonra 14 Ağustos 2001 tarihinde Adalet ve Kalkınma Partisi kuruldu.

2002 seçimlerine Kutan'ın genel başkanlığında giren Saadet Partisi yüzde 2.5 oy almış ve teşkilatlar şok olmuştu. Bütün Milli Görüş kaleleri Ak Parti'yi tercih etmişti.

Artık Erbakan hocanın yaşı da seksenleri bulmuştu. Hareketlerinde zorlanıyordu. Eski canlılığı yoktu. Ancak ülke ve teşkilatlar için düşünceleri oldukça genç ve dinamikti. Elinden gelenin fazlasını yapmaya gayret ediyordu. Aleyhine açılan davalar neticesinde evinde hapsedildi. Bir müddet sonra da 'sürekli hastalık' gerekçesiyle cezası affedildi.

Kendisinin heyecanı çok yüksekti ama o heyecanı taşıyıp sürdürecektir bir vücut sağlığına sahip değildi. Sonunda dayanamadı ve 2 Ocak'ı 3 Ocak'a bağlayan gece hastaneye kaldırıldı. Yaklaşık iki aylık fasilalı bir hastane sürecinden sonra 27 Şubat 2011 Pazar sabahı vefat etti.

Netice itibarıyla Erbakan ve Adil Düzen'in karşı çıktığı yapıyı şu şekilde ifade edebiliriz.

Aslında Türkiye'de iki tane Meclis var. Biri bu Meclis, biz avam meclisiyiz. Paryalar meclisi. Bir de bize hiç sorulmadan yürütülen işlerin meclisi var. O da lordlar kamarası, rantyecilerin meclisi. Bu bütçenin dörtte üçü bu Meclis'e gelmiyor. Nedir bu? Borç ve faiz. Kim karışıyor buna? Bunu rantyeciler kontrol ediyor. Bizim kontrolümüzden çıkarılıyor. Onların kendi meclisleri var. Hepiniz bunu biliyorsunuz. O meclislerde Hükümet bu ay şu kadar faizle şu kadar borç alsın diye onlar karar veriyor ve o kadar da borç alınıyor. Bu devlet böyle yönetiliyor. Bu gerçekleri

birbirimizden gizlemeyelim. İşte biz gerçek demokrasi istiyoruz. Bunlara bu Meclis, bu Hükümet karar vermeli...

Bu ifadeler Necmettin Erbakan'ın, 17 Nisan 1996 tarihinde Anayol Hükümeti'nin bütçe müzakerelerinde yapmış olduğu Meclis konuşmasından alıntılardır. Esas mesele de zaten budur. Bütçeyi yöneten devleti yönetiyor. Borç verenler emir veriyor. Neticede, borç verenler devleti yönetiyor. Yüz elli yıldır olan olay budur.

İşte bu çerçevede zaman içerisinde göreceğiz ki avam kamerası milli bütçeyi, lordlar kamerası da borçlanma ve faizleri yönetiyor olacak. Milli bütçe, borçlar ve faizlerinin yanında çok küçük kalacak. Seçilmişler atanmışların yanında ihmal edilebilir derecede hüküm sahibi olacaklar!

Son olarak Erbakan'ın Milli Görüş tarifini aktararak bu çalışmamızı tamamlayalım.

Milli Görüş'ün iki yönü vardır. Biri insanın içine yönelik seferini diğeri dışa dönük eylemlerini ifade eder. İnsanın içine yönelik seferi bir kimlik inşasıdır. İnsanın terbiyesi ve olgunlaşmasıdır. Dolayısıyla Milli Görüş bizim kimliğimizi ifade eder. Bu kimliği aşamalı olarak şöyle tanıtabiliriz.

Öncelikle tarihi sürecine baktığımızda, milletimizin kendi müktesebatına uygun olan görüştür. Bu açıdan Sultan Alparslan'ın görüşüdür, Selahattin Eyyubi'nin görüşüdür, Sultan Fatih'in görüşüdür. Çanakkale destanını yazarların görüşüdür. İstiklal Harbini yapan Kuvayı Milliye'nin ta kendisidir. Kıbrıs'ı alanların görüşüdür.

Bu hareketin ve içinde bulunanların özünde üç tane unsur vardır. Milli Görüşçüler bu üç unsura uygun hareket eder. Bunlar; hakkı üstün tutmak, maneviyatçı olmak ve nefis terbiyesini esas almaktır.

Bu hareket içerisinde olgunlaşanlar hidayet, feraset ve dirayet sahibi olurlar. Hidayet, doğruyu yanlıştan, iyiyi kötüden, güzeli çirkinden, faydalıyı zararlıdan ve adaleti zulümden ayırt edebilme kabiliyetidir. Feraset, hayır ile şerri ayırt edebilme kabiliyetidir. Dirayet ise en geniş anlamda, doğru olduğunu bildiği ve hayırlı olduğuna inandığı şeyi sonuna kadar savunabilme kabiliyetidir.

Diğer yandan Milli Görüş'ün dışa yönelik seferi çağdaş bir medeniyet projesi olmasıdır. Bu proje üç sacayağı üzerine kuruludur. Farklı bir ifade ile bu proje üç ayrı çalışmanın eş zamanda yapılması ve başarılması ile tamamlanır. Bunlardan ilki Yaşanabilir Bir Türkiye (YBT) çalışmasıdır. Şu anda hiç kimse, herkesin hakkını aldığı ve memnun olduğu bir ülkede yaşadığımızı iddia edemez. Çünkü Yaşanabilir Bir Türkiye'den bahsedebilmemiz için; ekonominin onarılması, halkın refah düzeyinin artırılması, adil bölüşüm ve yaşanabilir kentler oluşturulması gerekir.

İkinci çalışma Yeniden Büyük Türkiye (YBT) çalışmasıdır. Biz zaten büyük bir devlettik. Yeniden o gücümüze bir an önce ulaşmamız lâzımdır. Bunun için gerekli potansiyel güç bu ülkede mevcuttur. Yeter ki bakınca görmesini bilelim. Yeter ki potansiyelimizi, kinetik enerjiye çevirmesini bilelim.

Üçüncü çalışma Yeni Bir Dünya (YBD) çalışmasıdır. Bugünkü dünya adil temeller üzerine kurulu değildir. Küresel bir rantıye düzeni bütün dünyayı kendisine köle yapmak için var gücüyle çalışmaktadır. Ancak, bu böyle gitmez. Başta bölgemiz olmak üzere bütün dünyanın adil temeller üzerine yeniden yapılandırılması gerekir.

Kaynakça

Arif Ersoy (1995), Silm Sosyal Yapılanma, Yörünge Yayınları, İstanbul.

Başbakanlık (1997), 54. Hükümetin İlk Altı Aylık İcraatı, Ankara.

Ersin Nazif Gürdoğan (2017), Görünmeyen Üniversite, İz Yayıncılık, 9. Baskı, İstanbul.

Faysal Çeker (2020), Milli Görüş'ün Siyasal Karakteri, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Siyaset Ve Sosyal Bilimler Bilim Dalı, Ocak 2020.

<http://www.esam.org.tr/pdfler/Prof.%20Dr.%20Necmettin%20Erbakan/Mecelis%20Konu%C5%9Fmalar%C4%B1/1996.04.17%20Tarihli%20Mecelis%20Konu%C5%9Fmas%C4%B1.pdf>

İşıl Arpacı (2017), Türk Siyasetinde Erbakan, Kopernik Kitap, İstanbul.

İşıl Tuna (2012), Necmettin Erbakan'ın Siyasi Hayatının Türk Siyasi Hayatındaki Yeni ve Önemi, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Genel Türk Tarihi Programı.

Kemalettin Erbakan (2014), Etrafindakiler, Mahya Yayınları 30, İstanbul.

Mehmed Cemal (1995), Muhterem Başbakan (Başkan) Erbakan, Kayhan Yayınları, İstanbul.

Mehmet Bekaroğlu (2007), Adil Düzen'den Dünya Gerçekleri'ne Siyasetin Sonu, Elips Kitap 357, Ankara.

Mete Gündoğan (2020), Erbakan, Destek Yayınları, İstanbul.

Mete Gündoğan (2009), Sonun Başlangıcı, Keşif Yayınları, Ankara.

Mete Gündoğan (2017), Narkoz, Destek Yayınları, İstanbul.

Metin Hasırcı (2006), Bitmeyen Mücadele Erbakan, Yeni Dünya Yayıncılık, Ankara.

Nasuhi Güngör (2005), Yenilikçi Hareket, Elips Yayınları, 5. Baskı, Ankara.

Nazım Maviş (2000), Türk Siyasal Yaşamında Milli Görüşün Doğuşu MNP, Keşif Yayınları, Ankara.

Necmettin Erbakan (2002), Türkiye ve Ekonomi, Milli Gazete Milsan Basın Sanayii A.Ş., İstanbul.

Necmettin Erbakan (2013), Davam, Milli Gazete Ankara Kitap Kulübü, Ankara.

Necmettin Erbakan (2014), Erbakan Külliyyatı (5 cilt), MGVS Yayınları, Ankara.

Necmettin Erbakan, İktidarda 1 Yıl: 28 Haziran 1996 – 30 Haziran 1997, Ankara.

Serkan Yorgancılar (2012), Milli Görüş (1969-1980), Pınar Yayınları, İstanbul.

Soner Yalçın (2012), Erbakan: Ezizyet Edilerek Yalnızlığa Yükseltilen Bir Siyasal Liderin Portresi, Kırmızı Kedi Yayınevi 175, İstanbul.

Süleyman Arif Emre (2015), Siyasette 35 Yıl, MGVS Yayınları 3. Baskı, Ankara.

Süleyman Karagülle (1997), Editör Reşat Nuri Erol, İslam Devlet-Dünya Düzeni, Akevler Sistem Serisi, İstanbul.

Şevket Kazan (2001, 2002, 2003, 2006), Refah Gerçeği (4 cilt), Keşif Yayınları, Ankara.

ERBAKAN BİZE ASIL OLARAK NE DEDİ?

Mustafa Şen*

Milli Görüş Hareketi Lideri Prof. Dr. Necmettin Erbakan siyasi parti genel başkanlığından başbakanlığa kadar siyasetin çeşitli mecralarında fiili olarak bulunmuştur. Her ne kadar her önemli siyaset kademesinde bulunmuş olsa da o, siyaset üstü bir zattır. Sadece biz talebelerinin ve ona oy vermiş olanların değil, bütün insanların hocası ve değeridir ve de insanlığın vicdanıdır. Ümmet-i Muhammed’in derdi onun derdiydi ama bizlerden gayemiz uğruna gece gündüz hiç durmadan çalışacağımıza dair söz vermemizi isterken her seferinde ve her zaman “bütün insanlığın sıhhat ve selameti için” demesi bu manayı ifade ediyordu. Nitekim inancımız ve medeniyet değerlerimiz bizzat öyleydi ama bütün insanları sevmeyi canlı hâliyle ondan öğrendik. Sevmek, herkesi sevmek; din, dil, ırk, renk vb. ayrımı yapmadan sevebilmek... Biz ondan gördük. İnsana değil, insanın yaptığı kötülüğe karşı idi. Ayrım yapmadan herkesin hayrı için çalışma ilkesini bizlere miras bıraktı. Biz talebelerine yakışan, güzel ahlaktan yüksek teknolojiye kadar her alanda onun hedeflerini birer birer

* Ak Parti Genel Başkan Yardımcısı Ar-Ge ve Eğitim Başkanı

gerçekleştirmektir ki; en büyük talebesi olan Erdoğan hepsini teker teker hayata geçirmektedir.

Bizler çocukluk ve gençlik dönemlerimizde onun mektebine dâhil olduk. Ta en baştan alırsak, şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki gençler onun gözbebeği idi. Şöyle demişti: “Bir milletin en büyük gücü topu tüfeği değil, imanlı gençliğidir.” O günleri hayırla yad etmek üzere söyleyecek olursak, gençler olarak bizi bize gösterdi; kıymet verdi, dahası kendi kıymetimizi anlamamızı sağladı. Bunun ne demek olduğunu ise orta yaş zamanlarımızda bir gece vakti kavradık; 15 Temmuz gecesi...

Peki, asıl olarak ne yaptı Erbakan, ne dedi? Asıl meseleyi gösterdi bize: Küresel Siyonist Dünya Sistemi... Çoğu insan kuklalarla oynarken ve az bir kısmı ancak kukla oynatıcılara dik-kat çekebilirken o, tek karede kuklayı, kukla oynatıcısını, kukla satıcısını, kukla üreticisini ve kukla finansörünü gösterdi ve asıl olarak o üreticiler ile onları finanse edenleri halletmemiz gerektiğini söyledi. Tevarüs ettiğimiz yolu ve hayatı da tam olarak bu mücadeleyle geçti.

Oynamak değil, oyun bozmak ve oyun kurmak onun en temel vasıflarından biriydi. Bu bağlamda, öncelikle Merkezî Dünya ve merkez ülke olduğumuzu idrak ettirdi bizlere. Büyük Türkiye ve yaşanabilir bir dünya mefkûresinin yılmaz savunucusu olarak bizleri de tek tek buna inandırdı ve hayatımızı buna feda etmemiz gerektiğini tüm mazlumların kurtuluşu vazifesi çerçevesine oturttu. Bunu bize siyasetin önemini kavratarak “ince siyasetle” yaptı ve şöyle dedi: “Siyaseti önemsemeyen Müslümanları, Müslümanları önemsemeyen siyasetçiler yönetir.”

Yüksek özgüven sahibi, şerefli, haysiyetli, şahsiyetli ve izzetli olmayı öğretti. “Bana ne Amerika’dan, bana ne Avrupa’dan; biz bin yıllık Fatih’in torunlarıyız, siz kimsiniz” derken tarihte adam olmayı, adam durmayı, adam kalmayı, meydan okumayı ve

gerektiğinde adam gibi ölmeyi öğretti. Bu manada sahih dini, milli ve tarihi kimlik ve kişiliğimizi bulmamızı sağladı.

Nice insan kendine tarihimizin ve/veya ülkemizin dışında aidiyetler ararken o, tüm cereyanların karşısında set kurdu ve bizi yerli ve milli yetiştirdi; bu toprakların çocuğu olarak yetiştirdi; bize bu topraklara aidiyeti ve sadakati öğretti. Doğumuzdaki, batımızdaki, güneyimizdeki, kuzeyimizdeki, yakınımızdaki, uzakımızdaki ülkelerle bağısız ve bağlantısız, irtibatsız ve iltisaksız yetiştirdi. Bunun nasıl bir nimet olduğunu ancak yaşımız biraz ilerledikten sonra idrak edebildik.

Gerçek zalimi ve mazlumu, hakkı, hukuku, hürriyeti ve gerçek mücadele yolunu hakikat penceresinden gösterdi. Zulüm ve hak gasbı karşısında üç tavır sergilenmektedir dedi ve tek yol olarak üçüncü yolu gösterdi; kendileri de bizzat bu yolu uyguladı:

1. İhkak-ı hak, yani hakkını hakları çiğneyerek ve hukuka aykırı bir şekilde almaya çalışmak ki bunun sonu şiddete ve de teröre çıkar. Müslüman asla şiddete bulaşmaz ve asla terör yoluna sapmaz dedi ve bizi en nadide bir çiçeği korur gibi şiddetten uzak tutmak için çabaladı. Ama asıl olan şiddete karşı olan metoduydu.
2. Haklarından vazgeçmek, yani köleliğe razı olmak ki insan için kabul edilemez bir şeydir; Müslüman, hiç bir kimsenin hak ve hürriyetine kastetmeyeceği gibi, kendi hak ve hürriyetine kimsenin kastetmesine de müsaade etmez yaklaşımıyla bize hak ve hürriyeti ayrılmaz mütemmim cüzler olarak gösterdi.
3. Hukuk yolu ki o buna Milli Görüş diyordu yani ihkak-ı hak yapmamak ama haktan da vaz geçmemek, hakkında direnmek ve onu hukuk çerçevesinde geri almak.

Doğrusu, hukuk yolu üzre yürürken çokça hak gasbına uğradık ama hiç bir hakkımızdan vaz geçmediğimiz yani köleliğe

razı olmadığımız gibi; asla ihkak-ı hak da etmedik, yani teröre ve şiddete bulaşmadık; sadece hak ve hukuk yolunu tercih ettik, bundan vazgeçmedik; bir tek ferdimiz şiddete bulaşmadan hakkımızı hukuk yoluyla geri aldık. Bu, vasat ümmet olmanın da gereğidir. Vasat ümmet olmak ne güzel şeydir! Hak üzere olmak, haktan yana olmak, hakkı teslim etmek, hakkını savunmak ama asla aşırıya gitmemek; ufka bakmak, ufkun ötesini görebilmek ve sonunda hakkı ufuktan aşırarak...

Bizim bugün yerli ve milli olmak kavramıyla açıkladığımız Milli Görüşü bu milletin asıl görüşü olarak tanımladı ve uzun Milli Görüş yolculuğunu ta en başta dört merhale halinde planladı:

1. Merhale: Bu milletin idarecileri bu milletin inançlarına ve değerlerine saygılı olacak.
2. Merhale: Bu milletin idarecileri bu milletin inançlarına ve değerlerine hizmet edecek.
3. Merhale: Bu milletin idarecileri bu milletin inançlarından ve değerlerinden olacak.
4. Merhale: Bu milletin idarecileri bu milletin inançlarının ve değerlerinin kölesi olacak.

Ufukların ötesine odaklanan bakışlarıyla bu dört merhaleyi yarım yüzyıl öncesinden görmüştür. Geçen on yıllarda tarif edilen merhaleleri tek tek yaşadık ve hâlihazırda ülkenin idarecileri kendilerini “milletin hizmetkârı” olarak tanımlamaktadır. Bu ne güzel tevafuk ve bu ne güzel mutluluktur...

Büyük hayaller kurmayı öğretti bize. Büyük hayallerin, büyük gayelerin ve büyük hedeflerin büyük, lakin mütevazı insanları, hizmetkârları olmayı öğretti. Mesela, bir kısım faşist rektörler başörtülü kız öğrencilerin hak ve hürriyetlerini çiğnerken, “rektörler başörtülülere selam duracak” dedi, herkes güldü; fakat

bugün generaller selam duruyor, ki o süreçte bir kısım generaller, evlatlarının yemin törenlerine gelen başörtülü anneleri peygamber ocağına sokmuyorlardı. Şimdi su kendi yolunda akıyor. Bu bir intikam veya nispet değil; bir hakkın iadesi, geri alınması; yani üçüncü yol, hukuk yolu; Hocamızın tanımıyla, Milli Görüş...

“İlla edeb illa edeb” misali o, edeb timsaliydi. Edepsiz ahlak olalamayacağını ondan gördük. Önce ahlak ve maneviyat dedi. Ama şunu kastetti: Önce ahlak ve maneviyat, sonra ahlak ve maneviyat, sonra yine ahlak ve maneviyat ve sonra yine ahlak ve maneviyat... Dünyanın buna ne kadar ihtiyaç duyduğunu her geçen gün daha çok anlıyoruz.

Allah’a inancı ve güveni tamdı. Bu nokta önemli: Allah’a inanır da, güvenir mi insan? O sebeple asla ümitsizliğe kapılmaz, morali bozulmaz, korkmaz; gününü bekler ama feraseti ve basireti olmayanlar bu durumu geri çekilmek, bitmek, teslim olmak zanneder. Zor zamanların düsturu onda çok sarıh ve kati idi: “İman varsa imkân da vardır; olmuyorsa yeni bir sayfa çevir, yeniden dene, vazgeçme.” Tam da gençlere bırakılacak bir ilke...

Belki en önemli şeylerden biri de ardında saygı duyulacak çok önemli dostlar bırakmış olmasıdır ki hepsinin üzerimizde hakları ve emekleri vardır.

Sözün sonunda, her şeyi bir cümleyle ifade edecek olursak, onun mektebinde beraber yetiştiğimiz bir kıymetli dostumun kelimıyla şöyle diyebiliriz: Bir dava adamı olarak Erbakan Hoca tarihe iz, bize izzet bıraktı...

İSLÂMÎ KİTLE SEFERBERLİĞİNİN KAYNAĞI OLARAK MİLLÎ GENÇLİK VAKFI

Dr. Nazım Maviş*

Millî Gençlik Vakfı vakıf senedinde belirtilen şekliyle “millî ve manevî değerlerine bağlı bir gençlik yetiştirmek” amacıyla 1975 yılında kurulmuştur. Vakfı kuranlar 1975 ile 1980 yılları arasında çok belirgin bir gençlik örgütlenmesi ve gençlik etkinliği oluşturmamışlardır. Çünkü Millî Gençlik Vakfı’nın kurulduğu dönemde Millî Görüş’e yakın hem Millî Türk Talebe Birliği vardır hem de daha aksiyoner bir tutum takınmak isteyen gençlerin yer aldığı Akıncılar teşkilatı vardır. Hem Millî Türk Talebe Birliği hem de Akıncılar gençlik çalışmaları alanında neredeyse boşluk bırakmayacak bir etkinlik ortaya koydukları için her ne kadar Millî Gençlik Vakfı 1975 yılında kurulmuş olsa da 1980 yılına kadar herhangi bir fark edilebilir varlık göstermemiştir. O dönemlerde büyük mücadeleler sonucu İslâmcı gençlerin kontrolüne geçen Millî Türk Talebe Birliği büyük oranda Millî Görüş hareketinin gençlik tabanına hizmet eden bir sosyolojiye sahipti.

* AK Parti Sinop Milletvekili

Milli Türk Talebe Birliği Türkiye'nin her tarafında örgütlü bir gençlik hareketi olarak daha çok kültür, sanat ve fikir alanında yoğunlaşmış ve bu alanda özellikle öğrenci kitleleri üzerinde etkin faaliyetler yürütmüştür. Aynı şekilde bu yıllarda kurulan Akıncılar Teşkilatı da Milli Türk Talebe Birliği'ne nazaran daha aksiyoner bir gençlik teşkilatı olarak Milli Görüş hareketinin önemli bir insan kaynağı teşkilatı olmuştur. Akıncılar hareketi her düzeyden gençlere hitap eden daha çok eylemi merkeze alan tutumuyla dönemin hareketli ve harareti ortamında önemli bir farkındalık üretmiştir. Milli Görüş hareketinin hemen her mitinginde, konferansında, etkinliğinde hatta seçim çalışmalarında Akıncılar en önde Milli Görüş hareketinin dinamizmini ve gücünü yansıtacak bir gençlik mobilizasyonu sağlamıştır. Milli Gençlik Vakfı ise bu dönemde Ankara'nın Cebeci semtinde açtıkları bir öğrenci yurdunun dışında fark edilebilir, güçlü, örgütlü bir gençlik hareketi olmamış/olamamıştır.

1980 ihtilalinden sonra Milli Türk Talebe Birliği'nin ve Akıncılar teşkilatının kapatılması gençlik çalışmalarını akamete uğratmıştır. Bu dönemde rahmetli Mehmet Zahit Kotku Efendi Hazretlerinin geleneğini sürdüren İskenderpaşa kökenli Hak Yol Vakfı özellikle öğrenci hizmetleri alanında oluşmuş olan bu boşluğu nitelikli bir şekilde doldurmuştur. Türkiye'nin birçok üniversite kentinde açtığı öğrenci evleri, öğrenci yurtları, yaptığı etkinlikler, verdiği burslarla Hak Yol Vakfı 1980'li yıllarda dindar gençliğin bulunduğu önemli merkezlerden biri olmuştur. Hak Yol Vakfı tasavvufi gelenekle siyasi aidiyeti bünyesinde buluşturan bir gençlik çalışması yürütmüştür. Bir taraftan etki alanındaki gençlere tasavvufi bir ruh ve şuur kazandırırken öbür taraftan Milli Görüşün gençlik hareketi gibi bir misyon üstlenerek siyasi şuur kazandırmıştır. Hak Yol Vakfının etkinlik alanı içerisinde bulunan gençler özellikle üniversitelerde İslâmi bir farkındalık oluşturmuş ahlaki açıdan İskender Paşa'ya bağlı olurken siyasi açıdan

Refah Partisi ile irtibatlı ve iltisaklı olmuşlardır. Rahmetli Necmettin Erbakan Hocamızın da Nakşibendi geleneğine ve hassaten Mehmet Zahit Kotku Hocaefendi Hazretleri'ne bağlı oluşu yani İskenderpaşa'nın bir müridi oluşu Hak Yol Vakfı'nın etki alanındaki gençlerin bir tarafıyla İskenderpaşa'ya bir tarafıyla da Milli Görüş'e bağlılığında bir sorun oluşmamasına yol açmıştır.

Ancak zamanla İskenderpaşa cemaati ile Milli Görüş arasında çeşitli problem alanlarının ve ihtilafların ortaya çıkmasıyla Milli Görüş hareketi bütünüyle kendi düşünce sistematığı ile şekillenmiş Milli Görüş'e tam bağlı bir gençlik çalışması yürütmeye mecbur kalmıştır. İşte tam da böyle bir dönemde yavaş yavaş örgütlenme sürecine girmiş ama bir türlü istenilen ivmeyi yakalayamamış olan Milli Gençlik Vakfı Milli Görüş'ün gençlik yapılanması olmak üzere devreye sokulmuş ve 1980'li yılların ortalarından itibaren başlayan MGKV çalışmaları 1990'lı yılların başından itibaren büyük bir ivme kazanarak Türkiye'nin en güçlü ve en etkili gençlik örgütü hâline gelmiştir. Özellikle 1990'lı yıllarda çok yaygın örgütlenmesi ve çok etkili faaliyetleri ile Milli Gençlik Vakfı Türkiye'nin her tarafında büyük bir gençlik hareketi olarak önemli bir farkındalık oluşturmuş, ciddi bir etki üretmiştir. Milli Gençlik Vakfı'nın İslâmî kesimler içerisinde bu kadar etkin bir gençlik hareketi haline gelmesinde Necmettin Erbakan'ın Milli Gençlik Vakfı'yla bizatihi doğrudan ve çok güçlü bir şekilde ilgilenmesi, Milli Gençlik Vakfı'na hedefler vermesi, verdiği hedefleri yakından takip etmesi ve her zeminde Milli Gençlik Vakfı'nın çalışmalarını ve Milli Gençlik Vakfı'na mensubiyeti teşvik etmiş olması çok etkili olmuştur. Erbakan Hoca Milli Gençlik Vakfı'nı sadece Milli Görüş partilerinin ihtiyacı olan gençleri temin eden bir yapılanma olarak görmemiş bizatihi Milli Gençlik Vakfı'nı toplumsal dönüşümün önemli bir etkeni olarak görmüş ve bu nedenle de bütün bir ideolojik yapılanmayı Milli Gençlik Vakfı üzerinde gerçekleştirmeye

çalışmıştır. Bu açıdan Milli Gençlik Vakfı'nın her toplantısında Milli Görüş'ün parti dilinden ayrı olarak somut, yalın ve çıplak İslâmî bir dil hâkim olmuştur. Böylelikle Milli Gençlik Vakfı 1990'lı yıllarda Erbakan'ın bizzat kendi eliyle şekillendirdiği bir ideolojik kalıpla yetişmiş bir örgütlü İslâmî gençlik hareketi olarak çok önemli işler yapmış, çok önemli etkinliklere ve etkilere kaynaklık etmiştir. Bu açıdan Türkiye'de İslâmî hareketin tarihi Milli Gençlik Vakfı'ndan bağımsız olarak yazılamaz. Türkiye'de gençlik hareketlerin tarihinde Milli Gençlik Vakfı'nı en başat özne olarak görmek gerekir. Türkiye'de İslâmîleşme süreci ve bunun yanı sıra Milli Görüş partilerinin başarısı Milli Gençlik Vakfı'nın varlığından, etkinliklerinden ve etkisinden bağımsız değerlendirilemez.

İSLÂMÎ KİMLİK İNŞAASININ ALANI OLARAK MGTV

1980 ile 2000 yılları arası Berlin duvarının yıkılmasına rağmen soğuk savaş dönemi oluşmuş düşünme ve siyaset yapma biçimlerinin ve ideolojilerin devam ettiği yıllar olmuştur. Bu açıdan bu yıllarda ideolojiler siyasetin dilini, üslubunu ve politikalarını belirlemeyi sürdürmüştür. Milli Görüş Hareketi bütün bir tarihi, politikaları ve aktörleri açısından Türkiye'de sağcılık ve solculuğun dışında bir üçüncü yol olarak değerlendirilmiş genel itibari ile de İslâmcılık başlığı altında yapılan tasniflerin içerisinde incelenmiştir. Nasıl isimlendirirsek isimlendirelim şu herkesçe kabul edilen bir gerçektir ki Milli Görüş Hareketi siyasal ve toplumsal önerilerini ve politikalarını İslâm'a dayanarak üretmeye çalışmıştır. Ancak Milli Görüş'ün ideolojik yüzünün tecessüm ettiği zemin siyasi partileri kadar hatta ondan daha fazla Milli Gençlik Vakfı olmuştur. Milli Gençlik Vakfı Milli Görüş partilerinden farklı olarak siyasetin yasal, toplumsal

ve konjonktürel kısıtlamalarından bağımsız bir şekilde İslâm'a dayalı bir gençlik hareketi olma vasfıyla öne çıkmıştır.

Milli Gençlik Vakfı, Milli Görüş'ün ideolojik üretimini, temsilini ve sürekliliğini sağlayan önemli bir misyon icra etmiştir. Birçok İslâmcı aydın Milli Gençlik Vakıflarının etkinliklerinde rol almış, burada açık bir şekilde İslâm merkezli programlar yapılmış, özellikle gençlerin İslâm'ın temel değerleri ile yetişmesi, sosyal, toplumsal, ekonomik, siyasi meselelere İslâmî bir bakış açısıyla yaklaşması ve uluslararası gelişmeleri İslâmî perspektiften değerlendirmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Milli Görüş Hareketi siyasi partilerin kısıtlayıcılığını Milli Gençlik Vakfı'nın sivil yönüyle aşmış, Refah Partisi'nin etkinliklerinde söyleyemediklerini Milli Gençlik Vakfı çatısı altında söylemiş, böylelikle Milli Gençlik Vakfı adeta Milli Görüş'ün ideolojik üretim merkezi ve ideolojisini net bir şekilde gençlere aktarabileceği bir merkez rolü üstlenmiştir. Bu anlamda Türkiye'deki İslâmî hareket alanında Milli Gençlik Vakfı önemli katkılar sağlamış, İslâmî hareketle Refah Partisi arasındaki rabitanın merkezi olmuştur. Rahmetli Erbakan Hocamız Milli Gençlik Vakfının özel eğitim programlarında saatlerce gençlere Milli Görüş'ün temelini teşkil eden düşünceleri anlatmış, bu düşünceler etrafında şuurlu bir İslâmî gençliğin yetişmesini hedeflemiştir. Parti programlarında kullanılan söylemin dışında Necmettin Erbakan Milli Gençlik Vakfı'nın özellikle eğitim programlarında daha ideolojik bir İslâmî içerik ve dil kullanmıştır. Bu açıdan Erbakan Hoca'nın düşüncelerini en açık, yalın, net ve sansürsüz ifade ettiği ana kanal Milli Gençlik Vakfı'nın eğitim programları olmuştur. Bu eğitim programları aracılığıyla Milli Gençlik Vakfı mensupları katıksız bir İslâmî kimliğin inşa sürecine muhatap olmuşlardır. Refah Partisi, partinin kurumsal yapısı içerisinde oluşturmakta zorlandığı İslâmî kimlik inşasını Milli Gençlik Vakfı eliyle yürütmüştür. Böylelikle bir taraftan siyasal harekete örgütlü, dinamik ve

güçlü bir insan katkısı devşirilirken diğer yandan Milli Görüş hareketinin ana hedefini oluşturan toplumun İslâmileştirilmesi amacı Milli Gençlik Vakıflarındaki İslâmî kimliğin inşa süreçleri ile sağlanmaya çalışılmıştır.

Erbakan Hoca Milli Gençlik Vakfı'nın önemli programlarına katılmayı, özellikle üniversite gençleri ile bir arada olmayı oldukça önemserdi. Bu toplantılarda iki temel amaç güdüldü. Bunlardan ilki bizatihi Erbakan Hoca'nın denetim ve yönlendirmesi ile vakfın örgütlenme hedefleri gözden geçirilir, Erbakan Hoca her üniversitenin sınıf başkanına kadar her kademedeki örgütlenme hedefleri ve hedefe ulaşım durumunu tek tek sorgular, denetler ve yeni hedefler ortaya koyardı. Bu toplantılardaki ikinci temel amaç da toplantıya katılanların ideolojik kimliğinin inşa edilmesi, İslâmî bir şuur kazandırılmasıydı. Milli Gençlik Vakfı'nın hem örgütlenme hedefleri hem de üyelerinin şuurlanma süreci bizatihi Erbakan Hoca tarafından dikkatle takip edilirdi.

MİLLÎ GÖRÜŞÜN DİNAMİZMİ OLARAK MGVS

Siyasi hareketlerin en önemli gücü ve dinamizmi gençlik örgütlenmeleridir. Bu açıdan Milli Gençlik Vakfı, Milli Görüş hareketinin dinamizmini oluşturan önemli bir kanal olmuştur. Erbakan'ın hemen her toplantısında gençler birçok görev üstlenerek toplantının hazırlığından toplantının sonuna kadar ki bütün süreçleri organize etmişlerdir. Erbakan'ın mitinglerinde önemli roller üstlenmişlerdir. Refah Partisi'nin sokak etkinliklerinde, saha çalışmalarında, afişleme, bayraklama, promosyon, bildiri, bülten dağıtımı, köy ziyaretleri gibi bir çok siyasal etkinliği, MGVS mensubu gençler tarafından organize edilmiştir. Ayrıca memuriyeti nedeniyle bir siyasal partinin etkinliklerinde görev alması yasal olarak mümkün olmayan kesimler Milli Görüş Hareketi'ne katkılarını yasal olarak görev almalarına engel bulunmayan

vakıf çatısı altında vermişlerdir. Bu açıdan Milli Gençlik Vakfı, Milli Görüş'ün siyasi çalışmalarına parti çatısı altında katılması mümkün olmayan kesimlerin siyasi mobilizasyonunu sağlamak açısından da önemli bir görev icra etmiştir. Öğretmenler, din görevlileri ya da diğer kamu görevlileri partide resmi görev alamamalarına rağmen Milli Gençlik Vakfı içerisinde Milli Görüş Hareketi'ne katkı sağlamaya çalışmışlardır. Kamu görevlilerinin yasal olarak partilerde görev alamaması siyasi partilerin kadrolarında yer yer nitelik sorununa yol açmıştır. Kamu görevlilerinin Milli Gençlik Vakfı'nda görev almalarında yasal olarak herhangi bir engel olmadığı için Refah Partisi bu ihtiyacı yer yer vakıf kadroları aracılığıyla karşılamıştır.

Gençler her zaman Milli Görüş hareketi içerisinde aktif rol almıştır. Ev ev, sokak sokak yapılan çalışmalar, vakıf merkezlerinde yürütülen kültürel, sosyal ve ideolojik etkinlikler Refah Partisi açısından ciddi bir dinamizm ve güç oluşturmuştur. Bu açıdan Milli Gençlik Vakfı hem seçim çalışmalarında hem de toplumsal dönüşüm dinamiği olarak Milli Görüş'ün gelecek nesillere aktarılmasında en önemli faktörlerden biri olmuştur. Milli Gençlik Vakfı'nda görev yapan gençlerin partiye kattığı dinamizmin kaynağı hayatla kuvvetli bağları olmalarındadır. Yani kolay terk edemeyeceği işi, eşi, makam ve mevkisi yoktur. Sadece terk edemeyeceği inancı ve ideali vardır. Bu açıdan siyasi çalışmaların doğal sonuçlarından biri olan dünyevi hedeflere odaklanma durumu gençlerde daha istisnai olmuş, bu da parti çalışmalarında daha büyük bir şevk, heyecan, motivasyon, cesaret ve mobilizasyona kaynaklık etmiştir.

KİTLE SEFERBERLİĞİ

MGV'nin etkinliklerini birkaç kategoride değerlendirmek mümkündür. Milli Gençlik Vakfı bir taraftan ideolojik bir

gençlik yetiştirmeyi hedeflerken öbür taraftan yaygın bir şekilde toplumsal meşruiyetini sağlamak ve bu meşruiyetin tabanını genişletmek için kitlesel etkinliklerde de bulunmuştur. Bir tarafla bir sosyal yardım kuruluşu, hayır kuruluşu, bir sivil toplum örgütü bir tarafla da bir siyasal hareket gibi davranmıştır.

Sosyal ve Toplumsal Faaliyetler

Milli Gençlik Vakfı toplumun geneli tarafından sahiplenilmek ve toplumda geniş bir meşruiyet alanı oluşturabilmek için çeşitli etkinlikler düzenlemiştir. Bu etkinlikler MGV'ye bir taraftan bir hayır kuruluşu, faydalı bir teşkilat hüviyeti kazandırırken diğer taraftan toplumun farklı kesimleri ile ilişki kurmasının aracı olmuştur. Bu anlamda yaşlı kimselerin evlerinde temizlik yapmaktan çatı onarımına kadar, fakir fukaraya erzak ve giyecek yardımından cadde ve sokak temizliğine kadar bir çok toplumsal, sosyal ve hayır etkinliği yapılmıştır. Bu etkinliklerin içerisinde en dikkat çekenini hemen hemen bütün MGV'lerin yaptığı sünnet şölenleridir. Sünnet şölenleri aracılığı ile bir taraftan imkânı olmayan ailelere önemli bir ekonomik katkı sağlanmakta diğer yandan daha küçük yaşlarda çocuklar hayatlarının en önemli hatıralarını MGV çatısı altında yaşamakta öbür taraftan da toplumun geniş kesimlerinde büyük bir sempatiye yol açacak bir etkinlik icra edilmektedir. Bu etkinlikle dar gelirli ailelerin gönlü kazanılmakta, imkânı olan ailelerin etkinliğe maddi katkı sağlaması temin edilerek toplumun yoksul ve zengin kesimleri arasında irtibat kurulmakta öbür yandan da Milli Görüş Hareketi'nin toplumsallaşmasına, toplumsal zemininin genişlemesine önemli bir katkı sağlamaktaydı. Sünnet şölenlerinde inançlı doktorlar ailelerle karşı karşıya gelmekte, adeta aileler için bir örneklik teşkil etmekte, etkinlikte yapılan konuşmalar, dinletilen müzikler, asılan pankartlar, organize edilen konvoylar ve başından sonuna ka-

dar görev alan gençlerle toplumla MGv'nin temsil ettiği İslâmî düşünce arasında doğrudan bir iletişim kurulmaktaydı.

Bütün bu çalışmalar MGv'nin toplumsal meşruiyet zeminini hem genişletmiş hem de güçlendirmiştir. Toplumun farklı kesimlerinden MGv'ye sempati oluşmasına yol açmıştır. Sünnet şö-lenleri bir tarafla bir sosyal etkinlik, bir tarafla da bir hayır hareketi olduğu için kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, vali ve kaymakamlar, farklı siyasi partilerden belediye başkanları dahi bu etkinliklere katılarak MGv'nin yasal zeminini güçlendirmişlerdir. Böylelikle meşruiyet zemini genişleyen, yasallık gücü artan MGv, aileler nezdinde çocuklarının etkinliklerine katılmasında güven duyacakları bir kuruluş olarak da algılanmıştır.

Kitlesel Etkinlikler

MGv; konferanslar, seminerler, paneller, sempozyumlar ve sohbet çalışmalarıyla hem kendi tabanını endoktrine etmek hem de toplumun değişik kesimlerine ulaşarak fikir ve ideolojisini yaygınlaştırmak, böylelikle kitleselleşmek istemiştir. Bu çerçevede başta vakıf merkezleri olmak üzere çeşitli salonlarda düzenlenen etkinliklere birçok İslâmcı yazar, düşünür, ilim adamı, hoca efendi ve siyasetçi katılmış buralarda İslâmî düşünce etrafında bir toplumun oluşmasına çalışmışlardır. Bu çerçevede başta Şevki Yılmaz olmak üzere Hasan Hüseyin Ceylan, Abdurrahman Dilipak, Emine Şenlikoğlu gibi dönemin sembol isimleri yanı sıra Refah Partisi'nin önemli aktörleri de bu etkinliklere katılmışlardır. Bu etkinlikler hem kitle mobilizasyonu açısından hem de Milli Görüş siyasetinin yaygınlaşması açısından önemli misyon üstlenmişlerdir.

Öğrenci Hizmetleri

MGv'ler Türkiye'nin üniversite illerinde öğrenci yurtları

ve evleri açmak ve burs vermek suretiyle üniversite öğrencileri başta olmak üzere tüm eğitim kademelerindeki öğrencilerle çok yakın irtibat kurmayı hedeflemişlerdir. Hem fakir ailelerin çocukları hem de üniversite şehrinde çocuğunun zararlı çevre ve alışkanlıklardan korunmasını isteyen ailelerin talepleri, Milli Gençlik Vakıflarının sağladığı burs ve barınma imkânıyla karşılanmaya çalışılmıştır. Anadolu'daki MGV şube ve temsilciliklerinden üniversite kentlerindeki MGV'lere yönlendirilen gençler buralarda MGV'nin sağladığı ortamlarda kalmış ve bu ortamlarda kendileriyle aynı inanç ve yaşam biçimine sahip birçok farklı öğrenci ile dostluk, arkadaşlık, yoldaşlık geliştirmişler, kendilerini büyük bir bütünün parçası olarak hissetmeye başlamışlardır. Ayrıca bu yurt ve evlerde sürdürülen daha özel faaliyetlerle öğrencilerin Milli Görüş aidiyeti güçlendirilmiş, daha ideolojik bir kimlik inşası hedeflenmiştir. Ayrıca ev ve yurtlarda kalan MGV'li öğrencilerin kendi okullarında yürüttükleri siyasal ve ideolojik etkinlikler okul ortamlarında da İslâmî görünürlüğü yükselmesine yol açmıştır. Bu açıdan MGV'nin ev ve yurt faaliyetleri, daha tahkim edilmiş bir ideolojik gençlik oluşmasını, bu gençlerin daha aksiyoner roller üstlenmesini sağlamıştır. Bu yurt ve evlerin finansmanı konusunda hayırsever Milli Görüşçüler harekete geçirilerek gençlerle parti tabanı arasında bire bir ilişkinin kurulması sağlanmış, böylelikle hayırsever Milli Görüş tabanı bir taraftan anlamlı bir rol üstlendiği duygu ve tatminini yaşarken gençlerde kendilerine sahip çıkan bir büyük camiaya mensup olmanın güven ve rahatını hissetmişlerdir.

Eğitim Faaliyetleri

MGV, öğrenci yurtlarında da öğrenci evlerinde de yazın düzenlenen gençlik kamplarında da özellikle Ankara'da o günlerde Balgat Kültür Merkezi olarak bilinen eğitim merkezinde de

öğrencilere dönük kapalı eğitim etkinlikleri düzenlemiştir. Bu etkinliklerde başta Necmettin Erbakan Hocamız olmak üzere Nevzat Laleli, Adnan Demirtürk, Oğuzhan Asiltürk, Şevket Kazan, Muhittin Yıldırım gibi partinin önemli isimleri dersler vermiştir. Necmettin Erbakan Hocamız bu eğitim faaliyetlerinde uzun uzun “Millî Görüşün Temel Esasları”nı gençlere anlatarak İslâmî bir gençliğin yetişmesi konusunda çok yoğun, hassas ve titiz bir çalışma yürütmüştür. Bu eğitim faaliyetlerinde gençler Necmettin Erbakan’ın siyasal platformlardaki yüzünden ayrı olarak ilk defa İslâmî kimliği, bilgisi ve güçlü inancıyla tanışmıştır. Yapılan eğitimlerde İslâm’ın Cihad anlayışı, biat anlayışı, ümmet inancı, İslâm Birliği İdeali ve birçok İslâmî konu anlatılmıştır. Bu fikirlerle belki de ilk defa bu kadar yalın ve çıplak karşı karşıya gelen gençlerde güçlü bir Erbakan bağlılığı oluşmuş bu da Erbakan’a biat sonucunu doğurmuştur. MGV’li gençlerin güçlü Erbakan bağlılığının arkasında eğitim faaliyetlerinin rolü çok yüksek olmuştur. Bu faaliyetlerle gençler Millî Görüşün bir siyasal parti sınırlarını çok çok aşan ideolojisi ile aracısız bir şekilde yüz yüze gelmiş, Millî Görüşe bağlılıkları güçlenmiş, aksiyoner motivasyonları yükselmiş ve tavizsiz bir Erbakan bağlılığı oluşmuştur. Bu açıdan MGV’nin eğitim faaliyetleri Millî Görüş ideolojisinin kadrolarının ürettiği bir özel alan olmuştur. Rahmetli Necmettin Erbakan Hoca bu eğitimleri “teğmen okulu” olarak tanımlamış ve bu eğitimler de bir taraftan İslâm anlayışını gençlere anlatırken öbür taraftan onlarla kurduğu bu aracısız ilişki sayesinde çok güçlü bir gençlik tabanı oluşturmuştur.

Yayın Faaliyetleri

MGV yayıncılık alanında da önemli faaliyetler yapmıştır. Bu kapsamda yaklaşık on yıl devam eden Gençlik Dergisi ve çocuklara yönelik yayınlanan Kıvılcım Dergisi bütün eleştirilere rağmen bu alanda önemli roller üstlenmiştir. Ancak MGV açısından

asıl önemli yayın etkinlikleri üniversitelerde öğrencilerin çıkarttığı “bültenler” olmuştur. Hemen hemen her fakültede MGV’li öğrenciler tarafından yayımlanan fakülte ya da üniversite bültenleri bütün öğrencilere ücretsiz dağıtılmış ve üniversite alanlarında İslâmî bir gündemin oluşmasına, MGV’nin gündemde kalmasına fırsat sağlamıştır. Bu bültenler aracılığıyla bir taraftan kampüslerin ve fakülte koridorlarının gündemleri MGV tarafından belirlenirken öbür taraftan psikolojik bir varlık mücadelesi yürütülmüştür. Ayrıca bu bültenlerde görev alan gençler bir taraftan yazılar yazarak yazı yazma kabiliyetini geliştirmiş, öbür yandan yazı yazabilmek için ciddi bir okuma ve araştırma sürecine girmiştir. Bu açıdan MGV bültenleri adeta birer mektep olmuş, bu mektepler aracılığıyla yazarlar, düşünürler yetişmiştir. Yine bu bültenlerde görev alan gençlerin MGV’ye olan aidiyetleri daha da güçlenmiş, anlamlı bir etkinlik ortaya koymanın verdiği tatmin ve hazla gençler faaliyetlere daha yoğun katılmışlardır.

29 Mayıs Fetih ve Gençlik Mitingleri

Erbakan’la MGV’li gençler arasındaki bağlılık, coşku ve heyecanın en yoğun göstergesi “Fetih Mitingleri” olmuştur. Her yıl 29 Mayıs’ta İstanbul’un Fethi’ni kutlamak için Türkiye’nin bir büyükşehirinde, büyük bir statta on binlerce genç Erbakan’la buluşmuş, burada yapılan gösteriler, Erbakan’ın yaptığı konuşma, Fatih, Fetih, Ulubatlı Hasan bağlamında bugüne yapılan göndermeler gençler için müthiş bir heyecan, bağlılık, motivasyon üretmiştir. Fetih ve Gençlik Mitinglerinde İstanbul’un fethi sembolik olarak tiyatral biçimde sahnelenmiş, Erbakan’ın stadyuma helikopterle inişi coşkunun zirve yaptığı ve yine stada indikten sonra üstü açık bir araçla stadyumdaki bütün gençleri selamlayan turu bağlılık, heyecan, motivasyon ve coşkunun inanılmaz bir gösterisine dönüşmüştür.

Bu toplantıların bir başka özelliği de İslâm dünyasının çeşitli bölgelerindeki İslâmî Hareket temsilcilerinin katılmasıydı. Pakistan'dan, Mısır'dan, Suriye'den, Balkanlar'dan ve dünyanın bir çok ülkesinden başta İhvan-ı Müslimin ve Cemaati İslâmî hareketlerinin liderleri olmak üzere bir çok İslâmî hareket temsilcisi bu mitinglere katılmış, burada yaptıkları konuşmada Milli Görüş'ün İslâmî kimliğini gösteren önemli işaretler vermişlerdir. Ayrıca bu büyük etkinliğe İslâmî Hareket temsilcilerinin katılması, Erbakan'la ilgili olumlu ve yüceltici cümleler kullanmaları gençlerin Erbakan'a olan bağlılığını artırmış, zihinlerinde Erbakan'ın İslâm dünyası için taşıdığı anlamı daha da güçlendirmiştir. Böylelikle Erbakan'la gençler arasında tarifi zor bir duygusal bağlılık oluşmuştur. Yine bu mitinglere katılan İslâmî Hareket öncüleri MGV'li gençlerin ilgisini Türkiye dışındaki İslâmî Hareketlere yöneltmiş, kendilerini evrensel bir hareketin mensubu olarak hissettirmiş ayrıca ümmet fikri ve İslâm Birliği ideali pekişmiştir. Öbür taraftan bu mitinglerde yapılan resmi geçit töreni adeta Erbakan'la gençler arasındaki “biatlaşma”nın bir gösterisi olmuştur. Her ili temsilen gençler askeri bir nizamda ellerinde taşıdıkları pankartlarla kendilerini ayakta selamlayan Erbakan'ın önünde resmigeçit yapmışlar böylelikle adeta bir İslâm komutanı olan Erbakan'la onun askerleri arasında bir geçit töreni sahnelenmiş oluyordu. Bütün bu tiyatral etkinlikler lidere sadakati, lidere bağlılığı, şuuru, heyecanı, motivasyonu, ümmet bilincini sembolize etmek için kurgulanıyordu. Sadece miting atmosferi değil illerden mitinglere katılmak için ve bittikten sonra da geriye dönüşte yapılan bütün yolculuklar başlı başına birer faaliyet olarak kurgulanıyordu. Bu yolculuklarda yarışmalar, ilahiler, marşlar söylenmek suretiyle bir büyük bütünün parçası olmanın hissi yaşanıyor, ideolojik bağlılık tahkim ediliyor, cemaat bağlılığı pekiştiriliyordu. Bu açıdan Fetih Mitingleri MGV'li gençler ile

Erbakan arasındaki ilişkinin sembolizminin en önemli göstereni olmuştur.

SONUÇ

Bütün bu çalışmaların hem şekli hem de esası dikkatlice incelendiğinde dört sonuç ortaya çıkacaktır. Birincisi Necmettin Erbakan, MGV çalışmalarıyla bizzat ilgilenmiştir. Yönetiminin belirlenmesinden örgütlenme sürecine, eğitimin-den kitlesel etkinliklerine kadar her aşamasına bizzat katılmaya çalışmış ve bu süreçleri yakından takip etmiştir. Erbakan'ın MGV çalışmalarını bizzat takip etmesi ve yönlendirmesi MGV'nin önem ve etkisini artırmış ve Erbakan'la MGV'li gençler arasında çok özel bir bağlılığın oluşmasına yol açmıştır. İkincisi MGV aracılığıyla Türkiye'de İslâmî bir gençliğin oluşumu önemli bir ivme kazanmıştır. MGV'li gençlerin ürettiği etkinlikler Türkiye'deki İslâmî faaliyetlere de önemli bir katkı sunmuştur. MGV adeta Türkiye'deki İslâmî etkinliklerin lokomotif misyonunu kazanmıştır. Türkiye'deki bütün İslâmî oluşumlara karşı genel itibari ile toleranslı bir yaklaşıma sahip olan MGV'li kadrolar İslâmî oluşumlar açısından bir tarafıyla da bir kuşatıcılık örneği sergilemiştir. Bu açıdan Türkiye'de İslâmî yapının güçlenmesi, İslâmî hareketliliğin artması MGV'den bağımsız bir şekilde tartışılmaz. Üçüncüsü MGV Türkiye'deki İslâmî birikimi harekete geçirmiş, özellikle Anadolu'nun her köşesindeki İslâmî düşünce sahibi aktörler MGV'nin örgütlü yapısı içerisinde kendilerine alan bulmuş, MGV'nin etkinlikleri aracılığı ile İslâmî harekete katkı sağlamışlardır. Bu da büyük bir kitle mobilizasyonu oluşturmuştur. Dördüncüsü MGV, Refah Partisi'nin yükseliş süreçlerine çok önemli katkılar sağlamış Refah Partisi'nin büyüme ve kitleselleşme sürecinde önemli bir taşıyıcı rol üstlenmiştir. Bu açıdan Türkiye'de Refah Partisi'nin seçim başarılarını da MGV'nin kadrolarından ayrı ve bağımsız düşünmek mümkün

değildir. Erbakan Hoca da bu gerçeği bildiği için MGTV çalışmalarına özel bir önem atfetmiş böylelikle MGTV, Refah Partisi'nin siyasal başarılarında da etkili olmuştur.

NECMETTİN ERBAKAN VE EKONOMİ

Prof. Dr. Ömer Bolat*

Milli Görüş lideri, 54. Hükümetin Başbakanı Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ı rahmetle yad ediyoruz. Yaptıklarından, hizmetlerinden, eserlerinden, yetişmesine vesile olduğu öğrencilerinden, zihniyetinden Allah (C.C.) razı olsun. Bizler de şahidiz ve kendisinden razıyız. Necmettin Erbakan çok başarılı bir ilim insanı, parlak bir akademisyen, İslâm inancı ve Allah rızası yolunda hayatını adanmış bir mümin, parlak bir mühendislik ve proje zekâsı olan biri, milli görüşün ve adil ekonomik düzenin savunucusu, bir siyasi hareketin lideri, bir devlet adamı, başbakan, müşfik bir eş, aile babası. Ve 27 Şubat 2010'da bu dünyadaki hizmetlerini tamamlayıp Hakk'ın rahmetine kavuştu. Allah mekânını cennet eylesin.

Necmettin Erbakan salt bir teorisyen değildi. Mühendislik alanındaki bilgi ve tecrübesini daima ekonomi alanı ile birleştirmek istedi. Bunun için sürekli projeler geliştirdi, çalıştı. Çünkü dünyanın en gelişmiş, milli geliri en yüksek ülkelerine

* MÜSİAD 3. Dönem Genel Başkanı, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İşletme Bölümü Öğretim Üyesi

bakıldığında, mühendislik-metal-otomotiv ve son 20 yıldır da bilişim sektörlerinin güçlü olduğu ülkeler oldukları görülecektir.

Necmettin Erbakan, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde eğitim, akademisyenlik ve Almanya-Aachen Teknik Üniversitesi'ndeki akademik araştırmaları sonrasında Türkiye'ye döndüğünde, 1956'da çok ortaklı bir girişim niteliğinde, Türkiye'nin ilk dizel motoru olan Gümüş Motor fabrikasının kurulmasına öncülük etti. Daha sonra bu fabrika Pancar Motor ismiyle uzun yıllar hizmet etmiştir. 1960-1961 döneminde Türkiye'nin ilk yerli otomobili olması tasarlanan Devrim otomobilini geliştirmede çok önemli katkılar yaptı. Ancak ülkemize ithalatı yapılan yurtdışı otomobil firmalarının yüksek lobi gücü ve yurtiçindeki "biz bir şey üretemeyiz, ithal edelim" ezik zihniyetin iş dünyasındaki, siyasetteki, bürokrasideki ve medyadaki işbirlikçileri Devrim Otomobili projesini rafa kaldırtıp yok ettiler.

Necmettin Erbakan, ülkesinin ve halkının kalkınmasının, ancak ekonomide güçlü olmak ve bunun için de Ankara'da etkin olmak gerekliliğini anlayarak Ankara'ya yerleşti. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)'nin önce genel sekreteri, 1968'de de Yönetim Kurulu Başkanı seçildi. Ancak sahip olduğu millî ve manevî değerleri önceleyen zihniyeti, hedefleri ve aile yaşantısı, TOBB içindeki karşıt grupları harekete geçirdi ve o zamanki siyasi iktidarın (Başbakan Demirel ve Adalet Partisi hükümeti) baskılarıyla TOBB Başkanlığından ayrılmak zorunda kaldı.

Artık Erbakan için çetin mücadele yılları başlamıştı. Necmettin Erbakan Türkiye ve İslâm dünyası için, halk için hizmet etmenin, güçlü ve gelişmiş bir ekonomiye sahip olmanın, ancak siyasi alanda güçlenerek, projeleri, ekonomik reformları uygulayarak mümkün olacağına kanaat getirmişti. Böylece 1969 yılındaki milletvekilliği genel seçimlerinde Konya'dan bağımsız milletvekilliği adaylığını ilan etmişti. Konya'da seçim çalışmalarını yürütürken, bir vatandaş kendisine "Hocam, iyi de bir çiçekle

bahar olmaz ki!” dediği zaman, Erbakan kendisine “Aziz kardeşim, unutma! Her bahar bir çiçekle başlar” şeklinde veciz ve unutulmaz bir cevap vermişti. Erbakan Hoca 1969’da bağımsız milletvekili seçildi. Ancak TBMM’ye girdiği zaman, siyasette bir kitle partisi konumunu elde edince ve iktidar olunca, hedeflerini gerçekleştirebileceğini anladı. Bir grup arkadaşı ile beraber 1970’de Milli Nizam Partisi’ni kurdular. Milli Nizam, halkın arasında teveccühle karşılanmıştı. 12 Mart 1971 Muhtırası ile Süleyman Demirel’in Adalet Partisi hükümeti istifa etmek zorunda kalmıştı. Bu olağanüstü dönemde, 27 Mayıs darbecilerinin kurduğu Anayasa Mahkemesi, Necmettin Erbakan’ın kurduğu ilk parti olan Milli Nizam Partisi’ni laikliğe aykırı faaliyet içindeymiş gibi sudan bir gerekçeyle kapatmıştı.

Necmettin Erbakan ve arkadaşları bu defa 1972’de Milli Selamet Partisi’ni kurdular. 1973’de yapılan genel seçimlerde TBMM’de grup kuracak güçlü bir temsile sahip oldular. Ve Bülent Ecevit’in Başbakanlığındaki CHP-MSP koalisyon hükümetine koalisyon ortağı oldular. Erbakan ilk defa siyaset yoluyla iktidar ortağı olmuş ve projelerini programlarını uygulama fırsatı yakalamıştı. Ancak iki parti arasındaki temel siyasi görüş ve zihniyet farklılıkları, bu koalisyon hükümetinin 1 yıldan kısa sürede yıkılmasına yol açacaktı. Bu dönemin en hayırlı kararı, Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan’ın zorlaması ve cesaretiyle, dirayetiyle hükümetin Kıbrıs’taki Rum-Yunan darbesi ve katliamlarına karşı 20 Temmuz 1974 sabahı Kıbrıs Barış Harekâtını başlatması ve çok kısa sürede adanın kuzeyinde Kıbrıs Türkleri için güvenli bir bölge ve devlet tesis etmeyi başarması olmuştu. Başbakan Ecevit’in medya desteği ile Kıbrıs’taki başarıyı sahiplenmesi ve bunu tek başına iktidara çevirmek için erken seçimi zorlama gayesiyle koalisyon hükümetini yıkması, Necmettin Erbakan ve Milli Selamet Partisi için yeni bir yol arayışını beraberrinde getirdi.

Böylece Süleyman Demirel'in başkanlığında, Adalet Partisi, Milli Selamet Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyetçi Güven Partisi'nden oluşan dörtlü-Milliyetçi Cephe hükümetleri kuruldu. 1975-1977 sonu arasındaki 3 yıl boyunca iktidarda kalan Milliyetçi Cephe isimli iki hükümette Necmettin Erbakan Başbakan Yardımcısı olarak görev yaptı. Siyasi ve sosyal zihniyet olarak birbirine yakın ve 1976-1980 yılları arasındaki sağ-sol çatışmaları ve anarşik olayların yoğun olduğu buhranlı dönemde, merkez sağı temsil eden bu hükümetler döneminde Necmettin Erbakan ekonomi üzerinde etkiliydi. Bir Makine Mühendisliği profesörü olarak, ülkeyi gerekli sanayi yatırımları ve fabrikalar ile donatarak, ağır sanayi hamlesini gerçekleştirmek, metal-makine-otomotiv-maden-tekstil alanlarındaki sanayi yatırımlarını yapmak için Erbakan kolları sıvamıştı. Bu ağır sanayi hamlesi için 200 fabrika projelendirildi. O zamanlar Türkiye'nin nüfusu 36 milyon civarıydı. Bu fabrikaların temelleri hızlıca atılmaya başlandı.

Türkiye'deki sol, laikçi, "yaptırmayız, istemeyiz" zihniyetinin temsilcisi siyasi hareketler ve medyadaki uzantıları, aynı bugün olduğu gibi, o zaman da Erbakan, partisi ve attığı fabrika temelleri ile dalga geçiyorlar, alay ediyorlar ve iftiralar atıyorlardı. O zamanki gazete manşetlerine bakılırsa, bugüne de ayna tutacaktır. Ama Erbakan yılmadı, 3 yıllık hükümet döneminde 200 projeden en az 70'inin temelleri atıldı ve çalışmaya başladı. Türkiye'nin sanayileşmesine hizmet etti. Yıllar sonra MÜSİAD Genel Başkanı olduğum 2004-2008 arasındaki yıllarda Anadolu gezilerimde, Erbakan'ın vizyonu ile kurduğu ve açtığı yatırımları, fabrikaları görmekten mutluluk duyarken, Türkiye'deki yaptırmayızcı-istememezlikçi zihniyetin halkımıza ve ülkemize ne kadar çok zararlar verdiğini görmekten hicap duydum. Motor, makine, takım tezgâhları alanında Tümosan, Taksan, Tezsan, Erzurum-Tortum Tekstil, Mardin-Mazıdağ Fosfat fabrikaları, Seka

Balıkesir-Giresun gazete kâğıdı fabrikaları gibi 70 kadar dev sanayi tesisleri o dönemin eseridir.

Yine Milliyetçi cephe hükümeti döneminde Erbakan'ın gayretleriyle çok uzun yıllardır ihmal edilen İslâm ülkeleri ile ilişkiler canlandırılmış, Türkiye 1975'te İslâm Kalkınma Bankası'nın kuruluşunda ortak ülke olmuştur.

Daha sonra 1977 sonunda CHP'nin çirkin bir yöntemle İstanbul-Güneş Motel'deki milletvekili transferleri sonucu azınlık hükümeti kurması, Türkiye'de 1978 ve 1979 yılları boyunca korkunç kuyruklar, yokluklar, ekonomik kriz ve yıkım dönemini başlatmıştı. Bizim de lise yıllarımız o kuyruklarda gece yarısı başlayarak saatlerce bekleme ve okul eğitimi arasında geçmişti. 1979 yılında bütün kış boyunca İstanbul-Bakırköy'de yakıtsız buz gibi bir okulda eğitim yapmıştık. Bu süreç 2 yıl sonra bitti. Demirel 1979 Aralık'ta azınlık hükümeti kurarken, Erbakan hükümet dışında kalarak destek vermişti. Bu dönemde Türkiye'de ekonomide serbestleşmenin, dış ticarete ihracata dayalı büyüme modelinin ve devletin ekonomideki ağırlığını azaltmanın dönüm noktası olan "20 Ocak 1980 Kararları" Demirel-Özal ikilisi tarafından alınmıştı.

Daha sonra 12 Eylül 1980 darbesi geldi. 1983 Kasım'da yapılan genel seçimler ile çok partili siyasi hayat yeniden başlamış, Özal'ı Anavatan Partisi'nin özellikle ilk 4 yıllık döneminde ekonomide serbestleşme-haberleşme-otoyollar ve enerji alanlarındaki büyük icraat dönemi gerçekleştirmişti. Bu arada, Erbakan, Demirel, Türkeş ve Ecevit 1987 sonbaharında yapılan halkoylamasına kadar siyasi yasaklı kaldılar. Halkoylaması sonucunda siyasi yasaklar kalkınca, Necmettin Erbakan, arkadaşlarının kurduğu Refah Partisi'nin başına geçti. Ekim 1991'de yapılan seçimlerde MHP ve İDP ile ittifak yapıp % 17 oy aldı. Meclis'te güçlü bir muhalefet hâline geldi. 1990'lı yılların başlarında bütün

dünyada ve Türkiye’de İslâmî değerler ve akımlar güçlenirken ve de Türkiye’nin 1990’larda 10 koalisyon hükümetlerinin kurulduğu, ekonomik krizlerin, yolsuzlukların diz boyu olduğu o dönemde, Refah Partisi ve Erbakan bir kurtuluşun adresi olarak görülüyordu. Önce 25 Mart 1994’te başta İstanbul’da Recep Tayyip Erdoğan ve Ankara’da Melih Gökçek’in Büyükşehir Belediye Başkanı olarak seçilmeleriyle ve Refah Partisi aldığı % 19 genel oyla, Türkiye’de birinci parti olarak mahalli seçimleri kazanmıştı. Halkın gönlünü kazanan, halk için çalışan, halka ve şehirlere çok sayıda sayısız eserler inşa eden Refah ve hizmet belediyeçiliği yaklaşan merkezi iktidarın müjdesini veriyordu.

Necmettin Erbakan 1980’li ve 1990’lı yıllarda “adil ekonomik düzen” vadediyordu. İnsanlar arasında hak ve adaleti, eşitliği gözeten, verginin asgari düzeyde ve gelir düzeyine bağlı olarak adil şekilde alınacağı, faizin olmayıp, tasarrufların yatırımlara ve üretime kanalize edilerek, faiz maliyetinin olmayacağı “adil düzen” kitlelerin umudu olmuştu. Erdoğan ve Gökçek’in İstanbul ve Ankara’daki parlak belediyeçilik hizmetleri ve yeni iktidar umudu, Aralık 1995’de yapılan milletvekili seçimlerinde Refah partisini % 21,5 ile birinci parti ve Necmettin Erbakan’ı da 30 Haziran 1996’da kurulan Refah Partisi ve Doğru Yol Partisi koalisyon hükümetinin, 54. Hükümetin Başbakanı yaptı. Tansu Çiller de Başbakan Yardımcısı olmuştu.

O zamanlar MÜSİAD’ın Genel Sekreteriydim. Siyaset, ekonomi, medya ve bürokrasi alanındaki gelişmeleri yakından takip edebiliyordum. Necmettin Erbakan, güçlü medya, güçlü STK’ların kurulmasına gelişmesine çok önem verirdi. 1994’teki mahalli seçimlerdeki başarısından sonra, iş dünyası Erbakan ve Partisi ile daha yakın temas kurmuştu. Ağustos 1995’te işadamı Halis Toprak’ın İstanbul Yeniköy’deki evinde, Sakıp Sabancı ve Erdoğan Demirören öncülüğünde, MÜSİAD yönetiminden bazı işadamları da dâhil, geniş bir iş dünyası ile istişare buluşması yapılmıştı.

Erbakan “iş dünyası bizden korkmasın, bizimle ülke ekonomisi daha çok gelişecek” derken, söz alan işadamları da “sizin iktidara geleceğinizi görüyoruz. Sizinle çalışmaya hazırız” mesajı vermişlerdi.

Erbakan başbakanlığındaki 54. hükümet görevde kalabildiği 11,5 ayın ilk 6 ayında başarılı bir icraat ortaya koymuştu. O yıllarda iki ve üç haneli enflasyon vardı. 1974-2003 yılları arasındaki 30 yıllık dönem yüksek enflasyon, devalüasyonlar, artan kamu bütçesi açıkları ve yükselen kamu borçlanması dönemiydi. Erbakan hükümeti kamu memur ve işçilerine % 65 maaş zammı verdi, çiftçilere aynı oranlarda ürün destek fiyatları açıkladı. 1991’in başından beri hızla artan kamu bütçe açıkları, KİT açıkları ve yüksek kamu borçlarına çare bulmak için Erbakan hükümeti yeni gelir kaynak paketleri açıkladı. Ayrıca kamu tek hesabı ya da havuz sistemi adıyla, kamu kuruluşlarının gelir ve gider kalemlerinin ortak bir kamu tek hesabından yapılmasını öngören bir model geliştirip uyguladı. Sonuçta o bir yıllık iktidar sürecinde, kamu borç faizleri, enflasyon, bütçe açığı azalmaya başladı. Kamu borcu artmadı. Hatta Aralık ayında 1997 kamu bütçesi TBMM’de görüşülürken, “denk bütçe” hedefi ortaya konulmuştu. Ama 28 Şubat post-modern darbesi Refahyol hükümetinin 18 Haziran 1997’de istifasını getirdi.

Diğer taraftan, Erbakan koyu bir anti-emperyalistti, kapitalist batıl hâkim düzenin tüm dünyayı ve özellikle Müslüman halkları ezdiğine inanıyordu. Bu nedenle, İslâm ülkeleri arasında önce siyasi yakınlaşmanın ve ardından ekonomik bütünleşmenin sağlanması gerektiğine inanıyordu. Ekonomide İslâm Ortak Pazarı, ortak para birimi İslâm dinarı, askeri savunma bloku İslam Savunma Birliği fikirlerini savunuyordu. Refahyol hükümetinin daha ikinci ayında, benim de yer aldığım; İran, Pakistan, Malezya, Singapur ve Endonezya’yı kapsayan ilk dış gezisini Uzakdoğu ülkelerine yaptı. İki ay sonra Mısır, Libya ve Nijerya’yı kapsayan

ikinci dış gezisini Afrika kıtasına yaptı. Dönüşte, en kalabalık ve coğrafyalarında ağırlık merkezi oluşturan 8-İslâm ülkesinde D-8 Birliğinin (Gelişmekte Olan Ülkeler Birliği - 8 ülke) kurulması fikrini ortaya attı. Aylar süren müzakereler sonucu 8-İslâm ülkesi (Türkiye, Mısır, Nijerya, İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya ve Endonezya) arasında bir D-8 Birliği 15 Haziran 1997 tarihinde İstanbul Dolmabahçe’de ülke liderlerinin attıkları imzalarla kurulmuş oldu.

Necmettin Erbakan ve Refah Partisinin gerek belediyelerdeki başarılı icraatları, gerekse merkezi hükümetteki ekonomide başarılı, dış politikada İslâm ülkeleri, Ortadoğu, Asya ve Afrika’ya yönelik açılımları, başta ABD, AB ve İsrail’de hiç hoş karşılanmamıştı. Daha 1997 Ekim ayında, Refahyol hükümeti 3 aydır görevde iken, ABD’nin o zamanki Demokrat Partili Dışişleri Bakanı Warren Christopher, dünyadaki birçok büyükelçilerine gönderdiği Memorandum’da, Refahyol hükümeti ve Erbakan’ın hem ABD hem de müttefikleri için tehlikeli olduğu ve mutlaka düşürülmesi gerektiği görüşünü bildiriyordu. Rahmetli Erbakan 2008 Şubat ayında kendisine yaptığım veda ziyaretimde, bu memorandumu bana bizzat kendisi göstermişti. Onların dışarıdan yüklenmeleri ve içeriden laikçi-sol medya-sermaye-yargı-bürokrasi ve askeri çevrelerin işbirliği, ve siyasi muhalefetle de yapılan ayak oyunları, milletvekili transferleri gibi çirkin oyunlar, Milli Güvenlik Kurulunda Cumhurbaşkanı Demirel’in orkestra şefliğindeki 28 Şubat 1997 post-modern darbe muhtırası, hep birlikteliğe sonuç verdi. Refahyol hükümeti Başbakanlığa Çiller’i getirmek ve Refahyol hükümetine devam etmek için 18 Haziran 1997’de istifa etti. Erbakan ve Çiller yeni hükümeti kurma görevini almayı beklerken, Demirel’in Mesut Yılmaz’ı görevlendirmesi ve birkaç gün içinde DYP’den 45 kadar milletvekilinin transfer pazarlıkları ile istifa ettirilmesi, Refahyol hükümetinin sonunu getirdi. Küresel batılı kapitalist düzen ve içeride onlarla beraber hareket

eden Türkiye'deki müesses nizamın, sermaye, medya, askeri ve sivil bürokrasi ve üst yargı alanındaki temsilcileri ve siyasi muhalefet hep birlikte topyekün operasyonla Necmettin Erbakan ve partisinin başarılı yönetimine 11,5 aydan fazla tahammül edemediler. Böylece 5,5 yıl sürecek ve AK Parti'nin 3 Kasım 2002'de tek başına iktidara geleceği döneme kadar devam eden acımasız bir zulüm ile "yasaklar-yolsuzluklar ve yoksulluğun" tavan yaptığı 3-Y dönemi başlamış oldu.

Erbakan'ın partisi Refah Partisi Ocak 1998'de Anayasa Mahkemesi tarafından kapatıldı. Hoca ve arkadaşları siyasi yasaklı oldu. Ardından kurulan Fazilet Partisi de Haziran 2001'de Anayasa Mahkemesi'nce kapatıldı. Hemen Saadet Partisi kuruldu. Bu arada Erbakan'la beraber yol arkadaşlığı yapan bir grup siyasetçiler de Recep Tayyip Erdoğan'ın başkanlığında AK Partiyi (Adalet ve Kalkınma Partisi) 14 Ağustos 2001'de kurdular. 28 Şubat dönemi (Temmuz 1997-Ekim 2002), ekonomide Cumhuriyet tarihinin en büyük krizleri olan 1999 (ülke ekonomisi yıllık % 3,4 oranında küçüldü) ve 2001(ülke ekonomisi yıllık % 6,0 oranında küçüldü) ekonomik krizlerinin yaşandığı, 4 kamu bankasının içinin boşaltılması ve 25 özel bankanın içinin soyulmasıyla toplam 53,5 milyar dolarlık banka iflasları, milli gelirin dibe vurması (kişi başına milli gelir 1990'da 3.200 dolar iken, 10 yıl sonra 2001'de 2.184 dolara düşmüştü), halkın, dindar insanların üzerinde eğitimde, kamuda, iş hayatında, medya, STK'lar ve sosyal hayattaki zulüm derecesindeki ağır baskılarıyla, yasaklarıyla halkımızı inim inim inletmişti.

Bununla beraber, Necmettin Erbakan'ın hayatı boyunca şahsına ve kurduğu 5 siyasi partiye, Erbakan'ın temsil ettiği değerlere acımasızca saldıran, en olmadık yalanlarla iftiralarla Erbakan'ı ve partisini yıpratmaya yok etmeye çalışan laikçi-sol siyasi anlayış, onların görsel ve yazılı medyadaki aparatları, son 18 yılda Necmettin Erbakan'ın bütün vaatlerini, hayallerini gerçekleştiren

Recep Tayyip Erdoğan ve arkadaşlarını bugün devirmeye ve yok etmeye çalışırlarken, ne yazık ki “dostlarımız” diyerek güya Erbakan’ın izinden gidiyoruz diyenlerle kol kola olmaya, onlardan payanda desteği almaya çalışıyorlar!

Erbakan; “milli ve yerli üretim dedi. Sivil idarenin hâkimiyeti dedi. Halkın üzerindeki bütün baskılar kalksın, eğitim, çalışma, teşebbüs, düşünce, ifade, inanç hürriyeti tam olarak uygulansın dedi. Güneydoğu’da bölücü terörle mücadele ederken, temel insani haklar uygulanmalı dedi. Dış politikada Batı’ya uydu değil, milli menfaatleri önceleyen, çok yönlü dış ilişkiler dedi. Güçlü ordu dedi, milli savunma sanayi ürünleri dedi. Enerji de yerli ve yenilenebilir enerji dedi. Tarımda, sanayide, hizmetlerde üreten Türkiye dedi. Halkın refahı artsın istedi. Tek haneli enflasyon ve faizlerin düşürülmesini hayal etti”. Erbakan’ın bütün bu hayalleri, vaatleri, 2003-2021 yılları arasında Recep Tayyip Erdoğan ve arkadaşları tarafından çok büyük ölçüde başarıldı. Erbakan, kendisinin yetiştirdiği öğrencilerinin, kendisinin ulvi hedeflerini gerçekleştirdiğini kısmen görebildi, 27 Şubat 2010 tarihinden sonra başarılanları ise göremeden Hakk’a yürüdü. Bununla beraber, Erbakan’ın ulaştırmaya çalıştığı Türkiye hayali ve hedefleri inşallah durmayacak ve yola devam edecek. Allah ondan razı olsun ve gani rahmet eylesin.

MİLLÎ GÖRÜŞÇÜ HER ZAMAN GENÇTİR

Selim Cerrah*

Erbakan hoca hakkında yazmak aslında koca bir deryayı küçük damlalarla izah etme çabası gibidir. Hoca çok boyutlu bir insandı, “hâzâ insan” demek yeterli. “Hoca ve Gençlik” ise üzerinden gelinmesi zor mesele. Elinden tuttuğu, yüreğine dert saldı, ufkunu açtığı milyonlar var. Kendi gözümden Erbakan Hoca hakkında bir şeyler söylemek gerekirse, onu sadece Türkiye üzerinden okumak ve konuşmak meseleyi daraltmak olur. Geniş ufukla bakmak ve bir mefkûrenin taşıyıcısı olarak görmek gerekir...

Hoca bize daima yeni bir dünyanın eşiğinde olduğumuzu hatırlattı ve görevimizin bu dünyayı kurmak için gayret etmek olduğunu söyledi. Türkiye’de siyaset ideolojik zeminde yürür, az da olsa fikir ve düşünce üreten bazı siyasiler olmuş ama bir mefkûreye dayanan, belli bir fikriyatı esas alan siyasetçimiz az.

Hoca öncelikle bir fikriyat inşa etmeye çalıştı. Fikrin iktidarını siyasi kadrolardan değil ilim, hikmet ve sanat erbabından beklememiz lâzım ama onlar bu arayışın uzağında kaldılar. Siyaset

* Maarif Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı Müşaviri

erbabı onlara alan açmalı, onlar ise bu görevi de siyasiler yapsın istiyorlar. Hocamız arkadaşlarıyla “Millî Görüş” mefkûresini bir siyasi program olarak inşa etmişti. Dünyayı adalet ve denge ile kuşatacak bir yaklaşımla “Adil Düzen” yaklaşımını ortaya koymuş ve siyasete bakışını izah etmişti. Bu modern dünyanın ve kapitalist düzenin oluşturduğu akıntıya karşı bir “Ahlâk Nizamı” kurma çabasıdır. Bunu anlamak için elimizden geleni yapmaya çalışalım, muvaffakiyet Allah’tandır.

Hoca, İslâm milletin izzetini muhafaza etme gayretiyle yaşamış, gölgesi ümmeti serinleten dağ gibi bir liderdi. Ne yaptığı bilen, plânlı, kararlı, çalışkan, yapılması gerekenlerle ilgili tereddüt etmeyen bir insandı, “yaptığı her şeyi Allah rızası için” yapma gayretindeydi. Büyük hedefleri olan, güzel insan yetiştirme peşinde, işlerin ince detaylarını dikkatle inceleyen hocamızın bir vasfı da dinmeyen heyecanıydı. İlim adamı, fikir adamı, dava adamı, devlet adamı ve aksiyonerdi. Gönüllere tesir eden hitabetiyle gürül gürül akan berrak bir ırmak gibiydi, nezaketiyle ve zarafetiyle muarızlarını bile kendisine hayran bırakırdı. Hayâ ve iffet abidesi olan hocamız, gerçek bir nezaket pınarıydı, gönüllerin temiz tutulması için gayret etti.

“Liderin başarısı yardımcılarının şeffaflığına bağlıdır.” diyen Hocamız ömrü boyunca güzel insan biriktirdi. “Bir milletin asıl gücü topu, tüfeği, tankı değil imanlı ve inançlı gençliğidir.” diye tarif ettiği yiğit arkadaşları vardı. Yanında yetişen ve farklı alanlarda çalışan dava ve yol arkadaşlarında birbirlerine karşı sevgi, saygı ve bağlılık duygusu inşa etmiştir. Gençleri gözlerindeki heyecan ve çalışma azmiyle şevke getirirdi.

Erbakan ve Gençlik;

Hangi dava ona omuz veren gençleri varken hedefinden uzaklaşır? Hoca “delifişek” genç olmaktan ziyade sağduyulu ve

irfan sahibi gençler yetiştirmek için uğraştı. Ayakları değerlerine basan, ufku dünyayı kuşatan, cihat şuuruyla yaşayan feragat ehli ve fedakâr bir gençlik yetiştirmek için uğraştı. “Millî Görüşçü her zaman gençtir” diyen hoca her fırsatta nasıl bir genç olmak gerektiğini şöyle dile getirdi: “Bizim davamızın esası şefkattir. Gayemiz, tüm insanlığın saadeti için bütün gücümüzle çalışmaktır. İnsanlığın saadeti için çalışmak inancımızın gereğidir. Dünyaya yön veren ve tarihe şan veren hareketlerin itici gücü tarih boyunca gençler olmuştur. Çelebi Mehmetleri ve Fatihleri yetiştiren bu coğrafya bağrından sayısız kahraman çıkartmıştır, yine çıkartacaktır. Bizim hareketimizin motoru gençliktir. Genç, davasının sancağını en yükseğe diken Ulubatlı Hasanların yolunda yürüyen insandır. Gençliğini insanlığın kurtuluş davasına adanmış Milli Görüş gençliği, dün olduğu gibi, yeni dönemde de büyük şahlanışıyla destanlar yazacak potansiyele sahiptir. Bu bağlamda Milli Görüş genci sağlam bir itikat ve inanca sahip olmalı, iç ve dış temizliğine dikkat etmelidir. İbadetlerini ihmal etmemeli, ahlak sahibi bir insan olarak kendi nefisini de terbiye ederek bütün insanlığın saadeti için çalışmalıdır.”

Öğrencilik hayatı başarılıydı, alanında aranılır biri oldu, yurt dışında da çalıştı, arkadaşlarına örnek ve öncü oldu. Akademik eğitimi gerekli gördü ama yeterli görmedi, gönül eğitimine önem verdi, teşkilat eğitimi olmazsa olmaz gördü. Yeni bir dünya gençlerin, özellikle şuurlu gençliğin gayretiyle kurulabilir inancıyla hareket etti.

Kardeşim! Gençler barışın teminatıdır. Barış, kardeşlik, sevgi, adalet ve huzur insanlığın ortak talebidir. Hayat, doğruyla yanlıştın, güzelle çirkinin, faydalıyla zararlının, adaletle zulmün mücadelesine şahittir. İslâm sadece Müslümanlara değil dünyaya huzur ve barış getirecek değerleri bünyesinde taşımaktadır. Gençlerin bu değerleri taşıması zorunluluktur. İnsanlık buhran içinde olduğu için taşıdığımız sorumlulukların şuurunda olmalıyız.

Tarihine, vatanına, bayrağına, değerlerine bağlı, inancına sadık gençler yetiştirmek için uğraştı. “Bizim davamızda kimse kendisi için yaşamaz, herkes kardeşi için yaşar.” diyen Hocamız sadece yaptığı işlerle değil yetiştirdiği nesillerin hizmetleri sebebiyle de güzellikle anılacaktır. “İnsanlığın saadeti için çalışmak inancımızın gereğidir” derdi. Her alanda güzel insan yetiştirmeye el attı.

Yıllarca dizi dibinde oturduğu sâlih zatların gönül bahçesinden devşirdiği güzellikleri ahlâka ve aksiyona dönüştürdü, kutlu erdemleri bize miras bıraktı. İslâm coğrafyası emperyalistler elinde kan gölüne çevrilmiştir. Ayrıca gençlik; işsizlik, açlık ve ahlâkî sefaletle bunalıma sürüklenmektedir. Bunalımdan çıkmanın yolu ancak İslâm ile mümkündür, gibi ilkeleri ve ölçüleri yaymaya çalıştı.

Erbakan Hoca insanı can olarak görürdü, kendinde zirve özelliklerden olan heyecan ve doğru iş yapma şuurunu gençliğe yüklemeye çalıştı. İyi eğitilmiş insanı baş tacı bildi, “Bize yontulmuş taş lâzım.” dedi. Yüzük olmayı dileyen taş Hz Mevlâna şöyle anlatmış. “Bir yandan korku bir yandan ümidin varsa iki kanatlı olursun, tek kanatla uçulmaz, zaten. Sopyayla kilime vuranın gayesi kilimi dövmek değil, kilimin tozunu almaktır. Allah sana sıkıntı vermekle tozunu, kirini alır. Niye kederlenirsin? Taş taşlıktan geçmedikçe parmaklara yüzük olamaz... Yüzük olmayı dileyen taş, ezilmeyi yontulmayı göze almalı.”

Türkiye’de başta MGV olmak üzere gençliğin iyi yetişmesi, parmaklara yüzük olması için kurumlar kurdu. Kurulmasına öncülük ettiği yerlerde nesil yetiştirdi. “Millî Gençlik Vakfı’ndan mezun olmak dört fakülte bitirmek demektir.” derdi. Hz Peygamber’in eylem adamı olması için Dar’ul Erkam’da yetiştirdiği, eğittiği gençler gibi iman, ahlâk, ilim ve irade sahibi olmalarını temin etmeye çalıştı.

MGV'ye özel önem verdi. MGV öncelikleri iyi belirlemiş bir kurumdu; 1. İstikâmet şuuru. 2. Vasat ümmet anlayışı. 3. Yerli ve Millî olma. Anadolu'nun evlâdı olma, bu topraklara bağlı kalma, hakikate sadakat. 4. Bu toprakları mayalayan ruha yakın olma, gönülleri mayalayan ve besleyen irfan geleneğinden ve tasavvuf neşvesinden beslenme şuuru orada kazanıldı.

Millî Gençlik Vakfı mensubu denilince akla üç şey gelir: Sâlih, Zâhid, Sadık. Bu anlayışla yetişen gençleri hayatın aktif öznesi hâline getirmişti. Uygulama olmadan eğitim fayda vermez düsturuyla bizlere müktesebatımıza uygun görevler verilmesini tavsiye etti, verilen görevleri takip etti, hesap sordu, sigaya çekti.

Millî Gençlik Vakfı denilince akla: İman, Cihad, Sadakat, Vefâ, Salih Amel, Teşkilatçılık ve Fedakârlık şuuru gelir. Bunlar ahlâklı ve faziletli olmanın şiarıdır. Bu değerlere sahip yüzlerce genci eğitim almak amacıyla yurt dışına gönderdi; Pakistan, Mısır, S. Arabistan, Avrupa, Amerika ve daha birçok ülkeye... Avrupa Millî Görüş teşkilatlarında gençlik kolları ve üniversite komisyonları kurdurdu, nesil yetiştirmek için didindi durdu.

Erbakan ve Eğitim;

Hocamız “yeni bir dünya” için dünyanın temel ihtiyacı olan kâfi miktarda iyi yetişmiş insan ihtiyacını karşılamayı hedef edindi, maddî ve manevî kalkınmayı birlikte temin etmek için iki kanatla uçmak gerektiğini söyledi. “Önce ahlâk ve maneviyat” şiarıyla yola çıktığı günden beri yetişmesini arzuladığı gençleri nasıl bir eğitim anlayışı yetiştirir, sorusunun cevabını ortaya koymak için mücadele etti. “ÖZDER” Özel Öğretim Derneğinin kurulmasına öncülük ederek özel okulların millî mefkûreye bağlı nesiller yetiştirmesine öncülük etti. “Şuurlu Öğretmenler Derneğini” kurdurdu, öğretmenleri öğrenciye sağlam bakış açısı vermek için bir araya toplamaya çalıştı.

Eğitim konusundaki temel görüşlerini siyaset yoluyla mücadeleye başlarken şöyle paylaştı: Milli görüş eğitim sisteminde “ahlâk ve maneviyat” esas olacaktır. Büyük ve şanlı tarihimizle iftihar eden, taklitçilikten uzak, mazisine bağlı, örf ve ananelerini muhafaza eden yeni nesilleri yetiştirmek esas olacaktır. Böylece bugünkü maddeci ve renksiz eğitim yerine gerçek millî eğitim kurulacaktır.

Okullarda çocuklarımızın kalplerini ahlâk ve maneviyatla, millî ve manevî değerlerle doldurmazsak yasal tedbirlerle kalpleri boş çocukları yanlış yollardan çevirmek mümkün olmaz. Müfredatımızı teneke mefhumlardan kurtarmalıyız. Çocuklarımıza edebî, hayâyî, iffetî öğrettiğimiz takdirde adam olacaklarını anlatalım.

Evlatlarımızın vatana, millete yararlı olmasını istiyorsak eğitim sistemini yeniden kuralım. Ülkemizi birtakım taşkınlıklardan korumak için okullarımızda evlatlarımız önce Allah diyerek derslerine başlamalıdır. Aksi takdirde helâl, haram, ahiret, hesap günü nedir evlatlarınıza öğretmezseniz istenmeyen sonuçları engelleyemezsiniz. Eğitimde şuur olursa ailede huzur olur. Eğitim, saadet ve selametın gelmesi için hepimize önce nefsimizi tanıttacak. Hepimize nefsimize hâkim olmayı öğretecek. Memleketin her kuruluşunu bir okul sayarak “beşikten mezara kadar” öğrenme mükellefiyetiyle bir eğitim seferberliğine girişmeliyiz.

Mühendislerimiz, Avrupa’dan gelecek yedek parçaların kataloğunu yapmak için değil, kendi traktörümüzü, tankımızı, uçağımızı, motorumuzu memleketimizde imal etmek için yetiştirmelidir. Teknik üniversitelerimiz, memleketin meseleleri için üniversite, sanayi işbirliği içinde olmalıdır. Her alanda büyük âlimlerin, büyük ariflerin yetişmesi için çalışmalıyız.

Kalkınmada, ahlâk ve maneviyat esastır. Bundan dolayı milletin manevî değerlerinin artırılması için ariflerin yetiştirilmesine

ağırlık vermek gerekir. İmam-Hatip okullarının açılmasını sınırlandırmak bir yana, olabildiğince çoğaltılmalıdır. Tarih boyunca örnek olmuş bir milletin evlatlarına, sadece materyalist metotlarla ezberciliğe kaçan bir öğretim vermek kadar hatalı bir politika olamaz. Nitekim kalpleri ve dimağları idealden mahrum bırakan, bu hatalı gidişat kısa zamanda zararlı meyvelerini vermeye başlamış, bu boşluktan faydalanmasını bilen bölücü ve yıkıcı cereyanlar, ülke bütünlüğümüzü tehdit eder hâle gelebilmiştir. İşin acı tarafı ise kendi ideolojilerini, bu aziz milletin parasıyla kurulan eğitim müesseselerimiz de evlatlarımıza aşılamışlardır.”

Teşkilat eğitimleri;

Eğitimin gâyesi; kâmil insanlar yetiştirmektir derdi. Temel esaslara uygun, mücadeleci, çalışma disiplinine sahip gençler yetiştirmek istedi. Hoca birlikte mücadele ettiği, her kademedede görev verilen kadroları plânlı, programlı ve fedakârlık şuuruyla mücadele etmeleri için eğitmeliyiz anlayışına sahipti.

Hoca özellikle üniversite gençliğinin eğitimi için gayret etmişti. “Bu eğitimlerde dava arkadaşlarına kişilik/şahsiyet kazandırarak ahlâkî olgunluk ve bağlılık bilinci oluşturmayı esas almıştı. Eğitime katılanlarda düşünce ve davranışta yanlışı değil doğruyu, zararlıyı değil faydalıyı, zulmü değil adaleti, kötüyü değil iyiyi seçip uygun vasıtalarla amelî meleke kazandırmaya yönelik plânlı, programlı çalışma yapmayı öğretmeye çalıştı.

Balgat Kültür Merkezinde teşkilat eğitimlerini takip etmiş, orada “Temel Esaslar” derslerini kendisi anlatmıştı. Müslüman gencin kendini tanıması ve dünyayı idrak etmesi için bilmesi gereken konular orada ehil hocalar tarafından bu yaklaşımla anlatılmıştı. Farklı guruplar seviyelerine göre eğitime alınarak kemâl yoluna dâhil edilmişti. O derslerde istikâmet şuuru, fedakârlık, cihat, inanç ve doğru düşünme metodu ile güzel davranma yolları anlatılmıştır.

Eğitimlerde aktarılan dersler ana başlıklarıyla şöyle sıralanabilir: Temel Esaslar, Milli Görüş ve Adil Düzen, Teşkilatçılık, Hatalı Davranışlar ve Düzeltme Yolları, Siyaset ve Zarureti, Siyasî Yapılanmanın Tarihi Süreci, Temel Haklar ve Hürriyetler, Bağımsızlık, Plânlı-Programlı Çalışma Esasları, Halkla İlişkiler, Hitabet, Ekonomi, Dış Politika, Çevre ve İnsan vb.

Yeni bir dünya şuursuz kitlelerle kurulamaz anlayışıyla gençlerde siyasî şuur yerleştirmeyi esas aldı, her zaman her yerde şuur olmanın gereğini anlattı. Gençliğin kökleriyle bağları sağlam olmalı, bunun için tarih şuuru verdi.

Hoca; İslâm dinî iki kelimedir; “Halık’ı tâzim, mahlûka şefkat” cümlesini sıkça kullanırdı, Müslümanca düşünmenin üç esasını anlatırdı;

1. Dünya hayatı kısa bir imtihandan ibarettir, Ahiret dünya hayatının esasıdır. Ölüm hepimize yakındır, nefeslerimiz sayılıdır ve bu nefesleri Allah yolunda harcayacağız.
2. İslâm dini Allah yapısıdır, Hakk’tır, gerçektir, mükemmeldir, dünya ve ahiret saadetinin tek ilacıdır. Siyonistler, devir değişti gel bizim gibi ol değiş, boş ver bunları diyorlar, aman dikkat, Hakk kavramını öğren, eksigi ve noksanı olmayan İslâm dinine teslim ol.
3. İslâm dini birdir, bütündür. Ona bir şey katılamaz ve ondan bir şey çıkarılamaz. Üstünlük takva ile, takva ih-san şuuruyla ve cihat ruhuyla yaşamak ve Hakk’a teslim olmaktır. İslâm kardeşliği, olmazsa olmaz değerimizdir.

Teşkilat eğitimlerinde yetişmesini arzuladığı gençlere cihat ve fedakârlık şuuru aşıladı. “İslâm düşmanları, cihadın muhteviyatını anlamamıza ve uygulamamıza engel olmak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. “Efendim biz cihat edeceğiz ama engel oluyorlar” diyorlar. Elbette olacaklar... Onlar tarihimizden biliyorlar

ki cihat şuurumuz uyanırsa kurdukları bâtil düzenleri tamamen yok olacaktır. O zaman nasıl hareket etmeliyiz? Cihat ibadetini en iyi şekilde nasıl yerine getirebiliriz? Bunun için 9 tane “İ”yi çok iyi bileceğiz” derdi. Nedir bunlar:

1. İNANÇ sahibi olmalıyız; güçlü bir imana sahip olmayan zorluklara karşı mücadele edemez.
2. İHLAS sahibi olmalıyız; mevki, makam, şan, şöhret peşinde koşmamalıyız. Riyadan uzak şekilde Allah rızası için çalışmalıyız.
3. İTTİKA sahibi olmalıyız; Allah’tan başka kimseden korkmamalı, fikrimiz sorulduğunda çekinmeden doğruyu söylemeliyiz.
4. İTTİFAK içinde olmalıyız; birlikte olduğumuz arkadaşlarla tefrikaya düşmemeli ve çekişmemeliyiz. Çünkü hoşgörülü olmak kemâlâtandır.
5. İYİ AHLAK sahibi olmalıyız; gıybet, haset, dedikodu, kibir, kin, iftira gibi hasletlerden uzak durmalı ve kulis yapmamalıyız. Bu nefse esir olmakla değil, nefsi terbiye etmekle mümkündür.
6. İHSAN sahibi olmalıyız; verilen görevi en güzel şekilde ve titizlikle yapmalıyız.
7. İSTİŞARE ile çalışmalıyız; benim dediğim olacak diye tutturmamalıyız. Fikrimizi söylemeli, irfan sahibi olmalıyız. İrfan, “Benim düşüncem de yanlış olabilir.” demekle başlar.
8. İTAAT etmeliyiz; alınan kararları yerine getirme konusunda itaat etmeli, aksaklık göstermemeliyiz.
9. İSTİKAMET sahibi olmalı, cihat ederken İslâm’ın diğer emir ve ibadetlerinin tamamına riayet edip ibadetlerimizi terk etmemeliyiz.

Bunlara ilaveten bir de “SADAKAT” vardır. Sadakat ise zoru görünce kaçmamak, cazip makam ve menfaatlere kanmamaktır.

Erbakan Hocanın Türkiye İslâmî hareketine çok büyük katkıları oldu. Onun mücadelesi sadece siyaseten sonuç almak için değildi. Temel amacı toplumsal dönüşümü sağlamak suretiyle şurlu nesil, merhametli bir toplum inşa etmeye yönelikti. Bunlar için de üç önemli katkısı şöyle sıralanabilir:

1. Siyasî şuuru yayarak kitlelerin radikalleşmesine engel oldu.
2. Hareketi Anadolu merkezli hâle getirdi. Onu Ehl-i Sünnet çizgisinde tuttu.
3. Hareketi irfan medeniyeti çizgisine taşıdı, tasavvuf merkezli hâle getirdi.

Erbakan Hocamız; Toplumsal dönüşümün tamamlanmasını dört döneme ayırırdı. Bu dönemlerin ayırımını siyaset üzerinden yapması mücadeleyi politik gibi gösterse de işin aslı toplumun dönüşümünü sağlamaya dönüktür.

1. Dönem milletin inançlarına düşman olmayan iktidarın dönemi.
2. Dönem milletin inançlarına saygılı iktidarın dönemi.
3. Dönem milletin inançlarının içinden gelen iktidarın dönemi.
4. Dönem ise milletin inançlarının gereğinin yapılacağı dönemdir.

Hoca cihat şuuruyla yaşadı, cihadın ticaretini yapmadı. Cihat; “insan ile İslâm arasındaki engelleri kaldırmaktır.” şuuruyla yaşadı, dünya nimetlerini elinin tersiyle iterek cihat etti, bize mücahit olmayı, insanlığın kurtuluşu için gayret etmeyi öğretti. “Gerek

hafif (genç ve sağlıklı) gerek ağır (yaşlı ve hasta) iken mallarınızla ve canlarınızla cihat edin.” (Tevbe 41) ayetinin ete kemiğe bürünmüş hâliydi. Onu “Mücahit ERBAKAN” olarak tanıdık. Mücahit Erbakan kalması, öyle bilinmesi önemli.

Mücahit ERBAKAN; Dava adamı, istikamet ehli, izzetli bir insandı, hayalleri vardı. Zulme ve zalime karşı daima diriymi, kötülüklerin üzerinin örtülmesine üzülmüdü. Beyefendi, hassas, saygılı, kibar, sempatik ve nazikti, herkesin hocasıydı. Anti tez olmadı, kendi medeniyetinin sözünü söyledi, iddialı oldu. Adaletsiz ve merhametsiz bir dünyada liberal, kapitalist ve emperyalist düzene karşı “Adil düzen” fikriyatını ortaya koydu.

Her yıl Fetih kutlamasının yapılmasına önem verdi, kutlamalara kendisi de katıldı. “Biz millî görüşçüler surların önünde bekleyen Fatih’in askerleri gibiyiz” diyerek gerçek gaye olan Fetih ruhunu canlı tutmayı sürekli gündemde tuttu. Bir Fetih kutlamasında dile getirdiği şu cümleleri tarihe kayıt düşelim; “Herhangi bir kimse Malazgirt’te inanınışının şahlanışını yaşamadan, Kosova’da, Niğbolu’da bir kılıç olup parlamadan, Ulubatlı Hasan olup İstanbul’u fethetmeden, Sultan Fatih olup atını denize sürmeden, Kanuni olup şanlı ordularıyla Avrupa’nın içlerine yürümeden, Seyit Çavuş olup 250 kiloluk mermiyi “Ya Allah!” deyip namluya sürmeden, Sakarya’nın siperlerine girmeden ve Kıbrıs’ta düşman tahkimatı arasından geçmeden Milli Görüş’ün ne olduğunu anlayamaz.” Ayrıca Kıbrıs Barış Harekâtına önem ve değer verdi...

Anayasa mahkemesi heyeti karşısında parti adına savunma yaparken samimi duygularla alnından boşalan soğuk ter onu gönlümüzde ayrı bir yere koydu. Hocamız Refah Partisi kapatıldığı gün yaptığı konuşmadaki “tarihin büyük akışı içinde alınan bu kararın nokta kadar hükmü yoktur.” cümlesiyle davaya sadakatle bağlı olan gençleri sağduyulu davranmaya çağırdı, taşkınlıklardan

korudu. 28 Şubat sürecinin ağır şartları altında bir yandan hak arayan bu sağduyulu kitle devlet malına zarar vermemiş millet menfaatine aykırı filler ortaya koymamış, izzetli ve vakur duruşunu bozmamıştır. Gençlik “Atımızı alan yolumuzu da almadı.” düsturuyla mesajı aldı, ihlâsla ve aşkla yeniden mücadeleye başladı.

Kalkınma Hamlesi;

Ekonomik ve sosyal kalkınma alanlarında başarılı uygulamaları olmakla birlikte hocanın asıl başarısı “önce ahlâk ve maneviyat” fikrini bir mefkûreye dönüştürerek manevî kalkınma yolunda attığı adımlar oldu. Mühendis olmasına, teknik alanda eğitim almasına rağmen maneviyat meselesini esas almış “önce ahlâk ve maneviyat” demiştir.

Yazılı ve görsel basın konusunu erken fark edenlerden oldu, Milli Gazete ve Yeni Devir üzerinden Türkiye’yi âdeta açık bir okula dönüştürdü. Kanal 7’nin kurulmasını teşvik etti, TV 5’i kurdurdu. Her alanda faaliyet yapan kurumların kurulmasını teşvik etti, takip etti, oralarda güzel gençler yetiştirdi. Teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin kalkınma hareketinin baş unsuru insandır. İnsan unsuru ne kadar sağlamsa, insan ne kadar ahlâklı ve karakterli ise maddi ve manevî kalkınmada o kadar güçlü olacaktır. İnsan bozulmuşsa, bozuk malzeme ile kurulacak resmî veya gayri resmî yapı ve teşekküller verimsiz ve yıkıcı olacağından emek, masraf ve zahmetler boşa gidecektir, demişti.

Kalkınma biri maddi diğeri manevî olmak üzere iki başlı olur, derdi. İş hayatına aktif olarak katıldı, üretime ve sanayiye öncülük etti, TOBB gibi kurum ve kuruluşlarda görev aldı, maddî ve manevî kalkınmayı birleştirme konusunda örnek oldu. Ankara’da kümelenme modelini uygulayan, savunma sanayi kümesiyle öncü olan Ostim organize sanayi bölgesinin faaliyetleriyle yakından

ilgilendi, yöneticilerine ufuk açan tavsiyelerde bulundu. Bilgi ve teknik alanında iftihar tablomuz olan Ostim zamanla kendi Üniversitesini kurdu, üniversite sanayi ilişkisine model oldu. Baykar firmasının sahiplerine destek vererek, onları teşvik ederek “İHA ve SİHA” projelerine katkı sağladı, fikrî yönden öncülük etti.

1994 yerel seçimleri sonrasında yaşanabilir şehirler kurma düşüncesiyle hareket etti, “kalkınmış ülke olma” parolasıyla ortak hafıza oluşturmak ve uygulamada birlik sağlamak amacıyla “Belediyecilik fuarı” düzenledi, orada teknik eğitimler vermek amacıyla çalışmalar yapılmasına öncülük etti. “Yerel Yönetimler Derneği” ve “Bel-Tek” gibi kurumlar kurarak bu alanda da öncülük etti.

Teröre karşı dik durdu, barışı ve adaleti tesis etmek için çalıştı, kalkınma mücadelesi verdi. Fabrikalar kurarak işsizliği azaltırsak “gençler ekmek peşinde koşar, terör zemin bulamaz.” diyerek gece gündüz temeller attı. Traktör ışığı altında fabrika temeli atarken yanındaki dostları; “Hocam sabah olup gün ışığında temel atsak olmaz mı?” dendiğinde “vakitimiz yok, Siyonistler ülkemizi bölmek için gece gündüz çalışıyor.” biz bekleyemeyiz, demişti. PKK’yı koruyup besleyen “Çekiç Güç” gidecek dedi, iktidara geldiği zaman dünyayı karışına alma pahasına terör merkezi olarak çalışan “Çekiç Güç”ü geri gönderdi. Faizci ve rantiyeci lobiyle mücadele etti, havuz sistemi kurarak devlet kaynaklarını verimli kullandı, ekonomiyi büyüttü. İşçi ve memur onun Başbakanlığı döneminde rahatladı... Bunlar 28 Şubat post modern darbesini getirdi.

Hoca ülkeyi ve ümmeti feraset sahipleri yönetebilir diye düşünürdü. Türkiye gibi bir devleti yönetebilmek için yöneticinin yedi tane Allah vergisi yeteneğe sahip olması gerekir, derdi:

1. Bilgi
2. Tecrübe

3. Hidayet
4. Feraset
5. Dirayet
6. Şuur
7. Vizyon

Yönetici olmayı istemek yetmez. Allah'ın kuluna bu nimetleri vermiş olması gerekir.

“Herkesin iyiliğini isteyeceğiz. Davamızın esası şefkattir. Gayemiz, insanlığın saadeti için bütün gücümüzle çalışmaktır. Bu iyiliğin doğması için yeryüzünde Hakk'ın üstün tutulması lazımdır, gereğini yapacağız” derdi. Düzenleri Hakk'a dayalı ve güce dayalı olmak üzere ikiye ayırmış, Adil Düzen'i kurmak için iyi insan, dengeli toplum, sağlıklı üretim ve hukuka bağlı devlet kurulması gerektiğini esas almıştır. “Siyonizm”in, yaşanılabilir bir dünya kurmanın önünde zulüm ve sömürü çarkını yöneten en büyük tehlike olduğunu işaret etmiştir.

“Hak ve Batıl Mücadelesi” dilinden düşmezdi. Her konuyu olduğu gibi bu meseleyi de çok kapsamlı ele alır, doğru anlaşılması için izah ederdi. Bu iki yaklaşımı izah ederek neden “Hak dava” uğruna ter dökülmesi gerektiğini anlatırdı. İslâm medeniyetinde 4 hak sebebi vardır, derdi:

1. İnsan olmaktan kaynaklanan doğuştan gelen doğal haklar (can, mal, akıl, nesil ve inanç özgürlüğü) (dinî/ahlâkî gerekçe)
2. Karşılıklı rızaya dayalı sözleşmelerden doğar. (ilmî/hukukî gerekçe)
3. Adaletten doğar. (siyasî gerekçe)
4. Emekten doğar. (iktisadî gerekçe)

Batıl düzenin dört hak sebebi:

1. İmtiyaz (seküler ahlakî gerekçe)
2. Güç (bilimsel gerekçe)
3. Çoğunluk (politik gerekçe/çoğunlukçu demokrasi)
4. Menfaat (ekonomik gerekçe)

Bitirirken;

“İnancı ve ideali uğruna fedakârlık yapan” gençler hayatın her alanını geniş bir ufukla imar ve inşa etmelidir. Bu duyguyu diri tutmak için konuya “Erbakan, Gençlik ve Eğitim” meselesini esas alarak geniş bir pencereden bakmaya çalıştım. Gelecekte bu konuları daha titiz bir şekilde ve odaklanarak yazma ihtiyacı aşikâr olmakla birlikte şahitlik etme imkânı bulduğumuz bir mücadelenin izlerini hatırlatabilmiş olmayı bahtiyarlık sayarım.

Merhum Erbakan Hocamızın her biri elmas kıymetinde olan bazı nasihatlerini ve sözlerini paylaşmak ve nihayetinde kişisel tarihimin Erbakan Hocası üzerine kısa bir hatıra ile tamamladım. Şurası olmadı veya eksik kaldı denecek çok şey vardır, onu da iyi niyetimize bağışlayın. İnançlarımızı ve değerlerimizi kendi dilimiz ve kavramlarımız ile konuşursak yeni bir dünya kurabiliriz. Bize cihat şuurunun, düştüğümüz zaman yeniden ayağa kalkmayı öğretti. Bu bağlamda her birisi yüksek ideallerin sembolü olan sözlerinden bir demet paylaşmaya çalışalım.

Bazı sözleri;

“Allah’a kul olmayan davasına er olamaz.” “İslâm dininin canı cihattır.” “Cihat izzet ve aydınlık, gevşeklik ise zillet ve karanlıktır.” “Bakınız, ister gecenizi gündüzünüze katıp bu hak dava için çalışın, ister yan gelip yatın. Bu hak davanın başarısını ne bir gün

öne alabilirsiniz, ne bir gün geciktirebilirsiniz. Bütün mesele sizin bu şerefli davada nasıl bir imtihan vereceğiniz, nasıl bir karşılık elde edeceğinizle ilgilidir. Yapabileceğiniz şey çorbada tuzunuzun olmasıdır.” diye haykırdı.

“Siyaseti önemsemeyen Müslümanları, Müslümanları önemsemeyen siyasetçiler yönetir.” “Bizim davamız İslâm’dır. Gayemiz Allah’ın rızasını kazanmaktır. Hedefimiz hakkın hâkimiyeti için mücadele etmektir.” “İslâmsız saadet olmaz. Şuursuz Müslüman olmaz. Cihatsız İslam olmaz.” “Cihadın gayesi, Allah’a kulluk, hakkı hâkim kılmaktır.”

“Bir çiçekle bahar gelmez ama her bahar bir çiçekle başlar.”

Sorumluluk sahibi olan insanın vazifesi: “Şu farzdır, şu haramdır. Şunlar günahtır veya sevaptır.” diye konuşmak ve edebiyat yapmak değildir. Asıl görevimiz: İyilikleri yürütecek, kötülükleri önleyecek bir adalet düzenini kurup yerleştirmektir. Cenabı Hak bize: “Faiz haramdır, alan da veren de günahkârdır.” diye konuşmayı değil, faizli sistemi değiştirmemizi emretmektedir...

Arkadaşlar vaktiyle biz Hanefi Mezhebi’nin en önemli fıkıh kitaplarından biri olan Mülteka’yı okurken, av ve avcılık bahsinde şunları öğrendik. Avcı avını gördüğü zaman, besmeleyi çeker ve tetiğe basar. Avı vurduğunu hissederse, köpeğine tiyo verir, köpek gider avı yakalayıp getirir. Avcının köpeğin avı nasıl getirdiğine bakması farzdır. Dudakları ile mi götürdü yoksa dişleri ile mi götürdü? Eğer dudakları ile götürdü ise, onu sahibi için getirmiştir. Eğer dişledi ise, ona salyasını akıttı, kendi nefsi için tutuvermiştir. Eğer ısırdığı için halâ ölmemişse, hemen orada besmele ile yeniden kesilir ve o zaman helaldir, sadece o ısırdığı yer kesilir köpeğe verilir. Ama eğer ısırdığı için öldü ise, o zaman o murdardır yenmez” dedikten sonra sözü eğitime getirdi: “Şimdi ben

size ne anlatıyorum? Bulunduğumuz ve imtihan olunduğumuz makamlar ve imkânlar emanettir, bunları ısırarak salyamızı bunlara akıtıp murdar etmeyelim. Makamlar emanettir, bunlar gelip geçicidir. Bizim sahibimiz Rabbimiz ve davamız için kullanmamız gereken şeylerdir. Bunları ısırarak, bunlara salyamızı karıştırarak, hem kendimizi helak ederiz, hem de peşimizden gelenleri, arkamızdakileri helak ederiz”

Kendi hikâyemin Erbakan'ı;

Rahmetli babam ümmîydi, okuyamamıştı. Parti vb konuları sevmezdi. Erbakan Hocamız 1969 yılında Konya'dan bağımsız milletvekili adayı olduğu zaman sevinmiş, daha sonra ilk oyunu Millî Görüşe vermişti. İmkânları kıt gönlü büyüktü. Biz yetim büyüdük, babamdan kalan en güzel hatıra “oğlum hâfız olacak” sözü idi. Cami, mescit görevleri yaptık, talebe okuttuk. Hayat bize yeni yollar açtı, Ankara'ya geldim yolum Balgat'ta Erbakan Hocamız ile birleşti, Refah Partisi genel merkezinde seçim biriminde çalıştım, ayrıca teşkilat eğitimleri veren kadro içinde yer aldım, muhterem Hocamız ile birlikte dersler anlattım, en büyük bahtiyarlıklarım bunlardır. Babamın sevgisi sahibini buldu.

Her ne iş yapıyor olsam (haddim olmasa da) “hoca” sıfatı benimle dolaştı. Hocamızın kendi el emeğiyle Balgat'ta inşa ettiği Hamidiye Camiinde 22 yaşında bir genç olarak 1992 yılından itibaren 7 yıl kadar kürsüde vaaz ettim ve mihrap vazifelerini ifa ettim. Bunlar geçmişimin şeref tacıdır.

1997 yılında Mekke'de hac vazifesini eda ettikten sonra Medine-i Münevvere'de gece merhum Hocamızla birlikte Mescid-i Nebvî'ye girdiğimizde şahit olduklarım en unutulamaz anlardan biriydi. Başbakan sıfatıyla, ümmetin yükünü omuzlamış bir lider olarak Hocamızın Resulullah (sav) Efendimizin kabri

başında yarım saatten fazla ayakta durarak, edepli ve mahcubiyet duygusu içinde mübarek kabre bakmak için başını ayakucundan yukarı kaldıramayan hâli... unutulamaz.

Allah rahmet eylesin.

PROF. DR. NECMETTİN ERBAKAN HOCAMIZ VE HAREKETTEN SİYASETE KADINLAR

Sibel Eraslan*

1985 yılında İstanbul Hukuk Fakültesi'ne geldiğimizde, üniversitelerin “güneşli günlerine” denk geldiğimiz söylenirdi, üst sınıflarca... Güneşli günlerin tam olarak ne olduğunu halâ bilmemekle birlikte, 12 Eylül öncesinin çatışma ve kaosla dolayısıyla karanlık gecelerle dolu günlerine atıf yapıldığını elbette seziyorduk. Bir üniversiteli için gündelik hayatı yaşamamanın ötesini kurcalamak arı kovanına çomak sokmak demekti, siyaset büyüklerin bileceği bir alacakaranlık kuşağı olarak, gençlere yasaktı. 12 Eylül darbesinin mimarlarına bakarsanız, spor ve müzik dışında pek bir merakı olmayan ama derslerine de çok çalışan gençler olmak yegane gençlik idealiydi. Gençlerin ve hele kadınların politikayla uğraşmaları son derece sakıncalıydı...

Aslında çok garipti, gençlerin 12 Eylül sonrasında, en zayıf hatta narin halka olarak görülen başı örtülü kız öğrenciler aracılığıyla ilk öğrenci eylemlerini başlatacakları, kimsenin aklına bile

* Hukukçu, Yazar

gelmiyordu. Politik bir amaç taşımadığı halde, kadınların eğitim, din, düşünce hürriyetlerini kısıtlayan ve hayat tarzlarına el uzatan tesettür yasakları, kısa sürede gençliği ve kadınları politize edecek bir kıvılcıma dönüşüyordu...

Başörtü yasakları hakkında itirazlarımızın başladığı 1986 yılında halkın rağbetini de anlatmak isterim. 12 Eylül öncesinin öğrenci eylemlerine endişeyle ve mesafeyle bakan halk, 12 Eylül sonrasındaki ilk öğrenci eylemlerine ki bu eylemlerin öncüsü kız öğrencilerdi, destek vererek yaklaşıyordu. Hatta ramazan ayında çevre illerden İstanbul camilerini gezmeye gelen teyzeler, bizi de ziyarete geliyor, İstanbul Üniversitesi girişinde açtığımız imza defterine imza atıyorlardı.

Yine 1986 yılında İstanbul Üniversitesi ana giriş kapısının önünde hasır yaygıların üzerinde oturma eylemi yaptığımız bir gün, hemen karşı istikametimizdeki Beyazıt Camii'nden çıkan cuma cemaati, birden toplanarak, kalabalıklaşarak, üniversitenin önüne doğru gelmeye başladı. Kalabalığın ortasında parlak nuranı yüzlü bir kişi hemen seçiliyordu, dikkatli baktığımda Prof. Dr. Necmettin Erbakan olduğunu fark edeceğim bu kişi, saygılı bir şekilde benim de içinde bulunduğum eylem yapan kız öğrencileri selamlayarak yoluna devam etti... “Hanım kardeşlerimiz, hanım kızlarımız bizim başımızın tacıdır, bu zulüm en kısa zamanda bitecektir” diyordu. O süreçte meseleyi siyasi liderlere anlatmakla görevli olan kız öğrenci grubunun içindeydim. Rahmeti Cumhurbaşkanı Turgut Özal Beyefendi de rahmetli Albay Alparslan Türkeş beyefendi de başörtüsü yasaklarına karşıydılar, bizlere müspet ve müşfik cevaplar verdiler. Lider olarak Prof. Dr. Necmettin Erbakan Beyefendinin diğerlerinden farkıysa bizim kendisini ziyaret etmemizi beklemeden bizzat kendisinin eylem ve itiraz alanına gelmesiydi. Daha sonrasında bu hak ihlalini, siyasi söylemi içerisinde sık sık dile getirecekti...

1989 yılında İstanbul Hukuk Fakültesinden mezun olmuş ama örtü yasaklarından dolayı mesleğini yapamayan bir hukukçu olarak itirazlar içindeydim. Konferanslara katılıyordum, Teklif ve Mektup Dergisi'nin yazarlarındandım. Refah Partisi İstanbul İl Başkanı Sn. Recep Tayyip Erdoğan'ın bir çay davetiyle partiyi ziyarete gittim. 20 kişilik bir kadın grubuydu, hayattan, gelecekten, insan onurundan, İslâm âleminin hallerinden söz etti. Refah Partisi'nin Hanımlar Komisyonu kurulacaktı. Birkaç ay sonra İstanbul İl Hanımlar Komisyonu Başkanıydım...

Bu süreçte hem Tayyip Bey'i, hem Erbakan Hocamızı hanımlara karşı saygılı, müşfik, düşünceli ve ön açıcı bulduk. Kısa sürede, bizim ardımızdan Ankara, Bursa, Sivas, Erzurum, Trabzon, Samsun illerindeki kadınlar da mobilize oldular.

"12 Eylül askeri rejiminin siyasal alanı tıkamak adına yaptığı en önemli aksiyonlardan birisi, partilerin kadın ve gençlik örgütlenmesinin yasaklanmasıydı. Kadınların kamu kudreti aracılığıyla sistemin dışına itilmesi, depolitize edilmesi karşısında başta Refah Partisi (RP) olmak üzere siyasal partiler yeni çözüm yolları üretme yoluna gittiler. 1990 yılında RP'nin geçirmiş olduğu siyasal söylem değişikliğine koşut olarak kadın kolları yerine ihdas edilen Hanımlar Komisyonu, cumhuriyet tarihi içerisinde eşine az rastlanır bir şekilde politik sonuçları belirlemiştir. RP Hanımlar Komisyonu üyeleri, sadece partileri için oy talep eden bir parti mensubu olarak değil; aynı zamanda İslamcı kadın bağlamında 1980 sonrası ev ile kamusal alan arasında ihdas edilmiş olan terkinin kitleselleşmesini sağlayan aktör olarak politik alana katılmışlardır.¹

Aslında mütedeyyin kesim için kadınlar, 80'lere kadar daha çok irşad faaliyetlerinde, bilinçlendirme seminerlerinde dinleyici

1 Ömer Baykal JOMELIPS - Journal of Management Economics Literature Islamic and Political Sciences 2017, 2 (2): 117-125.

olarak veya aydınlatıcılar-vaizeler olarak değerlendirilirlerdi. 1967’de konferanslarıyla dikkat çeken Şule Yüksel Şenler ve 1980’de “Bize Nasıl Kıydınız” adlı kitabıyla Emine Şenlikoğlu, bu klasik kadın portresinin dışında, özgün, etkin, dikkat çekici, ferdi çıkışlarıyla yepyeni bir kadın tanımına işaret ediyorlardı... Yine de mütedeyyin kesimin kadınları için kitlesel ve etkinlik içeren bir hareketten söz edemezdik.

80 sonrasında, üniversitelerdeki başörtü yasakları, mütedeyyin kadınların kamusal alandaki taleplerini de içerdiği için - eğitim, düşünce, inanç haklarını ve kişisel hürriyetleri de içerdiği için - tersinden bir basınçla, inançlı kadınları etkin özneler olarak ön plana, toplum huzuruna çıkartacaktı.

Yukarıda bahsettiğimiz gasp edilmiş hakların aynı zamanda politik içerikler taşıyor oluşu, siyasetin gözünden elbette kaçamazdı. Veya cümleyi öğrenciler üzerinden tekrarlayacak olursak; üniversiteli kızların sosyal-siyasal talepler, günü geldiğinde, kendine uygun politik kulvara akacaktı...

Makaleyi hazırlarken Prof. Dr. Necmettin Erbakan’ın 1967 yılında, kurucularının arasında ünlü edebiyatçı Samiha Ayverdi Hanımefendinin de olduğu Türk Ev Kadınları Derneği’nde yaptığı konferansını yeniden okudum.

Dernek daha sonra, 1973 yılında, Türk Kadınları Kültür Derneği adını almış. Samiha Hanım ve arkadaşlarının, kadınlarla ilgili bir derneğin isminde ilk olarak yaptıkları “ev” vurgusu üzerinde ciddi olarak düşünmemiz gerekiyor. Ardından bu “ev” den, “kültür”e geçilmiş. Doğrusu; ev ile kültür zaten aynı hakikatin çocuklarıdır.

Erbakan Hoca’nın iki saate yakın olarak yaptığı bu konferansın 1967 yılında kadın dinleyicilere yönelik olması kayda değer. Hem onun kadınlara yönelik nezaketi, konferansa ciddi şekilde

hazırlıklı gelişi hem de kadınların bu sosyolojik değerlendirmelerle dolu konferansa rağbet göstermeleri gerçekten kayda değer...

“Doğu’da, Batı’da ve İslâm’da Kadın” başlığını taşıyan konferansta Erbakan Hoca, Doğu âlemi olarak adlandırdığı Sovyetik blok ile, Batı âlemi olarak adlandırdığı kapitalist sistemi mukayese ediyor. İktisadi sistemleri, sosyal yapıları ve dünya görüşleri kulvarında değerlendirmeler yaparak ardından İslâm’ın kadınlara verdiği değere, bu değerlerle kurduğu dünya görüşüne geliyor... Kitabı sosyolojik bilgilendirmelerin yanı sıra, konferansta kendi izlenimlerini de aktarıyor. O sıralarda yeni döndüğü, Leipzig ve Berlin’deki iki fuardan izlenimler, Fransa ile Çekoslovakya’dan karşılaştırmalı anlatımlarla salondaki dinleyiciler nezdinde gerçekçiliğini katmerlendiriyor.

Doğu blokundaki kadınların, materyalist bakış açısı altında nasıl da ezildiğini, Batı âleminde ise adeta ticari meta hâline indirgenmesini eleştiriyor. İslâmın kadına tanıdığı hürriyeti, insan onurunu, aile kavramını anlatıyor, annelerin ayakları altında olan cennetten bahsediyor... Maddeyle mana arasında gerçekleştirdiği kıyaslamalara dayalı tezin temelinde, insanın kim ve ne olduğuna dair ciddi iddialar ve tanımlar getiriyor. Kadınların değerinden, anneliğin yüceliğinden bahsediyor.

2021 yılında artık geçen yüzyılda kalmış bu konferansın üzerinden denizler geçti. Her şeyden önce, Doğu/Batı gerilimi yıkıldı. Bununla birlikte asla gerilimsiz sayılmayacak bir dünyadayız. 1989’da Sovyetlerin yıkılışından sonra, Batı nezdindeki yeni tehlike; İslâm toplumları olarak belirlendi. Politik kamplaşma eskisini aratmayacak sertlikte işgallerle, savaşlarla, ırkçılıkla, islamofobi ile devam ediyor.

Peki İslâm kadınları, aynı kadınlar mı? 1967’den beri onlar da çok değişmediler mi? Batı olarak adlandırdığımız kapitalist sistem, lüks tüketim, moda ve algı talepleri, medya, internet

ortamı gibi küresel dönüşümlerle, artık farklılıklara dayalı eski duvarları delik deşik etmiş durumdadır. Sözelimi Ankara’da aynı konferans salonunda bugün toplanacak olan kadınlar, evet Doğru Blokuna veya komünizme sempati duymayacaklardır belki ama kapitalizme yönelik ciddi eleştirileri de olmayan kişiler olacaktır. Ya “ev kadınları” vurgusu? Ev kadınlığı o kadar indirgenmiş, üzerinde öyle çok tepinilmiş bir ifadedir ki bugün ona sahip çıkacak kadın yok denecek kadar azdır. Ben buna modern zamanlardaki evsizliğimiz diyorum. İstanbul Sözleşmesi bağlamında tartıştığımız “cinsiyetsiz toplum” idolü mesela, bugün muhafazakâr kesimdeki kadınların kayda değer çoğunluğunun tepkisizlikle karşıladığı, hatta normalleştirdiği bir durum. Bir meseleyi ortaya koyarken İslâm buna ne der diye sormadığımızdan her görüşten kolaylıkla etkileniyoruz. Yani eskisi kadar kolay değil düşünsel kategorileri kalın çizgilerle çizebilmek. Samiha Ayverdi gibi büyük bir edebiyatçı ve önemli bir düşünce insanının, hareketin ilk başında kullandığı “ev” ve “kültür” kelimelerini niçin kullanmıştı acaba?

Son günlerde sıkça duymaya başladığımız bir vurgu var: 94 Ruhu... 1994 yılı Refah Partisinin Türkiye’de kazandığı büyük başarı ve büyükşehir belediye başkanlıkları başta olmak üzere politikaya vurdukları mührün tarihe geçtiği yıldır. 27 Mart 1994 seçimlerine hanım komisyonlarının gayreti damgasını vurmuştur. Prof. Dr. Necmettin Erbakan ve Recep Tayyip Erdoğan öncülüğünde kısa sürede domine olmuş bir güce dönüşen Refah Partili kadınlar, tüm dünyanın dikkatini üzerlerine çekmiştir. “94 Ruhu” dendiğinde; samimiyet, inanç, dostluk ve dayanışma üzerine üflenmiş bir ruhu anlamak gerekir. Bu yolda fedakârlık ve vefa vardır...

1985 yılında henüz çok genç bir partiyken, Refah Partisi Şişli İlçe Teşkilatında görevli Abdülmecit Yücel ağabeyimizin, doğum sırasında vefat eden eşini morga kaldırıp, bebeği de yengesine

teslim ettikten sonra, koşarak gelip teşkilatta tuttuğu nöbetin ruhudur o... Erbakan Hocamız bunu, “davaya sadakat” olarak aktarmıştır hanım komisyonlarına... Partide, “Hak Nizam” için çalışan hanımlar, cihat ettiklerinin bilincindedir... Erbakan Hocamız, hanım komisyonlarından “mücadele kardeşlerimiz ve mücadele kızlarımız” olarak bahseder...

1994 yılında seçim öncesi, son hanımlar komisyonu divanımızda, niçin geç geldiğini biraz da kendisine yakıştıramayarak - çünkü çok çalışkandı - sorduğum Gaziosmanpaşa Hanımlar Komisyonu Başkanı Ayşe Güneş’in, “evdeki okuma yeni bitti, ben de koşarak geldi” deyişini, 400 kişinin önünde başını hafifçe önüne eğerek, “bugün annemi ahirete yolcu ettik” deyişini, herkesin sessizce ağlayarak ama toplantıyı da büyük bir ciddiyetle tamamlamasını sağlayan ruhtur o. Erbakan Hocamızın ifadesiyle; 94 ruhu, vakar ve azimet ruhudur.

Hilal Azak’ın hanımlardan pek de kimsenin talip olmadığı Beşiktaş ilçesinde sabırla yaptığı çalışmalardan birisi; “Anayasalar ve Darbeler” konulu panelimizde rahmetli Burhan Kuzu Hocamız moderatördü. O yıllarda bile başkanlık sistemini tartışıyor-duk, nereden duymuşsa rahmetli Başbakanımız Adnan Menderes’in Yassıada davalarından ismini işittiğimiz Ayhan Aydan Hanım da dinleyici olarak katılmıştı. Darbelere karşı durduğunu ve siyaseten bizleri ilgiyle izlediğini söylemiş, bir çay içmiş, ayrılmıştı... Ulaştığımız her yeni kişi bizim için büyük bir fetihtir o yıllarda... Erbakan Hocamızın ifadesiyle; 94 ruhu, kalpleri fetih ruhuydu...

Şişli Hanımlar Komisyonu Başkanımız Nigar Aslan, ilçe nüfusunun neredeyse üçte birini oluşturan azınlıkların kapısını çalmayı da ihmal etmezdi. Bir kapı çalışmasına ben de katılmış, Yerçan Teyzeyle tanışmış, kendisinden paskalya çöreği tarifi almıştım. Sadece üye kazanmak, oy toplamak değildi derdimiz o yıllarda, biz yaptıklarımızı Allah rızası için yapıyorduk, kapıları

Allah'ın selamı ile çalışıyorduk... Erbakan Hocamızın ifadesiyle; 94 ruhu, selam ruhudur.

1994 ramazanıydı sanırım, şubat ayındaydık, yılda bir kere Florya'da bir lokantada teşkilat iftarı olurdu. O sene ilk kez hanımlara da yer ayrılabilirdi, çok paramız olmazdı, var olanı da paylaşırdık zaten, iftar sonrasında artan küçük reçel ve üçgen peynirleri toplamış, ertesi gün hepsini sabunlu bezlerle silmiş, yoksul mahallelerdeki kardeşlerimizle paylaşmak üzere götürmüştük. Çalınmadık kapı bırakmamak üzere yılmadan çalışıyorduk. Bugün olmuş kandil günleri simit yerken boğazıma takılır. Ümraniye'den Aysel Hanım, küçük çocuğu elinde, kapı kapı gezip hal hatır sormuş, partimizin selamını kandil simidiyle birlikte kapıları açanlara bırakmış, oğlu hep eteğinden çekerler anne bana da ver dermiş... Evladına bir tek lokma vermeden gün boyu çalışan, çalışırken de dudakları çatlayan inançlı kadınların ruhudur 94 ruhu... Erbakan hocamızın ifadesiyle; 94 ruhu, fedakârlık ruhudur.

1994 yılındaki seçimlerde Bakırköy'de sandık başında bebeğini düşürdükten sonra, kan revan içinde ama sandığı terk etmeyen kadınların ruhudur. Mahalle arasında, sinema salonunda, kahvehanede, düğün salonunda, velhasıl bulduğu her boşlukta etrafına topladığı insanlara memleketten dünyadan haberler verirken, bebeğine veremediği sütler, pardösüsünden taşan annelerin ruhudur... Bağcılar'dan Fatma Can, Köln'den Güleser Topuz ile sütlerimizi akıttığımız bir davadır bu. Çocukların da annelerin de fedakârlık gömleğini giyindiği yıllar... Erbakan Hocamızın ifadesiyle; 94 ruhu, imanın zaferidir.

Filiz Arancı'nın 80'lik babasından aldığımız cesaretle gece yarılarında Yalova'da kapıları çaldığımız günler. Bahtışen Kiper'in arabasına sekiz kişi bindiğimiz zamanlar. Şile'deki çalışmalara konfeksiyon atölyesine kumaş taşıyan bir kamyonetle koştugu-

muz zamanlar. Kamyonetin arkasını açar, marşlar söyleye söyleye giderdik. Zannediyorum o kamyonetle gidin deseler, Ay’a kadar gidebilirdik. Millete partimizi öğretebilmek için, bindiğimiz minibüslerde, “sağda Refah Partisi’nin önünde indirebilir misiniz?” derdik. Bayrampaşa’dan Nurten Günaydın, bunun parti çalışması sayılması gerektiğini söylemişti de ne çok hoşumuza gitmişti...

1994 ruhu, çaldığı kapıdan kovulduktan sonra, diğer kapıya yüzündeki gülümseme hiç bozulmadan dönebilecek kadar sabırlı ve sebatkâr insanların ruhudur... Erbakan Hocamızın ifadesiyle 94 Ruhu; fikrinizi anlattığınız kişilere hiç olmazsa bir kere bile olsun “evet” dedirtebilmektir. Güçlü hatibelerimizden Saliha Can, “gülümsemekten yanaklarım ağrıyor” derdi. Kimseyi kırmazdık, herkesin derdini dinlerdik, davet edildiğimizde ayakkabılarımızı çıkartıp; yerde, divanda, sandalyede oturur, yaşlıların, hastaların, yoksulların, dullarını, yetimlerin gönüllerini alırdık... Erbakan Hocamızın ifadesiyle 94 ruhu; milletimizin silkinişi ve halkımızın ruhuydu...

Erbakan Hocamız, vazifesi veya makamı ne olursa olsun her kadının saygıya layık olduğunu söyler ve her haletiyle bunu size hissettirecek bir centilmenliğe sahipti. Hanımlara saatlerce verdiği derslerden asla yorulmaz, üç ders önce verdiği örneğe rahatlıkla atıf yapar, size denizi anlatmaya bir damlayı tarif etmekten başlardı. Biz hanımlara “büyük hayalleriniz olmalı, sizler Hz. Hatice Validemizin evlatlarısınız, kendinize değer verin, yüksek ideallerin temsilcisisiniz” derdi. O konuşurken, yüreğimiz cesaretle dolup taşardı...

Mütedeyyin kesimin kadınlarına başı dik, kendinden emin, onur, irade ve sorumluluk sahibi olmayı fısıldayan ve bu söylemi fikri-siyasi bir harekete dönüştüren büyük bir öncüydü Erbakan Hocamız.

Onu rahmetle yâd ediyoruz.

GENÇ ERBAKAN

Tacettin Çetinkaya*

Giriş

Millî Görüş Lideri Prof. Dr. Necmettin Erbakan Hocamız yaşadığı dönemde çığır açan bir önderdi. Bütün ömrünü ülkenin ve tüm Müslüman topluluklarının maddi ve manevi kalkınmasını sağlamak için geçirdi. Tek kişi olarak çıktığı bu kutlu yolda yoğun bir tempo ile çalıştı, gayret gösterdi, önemli neticeler aldı...

Hocamız bir liderdi. Liderler kavram oluşturlar, yeni bir sistemle yeni bir yol ve yeni bir çığır açarlar. Tıkanıklığı giderirler. Birikimi, davranışı ve söyledikleri kitleleri etkilerler ve insanları peşinden sürüklerler. Heyecan verirler. Onlar sevilen, sayılan karmatik insanlardır. Erbakan Hocamız bu özelliklerin tamamını en mükemmel bir şekilde kendisinde toplamış bir şahsiyetti.

Erbakan Hocamız, gücünü inancından, davasına bağlılıktan, memleketini ve milletini sevmesinden, deha derecesinde zekâsı ve güçlü kavrayışından alıyordu.

Çıkacağı bu yola çok genç yaşlarından itibaren kendini hazırladı.

* Eğitimci

Büyükleri ve bağlı olduğu zatlar yetişmesinde rehber oldular.

Bu çabası neticesinde kendisinde ulvi ve cihanşümül bir gaye oluştu. “Hakkı tutmak, iyiyi sağlamak ve kötülükle savaşmak. Milletimizin fitratında mevcut ahlâk ve fazileti kuvveden file çıkarmak ve bu sayede cemiyetimize nizâm, huzur, içtimai adalet ve vatandaşlarımıza da saadet ve selâmet getirmek...”¹

Bu yazının konusu “Genç Erbakan” olduğuna göre; kişisel inşasının merhaleleri, idealleri, engelleri, azmi ve gayreti, bir ibadet olarak gördüğü ülkesine ve insanlığa hizmet aşkı...

“Bir çiçekle bahar olmaz.” diyen kişiye “Elbette bir çiçekle bahar olmaz, ama her bahar bir çiçekle başlar...” diyerek yalnız başına çıktığı yolda milyonları peşine taktı.

Amacımız Erbakan örneğinde bir genç inşasının yol haritasını çıkarmak, gençlere model olacak bir şahsiyetin gençlik yıllarından kesitlerle örnek sunmaktır.

Peki kimdir bu “Genç Erbakan?” Nasıl bir ortamda yetişti? Nasıl bir eğitim aldı? Neler yaptı?

Mehmet Sabri Bey, Kamer Hanım

Kozanoğulları Beyi’nin kardeşi Hüseyin Bey’i Sultan II. Abdülhamid Han himayesine alır ve sarayda görevlendirir. Oğlu Mehmet Sabri (Erbakan) Sultan Abdülhamid’in bursuyla Medrese-i Kudat’tan (hukuk fakültesi) sonra, başta Erzurum, Sinop, Kayseri ve Trabzon olmak üzere Anadolu’nun çeşitli bölgelerinde ağır ceza reisliği yapar. Saygın bir insandır, adil kararlar verebilmek için her bir davanın üzerinde günlerce çalışır, tefekkür eder. Tam bir Osmanlı efendisi, dini ve mesleki eğitimini iyi

1 26 Ocak 1970’de kurulan MNP (Milli Nizam Partisi)’nin Kuruluş Beyannamesi.

almış biri olarak çocuklarının eğitimine çok ehemmiyet vermiş, yetişmesine azami itina göstermiştir.

Kamer Hanım, Şeyh Şamil'in torunlarından Fevzi Bey'in kızıdır. Fevkalade dinine bağlı birisidir. Çocuklarına bütün şefkatini verir. Çocukların terbiyelerin ve ilk dini eğitimleri üzerinde titizlikle durur.

Necmettin, Cumhuriyet'in kuruluşunun üçüncü yılı, 29 Ekim 1926'da Sinop'ta doğar. Bu gürbüz, beyaz ve yuvarlak hatlı güzel yüzlü güzel bebeğin kulağına Sabri Bey ezan ve kameti okuduktan sonra üç kere adını tekrarlar. "Necmettin, Necmettin, Necmettin!..." Necmettin, Kamer Hanım'ın büyük dedesi Necmettin Bey'in adıdır.

Evlerinin tam karşısındaki Kayseri Laleli Camii'nde arkadaşlarıyla gün boyu oyun ve koşuşturmadan sonra oyun gibi çocuğu namazlarını kırlarlar. Cami çevresinde akan hayat iz bırakan önemli bir dönemdir.

Trabzon'daki evleri Pertevpaşa Konağı'nın bahçesi Necmettin'in devlet başkanlığında arkadaşlarıyla beraber kurduğu "Lanlako" devletinin topraklarıdır.

Sınıfta hep ön sırada oturur. Sorulan soruya verdiği akıllıca cevaplar öğretmenlerinin dikkatini çeker. İlkokulda iken liseye giden abilerinin kitaplarını okumaktadır. Öğretmenleri bu çocuğu gelecekte çok büyük işler yapacağını söylemektedirler.

Fatih Camii

Emekli olup İstanbul'a gitmeye karar verince, Sabri Bey İstanbul'u, manevi atmosferi nedeniyle de Fatih Camii civarını tercih eder. Camie yakın bir eve yerleşirler. Burası özellikle seçilmiştir. Fatih Sultan Mehmet'e yakın olmak, çocuklarını bu atmosferde yetiştirmek, bölgedeki iyi okullarda okutmak asıl arzularıdır.

Sabri Bey, beş vakit Fatih Camii'ndedir. Çok sevdiği Yavuz Sultan Selim'i her gün ziyaret eder. Yavuz'un İslâm dünyasındaki birlik ve beraberliği tesisi, hilafeti güçlü hâle getirmesi, "İslâm Birliği" ni kurması bu sevginin sebebidir belki de. Sevgisi ve duası, "İslâm Birliği" için bir ömür mücadele eden oğlu Necmettin'de tezahür etmiş olabilir.

İstanbul Erkek Lisesi

Necmettin, dönemin en iyi okulu İstanbul Erkek Lisesi'ne kaydedilir. Okul, Osmanlı döneminde bu günkü İMF'nin karşılığı "Düÿûn-u Umûmiye İdaresi" binası olarak kullanılmış muhteşem bir bina. Emperyalist batılı devletler bu yolla Osmanlı Devleti'nden alacaklarını tahsil etmekte, topladıkları paraları da binanın alt katındaki kasalara doldurmaktadırlar.

Gördüğü bu manzara onu çok etkilemiştir. Batı'nın emperyalist ve sömürgesi zihniyetinin bu resmi zihninde kalıcı iz bırakmıştır. Bu iz hayatı boyunca Batı'nın sinsi planlarını ortaya koyma ve hedeflerini bozma mücadelesinde; faizsiz ve borçsuz, kendi kaynaklarını kullanarak kalkınmaya dayalı bir ekonomik modeli savunması ve uygulamasında önemlidir. Refah Partisi iktidarında, ilk yapacağı işlerden birinin İMF'yi göndermek olması bu sebeptedir.

Okul Müdürü Şerif Bey babasının arkadaşı, Necmettin ile yakından ilgilenmek istiyor. O'nu koruyup kollamaya özen gösteriyor. Tahtaya kaldırıp mahsus çok kolay sorular soruyor ancak anlıyor ki en zor soruları da sorsa bu çocuk biliyor. Soruları daha da zorlaştırıyor ama onları da hiç zorlanmadan yapıyor.

Öğretmenler odasında, "Yahu, okula bir çocuk geldi ki sormayın! Bakın daha birinci sınıfta, şunları şunları sordum, o da şöyle şöyle cevaplandırdı." diye anlatıyor. Okulun bütün öğretmenleri Necmettin'i, zekâsı ve çalışkanlığı ile kısa sürede tanıyorlar.

Matematik öğretmeni, Cemal Dönmezer, çok konuşulan bu çocuğa birkaç ders verir, sözlü yapar Necmettin'i sınar, tahtaya kaldırır; "İki kenarı arasındaki açıları eşit olan iki üçgen birbirine eşittir. Bunu ispat et bakalım." diye sorar.

Necmettin anlatıyor, öğretmen dikkatle dinliyor. Bir daha anlatmasını istiyor, O tekrar anlatıyor. Hoca tekrar hayran hayran dinliyor. Hayretler içinde diyor ki; "Yahu bu nasıl iş? Ben bütün dikkatimle dinliyorum. Seni bana söylediler, methettiler... Konuşman da öyle. Bir konuşuyorsun ki ne bir kelime çıkartabiliyorum, ne bir kelime ilave edebiliyorum. Nasıl yapıyorsun sen bu işi?"

"Farkında değilim Hocam, siz sordunuz ben de anlattım... Siz arzuladığınız cevabı verdim."

İstanbul Erkek Lisesi'nden 1943'te birincilikle mezun olur. İTÜ Makine Fakültesi'ne birincilikle girer. Lise birincisi olarak sınavsız girebileceği hâlde, sınava girer, aldığı yüksek puanla ikinci sınıftan başlar.

Merkez Efendi'de Yaşanan Manevi Yoğunluk

Aynı yıl Sabri Bey vefat eder. Merkez Efendi'de okunan mevlidi dinleyen Necmettin iki saat boyunca ağlayarak o güne kadar hissetmediği manevi bir duygu yoğunluğu yaşar. Babasının vefatı ve camideki merasim, yaşadığı ruh hâli Necmettin için bir dönüm noktası olur. İslâm'ın ne olduğunu daha iyi anlamasına vesile olur. İslâmi şuurla kazanmak, İslâm'a bağlanmak, bunun dışında her şeyin boş olduğunu anlamak bakımından çok büyük tesir bırakır. Hayatında özel izler bırakan o anları unutamaz.

Manevi İnşa, Gümüşhanevî Dergâhı, Zeyrek Camii

Kur'an'ı Kerim'i derinlemesine inceler. İtikadı sağlam, ilmi kariyerleri yüksek son dönem Osmanlı âlimlerinden çok genç yaşından

itibaren tefsir, hadis, akaid, amentü şerhi, Esmâ-i Hüsna şerhi dersleri alarak bir âlim kadar dini ilimlere vakıf olur.

Fatih Camii'nde Hünkâr Mahfilî'nin altında Muhaddis İbrahim Efendi'den hadis dersleri, müderris Hüsrev Hoca'dan tefsir okur.

Celal (Ökten) Hoca, Şeref Hoca, Cemal Hoca, Ömer Nasuhi (Bilmen) Efendi, Bekir Hâkî (Yener) Efendi'nin derslerini takip eder.

Gümüşhanevî Dergâhı şeyhi Serezli Hasip Efendi'ye intisab eder. Abdülaziz Bekkine ve Muhammed Zahid Kotku efendilerden aldığı tasavvuf terbiyesi bu gelişimini taçlandıracaktır.

Sultanbaba, Somuncu Baba, Bolvadinli Yörükzâde Ahmet Fevzi Efendi, Mahmud Sami (Ramazanoğlu) Efendi, Kayserili Hacı Hasan Efendi, Mahmut (Ustaosmanoğlu) Efendi... bunlardan sadece bir kısmıdır.

Gençlik yıllarında Necip Fazıl Kısakürek, Ali Fuat Başgil, Nurettin Topçu, Osman Yüksel Serdengeçti, Eşref Edip Fergan gibi mütefekkirler ile de irtibat hâlinde olmuştur.

Hayatı boyunca her teşebbüsünde, açtığı her çığırda doğru kararlar vermesinde, bu sağlam dayanaklar önemli birer dayanak olmuştur.

Gümüşhanevî ve sonrasında İskenderpaşa; İslâm'ın hayatın içinden çıkarılmaya başladığı bir dönemde, İslâm esaslarının uygulanmasında önemli vazifeleri icra etmesi ve tarikat usulleri önemlidir. Genç Erbakan'ın yetiştiği bu ortam daha sonra siyasette yeni bir çığır ortaya koymasında, "Millî Görüş" siyasi hareketinin şekillenmesinde temel unsurlar olmuştur.

Ahmet Ziyaeddin Efendi; sahip olduğu ilmi birikimi, temsil ettiği tasavvuf geleneği, irşat vazifesini, tekkesini, halifelerini hülasa tüm nüfuzunu İslâm'ın hizmetine sunarak birleştirici,

bütünleştirici bir görev üstlenmiştir. Her alanda İslâm toplumu inşa etmek istemektedir. 93 Harbi başlayınca müritleri ile beraber tekkeyi kapatarak cihada gitmiş ve düşmanla savaşmıştır. Osmanlı'nın son döneminde ama yeni döneme çığır açabilecek önemli çalışmalar yapmıştır. Dergâhını Babîâlî'nin tam karşısındaki Fatma Sultan Camii'ne taşıyarak devrin siyasileri ile yakın ilişkiler geliştirmiştir. Sultan Abdülhamid kendisine çok değer vermektedir. Siyasi alanda da etkin bir şahsiyet olarak Abdülhamit'in İslâm Birliği politikasını destekleyerek kendi halifelerini çeşitli İslâm ülkelerinde İslâm Birliği için çalışmak üzere görevlendirmiştir.

Tasavvuf anlayışında toplumsal hayatın ihmal edilmemesini savunmuştur. Osmanlı'da Batı kaynaklı bankacılık kurulunca faizden kaçınmak, bankaların gücünü kırmak, toplumu faizden korumak, ihtiyacı olanlara borç para vererek yardım etmek, iş kurmak isteyenlere ortaklık yoluyla sermaye sağlamak için yardımlaşma sandığı kurmuş, halifelerine de gittikleri beldelerde yardımlaşma sandıklarını kurmalarını istemiştir.²

Matbaa kurarak eserlerin basılmasını sağlamış, şehirlerde kütüphaneler tesis ettirerek toplumsal eğitime katkı sağlamıştır. Nihai hedefi; fikriyle, imanı ile ahlâkıyla kemale ermiş şuurlu Müslümanlardan oluşan bir İslâm toplumu meydana getirmektir. Bu anlayışla görevlendirdiği halifeleri de gittikleri yerlerde bu çalışmalarını icra etmişlerdir.³

Bu gelenek sürdürülmüş, genelde üniversite talebelerinin müdavimi olduğu dergâh, okumak, araştırmak, Müslümanlar arasında irfanı geliştirme çalışmalarına ağırlık verdiğinden dolayı İskenderpaşa "Görünmeyen Üniversite" olarak anılmıştır.

2 Sedat Özgür, Necmettin Erbakan ve Gümüş Motor, s 52, İlke yayınları, 2019, İstanbul.

3 Ahmed Ziyâeddin Gümüşhanevî, Rukiye Aydoğdu Demir, DİB yayınları, 1. baskı, Mart 2019, İstanbul.

Muhammed Zahid Kotku'nun desteğiyle Necmettin Erbakan'ın kurduğu "Gümüş Motor Fabrikası" Gümüşhanevi'nin başlattığı "Yardım Sandıkları" ile faizsiz sermaye oluşmuştur.

Teknik Üniversite

Teknik Üniversite, döneminin en iyi üniversitesidir. Sınıf atladığı için "Toy" lakabı yanında "Derya Necmi", "Yarım Dünya" diye anılır.

Zeyrek Cami ile irtibatı devam eder. 22 yaşında genç asistan Erbakan, Üniversitenin tarihinde bir ilk olarak asistan unvanıyla derse girer.

Namazlarını merdiven altında kılmaktadır. Sonrasına namazlarını, mescit hâline getirdikleri Dolmabahçe Sarayı'nın arkasındaki bahçedeki bekçi kulübesinde kılarlar. Burası ayrıca önceden belirlenen konular üzerinde sohbetlerin yapıldığı bir yerdir. Namazdan sonra içlerinden hemen fark edilen, uzun boylu, gür saçlı, gayet şık giyinen zarif biri konuşma yapmaktadır. İslâm dünyası, emperyalist güçler, Türkiye'nin geleceği, üzerinedir konuşmaların konuları... Konuşması çok etkileyicidir. Her hâliyle, namazdan sonra yaptığı konuşması hayran hayran dikkatle dinlenir. Kendi kendine bu gencin çok farklı bir zat olduğu kanaati hâsıl olur. "Kim bu arkadaş?" diye sorunca "Necmettin Erbakan, Teknik Üniversite'de çok meşhur, son dönemin en parlak öğrencilerinden."⁴ derler.

Mühendislik Yerine Üniversite Hocalığı

Abdülaziz Efendi, "Üniversitede kalın, hoca olun." demektedir. Üniversitede kalmak, mahrumiyettir, memur kadar maaş almaktır. Mühendislerin itibarı vardır, maaşları yüksektir. Ama

4 Recai Kutan anlatımı.

mürşidin sözlerini dinleyenler, asistan, doçent ve profesör olurlar; üniversitede talebe yetiştirirler. Kısır bir dönemde dindar, şuur- lu, irfanı yüksek bir nesil oluşur. Halefi Mehmed Zahid Kotku Efendi de “İskenderpaşa Dergâhı”nda “Görünmeyen Üniversi- te” olarak yetişen kadroları sanayiye, devlete, sosyal alanlara, özel- likle de siyasî çalışmalara yönlendirmiştir. Bu kadrolar sonraki yıllarda özellikle siyaset alanında ülkenin yönetim kadrolarında söz sahibi olacaklardır.

Mihraklaşma

Mihraklaşma Genç Erbakan’ın hayatındaki en önemli me- ziyetlerinden biridir. Hayatının her evresinde yaptığı işe odak- lanmıştır. Ona göre odaklanma; konu üzerinde araştırmalar, aka- demik çalışmalar yapmak, ehliyetli kişilerle görüşmek, herkesi sabırla uzun uzun ve sözünü kesmeden dinlemek, siyasetteki yol arkadaşlarıyla, partinin istişare kurullarıyla ve teşkilatlarıyla is- tişareler yapmak; nihayetinde büyüklerinin onayını da aldıktan sonra karar vermek ve planlayarak uygulamak. Bu süreçler hayatı boyunca hatasız/en az hata ile karar almasını sağlamıştır. “Adil Düzen” çalışmaları bu yolla yapılmıştır.

Almanya’ya Gidişe İzin Çıkıyor

Motorlar Kürsüsü’nde hazırladığı yeterlilik tezindeki başarı- sından dolayı üniversite Necmettin Erbakan’ı araştırmalar için Almanya Aachen Teknik Üniversitesi Motorlar ve Termodina- mik bölümüne gönderecektir.

Abdülaziz Efendi’ye karşı çok saygılı ve edeplidir. Bütün iş- lerini ona danışır, iznini alır, tavsiyesi kendisi için emirdir. Ha- yatının dönüm noktaları olan okulda asistan olarak kalmak,

akademik çalışmalar yapmak, Almanya'ya gidiş, Gümüş Motor teşebbüsü, Odalar Birliği'ndeki görevleri, siyasete girişi... daima büyüklerinin izinleri ve talimatları neticesinde olacaktır.

Mürşidi Almanya'ya gitmesinden yanadır. Ancak Necmettin'in "Ağabeyim" diye bahsettiği Bolvadinli Yörükzade Ahmet Fevzi Efendi'yi ziyaret etmesini ister.

"Ooo, Necmüddin Hocaa! Hoş geldiün!"

Necmettin Erbakan, Yahya Oğuz'la beraber ziyaret ettiklerinde Yörükzâde, "Ooo, Necmüddin Hocaa! Hoş geldiün!" hitaplarıyla çok sıcak karşılar.

Yörükzade'nin çok genç bir üniversite asistanına "Hoca" hitabı verilen kıymettir. Bu hitap bundan sonra "Hoca, hocam, hocamız..." şeklinde devam edecek bir keramettir. O nezaketi, bilgisi, güzel hasletleri, yetiştirdiği kadrolar, siyasete verdiği ayarlar, yapıcı, uzlaşmacı ve çözüm üreten hâli ile her kesin hocasıdır.

İstanbul'a gelen Yörükzâde ve Abdülaziz Efendi ile bir hafta tartışırlar. Yörükzâde, "Bunları Avrupa'ya göndermeyelim, bozulabilirler. Avrupa'da ahlaksızlık ifsad edicidir." derken Abdülaziz Efendi ise Avrupa'yı ve dünyayı tanıyan, dil bilen yetenekli fertlere de ihtiyacımız var, göndermeliyiz, demektedir. Neticede izin çıkar.

Abdülaziz Efendi, Genç Erbakan'ı uğurlamak için rıhtıma kadar gelmiştir. Son kez göreceği müridini ağlayarak uğurlar. Çünkü Erbakan, 1953 yılında döndüğünde Abdülaziz Efendi'nin vefat ettiğini öğrenecek ve mürşidi için çok ağlayacaktır.

Muhammed Hamidullah da aynı gemidedir. Gemide uzun sohbetler yapma imkânı bulurlar. Yolculuk sürecinde de Karadenizli tayfalarla, Hamidullah'ın imamlığında namazlarını kılarlar.

Almanya

Erbakan; İkinci Cihan Savaşı'nda yenilmiş, yıkılmış, tarumar olmuş Almanya'nın yeniden dirilme çabaları ve kararlılıklarını şöyle anlatacaktır: "Biz ilk defa 1951 senesinde Almanya'ya gittik. Dünya Savaşı 1945'te sona ermiş, ama anlaşmalar vesaire derken 1947 olmuştu. Gittiğimiz zaman hatta şaşırдық, eyvah bu yıkık şehirde mi oturacağız! Üniversitenin camları yok, kaloriferler çalışmıyor, profesörler paltolarıyla derslere giriyorlar, ama azimliler. Binada bir takım kurşun yaraları var. Biz bu tezleri hazırlarken üniversitenin laboratuvarında yer olmadığı için yakınındaki bir garajı kiraladık. O garajda yeniden baştan sona kadar laboratuvarı kurduk. Bugünkü Almanya o zor şartlar altında yola çıkarak geldi."⁵

Aachen Teknik Üniversitesi'nde orduya ait DUL Araştırma Merkezi'nde Prof. Schimit ile birlikte çalışır. Proje deneysel ve teorik olarak çok büyüktür. İşe hemen adapte olur, bütün problemleri çözer. Bir buçuk yılda projeyi tamamlar, ekiptekileri onu hayranlıkla izlerler. Hedefi; hem dizel hem benzinli motorlarda yanan bir yakıt geliştirmektir. Ya da öyle bir motor geliştirmeli ki her iki yakıtı da kullanabilsin.

Çalışma arkadaşları, onun insani yönünden etkilenirler. İlk geldiği günden itibaren araştırma merkezindeki herkesle aralarında bir sempati oluşur. O sempatik arkadaş, çok iyi bir dosttur.

Birisi doktora olmak üzere üç tez hazırlar. Çalışmaları akademik ve sanayi çevrelerinin dikkatini çekince Deutz Motor Fabrikası'nın davetiyle her türlü yakıtla çalışabilen içten yanmalı motorlar üzerinde çalışır. Bu işi kabul etmesinin altında Deutz'deki bilgi tecrübelerine ulaşabilmektir. Başarılı tezler hazırlar, takdirler alır.

5 Prof. Dr. Necmettin Erbakan, Sanayi Davamız - Konferans, Milli Gazete Yayınları No 1, Fatih Yayınevi Matbaası, İstanbul.

Bütün akademik tezlerini yayın hâline getirir. Alman profesörlerin teknik yayınlarını ve bizzat İTÜ'ye davet ederek verdirdiği konferanslarını Türkçe'ye çevirir, yayınlayarak Motorlar Kürsüsü için önemli ilmi kaynak sağlar.

Maxime Rodinson'un "Muhammed'in İzinde"⁶ kitabını tercüme eder.

Bütün bu eserlerinin yanı sıra "İslâm ve İlim" konferansıya başlayan konuştuğu, kaleme aldığı, tercüme ettiği yüze yakın eser üreterek "Millî Görüş" fikriyatının yazılı kaynaklarını hazırlamıştır.⁷

"Siz Her Şeyinizi Bizden Aldınız."

Alman profesörlere şöyle bir konuşma yapar: "Bakınız siz her şeyinizi bizden aldınız. Hâlbuki farkında değilsiniz. Biz sizden bir makine bir metot alsak siz bizden patent hakkı istiyorsunuz. Biz sizden patent hakkı istesek acaba bize ne ödeyeceksiniz?

Siz onluk sayıyı ve dört işlemi bizden öğrendiniz. Her dört işlem yaptığınızda 1 para patent hakkı ödeseniz 10 tane Almanya'yı, 10 tane İngiltere'yi ödeseniz yine de Müslümanların patent hakkını ödeyemezsiniz.

Avrupalı tefekkür edemez. Niçin? Lisanında bir Lafza-i Celal yok, tevhit yok, tefekkürü zirveye ulaşamamış, ilim yapamaz, ilim gelir bir yere tikanır, mutlaka bir Müslüman gelip olun elinden tutup yolu açması lazım.

Bakin siz şimdi bir türbülans olayını matematikle çözemiyorsunuz. Çünkü bunu çözecek mefhumunuz yok. Ama inşallah biz yarın Türkiye'de hükümet olacağız. Bir Manevi İlimler Üniversitesi kuracağız ve bu manevi ilimler üniversitesinin açılışına sizleri de davet edeceğiz.

6 Özdemir Basımevi, İstanbul, 1973.

7 Prof. Dr. Necmettin Erbakan, Erbakan Külliyyatı, Derleyen ve Yayına Haz. Tacettin Çetinkaya, Mustafa Uzun, MG V Yayınları, 2014, Ankara.

Batılılar sadece manevi bakımdan değil müspet ilimler bakımından da bir çıkmazın içindedir. Kur'an-ı Kerim'den ilham alan Müslümanların ilimlerin yeniden önünü açmasına muhtaç durumdayız.”⁸

Mektup

Genç Erbakan, Almanya'da Mürşidi Abdülaziz Bekkine Efendi'ye hâlini arz edip duasını almak için 24 Nisan 1952 tarihli mektubunda; katıldığı üst düzey bir toplantıda şahit olduğu konuşmaları aktarır. Mektup, bir genç için üslup, içerik, dikkat çektiği hususlar açısından son derece önemlidir: Konferansı veren Amerikan - Alman Petrol şirketi ESSO'nun Almanya teşkilatı Genel Müdürü Dr. Sven Von Müller adlı bir milyarderdur. Konferansın konusu “Arabien - Heute (Arabistan-Bugün)”dur. İslâm dünyasına yönelik sinsi planlar, Ortadoğu'da keşfedilmekte olan petrolün sömürülmesi için uygulanacak hareket tarzı ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır. Bu petrolün Almanya'nın kontrol altına alması için tahliller yapılmaktadır.

Konuşmacı, İslâm Dini ve Peygamber Efendimiz (sas) hakkında olumsuz isnat ve iddialarda da bulunmaktadır. Bunları düzeltmek için kendisiyle konuştuğundan, bu konuşma neticesinde kendisinden özür dilediklerinden bahsetmektedir.⁹

“Kendi sanayimizi kurmalı, Batı'ya muhtaç olmamalıyız.” Erbakan, “Almanya millî sanayini kurar da Türkiye kuramaz mı?” diyerek Almanya'daki cazip teklifleri bırakıp ülkesine döner. Amacı Türkiye'nin sanayileşmesinde en önemli rol oynayacak olan öğrencileri yetiştirmek, ülke kalkınmasını sağlamaktır.

8 Prof. Dr. N. Erbakan, M. Yılmaz ve M. Kurdaş'a anlatımı, 2010.

9 Necmettin Erbakan'ın el yazısı ile yazdığı 20 sayfalık mektubun aslı, kardeşi Kemalettin Erbakan'ın arşivindedir. Orijinal fotoğrafları ve deşifre edilmiş metnin sosyal medyada mevcuttur.

Türkiye'ye Dönüş

Almanya dönüşü İTÜ'de doçent olarak çalışmaya başlar. Öğrencilerle yakın ve sıcak ilişkisi vardır. Onlara manevi şuurun yanı sıra ülkenin kalkınması ve millî sanayinin kurulması şuurunu vermeye çalışır. Türkiye'de kalkınmanın ve müreffeh bir ülke olmanın önünde engeller vardır: Batıcılık, Batı'yı kendinden üstün görme, kendisini geri kalmış ülke olarak algılama, "biz motor yapamayız." zihniyetiyle ithalata ve montaj sanayiine yönelme... İktidarlardaki bu zihniyet ve bu zihniyetin siyasetçileri, bürokratları ve teknokratlarının kafasındaki köle ve müstemleke ülke zihniyeti. Bu zihniyet ancak millî şuurla ve millî Görüş'le yıkılabileceği için Erbakan'ın çabası; bu şuurı yerleştirmek zengin yerli ve millî kaynakları ve dinamikleri ile kalkınmak idealindedir.

Ülkemizde yerli sanayinin kurulması önündeki iki örnek köle zihniyetinin çarpıcı misalleridir.

Birinci örnek: 1951 Yılında, İstanbul Belediyesi, Teknik Üniversite'ye yazı yazarak otobüs alacaklarını, otobüs üreten 60 yabancı firmadan hangisinin mamulünün en uygun olduğunu sorar. Asistan Necmettin Erbakan'ın da içinde bulunduğu teknik heyet "...bu otobüsleri almak yerine bunlara verilecek paralarla bir otobüs fabrikası kurulabilir..." raporunu yazar. Tabi, belediyeden bir daha hiçbir ses çıkmaz.

İkinci örnek: Halıcıoğlu İstihkâm Bakım makinelerinin bakım ve onarımları kısmında yedek subay askerliği yıllarında Türkiye, Amerikan yardımı almaktadır. ABD, "Truman Doktrini" olarak belirlediği politikalarla Türkiye ve Yunanistan'a, komünizme karşı "Marshall Planı" adıyla askeri ve ekonomik yardımda bulunmaktadır. Aslında bu yardımlar vasıtasıyla gelişmekte olan sanayimiz ve tarımımız geriletilmektedir. Asteğmen Erbakan, her yıl Türkiye'nin Amerika'dan istediği askeri teçhizatların

listesini hazırlar. Hazırladığı liste, Amerikan yardım heyetinin dikkatini çeker, Amerikalı albay bu listeyi hazırlayan kişiyle görüşmek istediğini, okul komutanı Şeref Özdilek'e bildirir. Paşa, Albay'ı alıp Erbakan'ın yanına getirir. Albay, "Siz bu güne kadar Amerika'dan yardım olarak, sadece gizleme ağı, kürek sapı, kazma gibi şeyler isterken, bu sene bakım bölüğündeki iş makinelerinin tamiri için gereken çeşitli parçaları üretmek üzere tezgâhlar istemişsiniz. Bunları ne yapacaksınız ve nasıl kullanacaksınız?" tarzında konuşunca, Erbakan Amerikan ordusunun kuruluş tüzüğünü açarak: "Bizim yaptığımız görevi yapan Amerika'daki birliklerde bu tezgâhlar var da biz de niçin olmasın?" şeklinde karşılık verince, Albay söyleyecek bir şey bulamaz ve bu tezgâhlar Erbakan'ın girişimiyle Türkiye'ye getirilir.

Türkiye'de Bir İlk: Gümüş Motor

Mehmet Zâhid Kotku, İskenderpaşa Camii önündeki yabancı marka otomobilleri gördükçe üzülür ve şöyle der: "Gâvurcuklardan araba almaktan vazgeçin. Caminin önünde gâvurcukların yaptığı otomobilleri görünce üzülüyorum. İnsanlarımızın ekmek parası için işçi olarak yabancı diyarlara gitmesi beni üzüyor. Araba alacağınıza atölyeler kurun, motor fabrikaları kurun. Hem onlar İslâm diyarında yaşama imkânı bulur hem de biz gâvurcukların kölesi olmaktan kurtuluruz. Müslümanların gâvurlara el açması zillettir, haramdır. Hangi konuda olursa olsun örnek biz olacağız."¹⁰

1956 yılında Necmettin Erbakan'ın öncülüğünde ve M. Zâhid Kotku'nun teşviki ve desteği ile ilk yerli motoru imal edecek olan 200 ortaklı, 500.000 lira sermayeli Gümüş Motor AŞ kurulur. Kısa bir süre sonra "Gümüşhanevi"den mülhem "Gümüş Motor Fabrikası"nın temeli atılır.

10 Milli Gazete 1.05.2006.

Gümüş Motor yine Genç Erbakan'ın ilklerindendir. Toplu iğne bile yapılamaz denilen Ülkemizde neredeyse %100 yerli motor imalatına girişmesi ve başarması “inanıyorsanız üstünsünüz...” azminden güç alan önemli bir teşebbüs ruhunun neticesidir. Doç. Dr. Necmettin Erbakan'ın hem akademisyen hem girişimci hem de işletmeci özellikleri vardır. Motor fabrikasının projelendirilmesi, fabrikanın kurularak projenin uygulanması, iş elbisesi ile ustabaşısı, imalatçısı; sonrasında da fabrikanın genel müdürü olarak yatırımcısı ve işleteni olan ender bir insandır.

Fabrika kurulurken, Abdülaziz Efendi'nin başlattığı bir usul olan “Yardım Sandığı” devrededir. Bankadan kredi alınmaz. Ortakları arasında önemli sayıda tüccar ve işadaminin yanı sıra bürokratlar da vardır. Girişimdeki ana düşünce; yapılacağı tasavvur olunan küçük büyük her şey, muhakkak bir şirket bir toplum malı olarak yapılırsa işte o zaman daha iyi, daha güzel, daha üstün olarak yaşar ve gelişir. Bu sebepten Müslüman tüccar ve sanat-kârların birleşmesi adeta farzdır.

M. Zâhid Kotku'nun öncülüğü, teşviki ve desteği, Genç Erbakan'ın bilgisi, özgüveni ve müteşebbis ruhu ile kurulan Gümüş Motor fabrikası, Cumhuriyet'in kuruluşundan itibaren kendilerine iktisadi ve sosyal bir yaşam alanı açmaya çalışan inançlı insanların ilk ciddi girişimi olmuştur.¹¹ Türkiye Cumhuriyeti tarihinde kâr ortaklı İslâmî ilk şirkettir.¹² Türkiye'nin imalat sanayinde ilk defa motor imal eden fabrikasıdır. Anadolu'nun sulanması için hem tarıma hem de sanayiye hizmet etme düşüncesiyle de su motoru özellikle seçilmiştir.

20 Mart 1960 tarihinde fabrikanın açılışı Maliye Bakanı Hasan Polatkan'ın katılımıyla yapılır. Fabrika Müdürü Doç. Dr. Necmettin Erbakan, Başbakan Adnan Menderes'e ve Hükûmete

11 Sedat Özgür, Necmettin Erbakan ve Gümüş Motor, s 53-54, İlke Yayınları, 2019, İstanbul.

12 Soner Yalçın, Erbakan, s. 28.

bu sanayi müessesesinin kurulması için gösterdikleri yakın alakadan dolayı teşekkür eder. En kısa zamanda imalatına girişeceği halk tipi otomobillerle memleket sanayisinde yeni bir çığır açacağını da belirtir.¹³

60 İhtilali'nden sonra askeri yönetim, yüksek rütbeli subaylardan oluşan MGK (Millî Güvenlik Kurulu) Gümüş Motor Fabrikası'nı gezerler. Motorların %95'inin fabrika içerisinde yapılmış olmasından büyük heyecan duyarlar. Necmettin Erbakan MGK'ya "Sanayi Konferansı" verir. Genç Erbakan'ın sunumu ve ortaya koyduğu sanayi vizyonu ve uygulamada elde ettiği sonuçlar Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel tarafından da takdir edilir. "Devrim" otomobili teşebbüsünde ve projelendirilmesinde Erbakan devreye girecektir.

Fabrikada motorlar üretime ve satışlara başlar. Sulama motoru olarak başlayan imalattan sonra hedef otomobil ve diğer büyük motorların yapılmasıdır.

Prof. Muhammed Hamidullah, Gümüş Motor Fabrikası'nı ziyaret edip inceler. Necmettin Erbakan'a izlenimlerini aktardığı 12 Mayıs 1962 tarihli mektubunda iki temel husus üzerinde durur: Birincisi; fabrikanın kuruluşundan itibaren gerekli olan sermayenin faiz alınmadan oluşturulması, ikincisi; elde edilen kârların işçilerine "faizsiz ödünç para verme kooperatifi" yapısı şeklinde düşünülmesi. Bu uygulamanın faizsiz bankacılık sisteminin temelini oluşturduğunu belirterek takdirlerini iletir. İzni olursa bu sistemi faizsiz bankacılık sistemi kurmak isteyen İslâm ülkelerine önereceğini de bildirir.

İslâm ülkelerinde kurulun faizsiz bankacılık modeline bu uygulama örnek olarak alınacaktır. 1975 yılında Millî Cephe Hükümeti döneminde Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan,

13 21 Mart 1960 tarihli; Yeni sabah, İstanbul Ekspres, Yeni İstanbul, Zafer gazeteleri.

sanayicilere ve yatırımcılara destek verilmesi amacıyla faizsiz ilk banka olarak DESİYAB (Devlet Sanayi Yatırım Bankası)'ı kuracaktır. Gümüşhanevî dergâhı uygulamasından, Gümüş Motor'a, DESİYAB'a ve ABD ve Batılı ülkelerde bile gelişen "faizsiz bankacılık" uygulaması, Müslümanların faize ve harama bulaşmadan yatırım yapmalarının yolunu açmaktadır.

Motorların piyasaya çıkmasıyla beraber motor ithalatçı firmalar acımasız bir rekabete başlarlar. Gümüş Motor 5000 liradan satışa çıkınca ithalatçılar fiyatı 4200 liraya çekerler. Bu acımasız rekabet böyle devam eder. Kanunlar ve mevzuatlar adeta yerli üretimi engellemek, ithalatı da desteklemek üzerinedir. Yerli üretime ve sanayiye destek verilmediği, ithalatta da kota konulmadığı için 2800 liraya kadar çekilen fiyatlara Gümüş Motor dayanamaz.

Türkiye'de Diğer Bir İlk: Devrim Otomobili

Öncülüğünü Doç. Dr. Necmettin Erbakan'ın yaptığı, Türkiye Mühendisler Odası'nın tertip ettiği 1. Sanayi Kongresi 19 Aralık 1960'da yapılır.

Kongre'ye katılanlar arasında işadamları, bürokratlar, mühendisler, gazeteciler vardır. Erbakan, konuşmasında "Gümüş Motor"u tanıtır, ilk yerli motoru ürettiklerini, Türkiye'de otomobil de yapılabileceğini anlatır.

Kongre salonu oldukça kalabalık ve heyecanlıdır. Erbakan'ın bilgisi ve tecrübesi, milletine olan bağlılığı MBK üyelerinin dikkatini çeker. Salonda Türkiye'nin kendi otomobilini üretmesinin inancı ile heyecanlanan mühendislerin yanı sıra, yerli otomobil fikrine karşı çıkanlar da vardır.

Yerli otomobile karşı çıkanlardan biri de Bernar Nahum

dur.¹⁴ Konuşması esnasında salondaki hava giderek elektriklenmeye başlar. Nahum “Türkiye’de otomobil yapılamaz. Bursa’da şeftali üretmek otomotiv üretmekten hem daha kolay hem daha kazançlıdır.” dediği anda da ortalık karışır. Konuşmalara dayanamayan Makine Kimya Endüstrisi’nde (MKE) çalışan genç bir mühendis ayağından çıkardığı postalı kürsüye fırlatır. Postal, Nahum’un suratına çarparken, gencin; “Adam biz ürettik diyor, sen halâ üretemeyiz diyorsun. Bize otomobili siz ürettirmiyorsunuz!” diye bağırıldığı duyulur.¹⁵

İlk Yerli Otomobil Fikri: Devrim Otomobili

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Fahri Özdilek’in başkanlık ettiği 4 Mart 1961 tarihindeki Bakanlar Kurulu toplantısına, İTÜ Makine Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Necmettin Erbakan davet edilir.¹⁶ Gündem; otomobil ve otobüs gibi nakil vasıtaları Türkiye’de yapılabilir mi?

Erbakan, Bakanlar Kurulu’na yaptığı sunumda ilk defa yerli otomobil fikrini ortaya koyarak motorlu vasıta üretimi ve bu kapsamda otomobil üretiminin önemle ele alınması gerektiğine dikkati çeker: Otomobil üreterek döviz tasarrufu temin edileceği, birçok sanayi kollarına iş imkânları açılacağı, milletimiz nezdinde de sanayi gücümüzün itibarının artacağı, milletin özgüvenin yükseleceği, dünyada itibarımızın da artacağı, üretilecek otomobilin ihraç edileceği gibi bütün faydalarını örnekler vererek anlatır.

Otomobil üretimi için yol haritasını da ortaya koyar. Otomobil için yeni bir yatırım yapılmasına da lüzum olmadığını;

14 Vehbi Koç’a ait Koç Ticaret ve Koç Holding’te uzun yıllar çalışan yöneticilerinden.

15 Sedat Özgür, Necmettin Erbakan ve Gümüş Motor, İlke Yayınları, 3. Baskı, sh 127-132, 2019, İstanbul.

16 Cemil Çolak, 27 Mayıs Bakanlar Kurulu Tutanakları, 2 cilt, Yapı Kredi yayınları, İstanbul, 2010.

kendisinin öncülüğünde, otomobil motorlarının seri üretiminin Gümüş Motor Fabrikasında, makasların Uzel Makas Fabrikasında, Elektrometal Fabrikasında da çeşitli parçalar ile dişlilerin yapabileceğini söyler. Bu işin sağlam bir yapıya dayanması için devletin önderlik yapmasının elzem olduğunu vurgular. “Devlet, bunun prototiplerini yapsın. Bundan sonra büyük şirketler de lüzumlu kalıpları ve imalat hakkında çeşitli fabrikalarla yapılmış anlaşmaları bir patent hakkı olarak devletten satın alsın. Hisse senetleri vatandaşlara dağıtılsın. Devletin ilk iş olarak 10-15 bin lirayla prototip yapmasına imkan var, bilahare seri imalata geçilir.” diyerek konuşmasını tamamlar.

“Geri kalmış memleketiz”

Otomobil yapılmasına tek destek Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Ragıp Üner'den gelir: “Türkiye’de motor yapılması benim rüyalarımın giren bir hadisedir. Her ne olursa olsun memlekette motor yapmalıyız.” der. Bakanlar da konuya ilişkin çekincelerini dile getirirler. Millî Eğitim Bakanı Ahmet Tahtakılıç ise otomobil üretmenin hatalı bir girişim olduğunu söyler.

Maliye Bakanı Kemal Kurdaş kendi ülkesini zihninde yoksulluğa, geri kalmışlığa mahkûm etmiş, Batı karşısında aşağılık duygusuna girmiş bir insan olarak adeta bir zilleti ifade etmektedir. “...şu da bir realite ki biz geri kalmış bir memleketiz. Motor şöyle dursun, daha basit şeyleri bile yapabilecek durumda değiliz.”

Necmettin Erbakan’ın sunumundan sadece üç ay sonra 10 Haziran 1961 tarihinde, Cumhurbaşkanı’nın talimatı ile Devrim otomobilinin imalatı için Ankara’da ilk toplantı yapılır.

Devrim otomobili prototipleri Eskişehir fabrikasında büyük bir gayret ve heyecanla yapılmaya başlanır. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı törenlerine yetiştirilir. Ancak benzini olmadığı için

yürümez. Sebebi benzin midir, ihmal midir, gaffet midir, ihanet midir? Bu hiç anlaşılmayacaktır.

Gümüş Motor'un, daha doğrusu Erbakan'ın önüne konan engel Devrim Otomobili'nin de önüne konmuştur. Ülkemizin kalkınmasının önüne konan bu engel ne ilktir ne de son olacaktır.

Kısa bir süre sonra Sanayi Bakanı Şahap Kocatoğlu, Türkiye'de otomobil montaj sanayisini kurmak için otomobil firmalarıyla görüşmek ve anlaşma yapmak üzere Avrupa'ya gider, çeşitli markalarla bağlantılar tesisi ederek otomobilde ithalat ve montaj sürecini başlatır.

Yerli sanayinin kurulması fikri "Ağır Sanayi Hamlesi" olarak 1970'li yıllarda Necmettin Erbakan'ın üstün çaba ve gayretleriyle başlatılacaktır. Bu sefer 12 Eylül darbesi engeli konacaktır. Erbakan'ın ağır sanayi yatırımlarının askıya alındığı ve fabrikaların atıl hâle getirildiği bir dönem başlayacaktır. İlginçtir 60 Darbesi'nin Sanayi Bakanı Şahap Kocatoğlu, bu sefer 12 Eylül darbesinin Sanayi Bakanısıdır. Yerli ve millî sanayi yine aynı kişi eliyle yok edilecektir.

Yönetmen Tolga Örnek'in, "Devrim" filmi 2008 Ekiminde gösterime girecektir. Yüzde yüz yerli ilk Türk otomobilinin hikâyesini, "Erbakan'sız" anlatan filme Erbakan'ın tepkisi sert olacaktır: "Böyle bir senaryo yapmışlarsa bunu yazanlar ya çok cahiller ya da gerçeğe gözlerini kapatmışlardır."¹⁷

Odalar Birliği Mücadelesi

Ülkemizin sanayi meselesindeki yerli girişimciye destek vermeyen, ithalatın önünü açan mekanizması karşısında; Erbakan bununla mücadele etmek için Türkiye Odalar Birliği'ne geçmeye

17 <https://www.yenisafak.com/gundem/erbakansiz-devrim-hocayi-cok-kizirdi-144701>

karar verir. Sonrasında Odalar Birliği'nde de siyasi engellerin önüne konduğunu, buradaki mücadelenin yeterli olmadığını görür. Mücadele ancak siyaset yoluyla olacaktır, işin çözüm devleti bizzat yönetmektir. Büyüklerinden aldığı izinle siyasi çalışmalarını başlatacaktır.

Erbakan'ın ölçüsü, "İslâm'ın her konudaki emrini bilmek, İslâmî esaslara göre yaşamak, Müslümanca düşünmek."tir. Temel hayat prensibini "Ne yaptıysam Allah rızası için yaptım." olarak ifade etmiştir. Allah rızası için bu millete, bu ülkeye ve insanlığa yaptığı her hizmeti de "cihad" olarak görmüştür. Bu nedenle kendisi hakkında tezahüratlardaki "Mücahid Erbakan!" ise yaptıklarının iki kelime ile özetidir.

Erbakan'ın "Sanayi Davası" Gümüş Motor'la kalmayıp bütün siyasi hayatı boyunca ülkesi için bir tutku olacaktır. Hayatı, davasının gereğini yerine getirmekle geçmiştir. Olmazsa olmaz dediği sanayi meselesinin önündeki engelleri kaldırmakla mücadele eder. Çünkü gerçek sanayi, fabrikaları yapacak fabrikaları kurmaktır. Sanayinin asıl ruhu olan ileri teknolojiye sahip olmaktır. Asıl kıymetli varlığı da teknik insanlara sahip olmaktır. İthal ve montaj sanayi ile ülke kalkınamaz, dışarıya mahkûm olarak adeta sömürülür.

"Sanayi Davamız"a, Medeniyet Davamız, Manevi Kalkınma, Kıbrıs, Filistin davalarımız eklenecektir.

Gümüş Motor'un kuruluş, işletme ve pazarlama aşamalarında önüne konan mevzuat ve bürokratik engeller, "Mutlu azınlık" olarak ifade edilen bir grubun etkisindeki Odalar Birliği'nin olumsuz tavrı, siyasetin konu hakkındaki aymazlığı... Genç Erbakan'ı Odalar Birliği (bu günkü TOBB) içinde bulunup kararlara müdahil olmaya yönelir. Odalar Birliği Sanayi Dairesi Başkanı (1966), İdare Heyeti üyesi (1968) ve Başkanı (1969) olur.

“İslâm ve İlim” Konferansları

Odalar Birliği’nde “Anadolu İşadamları Hareketi”ni başlatır. Anadolu’yu dolaşır, işadamları ile buluşur. Bu buluşmalarda işadamlarına ideal aşlamak ve şahsiyet kazandırmak için büyük gayret sarf eder. Bu ideal ve şahsiyet duygusu; sanayileşmeden, sanayiye bütün ülkeye yaymadan, halkta teşebbüs ve kendine güven duygusunu uyandırmadan kalkınmanın, güçlenmenin ve kurtuluşun olmayacağı şuurudur.” Bunun için konferanslar verir.

Özellikle “İslâm ve İlim” konferanslarına işadamlarının ve halkın yoğun ilgisi olur. Genç Erbakan, toplumun ilk defa duyduğu şeyleri söylemektedir. İlmin ve medeniyetin kaynağının İslâm olduğu, İslâm âlimlerinin matematikte, fizikte, astronomide, coğrafyada, tıpta ve diğer birçok ilimde keşifler yaptığını anlatmaktadır. “Önce bir defa şu suali sormağa mecburuz: ‘Acaba hangi sebepten dolayı insanlıkta ilim yavaş yavaş ilerlerken Asr-ı Saadet’te birdenbire bu günkü manada hakiki ilim olmaya başlıyor? Bu başlayışın kaynağı, insanlığa bu hızı veren tılsım nedir?’ Bu sorunun cevabını Kur’an-ı Kerim’den başka bir şeye bağlamak mümkün mü? İnsanların ilim sahasında bu büyük inkişafların tılsımı dünya ve ahiret saadeti getiren Kur’an-ı Kerim’den başka bir şey değildir.”

Odalar Birliği özel sektörün beyni. Erbakan burada Türkiye’nin sanayi fotoğrafını çeker: Her şey ithale dayalı. Mevcut sanayi tesisleri montaj sanayi. Bazı girişimcilerin teşebbüsleri kasten engellenmektedir.

Erbakan Türk işadamlarına ideal aşılama ve şahsiyet kazandırma çabaları içine girer: “Sanayileşmeden, sanayiye bütün ülkeye yaymadan, halkta teşebbüs ve kendine güven duygusunu uyandırmadan kalkınma olmaz, güçlenme olmaz, kurtuluş olmaz...” şuurunu vermeye gayret eder.

İllerdeki Sanayi ve Ticaret Odaları yöneticilerinin çoğu İstanbul'daki birkaç büyük şirketin temsilcileri ya da bayileri. Bu sefer Anadolu'da sanayiye ve sanayiciye destek harekâtı başlatır. Özel sektörün döviz ihtiyacının karşılanması gerekmektedir. Her zaman İstanbul sanayicisine yapılan döviz dağıtımı ilk defa bu dönemde Anadolu sanayici ve girişimcilerine yapılır, ancak Odalar Birliği'ne hazırladığı bu listeleri Ticaret Bakanlığı, mutlu azınlığa verilmediği için iptal eder, Odalar Birliği'nden bu yetkiyi alır.

Birliğin Genel Kurulu 8 Ağustos 1969 tarihinde demokratik esaslar dâhilinde yapılır. Seçimleri ve seçilen meşru idare heyetini Demirel Hükümeti kanunsuz bir şekilde iptal eder, zor kullanarak polis zoruyla görevleri engeller. Genel kurul tarafından düşürülmüş olan yetkisiz kişileri de Odalar Birliği'ne oturtur.

Gümüş Motor, Devrim Otomobili, Odalar Birliği çalışmaları ve mücadeleleri sürerken Doç. Dr. Necmettin Erbakan, kasıtlı geciktirmelere rağmen 1965'te profesör olur.

10 Ocak 1967 tarihinde Hatice Nermin Erbakan ile evlenir.

1969 yılında ilk Millî Görüşçü kuruluş olarak ESAM'ın (Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi) kuruluşunu gerçekleştirir.

Odalar Birliği vasıtasıyla sanayileşmeye, sanayileşmeyi bütün ülkeye yaymaya ve Anadolu sanayicilerinin desteklenmesine Demirel Hükümeti'nin engel çıkarması Erbakan'ın siyasi hayata atılma kararını önceler.

Millî Görüş Lideri Erbakan

Adalet Partisi'nden milletvekili adaylığı girişimi Demirel tarafından veto edilir. 12 Ekim 1969'da yapılacak Milletvekili Ge-

nel Seçimlerine Konya bağımsız milletvekili adayı olarak katılır. Kendisi ile beraber toplam 17 bağımsız aday olarak “Müstakiller Hareketi”ni başlatır. Konya’da üç ay gece gündüz çalışır. Oy patlaması yaparak milletvekili seçilir. Meclis çalışmalarına “Ortak Pazar” üzerinde ilk konuşmasını yapar.

Erbakan Hocamızın bundan sonraki siyasi mücadelesi ana başlıklarla şu şekilde devam edecektir:

Millî Nizâm Partisi 26 Ocak 1970’de kurulur.

Erbakan Hoca’nın sanayi hamleleri önüne konan engeller bu sefer de siyasi düşüncesine ve siyasetine engellemeler olarak devam etmektedir.

MNP 12 Mart Muhtırası ile kapatılınca, 11 Ekim 1972’de Millî Selamet Partisi kurulur. MSP de 12 Eylül 1980 Darbesi ile kapatılır.

19 Temmuz 1983’te kurulan Refah Partisi ülkenin kalkınmasında çok önemli somut adımlar atar, belediyeçilikte çığır açar. Ancak 28 Şubat post modern darbesi ile önü kesilir.

17 Aralık 1997’de Fazilet Partisi de 28 Şubat’ın hışmına uğrayınca, 20 Temmuz 2001’de Saadet Partisi kurulur.

Millî Görüş Lideri Prof. Dr. Necmettin Erbakan; ömrünün tamamını vatanına ve milletine olan sevdası ile hapis, siyasi yasak, itibarsızlaştırma gibi birçok engellemelere maruz kalarak geçirir.

Herkesin Hoca’sı ve son nefesine kadar cihadından geri kalmayan “Mücahid Erbakan”dır o.

İDEAL BİR DEVLET ADAMI PORTRESİ OLARAK ERBAKAN HOCA

Prof. Dr. Yusuf Tekin*

Türk siyasal hayatına eylem ve söylemleriyle damga vurmuş, bir mücadele ve dava adamı olarak gerek yaşamında gerekse vefatı sonrasında taraflı tarafsız herkesin devlet adamlığı konusunda hemfikir olduğu Prof. Dr. Necmettin Erbakan hakkında bir yazı kaleme almak, kendisini “onun öğrencilerinden” olarak tanımlayan birisi açısından hem güç ve hem de oldukça önemli bir onurdur. Dolayısıyla bu yazı, akademik bir dille kaleme alınmaya çalışılsa da okuyucular tarafından sübjektif olarak değerlendirilebilir. Bu türden eleştirileri de saygı ile kabul edeceğimi taahhüt etmek isterim.

Siyaset biliminin en temel ve merkezi olgularından birini oluşturan devlet kavramı, kadim insanlık tarihi boyunca süregelen dinamik ve çok yönlü bir tartışma süreci içinde şekillenmiş ve zengin bir literatürün oluşmasına kaynaklık etmiştir. Bu literatür kapsamında, devletin varlık nedeni ve kökenine ilişkin arayışların

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Rektörü

yanı sıra, nasıl tanımlanacağı, hangi ilke ve esaslar etrafında örgütleneceği, ne ile ya da nasıl sınırlandırılacağı, ne türden bir yönetim biçimine dayanacağı ve benzeri sorulara yanıtlar aranmış; devlet olgusunun özünü oluşturan iktidar, otorite, meşruiyet ve egemenlik kavramları izah edilmeye çalışılmıştır. Her dönemin kendine özgü gerçekliğine uygun bir seyir içinde vuku bulan normatif temelli bu tartışmaların ana odağını ise “ideal bir siyasal düzenin ya da örgütlenmenin nasıl gerçekleştirilebileceği” sorusu oluşturmuştur.

Doğu ve Batı kaynakları bağlamında etraflıca irdelenen söz konusu soru, İslâm dünyasında da hicretin ilk asırlarından itibaren devlet yöneticilerine tavsiye ve öğütleri ihtiva eden siyaset-nâmeler aracılığıyla yanıtlanmaya çalışılmıştır. Devlet yönetiminin temel ilkeleri, devlet başkanında bulunması gereken başlıca özellikler, yönetimde dikkat edilmesi veya kaçınılması gereken hususlar, devlet görevlilerinin tayin ve denetimleri, devletlerarası ilişkilerde uyulması gereken kurallar, devletin ayakta kalmasının temel şartları gibi konuları içeren bu siyasetnâmeler üzerinden devlet adamlarına dönük öneri ve nasihatlerde bulunulmuştur (Adalıoğlu, 2009: 304).

İdeal bir siyasal düzenin istinat ettiği ya da edeceği ilke ve esasları ayrıntılı olarak tasnif eden siyasetnâmelerin içerdiği öneri ve nasihatlerin önemli bir kısmı söz konusu düzenin temel aktörü konumundaki yönetici veya devlet adamlarının sahip olması gereken vasıflara ilişkindir. Müslüman düşünürler tarafından kaleme alınan siyasetnâmelerin öne çıkardığı ya da başka bir deyişle idealize ettiği vasıflara göre, bir devlet adamı adil, bilge, ölçülü, akıllı, tevazu sahibi, cömert, dürüst, zulmü önleyen, danışarak karar veren ve liyakati esas alan bir yönetici profili taşımalıdır (Ergan, 1999: 27).

Nitekim İslâm tarihi de Müslüman devletlerin bu vasıfları haiz yöneticiler tarafından yönetildiği dönemlerde dünya

medeniyetine yön veren başat unsur haline geldiğini gösteren örneklerle doludur. Hz. Peygamberimiz (s.a.v.) önderliğinde Medine’de temelleri atılan ilk İslâm devletinden Avrupa’nın göbeğinde inşa edilen Endülüs medeniyetine, Anadolu’yu imar eden Selçuklu uygarlığından dünyaya nizam veren Osmanlı İmparatorluğu’na dek uzanan bu örneklerin her biri, söz konusu vasıflarla mücehhez devlet adamlarının dirayetli yönetimleri sayesinde vücut bulmuş ve insanlığın barış ve adalet içerisinde yaşamasının mümkün olduğunu gösteren öğretici modeller sunmuştur.

Söz konusu modellerin hangi ilke ve değerler doğrultusunda oluşması gerektiğini hem normatif düzeyde ortaya koyan hem de farklı dönemlerdeki uygulamaları vasıtasıyla pratik olarak gösteren İslâm medeniyetinin bu örneklik durumu, Müslümanların içinde bulunduğu ahval ve şeraitten bağımsız olarak insanlık için adeta bir kurtuluş reçetesi niteliğine haizdir.

Ancak üzülerek belirtmek gerekir ki İslâm dünyasının Batı karşısındaki askeri ve siyasal üstünlüğünü kaybetmeye başladığı ve hemen her alanda ciddi bir gerileme süreci içine girdiği 17. yüzyıldan itibaren bu reçetenin etkinliği zayıflamış ve yöneticiler nezdindeki geçerliliği de çoğunlukla bir retorikten ibaret kalmıştır. Yakın dönemlere dek devam eden ve etkileri halen hissedilen bu süreçte, İslâm medeniyetinin ihtişamlı ve öğretici geçmişinden feyz alarak mücadele etmenin önemini kavrayan siyaset ve devlet adamlarının sayısı ve etkinliği ise görece sınırlı kalmıştır.

İslâm dünyasının kendi medeniyet değerleriyle arasındaki mesafenin yol açtığı geri kalmışlığın nihayet bulmasına dönük güçlü bir çağrıyla yola koyulan ve mezkûr reçetenin önderliğinde yeni ve adil bir dünya düzeninin inşasını hedefleyen bu isimler arasında, merhum Başbakan Necmettin Erbakan’ın özel ve istisnai bir yerinin bulunduğunu belirtmek gerekmektedir. Zira

Erbakan, İslâm dünyasının doğal lideri konumundaki Türkiye'nin müntesibi olduğu zengin medeniyetten ve tevarüs ettiği kadim geçmişinden aldığı ilham ve güçle küresel sömürü düzenine başkaldırmış, dünyanın tüm mağdurları ve mazlumları adına yükselttiği mücadele bayrağı ile hem kendi döneminde karşılık bulan hem de kendisinden sonraki dönemlerde etkinliği devam eden bir toplumsal hareketin mimarı olmuştur.

Millî Görüş adıyla maruf bu hareket, yalnızca Türkiye özelinde değil, aynı zamanda İslâm toplumları ve Batı dünyasında da etki uyandıran ve Erbakan'ın düşünce ve görüşleri etrafında tanımlanan bir yönelimin şekillenmesine imkân sunmuştur. Türkiye'de çoğunlukla “hoca” unvanı ile anılan Erbakan, Batı dünyası nezdinde “İslâmcı politikacı”, İslâm toplumları arasında ise “Müslüman bir lider” olarak tanımlanmıştır. İslâmî kimliğinden kaynaklanan aidiyetini bireysel ve kamusal olarak sürdürme gayretini siyasetinin mihenk taşı haline getirmesi, yüksek profil bir akademik kariyere sahip olması, karizmatik kişiliği ve entelektüel birikimi sayesinde özgün siyasal söylemler üretmesi ve kadrolar yetiştirmesi Erbakan'ı hem takipçileri nezdinde tartışmasız bir konuma yerleştirmiş (Baykal ve Çaha, 2017: 3-4) hem de kendisinin dünya ölçeğinde tanınan ve saygı duyulan bir devlet adamı olmasını sağlamıştır.

Türkiye ve İslâm toplumları başta olmak üzere, tüm dünya genelinde böylesine güçlü bir etki oluşturan Erbakan Hoca'nın bireysel kimliğini, mücadele bilincini ve geniş kitlelere yön veren entelektüel liderliğini karakterize eden ve onu güçlü ve özgün bir devlet adamı pozisyonuna taşıyan niteliklerin tamamı, yuvarıkta bahsi geçen siyasetnâmeler bağlamında dile getirilen vasıflara göre şekillenmiştir. İnsan sevgisini esas alan ve insanlığın baki kurtuluşu için çabalayan bir misyonla, “yeryüzünde yanışın değil doğrunun, çirkinin değil güzelin, kötülüğün değil iyiliğin, zararlının değil faydalının, zulmün değil adaletin hâkim olması”

(Erbakan, 2014: 443) yönünde gayret sarf eden bir yaşam çizgisini kendisine rehber edinmiştir.

Söz konusu rehberliğin en yetkin ve en mükemmel örneğini oluşturan Hz. Peygamberimizin (s.a.v.) önderliğine tabi olan bir anlayışı ifade eden bu görüşler, Erbakan Hoca'nın günlük yaşam ritüellerinden siyasal tutum alışlarına, geçmiş algısından gelecek perspektifine dek uzanan bütün yaşam döngüsünü belirlemiştir. "İyiliği emreden ve kötülükten sakındıran" bir anlayışla, insanın tüm varlıklar âlemi içindeki istisnai konumuna atıfta bulunmuş ve entelektüel bakış açısını da bu çerçeve üzerine bina etmiştir: "Unutmayalım; insanı hayvanlardan ayıran ve faziletli kılan bazı özellikler vardır. Bunlar: Doğru ile yanlış ayırma; bu meziyetten 'ilimler' doğmuştur. Faydalı ile zararlıyı ayırma; bu meziyetten 'ekonomi' doğmuştur. Adalet ile zulmü ayırma; bu meziyetten 'siyaset ve hukuk' doğmuştur. Güzel ile çirkini, iyi ile kötüyü ayırma; bu meziyettense 'ahlâk ve sanat' doğmuştur" (Erbakan, 2014:21-22).

Esasında Erbakan Hoca'nın doğru ile yanlış, faydalı ile zararlı, adalet ile zulüm, güzel ile çirkin ve iyi ile kötü arasında yaptığı ayırma dayalı olarak tasnif ettiği bu parçaların her biri yekdiğeriyle ilişki içinde bulunmakta ve bir bütün olarak hayatın kendisini oluşturmaktadır. Bu yönüyle bakıldığında, her bir parçanın anlam ve işlevinin diğer parçaların anlam ve işleviyle doğrudan kayıtlı olduğu ve bir parçadaki aksamanın bütününe tamamına yayılan bir olumsuzluk üreteceği açıktır. İlmin ya da bilimsel süreçlerin ihmal edilmesi ekonomik işleyişi sekteye uğratacak, ahlaki bilincin veya estetik duygusunun zayıflaması siyasal düzeni ve hukuk sistemini bozacaktır. Bu nedenle, bize düşen görev; hayatın tüm alanlarını kuşatan bir bilgelikle, adaleti savunan bir yaklaşımla, ahlaki olanı temsil eden bir yetkinlikle ve liyakati esas alan bir yöntemle hareket etmek; yeryüzündeki varoluşumuzu bu bütünsellik içinde yapılandırmaktır.

Böyle bir yapılandırma ise Erbakan Hoca'nın tespitiyle, cihat ibadetine denk düşmekte ve bu ibadeti yerine getirmek için bilinmesi gereken dokuz "İ"yi şart kılmaktadır: Bu şartlar, sırasıyla "inanç sahibi olmayı", "ihlasla hareket etmeyi", "ittika ile amel etmeyi", "ittifak içinde olmayı", "iyi ahlakla donanmayı", "ihsan üzere bir bilinçle yaşamayı", "istişare etmeyi", "itaat bilinci içinde olmayı" ve "istikamet üzere davranmayı" içermektedir (Erbakan, 2014: 32-33).

Cihat kavramına yüklenen anlamlar örgüsünü ihtiva eden ve dokuz madde altında özetlenen bu liste, Erbakan Hoca'nın, insanın fazilet ve meziyetlerine atfen dile getirdiği ve ilim, ekonomi, siyaset-hukuk ve ahlak-sanat şeklinde tasnif ettiği parçaların tamamını kuşatan bir bütünselliği resmetmektedir. Bu bütünselliğe göre, cihat kavramı; bilgelik ve hikmet sevgisine istinat eden ilmin, çalışma azmi ve üretim gücüne tekabül eden ekonominin, adalet arzusu ve zulme karşı çıkma bilincine denk düşen siyaset ve hukukun, iyiliği ve güzelliği ihya etme duygusuna karşılık gelen ahlak ve sanatın ortak adını oluşturmaktadır. Bu ad ise yeryüzündeki varoluşumuzun temel gerekçesi, en yalın ifadesiyle hayatın ta kendisidir.

Erbakan Hoca'nın düşünce sistematüğünü şekillendiren bu bütüncül yaklaşım, aynı zamanda onun devlet adamı kimliğinde somutlaşan ve tüm hayatına yayılan mücadele sürecinin de ana izleğini oluşturmuştur. Cihat kavramına yüklediği anlamlar örgüsünün zenginliği ve onu hayatın kendisiyle özdeşleştirmesi, Erbakan Hoca'yı hem siyaset yapma tarzı açısından hem de çizdiği devlet adamı portresinin nitelikleri bakımından özgün bir pozisyona yerleştirmiştir. O, siyaseti münhasıran tanımlanabilecek özgül bir ilişkiler alanı olmaktan çok, kendi bütüncül perspektifiyle ele almış ve "iyinin, faydalının, adaletin ve doğrunun toplumda yaşanır hale gelmesi için bütün gücümüzle çalışma mecburiyeti" (Erbakan, 2014: 443) olarak tarif ettiği inancımızın

bir gereği olarak görmüştür. Bu görüşünü de sıklıkla dile getirdiği “biz siyaset değil, cihat yapıyoruz” sözüyle vurgulamıştır.

Erbakan Hoca’nın cihat kavramına atıf yaparak işaret ettiği misyonun siyasal alandaki karşılığı da söz konusu vurguyla uyumlu olacak biçimde belirlenmiş; önderliğini yaptığı Millî Görüş hareketinin perspektifi, zulmün ve sömürünün kurumsal-laştığı günümüz dünyasının ilga edilmesi ve bunun yerine adil ve özgür bir düzenin inşa edilmesi ekseninde tanımlanabilecek bir anlayış üzerine bina edilmiştir.

Cihat kavramını tüm yaşam döngüsünün merkezine yerleş-tiren Erbakan Hoca’nın devlet adamı kimliğinde tecelli eden li-derlik portresi de aynı anlayış uyarınca şekillenmiştir. Allah’ın rı-zasını kazanmak düşüncesi-arzusu doğrultusunda inşa edilen bu liderlik portresinin en temel vasfı; insan sevgisini merkeze alma-sı, tüm eylem ve söylemlerini insanlığın saadet ve selametini sağ-lamaya dönük bir amaçla gerçekleştirmesidir. Erbakan Hoca’nın “biz siyaset değil, cihat yapıyoruz” sözüyle vurgulamak istediği hakikat de bu amaçtan ibarettir. Zira o, siyaseti, geleneksel anlam ve işlevinden apayrı bir şekilde ele almış ve onu hiçbir zaman salt devlet erkine ulaşmanın ve bu erk vasıtasıyla iktidar gücünü kullanmanın bir aracı olarak görmemiştir. Erbakan Hoca’ya göre siyaset, devlet erkini kullanmanın sağladığı avantajlar vasıtasıyla elde edilen kaba bir kuvvet değil, insanların gönül dünyalarını kazanmanın ve iyiliği yaygınlaştırmanın imkânını sunan inşa edici bir kudrettir. Bu nedenle, o, hükûmet etmenin gücüne değil, Allah’ın hükümlerine tabi olmanın taliplisi olmuş; siyaseti de bu talebini gerçekleştirebilmenin meşgalesi olarak telakki etmiştir.

Siyasal düzeydeki bir düşünce ya da önerinin anlam kazana-bilmesi ve rakip görüşler karşısında üstünlük sağlayabilmesinin yolunun gönüllerin fethedilmesinden geçtiğini bilen Erbakan Hoca, tüm söylem ve eylemlerini insanların sevgi ve saygısını

temin edecek bir üslup ile biçimlendirmiştir. Onun mümtaz ve mütevazı şahsiyetini dışsallaştıran bir ayna vazifesi gören bu üslubun içeriğini oluşturan temel ilkeler diğerkâmlık ve nezakettir. Erbakan Hoca'nın şu sözleri, yekdiğerinin hakkını ve hukukunu gözetmek konusundaki hassasiyetini ve insan sevgisini esas alan düşüncelerinin inceliğini ortaya koyan güzel bir örnek teşkil etmektedir: “Bizim inancımızda kimse kendisi için yaşamaz, (herkes) kardeşi için yaşar. Menfaatçiliği öldürmenin yolu budur... Çünkü ‘İnsanların hayırlısı insanlara faydalı olandır.’ Ancak iyilik kendi kendine olmaz. İyilik çalışmakla olur, cihat etmekle olur” (Erbakan, 2014:29).

Görülebileceği üzere, Erbakan Hoca bir kez daha cihat kavramına atıfta bulunmakta ve insanı iyiliğin taşıyıcısı olmaya davet etmektedir. İyilik ise bireysel menfaatlerin tatminine dayanan benmerkezci düşünce, duygu ve eylemlerden uzaklaşmayı, kardeşlik hukuku ile bağlı olduğumuz insanların maslahatını gözetken bir yönelim içinde olmayı gerekli kılmaktadır. Bu gereklilik, Erbakan Hoca'nın cihat üst başlığıyla ifade ettiği siyaset yapma tarzını, bir başka ifadeyle Milli Görüş hareketinin varlık nedenini oluşturmaktadır. Kendi nefsinden başlayarak dış dünyaya doğru genişleyen muhtelif arzu ve isteklere sahip olan ve bunları gerçekleştirmek için karmaşık ilişkiler ağının içinde bulunan insanın ana gayesini ve temel istikametini “iyiliği ihya ve inşa etmek” şeklinde özetleyen Erbakan Hoca, Milli Görüş hareketinin esaslarını şu şekilde tarif etmektedir:

“Millî Görüş, vatanımızın ve milletimizin bölünmez bütünlüğü ve tüm memleket evlatlarının kardeş bilinmesi temel prensibine dayanır. Aynı milletin, aynı tarihin çocuklarının kardeşliği esastır. Gidilecek yol barış yoludur, kardeşlik yoludur. Bizim metodumuz iddia ve suçlama yolu değil ikna ve ispat yoludur. Aynı milletin çocukları arasında görüş farklılıkları, fikir farklılıkları

olabilir, fakat bu hiçbir zaman suçlamanın, ayrımcılığın, bölücülüğün sebebi olmamalıdır” (Erbakan, 2014: 175).

Erbakan Hoca’nın bir kardeşlik ve barış hareketi olarak gördüğü Millî Görüş’ü tarif ederken öne çıkardığı hususlar, onun sadece entelektüel ufkunu değil, aynı zamanda sevgi ve saygıyı esas alan ve adeta bir hoşgörü ve nezaket timsali olan yüksek karakter özelliklerini de ortaya koymaktadır. O, öncelikle kardeşlik ve barışın tesisi önünde engel olarak gördüğü toplumsal ahlaki ifsat eden iddia ve isnatlarla insanları oyalamanın yanlışlığına işaret etmekte, gönülleri kazanmak için ikna ve ispat etme yükümlülüğünü yerine getirmenin önemine değinmektedir. Bir yanıyla Erbakan Hoca’nın düşünce ve ifade özgürlüğüne verdiği önemi, diğer yanıyla ise farklılıklar karşısındaki hoşgörü ve saygısını gösteren bu yaklaşıma göre, insanlar sahip olduğu ya da savunduğu fikirlerden ötürü suçlanamayacağı gibi, herhangi bir görüş ya da kanaati kabul etmeye de zorlanmamalıdır.

Ülkemiz insanına ağır bedeller ödeten ve büyük acılar çekilmesine neden olan yasakçı zihniyeti reddeden Erbakan Hoca, zora ve şiddete dayalı güç ve yöntemlere açıkça karşı çıkmakta ve siyasetin meşruiyet, ikna ve rıza kavramları eşliğinde yürütülen özgür ve adil bir tartışma iklimi içinde cereyan etmesi gerektiğini düşünmektedir. Nitekim o, siyasal hayatı boyunca maruz kaldığı baskılara, önüne çıkarılan engellere, muhatap olduğu haksız suçlamalara ve mağdur edildiği birçok yasakçı uygulamaya rağmen bu düşüncesinden hiçbir zaman vazgeçmediği gibi, en kötü koşullarda bile mücadele bilincini ve heyecanını kaybetmemiş, sabrını ve hoşgörsünü hep muhafaza etmiştir. Hatta o, bu tür süreçleri kendisini ve temsil ettiği hareketi yenilemenin bir imkânı olarak görmüş; başında olduğu yapıları, temel ilke ve hedefleri aynı kalmak kaydıyla, içinde bulunulan zaman ve mekânın gerçekliğine uyum sağlayacak bir esneklikle yönetmiştir.

Erbakan Hoca'yı ve temsil ettiği çizgiyi Türk siyasal hayatının ana aktörlerinden biri haline getiren bu esneklik, hem takipçileri arasında öfke ve nefret dilinin kök salmasına engel olmuş hem de İslâm coğrafyasının geri kalanında büyük yıkımlara yol açmış ve çoğunlukla dış mihraklar tarafından manipüle edilmiş olan aşırı-cı eğilimlerin önüne geçilmesine imkân sağlamıştır. Çünkü Erbakan Hoca, yukarıda da belirtildiği gibi, zora ve şiddete dayalı yöntemleri tamamıyla reddetmiş, milletin birlik ve beraberliğine hâlel getirecek söylem ve eylemlerden özellikle kaçınmış ve bir Müslümanın kendisine reva görülen bir kötülüğe ya da zulme aynısıyla mukabele etmesinin doğru olmayacağını anlatmanın gayreti içinde olmuştur. Siyasal kariyerinin hiçbir döneminde aksi bir tutum ve davranış içine girmemiş, takip edicilerini de, koşullar ne kadar ağır olursa olsun, herhangi bir korku ve telaşa kapılmamaları ve barış ve kardeşlik hukukundan vazgeçmemeleri konusunda sürekli olarak uyarmıştır.

Ancak belirtmek gerekir ki Erbakan Hoca'nın siyasal baskı, yasak, tehdit ve benzeri olumsuzluklar karşısında sergilediği bu tutum, onun ve takip edicilerinin, maruz kalınan haksızlıklara ve zulme rıza gösterdiği anlamına da gelmemektedir. Tam aksine, burada, yaşanan her olumsuzluğu yeniden ve daha güçlü bir biçimde ayağa kalkmanın imkânını sunan bir deneyim, yapılan yanlışların görülmesini sağlayan bir ders, hedefe ulaşılmasının yol ve yöntemlerini gösteren bir nasihat olarak görme eğilimi söz konusudur. Zaten önemli olan da, bu deneyim, ders ve nasihatlerden gerekli çıkarımı sağlamak, söylem ve eylemlerimize dayanak kıldığımız ilke ve esaslar ile ideolojik bütünlüğümüzü ve tutarlılığımızı kaybetmeden insanlığın selameti için çalışıp çabalamaya devam etmektir.

Nitekim Erbakan Hoca, yeryüzünde huzur, barış ve adaletin tesis edilebilmesi için iyilik ve doğruluğun ihya edilmesi gerektiğini

belirtmekte, bunu sağlamak için de geçmişte yapılan yanlışlardan ders alınmasının önemine ve böylece yeni bir yola girilmesinin lüzumuna işaret etmektedir. Peki, ona göre alınması gereken dersler nelerdir? Erbakan Hoca'nın bu soruya verdiği yanıtlar, çıkarılması gereken beş ayrı dersin söz konusu olduğunu göstermektedir. Bu derslerin birincisi ve en önemlisi maneviyatçılık ilkesidir. Bu ilke şefkat, sevgi, kardeşlik, huzur ve barışı temsil etmekte; materyalizmin güçlüyü haklı ve üstün kılan yaklaşımı yerine, haklıyı güçlü ve üstün gören maneviyatçı bir bakış açısını içermektedir. Erbakan Hoca'ya göre, çıkarılacak ikinci ders ise düşmanlık yerine dostluğun, çatışma yerine dayanışma ve diyalogun esas alınması gerektiğidir. İnsan hakları ve özgürlüklerin herkes için eşit ölçüde geçerli olduğu bilinciyle çifte standarttan vazgeçilmesi ve adaletin savunulması hususu çıkarılması gereken üçüncü derstir. Dördüncü ders, ülkeler arası münasebetlerde üstünlük iddiasının terk edilmesi ve toplumlar arasında eşitliğin esas alınması gerektiğine ilişkindir. Beşinci ve son ders ise, dünya genelindeki sömürü düzenine nihayet verilmesi ve bunun yerine yararlı ve samimi bir işbirliğinin ikame edilmesidir (Erbakan, 2014: 205-207).

Bütün bu hususlar, Erbakan Hoca'nın siyasal mücadelesinde somutlaşan düşünce ve devlet adamı kimliğinin ne denli derin bir müktesebata ve güçlü bir insan sevgisine dayandığını açıkça ortaya koymaktadır. İdeal bir devlet adamında bulunması gereken ve yazının başında ifade edilen niteliklerin tamamının Erbakan Hoca'nın şahsında mündemiç olduğunu söylemek abartı olmayacaktır. Çünkü o, tüm hayatını inandığı düşünce ve değerler sisteminin muzaffer olması için adanmış, zor ve şiddete dayalı yöntemleri reddeden bir anlayış ve siyasal hasım ve muarızlarının bile takdir ettiği bir nezaketle insanlığın baki kurtuluşu için çalışmış ve kendi davasını bir an için bile olsa savunmaktan geri durmamıştır. Gönüllerin kazanılmasına talip olan bir bilinçle barış

ve adaleti tesis etmeyi ve kardeşlik hukukunu esas alan adil bir dünya düzeni oluşturmayı amaçlayan bu dava, en özet ifadesiyle, Erbakan Hoca'nın öz yaşam öyküsünü şekillendiren ve liderliğini yaptığı Millî Görüş hareketinin varlık nedenini oluşturan hak-batıl mücadelesidir.

Son söz olarak bir hususun daha altını çizmek gerekir. Erbakan Hoca'nın devlet adamlığı misyonluğu salt güncelle ilgili değildir. Devletin geleceğini garanti altına alacak ana unsur olarak, yeni nesilleri şuurlu bir biçimde yetiştirmeyi amaçlayan üstü önemsedi. Gençlere, “bütün dünyaya huzur ve barış getirecek” bir duyguyu aşılamaya çalıştı. İnsanlığın ortak talebi olan “barış, kardeşlik, sevgi, adalet ve huzur”u egemen kılacak bir kuşak yetiştirmeye çalıştı. Gençlere her daim “ahlâk sahibi bir insan olarak kendi nefsinde de terbiye” etmelerini salık verdi. Zafere ulaşmanın yolunun silah ya da maddi üstünlükle değil “sadece iman, aşk ve azimle” olabileceğini tavsiye etti. Söylem ve mücadelesinin odak noktasına, bu idealleri hayata geçirecek bir gençlik yetiştirmeye adadı. Bütün bunları yaparken gençlere örnek olmak için kıyafetinden davranışına, söyleminden azmine her şeyine özen gösterdi. Her daim dualarımızda olan Hocam, akademisyenliğe yönelmemizden, yetişmemize ve “Hakkı üstün kılmak” için mücadele azmimize değin her konuda üstümüzdeki hakkın ödenemez miktarda büyüktür, Allah gani gani rahmet etsin, mekânın cennet olsun.

Kaynakça

Adalıoğlu, H.H. (2009). “Siyasetnâme”, TDV İslâm Ansiklopedisi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/siyasetname#1> (26.05.2021).

Baykal, Ö. ve Çaha, Ö. (2017). “Politik Aktör Olarak Necmettin Erbakan’ın Türk Siyasetindeki Yeri.” Akademik Hassasiyetler, S.8: 1-18.

Erbakan, N. (2014). Davam: Ne Yaptıysam Allah Rızası İçin Yaptım, Ankara: MG V Yayınları.

Erbakan, N. (2014). Prof.Dr. Necmettin Erbakan Külliyyatı: 5, (Editör: Tacettin Çetinkaya). Ankara: MG V Yayınları.

Ergan, N.G. (1999). “Siyâsetnâmelerimizde Çizilen ‘Devlet Adamı’ Portresinin Temel Özellikleri”. Bilig, S.8: 27-45.

İman-Feraset-Heyecan **NECMETTİN ERBAKAN**

İstikbalî ötelî bir mizacın ahlâkıyla ruhuna giydiren adamın hikâyesini anlatan bu kitapla; Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın şahsî, siyasî ve ihlas davasının bizatihi kendisinden tecrübe eden bir neslin tanıklığıyla anlatılmaya çalışıldı. Ufuktan ukbaya bakan Hoca'nın Mili Görüş davası, dünün Türkiye'si ile şimdi ve gelecek arasındaki münasebeti sağlıklı tesis edebilecek sonraki nesiller için de hayatî bir kılavuz olabilme ümidi taşımaktadır.

+90 312 230 48 98 / +90 312 230 0972-73

www.gencmemursen.org.tr / info@gencmemursen.org.tr

GençMemurSen

Zübeyde Hanım Mh. Sebze Bahçeleri Cd. No:86 Altındağ/Ankara